

בנק ירושלים

בנקאות ממשלית

דוחות כספיים

ליום 31 בדצמבר 2019

תוכן עניינים		
א.	דבר יו"ר הדירקטוריון	3
ב.	דוח הדירקטוריון וההנהלה	12
ג.	הצהרות בקרה פנימית על דיווח כספי	79
ד.	חוות דעת רואה חשבון מבקר	83
ה.	דוח כספי שנתי מבוקר	85
ו.	ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי	220
ז.	דוח תקופתי	257
ח.	מילון מונחים	277
ט.	אינדקס	279
י.	רשימת סניפי הבנק	280

דבר יושב ראש הדירקטוריון

בעלי מניות נכבדים,

בשמי ובשם דירקטוריון הבנק אני מתכבד להגיש לכם את דוח הדירקטוריון ואת הדוח הכספי של בנק ירושלים לשנת 2019. גם השנה המשיך הבנק בתנופת הצמיחה בפעילותו הקמעונאית ובמיוחד בהלוואות לדיור (משכנתאות) ושיפור רווחיות הליבה. בשנת 2019 השיא הבנק לבעלי המניות תשואה על ההון בשיעור של כ- 9.7%, ושילם להם דיבידנדים בסך כולל של כ- 20.1 מיליוני ש"ח.

המערכת הבנקאית בישראל

המערכת הבנקאית עוברת בשנים האחרונות שינויים גדולים מאד, בשנת 2019 המשיכה המערכת הבנקאית בישראל לשמור על חוסנה ויציבותה, ולהציג רווחיות נאותה למרות אי הוודאות הנובעת, בין השאר, מהשינויים הרגולטוריים הרבים והרפורמות המבניות המיועדות להגביר את התחרות בתחום השירותים הבנקאיים בכלל, ואת התחרות בין הבנקים על מגזר משקי הבית בפרט.

גם שנת 2019, בדומה לקודמתה, התאפיינה ביוזמות רגולטוריות וחקיקה משמעותית בענף הבנקאות שאת תוצאותיהן נראה בעתיד. המהפכה הדיגיטלית שחוזה המערכת הבנקאית בשנים האחרונות תורמת אף היא, ותמשיך לתרום יותר בעתיד, להגברת התחרות במערכת הבנקאית ולהתייעלותה לטובת הלקוחות, ובעיקר היא מיטיבה עם לקוחות משקי הבית, הנהנים מהוזלת מחירי השירותים הבנקאיים. גם בשנת 2019 הוסיפו הבנקים לפתח ולהטמיע טכנולוגיות חדשניות, למען שיפור היעילות התפעולית של הבנקים, הגברת התחרות, ושיפור השירות ללקוחות. כל אלה ועוד, מזמנים למערכת הבנקאית אתגרים והזדמנויות עם התרחבות הזירה הפיננסית וצמיחת היקפי הפעילות הפיננסית בד בבד עם צמיחת המשק. יחד עם זאת גדלו הסיכונים הטכנולוגיים וסיכוני הסייבר.

בנק ירושלים - תוצאות והתפתחויות בשנת 2019

בשנת 2019 המשיך הבנק בתהליך התאמה ושיפור המודל העסקי בהתאמה לסביבה העסקית. כחלק מההתאמה לשינויים הטכנולוגיים החל הבנק בבחינת חידוש מערכות הליבה והתאמתם לשינויים. כמו כן בוצע שינוי במבנה הארגוני והתאמתו לקווי העסקים ואסטרטגיית הבנק כבנק מוצרי ובנקאות משלימה. כחלק מיישום האסטרטגיה, שם הבנק דגש בשנת 2019 על הגדלת בסיס הלקוחות ועל פיתוח מוצרים למשקי הבית, והציע פתרונות משלימים ללקוחות כל הבנקים. הרווח הנקי של הבנק לשנת 2019 הסתכם לסך של כ- 89.4 מיליוני ש"ח, ושיעור התשואה על ההון עמד על - 9.7% בדומה לשנת 2018. יתרת תיק האשראי נטו של הבנק הסתכמה בסוף שנת 2019 לסך של כ- 10.6 מיליארדי ש"ח, ומשקפת גידול בשיעור של כ- 7% בהשוואה לשנה קודמת וזאת, למרות מכירת תיקי משכנתאות בהיקף כולל של כ- 534 מיליוני ש"ח. תיק האשראי של הבנק איכותי, ומאופיין בפיזור גדול. חלקו של האשראי הקמעונאי מסך כל התיק עומד על כ- 82%, ברובו אשראי לדיור המובטח בנכסי נדל"ן. לצד הפיזור הגדול, מתבטאת איכות התיק גם בשיעור נמוך יחסית של הפרשה שנתית להפסדי אשראי, אשר עמד בשנת 2019 על 0.35%, בדומה לשיעור בשנת 2018. בשנת 2019 הוסיף הבנק לחזק את בסיס ההון שלו, ובסוף השנה עמד יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון על 10.4% ויחס המינוף עמד על כ- 6.2%.

	2019	2014	שינוי
	במיליוני ש"ח		ב-%
סך הכל מאזן	14,298.1	14,084.8	2%
אשראי לציבור, נטו	10,619.8	9,566.5	11%
פיקדונות הציבור	10,887.6	10,977.2	(1%)
הון עצמי*	961.5	750.4	28%
הכנסות	584.9	464.9	26%
הוצאות	409.6	352.4	16%
רווח נקי	89.4	65.0	38%
תשואה להון	9.7%	9.0%	0.7 נקודות האחוז
יחס יעילות (הוצ' תפעולית ואחרות מסך כל ההכנסות)	70.0%	75.8%	(5.8) נקודות האחוז
יחס הלימות- הון עצמי רובד 1	10.4%	9.8%	0.6 נקודות האחוז
מספר משרות ממוצע	588	597	(1.6%)

*לאחר ששולמו/הוכרו דיבידנדים בסך כולל של כ- 88.0 מיליוני ש"ח בחמש השנים האחרונות.

הנתונים על התפתחות הבנק לאורך חמש השנים האחרונות מצביעים על גידול בתיק האשראי של כ- 11%, גידול מרשים בהכנסות בשיעור של 26%, ברווח הנקי גידול מ-65.0 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2014 ל-89.4 מיליוני ש"ח בסוף שנת 2019, המשקף גידול בשיעור של 38%. רווחי 2019 מתבטאים בתשואה להון בשיעור של 9.7%. התפתחות זו משקפת את ההצלחה ביישום האסטרטגיה הרב שנתית של הבנק, ובכלל זה מיקוד בפעילות הקמעונאית, עליה מושתת צביונו של בנק ירושלים כבנק קמעונאי ייחודי. במקביל לצמיחה, המשיך הבנק גם בשנת 2019 ביישום תהליכי התייעלות.

האסטרטגיה העסקית

בשנת 2019 המשיך הבנק ליישם בהצלחה את התכנית האסטרטגית הרב שנתית אשר רועננה במהלך השנה בדגש על חדשנות טכנולוגית, פיתוח וחיזוק ערוצי ההפצה, שיפור השירות ללקוחות וצמיחה, תוך שימור רמת רווחיות בהתאמה לאופי הפעילות ולפרופיל הסיכון של הבנק. זאת, על אף תנאי השוק המשתנים, התגברות התחרות, וסביבת הריבית הנמוכה. לצד המהלכים לפיתוח הפעילות העסקית, נקט הבנק צעדי התייעלות.

התכנית האסטרטגית של הבנק, נשענת על שלושה נדבכים:

(א) בעלי המניות - השאת ערך לבעלי המניות, מדיניות חלוקת דיבידנדים בשיעור של 30% מהרווח בכפוף לעמידה במבחני החלוקה וביתר התנאים הקבועים בהוראות הדין, תוך שימור רווחיות נאותה ויציבה, ופרופיל סיכון נמוך.

(ב) לקוחות - מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה במשכנתאות והמשך פיתוח האשראי הצרכני תוך השאת ערך ללקוחות, בין היתר באמצעות הצעת פתרונות משלימים ללקוחות כל הבנקים.

(ג) עובדים - טיפוח וקידום ההון האנושי, מנהלים ועובדים, כמשאב חשוב ומהותי להצלחת הבנק.

במרכז האסטרטגיה צמיחה קמעונאית מבוקרת תוך מיקוד בפעילות מתמחה בהלוואות לדיור, והמשך פיתוח פעילות האשראי הצרכני. בבסיס התכנית, שמירה על פרופיל סיכון נמוך המתבטא בתמהיל הפעילות, ביחס הלימות ההון, וביחסי נזילות ויחס מינוף גבוהים מהיחס המינימלי הנדרש לפי הוראות הרגולציה.

אופי ותמהיל פעילויות הבנק, משקפים מיקוד בביסוס יכולת תחרותית יציבה וארוכת טווח באמצעות התרחבות דיגיטלית ומוקדית מבוססת מוצרים וחדשנות בערוצי הפצה. כל אלה, לצד מתן שירות אישי ומקצועי, יעיל ומהיר במגוון מוצרים בנקאיים מתקדמים ואיכותיים, מובילים למצוינות בשירות ולהשאת ערך ללקוחות הבנק, ערכים שבנק ירושלים חרט על דגלו.

יעדים ומגמות לשנה הקרובה

בשבועות האחרונים אנו עדים להתפשטות עולמית של נגיף הקורונה וארגון הבריאות העולמית הכריז על הנגיף כמגפה עולמית. כל מדינות העולם נקטו ונוקטים בצעדים חריפים למניעת התפשטות המגפה. אי הוודאות בנוגע להתפשטות המגפה והשפעתה על הכלכלה העולמית היא עצומה ואין כל יכולת לחזות את סיומה ותוצאותיה. משבר הקורונה גרם לשוקי ההון בעולם להגיב בחריפות ובנפילות שערים חדות מאוד בכל הבורסות בעולם, וזאת כתוצאה ממכירות מאסיביות ומשיכות כספים מאפיקי ההשקעה והחסכונות של הציבור. להערכת הבנקים המרכזיים בעולם מדובר באירוע מתגלגל שהשפעתו על הכלכלה העולמית משמעותית ביותר שעשויה לגרום למיתון עולמי. הבנק נוקט בכל הצעדים המתחייבים למניעת התפשטות הנגיף בבנק ובמקביל פועל לחיזוק איתנותו הפיננסית ומניעת נזקים. נכון למועד פרסום הדוחות ההשפעה הישירה על הבנק איננה משמעותית ומצבו של הבנק איתן ויציב. להמשך השנה ועד להתייצבות המשבר לא ניתן בשלב זה להעריך את ההשפעות העתידיות.

בשנת 2020 מתעתד הבנק להמשיך ביישום האסטרטגיה הקמעונאית המעודכנת, להתפתחויות הכלכליות ועיקרה העמדת הלוואות לדירור ואשראי צרכני, תוך המשך טיפוח מחויבות עמוקה למגזר משקי הבית גם בתקופה קשה זו, בד בבד עם חדשנות מוצרית-שרותית כדוגמת שירותי כרטיס נטען PREPAID. בנוסף, מתכוון הבנק להרחיב את בסיס לקוחותיו ולהעמיד לרשותם שירותים בנקאיים נוספים. גם השנה ימשיך הבנק להשקיע בחדשנות ובטרנספורמציה דיגיטלית, לרבות בחינת מערכות הליבה, לשיפור ויעול השירות לקוחות. כל אלה יתרמו להשאת ערך ללקוחות בכפוף להתפתחויות סביב משבר הקורונה והמצב במשק.

יעדי הצמיחה בתיק האשראי לשנת 2020, נקבעו בהלימה להתפתחויות במשק ולמדיניות התיאבון לסיכון של הבנק. בין היעדים המרכזיים שהגדיר הבנק לשנת 2020 נמנים שימור יחסי הלימות הון נאותים, תוך עמידה ביחס הלימות הון כולל שלא יפחת מ-10% כפי שקבע הדירקטוריון, וכן שימור יחס מינוף נאות של 6.1%, ויחסי נזילות איתנים. גם יעדים אלה יותאמו ויעודכנו בהתאם למצב במשק.

בשנת 2020 מתעתד הבנק להמשיך בצעדי התייעלות ובכלל זה, עידוד הלקוחות לשימוש באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הבנק באמצעות ערוצי האינטרנט והדיגיטל, במטרה לצמצם את תלות הלקוחות בסניפים, לייעל את הפעילות, ולשפר את השירות.

בשנת 2020 מתעתד הבנק להמשיך בצעדי התייעלות ובכלל זה, עידוד הלקוחות לשימוש באמצעים טכנולוגיים לתקשורת עם הבנק באמצעות ערוצי האינטרנט והדיגיטל, במטרה לצמצם את תלות הלקוחות בסניפים, לייעל את הפעילות, ולשפר את השירות.

ממשל תאגידי

הבנק מייחס חשיבות עליונה להתנהלות על פי כללי ממשל תאגידי, ובכלל זה התנהלות תקינה של הדירקטוריון תוך הקפדה על עמידה בכל הוראות הדין. בהתאם למדיניות זו, מקפיד הבנק על יישום הכללים וההוראות החלים עליו על פי סטנדרטים גבוהים, אשר בין היתר מגדירים את מכלול היחסים בין הדירקטוריון, ההנהלה, גופי הביקורת והבקרה, ובאים לידי ביטוי באמצעות מבנה ארגוני, הגדרת תחומי אחריות וסמכויות, נהלי עבודה וכללי דיווח ופיקוח, בקרה וביקורת. כמו כן פועל הבנק בהתמדה ליישום והטמעת תרבות ארגונית אתית ונאותה על פי סטנדרטים בנקאיים גבוהים ללא פשרות.

טיפוח המשאב האנושי ומערכת יחסי העבודה

הבנק מתייחס אל המשאב האנושי כאל נכסו החשוב ביותר, וגם בשנת 2019 המשיך בקידום ופיתוח איכות המשאב האנושי ובטיפוח מערכת יחסי העבודה, המהווה לאורך השנים נכס אסטרטגי לבנק.

בשנת 2019 המשיך הבנק ביישום מהלך רחב של הדרכת והכשרת מנהלים, אשר יצא לדרך בשנת 2017. לארגון העובדים חלק חשוב בהובלת הבנק להשגת היעדים בפעילותו העסקית. יחסי העבודה הטובים השוררים בבנק לאורך שנים, משקפים את האמון ההדדי ואת שיתוף הפעולה הפורה בין ההנהלה לבין ארגון העובדים, ואת ההדדיות - העובדים זוכים לתנאי עבודה הוגנים וראויים, והם מצידם, תורמים להצלחת הבנק ולקידומו.

אחריות תאגידית

בנק ירושלים מחויב ליישום עקרונות אחריות תאגידית, ומזה שנים רבות משלבם בפעילותו העסקית. מחויבות זו משקפת תפיסה לפיה הצלחה עסקית הולכת יד ביד עם שיקולים חברתיים-סביבתיים, שהתחדדה בשנים האחרונות ואף שולבה באסטרטגיה הכוללת של הבנק, אשר חרט על דגלו את ערכי השקיפות וההוגנות במתן שירותים בנקאיים, ובכלל. בתוך כך, מציע הבנק ללקוחותיו אשראי מותאם לצרכים של קבוצות אוכלוסייה שונות ומימון פרויקטי נדל"ן עם ערך חברתי וסביבתי.

במסגרת האחריות התאגידית שלו, פועל הבנק גם למען קידום רווחת עובדיו והתפתחותם המקצועית והאישית, ליצירת ערך לקהילה (בין היתר באמצעות תרומות לעמותות וארגונים אשר חרטו על דגלם קידום מטרות חברתיות), לפיתוח מודעות חברתית בקרב עובדיו, ועידודם למעורבות חברתית. הבנק מיישם עקרונות ממשל תאגידי תקין מתקדמים בהתנהלותו, וכן עקרונות לתרבות אתית וערכית של עובדיו, מנהליו וחברי הדירקטוריון.

אנו מחויבים לכלל מחזיקי העניין של הבנק - בעלי המניות שלנו, ללקוחותינו, לעובדי הבנק, לספקים עימם אנו עובדים, לארגונים החברתיים ולחברה הישראלית במסגרתה אנו פועלים וממנה שואבים את עוצמתנו. ניתן לקרוא בהרחבה על פעילות הבנק בדוח אחריות תאגידית באתר האינטרנט של הבנק.

במבט לעתיד

למשבר הקורונה השלכות משמעותיות ביותר לעתיד כלכלות העולם והשווקים הפיננסיים. בשלב זה לא ניתן להעריך את תוצאותיו על הפעילות הכלכלית. וכולנו תקווה לסיים המשבר וחזרה לשגרה.

על אף המשבר, נמשיך כולנו, עובדי הבנק, ההנהלה והדירקטוריון, לפעול למען פיתוח הבנק וקידומו, ולהשאת ערך לבעלי מניותיו ולקוחותיו; נמשיך לשמר ולהטמיע בתרבות הארגונית את ערכי המצוינות בשירות, ההוגנות והשקיפות, נמשיך לשאת את דגל החדשנות וליזום פתרונות ההולמים את פרופיל הסיכון של הבנק, לשיפור השירות ולהתמודדות עם התמורות והאתגרים שיזמנו לנו השנים הבאות. אנו תקווה שכל אלה ישמרו ויחזקו את נאמנות לקוחותינו.

אני מבקש להודות בשמי ובשם כל חברי הדירקטוריון, לכלל מחזיקי העניין בבנק, ללקוחות הבנק הממשיכים להביע בנו אמון לכל אורך הדרך, למנכ"ל ולחברי הנהלת הבנק, וכמובן תודה גדולה לכל עובדי הבנק על עבודתם המקצועית, הנאמנה והמסורה, ועל תרומתם להצלחת הבנק.

כמו כן, אני מבקש להודות בשמי ובשם הדירקטוריון לחברי הדירקטוריון שסיימו לכהן כדירקטורים בבנק במהלך שנת 2019, ולאחל הצלחה לדירקטורים הפורשים והחדשים של הבנק שהתמנו לאחרונה לדירקטוריון הבנק.

בכבוד רב,

זאבי נהרי

יו"ר הדירקטוריון

22 במרץ 2020

חברי דירקטוריון הבנק

שמות חברי הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2019⁽¹⁾

זאב נהרי, רו"ח
יושב ראש הדירקטוריון
זלמן שובל
יהודה אורבך, רו"ח ⁽²⁾
ד"ר רות ארד ⁽²⁾
ליאור בן עמי
יעקב טננבאום ⁽²⁾ ⁽⁴⁾
עוזי לוי ⁽³⁾ ⁽⁴⁾
יואב נרדי ⁽⁴⁾
גדעון שובל
אביב שנצר ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ פרטים נוספים על חברי הדירקטוריון של הבנק, מוצגים בהמשך בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2019.

⁽²⁾ דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הוראה 301").

⁽³⁾ דירקטור בלתי תלוי לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הוראה 301").

⁽⁴⁾ מר יעקב טננבאום - החל לכהן ביום 19 בפברואר 2019, מר עוזי לוי - החל לכהן ביום 6 במרץ 2019, מר יואב נרדי - החל לכהן ביום 10 באוקטובר 2019, אביב שנצר - החל לכהן ביום 18 בפברואר 2019.

חברי הנהלת הבנק, נושאי משרה ותפקידיהם⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2019

חברי הנהלת הבנק:
גיל טופז, רו"ח, עו"ד מנכ"ל
מריו ויינגרטין משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת משאבים וחדשנות
דוד לוי משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית
משה עומר משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי
שרית וייסטר, עו"ד סמנכ"ל, היועצת המשפטית, מנהלת אגף הייעוץ המשפטי, ציות ואכיפה
אלכס זלצמן, רו"ח סמנכ"ל, מנהל אגף כספים וחשבונאי ראשי
אריאל לוינר סמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל חטיבת הסיכונים
לירן עובדיה ⁽²⁾ סמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים
נושאי משרה שאינם חברי הנהלה
רון שגיא סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי, במעמד חבר הנהלה
יובל מרקו, עו"ד ⁽²⁾ מזכיר הבנק

⁽¹⁾ פרטים נוספים אודות נושאי המשרה בבנק (שאינם דירקטורים), מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2019 ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>.

⁽²⁾ מר לירן עובדיה - החל לכהן מיום 25 בספטמבר 2019, מר יובל מרקו - החל לכהן מיום 25 בדצמבר 2019.

דוח הדירקטוריון והנהלה - תוכן עניינים	
1	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה
12	מידע צופה פני עתיד
13	תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו
13	תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח
15	מידע נספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם
18	אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן
22	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי
22	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים
24	התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר
30	המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף
36	תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים
40	חברות מוחזקות עיקריות
41	סקירת הסיכונים
41	סיכון אשראי
	נספחים לדוח הדירקטוריון והנהלה:
45	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
46	פרטים בנוגע לתנועה בחובות כגומים
47	פרטים על הלוואות לדירוביג
48	פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
49	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
61	חשיפה למדינות זרות
62	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
63	סיכון שוק
	נספחים לדוח הדירקטוריון והנהלה:
64	מידע כמותי על סיכון ריבית - ניתוח רגישות
64	חשיפה של הבנק וחברות מאוחדות שלו לשינויים בשיעורי הריבית
64	סיכון נדילות ומימון
68	סיכון תפעולי
70	סיכונים אחרים
71	השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי
75	מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים
75	מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים
77	אומדנים חשבונאיים קריטיים
77	בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי
78	מידע נוסף
78	תרומות ופעילות קהילתית
78	נושאים נוספים
247	נספחים לדוחות השנתיים 2019
248	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
252	נספח 2 - דוח רווח והפסד לרבעון - מידע רב רבעוני ומאזן לסוף רבעון - מידע רב רבעוני
254	נספח 3 - דוחות רווח והפסד - מידע רב רבעוני
255	נספח 4 - מאזן לחמש השנים האחרונות
247	נספחים

15	מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן
17	ריכוז הסיכונים המתפתחים בבנק
24	תמצית דוח רווח והפסד
25	הרווח והתשואה להון בנטרול רכיבים מסויימים
26	הרכב וניתוח של הכנסות מימון נטו
26	פערי הריבית בין נכסים כספיים והתחייבויות במגזרי ההצמדה השונים
26	היקף הפעילות והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי ההצמדה השונים
27	ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית
27	הוצאות בגין הפסדי אשראי
28	הוצאות אחרות
29	ההוצאות וההשקעות במערך טכנולוגיות מידע
30	התפתחות תיק ניירות ערך
30	התפתחות תיק האשראי
31	הרכב פיקדונות הציבור
31	התפתחות באגרות החוב ובכתבי ההתחייבויות הנדחים
32	יחס הלימות הון
32	ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 יחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפוטטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון
33	התפתחות ההון
34	הון רובד 2
34	יחס מינוף
35	חלוקת דיבידנדים בתקופת הדוח
37	פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למגזרי פעילות
37	פירוט הרווח הנקי (הפסד) מפעולות רגילות לפי מגזרי פעילות
38	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר משקי הבית
38	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית
39	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר עסקי לפי תתי מגזרים
40	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר גופיים מוסדיים
40	תמצית תוצאות הפעילות של מגזר ניהול פיננסי
45	סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
46	פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים
47	פרטים על הלוואות לדירור בפיגור
48	פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור
49	סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד
51	התפתחות ביצועי האשראי לדירור ומדדי ביצוע עיקריים
52	פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור
54	פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדירור שנמכר
55	יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדירור)

56	נתונים נוספים על יתרות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
57	פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
57	נתונים אודות יתרות ממוצעות של סיכון אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים
57	התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים
59	אשראי צרכני ללקוחות קיימים
61	חשיפה למדינות זרות
62	חשיפות אשראי למוסדות פיננסיים זרים
63	אומדן ה-VaR
64	שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות המאוחדות שלו
64	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם על הבנק וחברות מאוחדות שלו
64	השפעת תרחישים של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית
65	המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון
66	ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק
66	נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן
66	נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע
67	יחס כיסוי נזילות (LCR)
71	ריכוז השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

דוח הדירקטוריון וההנהלה ליום 31 בדצמבר 2019

להלן דין וחשבון השנתי של בנק ירושלים בע"מ. דין וחשבון זה יובא לדיון לפני האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק. בישיבת הדירקטוריון שהתקיימה ביום 22 במרץ 2020, הוחלט לאשר ולפרסם את הדוחות הכספיים המאוחדים של בנק ירושלים בע"מ (להלן: "הבנק" או "בנק ירושלים") והחברות הבנות שלו לשנת 2019 (להלן: "שנת הדוח"). הדוחות ערוכים על פי הוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנתונים מוצגים בסכומים מדווחים.

פרק 1 – סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 מידע צופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות מהווה מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968. תוצאות הבנק בפועל, עשויות להיות שונות מהותית מאלו שנכללו, במידה ונכללו, במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה מאירועים כלכליים חריגים, כגון: שינויים קיצוניים בשיעורי הריבית, פיחות/תיסוף המטבע והאינפלציה וכן אירועים מדיניים/ביטחוניים בלתי צפויים אשר יכולים לשנות את התנהגות הציבור הן מההיבט של היקף לקיחת האשראי, פירעונו המוקדם, מיחזורו או קשיים בפירעונו השוטף בכל מגזרי הפעילות של הבנק והן מההיבט של יכולת גיוס המקורות. כמו כן, שינויים ברגולציה או בהוראות חקיקה, הוראות גורמי פיקוח והתנהגות מתחרים עשויים להשפיע על פעילות הבנק. מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים כגון: "להערכת הבנק", "בכוונת הבנק", "צפוי", "עשוי", "עלול", "הערכה" וביטויים דומים להם. המעידים על כך שמדובר בתחזית לעתיד ולא עובדות עבר.

ביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים אשר כוללים בין היתר:

- מיזוגים ורכישות במערכת הבנקאית והשפעתם על מבנה התחרות בענף.
- השפעת שינויים בהוראות רגולטוריות על טעמי הלקוחות ו/או על היקף הפעילות במערכת הבנקאית ומבנה התחרות בה ו/או על רווחיות הבנק.
- יכולת התממשות של תכניות הבנק על פי היעדים שנקבעו בהתאם לאסטרטגיה שלו.
- תגובות לא חזויות של גורמים נוספים (לקוחות, מתחרים ועוד) הפועלים בסביבה העסקית של הבנק.
- התממשות בעתיד של תחזיות ענפיות ושל תחזיות מאקרו כלכליות בהתאם להערכות מוקדמות של הבנק.
- תוצאות אפשריות של הליכים משפטיים.
- שינוי בטעמי הצרכנים ו/או בהתנהגותם.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על הערכות מקצועיות של הבנק, על תחזיות מאקרו כלכליות של חזאים בדבר מצב המשק והסביבה העסקית, על פרסומים והערכות של גורמים בענף ועל ניתוחים סטטיסטיים שעורך הבנק לגבי התנהגות לקוחותיו.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל, התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

הבנק אינו מתחייב לפרסם עדכון למידע צופה פני עתיד הכלול בדוחות אלה.

1.2 תיאור תמציתי של הבנק ותחומי הפעילות העיקריים שלו

בנק ירושלים בע"מ נוסד בשנת 1963 כחברה ציבורית, כהגדרתה על פי פקודת החברות נוסח חדש התשמ"ג-1983, בשם: בנק ירושלים לפיתוח ולמשכנתאות בע"מ. בשנת 1992 הציע הבנק את מניותיו לציבור, ובהתאמה הפך לחברה ציבורית, שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ. בשנת 1996 שונה שם הבנק לשמו הנוכחי. לפרטים בדבר בעלי השליטה בבנק ראה במסגרת דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

הבנק הינו תאגיד בנקאי, בעל רשיון בנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981, ופועל כבנק מסחרי החל משנת 1998. הבנק נשען על בסיס לקוחות רחב של משקי בית, תושבי ישראל ותושבי חוץ ופועל בתחומי המשכנתאות, אשראי צרכני, חסכונות ופיקדונות, מימון בניה למגורים ופעילות בשוק ההון. הנהלת הבנק שוכנת בקרית שדה התעופה (אירפורט סיטי). נכון לתאריך פרסום הדוח הבנק פועל באמצעות 20 סניפים, הפזורים ברחבי הארץ. הבנק מתמחה במתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים וללא קשר למיקום בו מנהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

פעילותו העסקית של הבנק מתבצעת בעיקר בחטיבה הקמעונאית, בחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים ובחטיבת האסטרטגיה והניהול הפיננסי, כמפורט להלן:

- **החטיבה הקמעונאית** מנהלת את כלל הערוצים בתחום הקמעונאי בבנק למול הלקוחות ומשרתת באמצעות מערך הסינוף, שיתופי פעולה בנקודות מכירה, מוקדי המומחים והדיגיטל את לקוחות משקי הבית והבנקאות הפרטית בתחומי הלוואות לדיר, האשראי הצרכני ונכסי לקוחות.
- **חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים** מנהלת את מוצרי הבנק תוך דגש על ניהול הרווחיות ופיתוח עסקי מובנה של המוצרים. בנוסף מרכזת החטיבה ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, מימון פרויקטים של התחדשות עירונית (לרבות תמ"א 38 לסוגיה) ומימון קבוצות רכישה.
- **חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי** אחראית על גיבוש התוכנית האסטרטגית של הבנק ועל ניהול מקורות המימון לפעילותו של הבנק, ניהול החשיפות הפיננסיות והנזילות של הבנק הנובעות מפעילויות עסקיות, ובכלל זה ניהול חדרי עסקאות, ניהול נוסטרו וניהול הקשר עם מוסדות פיננסיים ישראלים וזרים. לפרטים נוספים אודות שינויים במבנה הבנק ובאופן ניהולו ראה בדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים. לתיאור מגזרי הפעילות בהם פועל הבנק ראה להלן בפרק תיאור עסקי התאגיד לפי מגזרי פעילות פיקוחיים ובביאור 29 לדוח הכספי.

1.3. תיאור היעדים והאסטרטגיה העסקית, וצפי להתפתחות בשנה הקרובה, העוקבת לשנת הדוח

לבנק תכנית אסטרטגית אשר במרכזה צמיחה מבוקרת תוך מיקוד בפעילות קמעונאית מתמחה בהלוואות לדיר והמשך פיתוח האשראי הצרכני וליווי בנייה. התכנית האסטרטגית עודכנה בחודש דצמבר 2018 על-ידי דירקטוריון הבנק (להלן בדוח זה: "התכנית" או "התכנית האסטרטגית"). בבסיסה של התכנית האסטרטגית מתן פתרון בנקאי משלים ללקוחות כל הבנקים, אשר אינם מקבלים מענה למלוא הצרכים הפיננסיים שלהם מהבנק העיקרי בו מתנהל חשבונם. האסטרטגיה מתבססת בין היתר על גיוס לקוחות למוצרים פיננסיים ללא קשר לבנק בו מנהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח. הבנק חותר ליישום אסטרטגיה זו, בין היתר, באמצעות הנגשה של מוצרים ושירותים, בדגש על חיזוק פתרונות דיגיטליים וצמצום התלות הפיסיית הקיימת ברכישת פתרונות ושירותים בנקאיים. מגמות אלו יסייעו לבנק לשפר את יחס היעילות התפעולי שלו והבנק שם דגש על קיום בסיס עלויות צר ומיטבי כחלק מהתרבות הארגונית שלו.

התכנית האסטרטגית גובשה תוך התייחסות למכלול השינויים בסביבה העסקית והתחרותית בה פועל הבנק, אשר מושפעת משינויים בהרגלי הצרכן, שינויים טכנולוגיים מואצים, שינויים רגולטוריים (כגון חוק נתוני אשראי) ורפורמות מבניות מתוכננות שהעיקרית שבהן היא רפורמת הבנקאות פתוחה. הבנק מתאים את התכנית האסטרטגית לשינויים אלה ורואה בהם אתגר לצד הזדמנות לפיתוח אפשרויות עסקיות חדשות על ידי מינוף המידע הפיננסי של הלקוחות ושיתופי פעולה עם שחקנים אחרים. להערכת הבנק, הבנקאות הפתוחה מהווה הזדמנות ממשית לבנק ירושלים להרחיב את תחומי פעילותו מול לקוחותיו הקיימים אשר ישתפו את המידע הפיננסי שלהם מבנק האם, ומול לקוחות חדשים דרך שיתופי פעולה עם שחקנים בתחום הפיננסי.

במסגרת הראיה הכוללת של נקודות המגע עם הלקוח ובכלל זה המוקדים, האינטרנט והסניפים מעדכן הבנק את פרישת הרשת באמצעות הרחבה ועיבוי של הפעילות בחלק מסניפי הבנק לצד צמצום של סניפים קיימים והקמת מוקדי מומחים: מוקד משכנתאות, מוקד אשראי צרכני ומוקד פיקדונות. בכך מדגיש הבנק את חשיבות השילוב של הערוץ הסניפי עם ערוץ הדיגיטלי והערוץ המוקדי, וזאת מתוך הבנת הצורך של הלקוחות לשירות לקוחות היברידי רב-ערוצי, תוך הקפדה על רמת שירות נאותה ללקוחות.

מוקדי הבנק השונים פועלים לצד פלטפורמות דיגיטליות מתקדמות המאפשרות ללקוחות כל הבנקים לרכוש באופן מלא/ חלקי את מוצרי הבנק בדיגיטל ללא הגעה לסניף. כחלק מראיה זו, הבנק השיק פלטפורמה דיגיטלית לקבלת אישור עקרוני במשכנתא הן עבור לקוחות פרטיים והן באמצעות יועץ משכנתאות, הבנק מציע את האשראי הצרכני בנקודות מכירה קמעונאיות תוך חווית לקוח דיגיטלית מלאה (End to End) וכן מציע מגוון רחב של מוצרים ושירותים לניהול נכסי הלקוחות בהצעת ערך פיננסית טובה ובאיכות גבוהה באמצעות בנקאים ויועצי השקעות מומחים, מוקד שירות ייעודי ופתרון דיגיטלי מלא.

הבנק פועל להרחבת הפיזור הגיאוגרפי והגעה לקהל לקוחות נוסף גם דרך הנפקת כרטיסי חיוב נטענים של חברת מאסטרקארד, והפצתם באמצעות שיתופי פעולה שונים. מוצר זה נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים באופן ובזמן הנוחים להם, וביניהם גם לקוחות שאין להם נגישות לחשבון בנק ולאשראי.

כזרוע משלימה לתיק האשראי הקמעונאי וכחלק מהתמחות הבנק במתן פתרונות אשראי בתחום הנדל"ן למגורים, הבנק מעמיד אשראי במסגרת ליווי סגור לפרויקטים לדירור. הבנק פועל, בין היתר, בשיתוף פעולה עם חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרויקטים והנפקת בטוחות לפי חוק המכר וערבויות אחרות. כדי לממש את המטרות הללו ולנוכח התמורות בסביבה העסקית והטכנולוגית הבנק גם פועל להתאמה ושיפור נכסיו הטכנולוגיים. הבנק ממשיך להשקיע ביכולות המחשוב שלו ובחזקת הגנת הסייבר כדי להבטיח מתן שירות שוטף ללקוחות הבנק, הגברת הגמישות ומתן מענה מהיר לשינויים בטעמי הלקוחות ולשינויים בסביבה התחרותית. הבנק פועל להטמעת טכנולוגיות חדשות במטרה לאפשר תקשורת רב-ערוצית מתקדמת תוך דגש על חוויית הלקוח, ובמסגרת זו בוחן את התאמת מערכות המחשב העיקריות שלו לצרכים העסקיים המתהווים עקב אימוץ טכנולוגיות מתקדמות על ידי הלקוחות והטמעתן אצל מתחרים.

תכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית וניהול הסיכונים של הבנק. בשנים האחרונות פועל הבנק לבסס את מכירות האשראי כמכשיר משמעותי לניהול ההון והרווחיות שלו, וככלי משלים הוא פועל גם להיחשף לתיקי אשראי של גופים חוץ בנקאיים המתמחים במימון קמעונאי. הבנק מוודא כי הוא עומד בפרופיל הסיכון שקבע לעצמו, תוך מעקב וניהול של יחס הלימות ההון, יחס הנזילות ובחינה שוטפת של תמהיל תיק האשראי ואיכותו. במסגרת תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש של התאגיד.

התוכנית האסטרטגית מאזנת בין שיקולי תשואה לסיכון ונועדה להביא לשמירה על יציבותו וחוסנו של הבנק, השגת רווחיות נאותה וצמיחה מדודה, וכל זאת תוך השאת ערך ללקוחות ולמחזיקי העניין. הבנק רואה בעובדיו שותפים לדרך וימשיך לחתור להשגת יעדין באמצעות פתיחות ושיתוף פעולה עם עובדי ומנהלי הבנק. דירקטוריון הבנק עוקב אחר ביצוע התוכנית האסטרטגית באופן שוטף, ומוודא התאמתה להתפתחויות הרגולטוריות והמשקיות. בשנת 2020 הבנק יבחן מחדש את סביבת התחרות במטרה לזהות הזדמנויות ואיומים העולים מהשינויים המשמעותיים בעולם הפיננסי

במהלך שנת 2019 הוחלט על שינוי במבנה הארגוני של הבנק שעיקרו מיסוד חטיבת נדלן ומוצרים בנקאיים. לפרטים נוספים ראה פרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

לפרטים אודות התפשטות נגיף הקורונה ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בכפי דירקטוריון הבנק בעת קבלת ההחלטות הרלבנטיות. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2016	2017	2018	2019	
מדדי ביצוע עיקריים (באחוזים):					
6.3%	7.0%	4.5%	10.0%	9.7%	תשואת הרווח הנקי להון עצמי ⁽¹⁾
6.6%	4.8%	4.4%	10.0%	9.4%	תשואת הרווח הכולל להון עצמי
0.35%	0.39%	0.27%	0.65%	0.65%	תשואה לנכסים ממוצעים
9.7%	10.1%	10.2%	10.5%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1
5.2%	5.3%	5.7%	6.2%	6.2%	יחס המינוף
403%	458%	243%	325%	241%	יחס כיסוי הנזילות
3.41%	3.60%	3.63%	4.15%	4.20%	יחס הכנסות לנכסים ממוצעים ⁽³⁾
76.7%	75.7%	81.9%	72.4%	70.0%	יחס יעילות (הוצאות תפעוליות ואחרות מסך כל ההכנסות)
מדדי איכות אשראי עיקריים (באחוזים):					
0.41%	0.31%	0.38%	0.35%	0.35%	שיעור הוצאה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור, נטו
1.12%	1.04%	1.04%	1.01%	1.05%	שיעור יתרת הפרשה להפסדי אשראי מתוך האשראי לציבור
2.04%	2.01%	2.14%	1.71%	1.48%	שיעור חובות פגומים או חובות בפיגור של 90 ימים או יותר מתוך האשראי לציבור
0.38%	0.37%	0.38%	0.36%	0.25%	שיעור מחיקות חשבונאיות נטו מתוך אשראי ממוצע לציבור
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד לשנת הדיווח (במיליוני ש"ח):					
48.6	55.6	37.0	87.2	89.4	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי ⁽¹⁾
50.7	38.1	36.1	87.8	86.4	סך הרווח הכולל ⁽¹⁾
334.1	343.0	363.4	383.7	419.8	הכנסות ריבית, נטו
40.4	30.4	36.9	34.7	36.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
142.7	167.8	129.1	173.8	165.1	הכנסות שאינן מריבית
124.5	120.9	118.2	98.3	106.3	מזה: עמלות
365.8	386.5	403.4	403.6	409.6	הוצאות תפעוליות ואחרות
166.3	172.6	175.2	182.2	179.3	מזה: משכורות והוצאות נלוות
נתונים עיקריים מהמאזן לסוף שנת הדיווח (במיליוני ש"ח):					
14,219.5	14,202.0	13,553.6	13,292.5	14,298.1	סך כל הנכסים
2,071.9	2,522.0	2,659.0	2,116.8	3,054.8	מזה: מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,779.5	1,434.5	858.3	956.2	345.9	ניירות ערך
9,889.3	9,790.1	9,670.7	9,908.0	10,619.8	אשראי לציבור, נטו
13,435.5	13,393.7	12,716.3	12,397.3	13,336.6	סך כל ההתחייבויות
39.4	36.5	33.6	30.9	112.0	מזה: פיקדונות מבנקים
11,019.0	10,868.3	10,560.1	10,513.3	10,887.6	פיקדונות מהציבור
1,634.8	1,582.1	1,872.2	1,618.7	2,133.1	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
387.3	590.4	34.9	50.0	0.4	פיקדונות הממשלה ⁽²⁾
784.0	808.3	837.3	895.2	961.5	הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2015	2016	2017	2018	2019	
נתונים נוספים:					
0.69	0.79	0.52	1.24	1.27	רווח נקי למניה רגילה לשנת הדיווח: רווח בסיסי ומדולל
707.0	769.4	673.5	623.9	859.1	מחיר מניה (בש"ח)
24.3	19.6	10.1	42.4	28.5	דיבידנד למניה (באגורות)
607	623	607	572	588	מספר משרות ממוצע
2.39%	2.42%	2.70%	2.86%	3.04%	יחס הכנסות ריבית, נטו לנכסים ממוצעים
0.88%	0.85%	0.85%	0.73%	0.77%	יחס עמלות לנכסים ממוצעים
48.6	38.8	37.0	53.3	89.4	רווח נקי בנטרול רכיבים מסויימים למעט מכירת תיקים ⁽¹⁾
6.30%	4.99%	4.50%	6.24%	9.67%	תשואה להון בנטרול רווחים מסויימים למעט מכירת תיקים ⁽¹⁾

⁽¹⁾ לפרטים אודות השפעות מיוחדות על הרווח ראה להלן בנתונים נוספים ובפרק התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח אחר. הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש

האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך ובכוננתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות.

⁽²⁾ במהלך הרבעון הראשון לשנת 2019 עבר הבנק מפעילות השאלת ניירות ערך אגרות חוב באמצעות הממשלה להשאלה באמצעות בנקים בישראל.

⁽³⁾ הסכום של הכנסות הריבית נטו ושל ההכנסות שאינן מריבית ביחס לסך הנכסים המאזניים המניבים הממוצעים.

לפרטים נוספים אודות סעיפי רווח והפסד - מידע רב תקופתי ומאזן מאוחד - מידע רב תקופתי ראה נספחים 2-4 לדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

1.5 תיאור תמציתי של הסיכונים העיקריים שהבנק חשוף אליהם

זיהוי גורמי סיכון מובילים ומתפתחים

בהתאם למסמכי מדיניות ניהול הסיכונים השונים של הבנק ולהוראות ניהול בנקאי תקין של בנק ישראל, מבוצע ניטור שוטף אחר הסיכונים אליהם חשוף הבנק. ניטור זה נועד להבטיח הערכות מתאימה לניהול הסיכון, מניעת התמששותו וניטור הימצאות הבנק בתחום המגבלות שנקבעו על ידי הדירקטוריון ובנק ישראל. בנוסף, הבנק מבצע מעקב הדוק אחר ההתפתחויות בשווקים הפיננסיים, בנתונים מאקרו כלכליים וברגולציה וחקיקה שחלות או עשויים לחול או להשפיע על הבנק, ואשר יחד עם האסטרטגיה העסקית ותמהיל הפעילות הקיים עשויים לחשוף את הבנק לסיכונים משמעותיים. בטיפול בסיכונים שזוהו, הבנק מבחין, בין היתר, בין הסיכונים המובילים לבין הסיכונים המתפתחים אשר מזוהים באופן הבא:

- **סיכון מוביל** - מייצג גורם סיכון משמעותי אליו חשוף הבנק בעקבות הפעילות הנוכחית שלו או ההסכמים שהבנק צד להם אשר מידת החשיפה של הבנק אליו מדורגת, בהתאם למדיניות הבנק, כחשיפה ברמה "בינונית" או חמורה יותר. לפירוט בדבר גורמי הסיכון ודירוג מידת החשיפה/השפעה על הבנק ראה להלן בפרק הסיכונים ודרכי ניהולם.
- **סיכון מתפתח** - הינו סיכון אשר קיימת אי ודאות בקשר להתמששותו. עם זאת, סיכון זה יקבל תשומת לב מיוחדת של הנהלת הבנק בהתוויית האסטרטגיה העסקית ומסגרת ניהול הסיכון המתאימה.
- להלן טבלה המרכזת את הסיכונים המתפתחים בבנק:

הסיכון	תיאור הסיכון
סיכון מודל עסקי	הסיכון מאיומים אשר יכולים לנבוע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים כולל שינויים טכנולוגיים.
סיכון רגולטורי	הסיכון מהשלכות הרגולציה בכל הקשור להטלת מגבלות משמעותיות על פעילות הבנק והצבת דרישות מכבידות.
סיכון ציות	הסיכון שעל תאגיד תוטל סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית להוראות צרכניות, חוקי מיסוי, הפסד פיננסי כתוצאה מהתמששות הסיכון ההתנהגותי (Conduct Risk) ודרישות בתחום הלבנת הון ומימון טרור.
סיכון סייבר	הסיכון מאפשרות תקיפת סייבר על מערכות ה-IT של הבנק ואתרי הבנק אשר עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק.
סיכון מקרו-כלכלי וסיכון משקי	סיכון שהבנק עשוי להיות מושפע ממנו בעקבות הרעה בנתונים מקרו כלכליים בישראל וסיכונים משקיים אחרים ובעיקר בגין שיעורי האבטלה. לעניין התפתחויות שנלוות להתפשטות מגפת הקורונה בישראל ובעולם ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

ביום 12 לפברואר 2020 פורסמה על ידי נציבות זכויות האדם של האו"ם "רשימה השחורה" של בתי עסק הפועלים ביהודה ושומרון, מזרח ירושלים ורמת הגולן. להערכת הבנק, להכללת בנק ירושלים ברשימה הנ"ל לא צפויה להיות השפעה מהותית.

לפרטים אודות התפשטות נגיף הקורונה ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

לפרטים נוספים אודות סיכונים מובילים ומתפתחים ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2019, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

1.6 אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן

- ביום 27 בינואר 2019 התקבלה עמדת רשות המסים ביחס לכתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על-ידי חברת הבת של הבנק, בהתאם לעקרונות באזל, המציינת כי עמדת רשות המסים הינה כי בעת מחיקת קרן החוב לא מתקיים אירוע מס למחזיקים בכתבי ההתחייבות אלא רק בתום התקופה הקבועה להתאוששות (7 שנים).
- הצעת הבנק לרכישת בנק מוניציפל בע"מ - לאחר שביום 27 במרץ 2018 הגיש הבנק בקשה לדירקטוריון מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ - להלן: "מוניציפל") להיכנס למשא ומתן בדבר רכישה של 100% ממניות מוניציפל ע"י הבנק, ובנק מוניציפל דחה את הצעת הבנק, על שיפורה במהלך התקופה ובחר לאשר את הצעתו של בנק דיסקונט לישראל בע"מ, אושרה ההחלטה גם על-ידי רשות התחרות.
- ביום 25 בפברואר, 2020 ניתן מפי בית הדין לתחרות פסק דין אשר סילק על הסף את הערר שהגיש הבנק על החלטת הממונה על התחרות. הבנק שוקל את צעדיו. פרטים נוספים לגבי הצעות המיזוג, ההתכתבויות בין הבנק למוניציפל והחלטות הממונה על התחרות ובית הדין הנכבד ניתן למצוא בביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ובדיווחים המידיים שדיווח הבנק בנושא בשנת 2019 ו-2020 (אסמכתאות 2019-01-022930, 2019-01-032008, 2019-01-059092, 2019-01-065728, 2019-01-065728, 2019-01-077680, 2019-01-084856, 2019-01-092905, 2019-01-098842, 2019-01-099600, 2019-01-102915, 2019-01-105102, 2019-01-105102, 2020-01-019524).
- ביום 14 במרץ 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot על קביעת דירוג מנפיק זמן קצר של הבנק 'ilA-1' ודירוג הנפקה 'ilA-1' לניירות ערך מסחריים חדשים בהיקף של עד 300 מיליוני ש"ח ערך נקוב.
- ביום 25 במרץ 2019, הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק, 300 מיליוני ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 1) תמורת 299.2 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית שנתית בסך 0.66% הצמודה לריבית בנק ישראל, הקרן נפרעת בתשלום בודד במרץ 2020.
- ביום 7 במאי 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot כי במסגרת הערכה מחודשת של ענף הבנקאות ולנוכח שיפור הדרגתי בביצועים של בנק ירושלים בשנים האחרונות וביכולת יצירת הרווחים וההון, תוך יישום האסטרטגיה העסקית שלו, בין השאר בזכות סביבה תפעולית חיובית. העלתה חברת הדירוג את דירוג המנפיק של הבנק מ 'ilA+' ל 'ilAA' ואת דירוג החוב הנחות מ 'ilA-' ל 'ilA' ואת דירוג כתיב התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים (COCO) מ 'ilBBB+' ל 'ilA-'. תחזית הדירוג היציבה משקפת את הערכת חברת הדירוג שהבנק יישאר ממוקד בצמיחה של עסקי הליבה שלו ב-18-12 החודשים הקרובים, תוך שמירה על הפרופיל הפיננסי הקיים ויכולת יצירת הרווחים הקיימת.
- ביום 14 ביולי 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot על אשור דירוג המנפיק של הבנק ל- 'ilAA' בשל סביבה כלכלית תומכת בביצועים וביכולת יצירת הון.
- ביום 24 ביוני 2019 הודיעה חברת הדירוג מידרוג כי היא קובעת לראשונה הערכת איתנות פיננסית פנימית של הבנק של 'a2.il', כיוון התפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית יציב.
- דירוג הפיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נקבע על 'Aa3.il' באופק יציב והוא מגלם הנחת תמיכה חיצונית גבוהה מצד המדינה, של 2 רמות דירוג (נוטשים) ביחס להערכת האיתנות הפיננסית.
- דירוגי החובות הנחותים וההיברידיים נקבעו כדלקמן: שטרי הון נדחים (הון משני תחתון) 'A1.il' וכתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (COCO) על ידי מחיקה או מחיקה חלקית (מסווגים כהון רובד 2) נקבעו על ('(A3.il) hyb) אופק דירוג יציב. כמו כן, מידרוג קובעת דירוג 'p-1.il' לפיקדונות לזמן קצר.
- ביום 12 באפריל 2019 עלתה לאוויר מערכת נתוני אשראי שהוקמה על ידי בנק ישראל, מכח חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016.
- הבנק נערך לכניסת חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 לתוקף מבעוד מועד הן בהיבטים הרגולטוריים (בעיקר פיתוח יכולות הדיווח השוטף למאגר האשראי ופיתוח מערכת לזיהוי והסכמות) והן בהיבטים העסקיים (בעיקר פיתוח היכולת המיידית המידע ממאגר האשראי, עדכון כללי חיתום ומוכנות לניטור), כך שמאז הפיכת המערכת לאופרטיבית בחודש אפריל 2019, הבנק עושה שימוש בנתוני המערכת בגין לקוחות אשר מבקשים לקבל אשראי ובדירוגי לשכת דירוג האשראי לגביהם.
- בחלוף כשנה מהפיכת המערכת לאופרטיבית, עולה כי השימוש במערכת נתוני האשראי משפר את יכולת הבנק לגבש תמונה מלאה יותר מבעבר על מצבו הכלכלי של מבקש האשראי, להציע לו הצעה התואמת יותר את יכולותיו וצרכיו. לאור היקף נתוני הלקוחות אליהם צפוי להיחשף הבנק במסגרת מאגר נתוני האשראי, אשר יאפשר לבנק לנתח את סיכוני הלקוח באופן מדויק יותר, הבנק צופה כי ההשלכות העיקריות על הבנק יהיו - הקטנת שיעורי הכשל בתיק הבנק, שיפור יכולת הבנק לפנות לקהלים חדשים אליהם לא פנינו עד כה בשל מחסור במידע. מנגד, הבנק צופה כי תתגבר התחרות מצד גופים פיננסיים נוספים.
- מכירת תיקי אשראי לדירוג
- על מנת להגדיל את היקף הפעילות הבנקאית בתחום האשראי לדירוג, ועל מנת לחזק את מעמדו של הבנק בקרב ציבור הלקוחות הפוטנציאליים ולהגדיל את יחס היעילות ולחזק את יציבותו של הבנק, הבנק מבצע במהלך השנתיים האחרונות מכירה חלקית, באופן שזכויות הרוכש בחלק תיק ההלוואות שנמכר וזכויות הבנק בחלק שנותר בבעלותו תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פטו) של תיקי אשראי לדירוג.

ביום 30 באפריל 2019, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור ששכנו הכולל כ- 342 מיליוני ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות"). יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו. הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 16.1 מיליוני ש"ח.

ביום 8 בדצמבר 2019, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים מקבוצת כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ ("הרוכשת"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור ששכנו הכולל כ- 325 מיליוני ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות").

יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו. הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 40.0 מיליוני ש"ח.

ביום 11 במרץ 2020, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור ששכנו הכולל כ- 432 מיליוני ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות"). יתרת תיק הלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכשת וזכויות הבנק בתיק הלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכשת את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק תיק הלוואות שנותר בבעלותו. הבנק צפוי לרשום בספריו הכנסה בגין המכירה בסך כ-51.7 מיליוני ש"ח.

7. ביום 13 לאוגוסט 2019 החליט דירקטוריון הבנק למנות מחדש את מר זאב נהרי (להלן: "מר נהרי") לכהן כיו"ר הדירקטוריון, לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים, שתחל בתום מועד תקופת העסקתו הנוכחית, כלומר החל מיום 11 באוקטובר 2019 ("תקופת העסקה הנוספת").

ביום 15 באוגוסט, 2019, החליט דירקטוריון הבנק לאשר (בכפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות), וזאת לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת (בישיבה כוועדת תגמול) ביום 14 באוגוסט, 2019, את תנאי כהונתו והעסקתו המעודכנים של יו"ר הדירקטוריון לתקופת העסקה הנוספת. ראה על דרך ההפניה דוח מידי של הבנק מיום 4 בספטמבר, 2019 מספר אסמכתא 2019-01-092749 ובביאור 23 לדוחות הכספיים.

ביום 6 באוקטובר 2019 הודיעה המפקחת על הבנקים, כי אין לה התנגדות למינוי של מר זאב נהרי, לתקופת כהונה נוספת, כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק.

ביום 10 באוקטובר 2019 אישרה האסיפה הכללית את מינוי של מר זאב נהרי כדירקטור לתקופת כהונה נוספת.

8. ביום 13 לאוגוסט 2019 החליט דירקטוריון הבנק למנות מחדש את מר גיל טופז (להלן: "מר טופז") לכהן כמנכ"ל הבנק, לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים, שתחל בתום מועד תקופת העסקתו הנוכחית, כלומר החל מיום 26 לאוקטובר 2019 ("תקופת העסקה הנוספת").

ביום 15 לאוגוסט 2019, אישר דירקטוריון, לאחר אישורה של ועדת הביקורת (בישיבה כוועדת תגמול) ביום 14 לאוגוסט 2019, את תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל בתקופת העסקה הנוספת בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), תס"ס-2000, ראה על דרך ההפניה דוח מידי מיום 18 באוגוסט 2019 מספר אסמכתא 2019-01-085555 ובביאור 23 לדוחות הכספיים.

9. מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר 2019, לאחר קבלת המלצת ועדת הביקורת (בישיבה כוועדת התגמול) (להלן: "ועדת התגמול"), אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"); בהתאם לסעיף 267א ו-267 לחוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), להוראות ניהול בנקאי תקן A301 (להלן: "נב"ת A301") ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 (להלן: "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

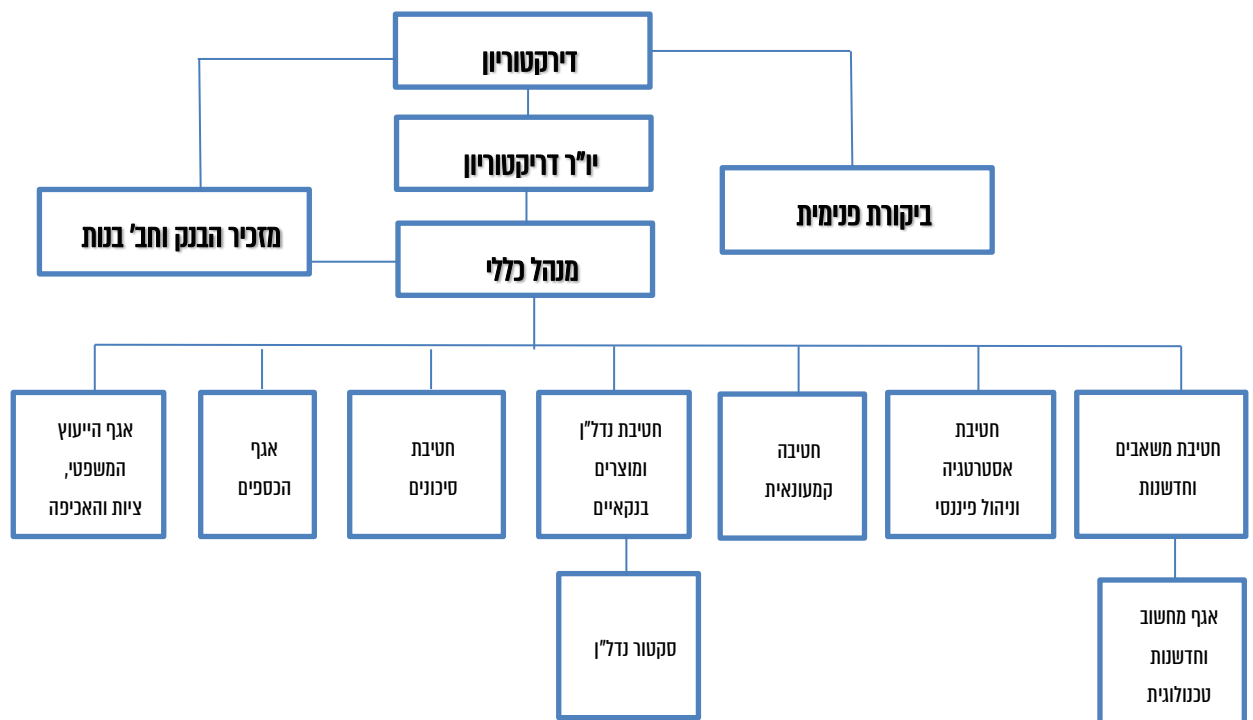
מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה אושרה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 11 בדצמבר 2019. ראה על דרך הפניה דוח מידי לזימון האסיפה הכללית מיום 5 לנובמבר 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-094800) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 11 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-108348). יצוין, כי עד לתום שנת 2019 תחול מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2017-2019 (בכפוף להוראות מעבר כמפורט במדיניות התגמול החדשה).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר 2019, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2020-2022 בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים").

לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2017-2019 ומדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2020-2022 ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים.

10. במהלך הרבעון השלישי לשנת 2019 הוחלט על שינוי במבנה הארגוני של הבנק שעיקרו מיסוד חטיבת נדלן ומוצרים בנקאיים. החטיבה תנהל את מוצרי הבנק תוך דגש על ניהול הרווחיות ופיתוח עסקי מובנה של המוצרים ואילו החטיבה הקמעונאית תמשיך לנהל את כלל הערוצים בבנק למול הלקוחות. לפרטים נוספים ותרשים המבנה הארגוני של הבנק ראה בדוח ממשל תאגידי, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם. להלן תרשים המבנה הארגוני של הבנק:

11. ביום 13 בדצמבר 2019, הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק, 400 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח סדרה טו' תמורת 402 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח הקרן והריבית צמודים למדד המחירים לצרכן. כמו כן, האג"ח נושאת ריבית בסך 0.2% אשר משולמת החל מיום 31 בדצמבר 2020, הקרן נפרעת ב-4 תשלומים החל מיום 31 בדצמבר 2023.

12. ביום 17 בדצמבר 2019, הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק, 120 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח הרחבה לסדרה יג' תמורת 125 מיליון ש"ח. תנאי האג"ח זהים לתנאי ההנפקה המקוריים לפיהם הקרן והריבית צמודים למדד המחירים לצרכן. האג"ח נושאת ריבית בסך 0.68% אשר משולמת ביום 31 במאי, הקרן נפרעת ב-3 תשלומים החל מיום 31 במאי 2022.

13. ביום 30 בינואר 2020, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), את העסקתה של קרובה של בעלי השליטה בבנק, בתפקיד מתמחה בתחום אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק ובהמשך בתפקיד אנליסטית סייבר ואבטחת מידע בהתאם לתקנה 1ב(א)(4) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), תש"ס-2000. הסכם ההעסקה קצוב לשלוש שנים החל מחודש פברואר, 2020.

ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) ודירקטוריון הבנק דנו בנושא ושקלו את מלוא הנתונים הרלבנטיים לגבי העסקת קרובה של בעלי השליטה בבנק, לרבות השכלתה, ניסיונה המקצועי וכישוריה של העובדת ואישורו כי משכורתה החודשית של העובדת אינה עולה על השכר הממוצע במשק והוא סביר בהתחשב בהיקף ההעסקה, באופי התפקיד ובכישוריה לביצוע התפקיד ותנאי ההעסקה תואמים את המקובל בענף הסייבר ואבטחת המידע. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי שדיווח הבנק ביום 30 בינואר,

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

בשבועות האחרונים התפשט נגיף הקורונה בקצב מהיר ברחבי העולם, וארגון הבריאות העולמי הכריז על מגפה עולמית. כחלק מההתמודדות עם המגפה נוקטות ממשלות רבות ובהן ממשלת ישראל צעדי התגוננות כגון הגבלת מעברים בין מדינות, אמצעי בידוד וצמצום התקהלויות ותנועה וכן הגבלות על הפעלת עסקים. אמצעי התגוננות אלו גורמים לפגיעה כלכלית ומגמות שליליות בשוקי ההון העולמיים ובשוק המקומי.

אירועים אלה עלולים להביא להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק וצפויות להם השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עליה בסיכון האשראי וההאטה בפעילות הכלכלית. כמו כן, להורדת ריביות לזמן קצר על-ידי הבנקים המרכזיים השפעה על קיטון בהכנסות המימון והריבית העתידיות של הבנק בטווח הקצר. היקפן של השלכות אלה תלוי בין היתר, בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והשווקים ובהתמשכות האירוע, ולפיכך לא ניתן עדיין לאמוד ולכמת את השפעתן העתידית. לאירועים אלו עלולה להיות השפעה מהותית לרעה על התוצאות הכספיות של הבנק לשנת 2020.

לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות אלו והיקפן, וזאת בשל האי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שיינקטו, וכן אי-ודאות באשר להשפעות הנגזרות על הפעילות המשקית.

הבנק נוקט צעדים להתמודדות עם השלכות נגיף הקורונה, בשים לב להנחיות רגולטוריות בנושא, ונערך במספר מישורים לרבות המשך מתן שירותים ללקוחותיו בסניפים ובערוצים נוספים ושמירה על המשכיות עסקית בתרחישים שונים. במטרה לשמור על בטיחות עובדיו, צומצמה מתכונת העבודה בבנק בהתאם להוראות הרגולטוריות.

הערכות הבנק בדבר השלכות אפשריות של התפשטות נגיף הקורונה והשפעתו על השווקים הינה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, תשכ"ח-1968, המבוסס, בין היתר, על מידע, פרסומים של צדדים שלישיים ואומדנים המצויים בידי הבנק למועד זה. הערכות אלה אינן ודאיות והן עשויות להתממש באופן שונה מהותית מהאמור לעיל, בין היתר, כתלות בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות, הבנקים המרכזיים והרגולטורים השונים וכן בהתמשכות האירוע ותגובות השווקים הפיננסיים בארץ ובעולם אליו.

פרק 2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

שינויים עיקריים בתקופה המדווחת

הבנק ממשיך ליישם בהצלחה את התוכנית האסטרטגית שלו להצעת שירותי בנקאות משלימה ללקוחות הבנקים האחרים. הבנק חיזק את פעילות הליבה שלו, והציג צמיחה משמעותית בביצועי משכנתאות, אשראי צרכני וליווי בנייה, לרמות שיא. צמיחה זו התאפשרה בין היתר עקב השלמה מוצלחת של הערכות ליישום חוק נתוני אשראי, הרחבת הפעילות בנקודות המכירה, העמקת הידע והפעילות במגזרים בדרך של יצירת שיתופי פעולה עם גופים במגזר ובדרך של ריבוי כנסים ומפגשים, וחיזוק מוקדי הבנק בתחומי המשכנתאות, הפיקדונות והאשראי הצרכני, אשר מאפשרים להגדיל את היקפי הביצוע תוך הפחתת התלות בפרישה הגיאוגרפית של סניפי הבנק. גם מוצר כרטיסי החיוב הנטענים ציין אבן דרך עסקית משמעותית כאשר הבנק חתם עם רשת קמעונאית מובילה על הסכם להפצת כרטיסי חיוב נטענים חד פעמיים, הניתנים לשימוש בכל בתי העסק בארץ ובעולם.

לצד קצב הביצועים הגבוה המשיך הבנק לפעול למכירה של תיקי אשראי כחלק מניהול ההון, הנכסים והתחייבויות. במהלך שנת 2019 הבנק מכר לגופים מוסדיים שני תיקי משכנתאות בהיקף של כ-534 מיליון ש"ח ורשם רווח לפני מס של כ-56.1 מיליון ש"ח.

בשנת 2019 החל הבנק לבחון את הצורך בשדרוג מערכות הליבה שלו והתאמתן לתמורות בסביבה העסקית, במטרה לתמוך בהמשך הצמיחה המהירה ושיפור חוויית הלקוח והיעילות התפעולית.

במהלך תקופת הדוח העלתה חברת מעלות את דירוג הבנק מ: A+ ל- AA. בחברת הדירוג ציינו את האסטרטגיה של הבנק, הנחת תשתיות לצמיחה ברווחיות וניהול הסיכונים כשיקולים מרכזיים להעלאת הדירוג.

פרטים נוספים אודות מכירת ורכישת תיקי אשראי והעלאת דירוג הבנק מוצגים להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן וביאור 35 לדוחות הכספיים.

התפתחויות בסביבה הכלכלית

אינפלציה

בשנת 2019 עלה מדד המחירים לצרכן (מדד "בגין") ב-0.6%, לעומת עלייה של 0.8% בשנת 2018. המדד הידוע בשנת 2019 עלה ב-0.3% לעומת עלייה של 1.2% בשנת 2018. השפעת השינוי במדד על הכנסות ריבית נטו של הבנק בשנת 2019 הייתה כ-4.4 מיליון ש"ח לעומת 5.0 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

שוק העבודה

שיעור האבטלה בישראל בסוף שנת 2019 עמד על 3.8%, לעומת שיעור של 4.0% בסוף שנת 2018.

ריבית בנק ישראל

בחודש נובמבר 2018 העלה בנק ישראל את הריבית ל-0.25% והיא נותרה ברמה זו עד סוף שנת 2019.

שער החליפין

בשנת 2019 שער השקל מול הדולר התחזק בשיעור של כ-7.8% ומול האירו התחזק ב-9.6%, כאשר בשנת 2018 שער השקל מול הדולר נחלש בשיעור של כ-8.1% ומול האירו נחלש ב-3.3%.

שוק הדיור

בשנת 2019 בוצעו במערכת הבנקאית משכנתאות לדיור בסך שך 67.6 מיליארד ש"ח לעומת ביצוע של 59.6 מיליארד ש"ח בשנת 2018, גידול של כ-13% הנובע בעיקרו ממכירת דירות "מחיר למשתכן", העלייה במכירות היוותה גורם מרכזי בגידול הלוואות לדיור במשכנתאות.

בחלוקה לפי מגזרי הצמדה – נחלק הביצוע המשכנתאות לדיור בשנת 2019 כדלקמן: במגזר הלא צמוד 62%, צמוד מדד 37% ומט"ח וצמוד מט"ח (2018) 1% - לא צמוד 63%, צמוד מדד 36%, מט"ח וצמוד מט"ח (1%).

שוק ההון

מתחילת שנת 2019 נרשמו עליות במדדי המניות העיקריים: מדד ת"א 35 רשם עלייה של כ-15.0%, מדד ת"א 125 רשם עלייה של כ-18.5%. מדד איגרות החוב הממשלתיות הלא צמודות רשם עלייה של כ-8.3%, מדד איגרות החוב הממשלתיות הצמודות רשם עלייה של כ-10.3% (ריאלית) ומדד התל בונד 60 רשם עלייה של כ-7.4%.

בשנת 2019 המחזור היומי הממוצע במניות ובתעודות סל הסתכם ב-1.3 מיליארד שקלים, ירידה של כ-18.8% לעומת התקופה המקבילה אשתקד. מתחילת השנה הסתכמו הנפקות והקצאות של מניות על ידי חברות ישראליות בארץ ובחו"ל בכ-15.2 מיליארד שקלים, עליה של כ-91.7% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

השפעת התפשטות נגיף הקורונה

לפרטים אודות התפשטות נגיף הקורונה ראה בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

תכניות והערכות הבנק המפורטות לעיל, הינן בבחינת מידע צופה פני עתיד והן מתבססות על הנחות ועל תחזיות שונות שהיו בפני הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בשל גורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי התפתחויות כלכליות בארץ ובעולם, במיוחד לגבי המצב הכלכלי במשק, כולל השפעת תנאים מאקרו כלכליים וגאו-פוליטיים ושינויים בשוקי ההון, וכן גורמים שונים נוספים המשפיעים על החשיפה לסיכונים: העדפות הציבור, הוראות גורמי פיקוח ואחרים, היבטים הקשורים בתדמית הבנק, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כוח אדם.

2.2 התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר

רווח ורווחיות

הרווח הנקי בשנת 2019 הסתכם ב-89.4 מיליוני ש"ח, לעומת 87.2 מיליוני ש"ח אשתקד.

תשואת הרווח הנקי על ההון העצמי הממוצע בשנת 2019 הייתה 9.7%, לעומת 10.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

תמצית דוח רווח והפסד במיליוני ש"ח

	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		2019 לעומת 2018	
	ביאור*	2019	2018	שינוי כמותי
הכנסות ריבית, נטו	2	419.8	383.7	36.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי	13,30	36.9	34.7	2.2
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		382.9	349.0	33.9
הכנסות שאינן מריבית				
הכנסות מימון שאינן מריבית	3	58.8	43.1	15.7
עמלות	4	106.3	98.3	8.0
הכנסות אחרות	5	-	32.4	(32.4)
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		165.1	173.8	(8.7)
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נילוות	6	179.3	182.2	(2.9)
אחזקה ופחת בניינים וציוד	16	100.2	102.3	(2.1)
הוצאות אחרות	7	130.1	119.1	11.0
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		409.6	403.6	6.0
רווח לפני מיסים		138.4	119.2	19.2
הפרשה למיסים על הרווח	8	49.0	32.0	17.0
רווח לאחר מסים		89.4	87.2	2.2

*הביאורים בדוחות הכספיים

להלן הגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בשנת 2019 לעומת שנת 2018:

- הכנסות ריבית נטו – בשנת 2019 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב-419.8 מיליוני ש"ח, לעומת 383.7 מיליוני ש"ח בשנת 2018, גידול של 36.1 מיליוני ש"ח (9%). עיקר הגידול נובע מגידול של כ-9% ביתרה הממוצעת של תיק האשראי וכן מגידול של 0.15% בפרער הריבית.
- הוצאות להפסדי אשראי – בשנת 2019 הסתכמו הוצאות להפסדי אשראי ב-36.9 מיליוני ש"ח לעומת 34.7 מיליוני ש"ח בשנת 2018, גידול של כ-2.2 מיליוני ש"ח (6%), עיקר הגידול נובע מעלייה בהפרשה הקבוצתית אשר נגזרת מגידול של 7% ביתרת האשראי בשנת 2019 בהשוואה לשנת 2018. מאידך נרשמו הכנסות בסך 5.0 מיליוני ש"ח בגין חובות שבעבר הוכרו כאבודים ונתקבלו בגינם שיפוי ביטוחי.
- הכנסות מימון שאינן מריבית – בשנת 2019 הסתכמו הכנסות מימון שאינן מריבית ב-165.1 מיליוני ש"ח, לעומת 173.8 מיליוני ש"ח בשנת 2018, קיטון של 8.7 מיליוני ש"ח (5%).
 - הכנסות מימון שאינן מריבית – גידול של 15.7 מיליוני ש"ח (36%):
 - הכנסות ממכירת תיקי אשראי – בשנת 2019 נרשמו 56.8 מיליוני ש"ח לעומת 16.4 מיליוני ש"ח בשנת 2018.
 - רווחים מהשקעה במניות – בתקופת הדוח הסתכמו ב-2.1 מיליוני ש"ח לעומת 27.0 מיליוני ש"ח, ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב, בשנת 2018.
 - לפרטים נוספים אודות מכירות תיקי אשראי ראה להלן בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.
 - הכנסות מעמלות – גידול של 8.0 מיליוני ש"ח (8%):
 - הנפקת כרטיסים נטענים – בתקופת הדוח הוכרו הכנסות בסך 5.6 מיליוני ש"ח במסגרת הסכם שיתוף פעולה עם גוף קמעונאי מוביל.
 - עמלות לזוי פרויקטים – חל גידול בסך 1.3 מיליוני ש"ח הנובע מגידול בהיקף הפעילות.
 - עמלות מפעילות בניירות ערך – חל קיטון בסך 3 מיליוני ש"ח בעיקר עקב מכירת תיק הלקוחות העצמאיים והמוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראד' בתחילת

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

שנת 2018.

- ג. הכנסות אחרות – בשנת 2019 לא נרשמו הכנסות אחרות לעומת 32.4 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתקופה המקבילה אשתקד נרשמו הכנסות ממכירת תיק הלקוחות העצמאיים והמוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' בסך 21.0 מיליוני ש"ח, והכנסות מהפחתת הכנסה נדחית בסך 11.4 מיליוני ש"ח (ההכנסה הנדחית הופחתה במלואה בסוף שנת 2018).
4. הוצאות תפעוליות ואחרות – הסתכמו בשנת 2019 ב-409.6 מיליוני ש"ח לעומת 403.6 מיליוני ש"ח בשנת 2018, גידול של 6.0 מיליוני ש"ח (1%).
 - א. משכורות והוצאות נלוות – קיטון של כ-2.9 מיליוני ש"ח (-2%) הנובע בעיקר מהשפעת מכירת תיק הלקוחות בתחום הברוקראז' בשנת 2018.
 - ב. אחזקה פחת בניינים וציוד – קיטון של 2.1 מיליוני ש"ח (-2%).
 - ג. הוצאות אחרות – גידול של 11.0 מיליוני ש"ח (9%) עיקר הגידול נובע מגידול בהוצאות שיווק ופרסום בסך 4.5 מיליוני ש"ח (20%), בהוצאות מחשב בסך 2.0 מיליוני ש"ח (5%), בהוצאות מוקד טלפוני בסך 1.7 מיליוני ש"ח, בהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים בסך 5.0 מיליוני ש"ח. הגידול בהוצאות שיווק ופרסום ובהוצאות בגין מוקד טלפוני נובע מגידול בביצועים בתיק האשראי.
 - הגידול בהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים נובע מגידול בהיקף פעילות מכרטיסים נטענים (בשנת 2019 נחתם הסכם שיתוף פעולה עם גוף קמעונאי מוביל).
5. הפרשה למיסים – שיעור המס האפקטיבי בשנת 2019 הינו 35.4% לעומת 26.8% בשנת 2018 ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%. בשנים 2014-2018 בהתאם להוראה ספציפית של בנק ישראל, הכיר הבנק בדוח רווח והפסד בהכנסה שנתית של כ-11.4 מיליוני ש"ח שמקורה בהפחתת מוניתין שלילי שנוצר ברכישת חברת "כלל פיננסיים". הכנסה זאת אינה חייבת במס והפחיתה את שיעור המס האפקטיבי של הבנק. בנוסף, בשנת 2018 חלק מהרווח ממכירת מניות הבורסה היה חייב בשיעור מס מופחת. לפרטים אודות מכירות תיקי אשראי בשנת 2018, מכירת תיק הלקוחות העצמאיים והמוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז' ומכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב ראה בדוחות הכספיים לשנת 2018. להלן טבלה המציגה את הרווח והתשואה להון בנטרול רכיבים מסויימים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
87.2	89.4	רווח נקי מדוח רווח והפסד
10.0%	9.7%	תשואה להון
רכיבים מסויימים:		
16.4	56.8	רווחים בגין הלוואות שנמכרו
27.0	-	רווח ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב
21.0	-	רווח ממכירת תיק הלקוחות בתחום פעילות הברוקראז'
64.4	56.8	סך כל הכנסות שאינן מריבית
7.0	8.0	בניכוי הוצאות תפעוליות אחרות
57.4	48.8	רווח לפני מיסים
14.9	16.7	הפרשה למיסים על הרווח
42.5	32.1	רווח לאחר מיסים
44.7	57.3	רווח נקי בנטרול רכיבים מסויימים
5.3%	6.3%	תשואה להון בנטרול רכיבים מסויימים
53.3	89.4	רווח נקי בנטרול רכיבים מסויימים למעט מכירת תיקים ⁽¹⁾
6.2%	9.7%	תשואה להון בנטרול רווחים מסויימים למעט מכירת תיקים

⁽¹⁾ הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך ובכוונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות.

עיקר הגידול ברווח ובתשואה להון בנטרול רכיבים מסויימים בשנת 2019 לעומת 2018 נובעת מההסברים כאמור לעיל בסעיפים 1 ו-3(ב)(ג) אשר קוזזו ע"י ההשפעות שהוסברו בסעיפים 2, 4 ו-5 לעיל.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		2019 לעומת 2018		שינוי באחוזים
2019	2018	שינוי כמותי	שינוי	
הכנסות ריבית	548.6	20.8	4%	
הוצאות ריבית	128.8	(15.3)	(11%)	
הכנסות ריבית, נטו	419.8	36.1	9%	
הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית	58.8	15.7	36%	
סך הכל הכנסות ריבית ומימון	478.6	51.8	12%	
רווחים מהשקעה במניות	2.1	27.0		
סך הכל⁽¹⁾	476.5	76.7	19%	

⁽¹⁾ כולל רווח ממכירת תיקי אשראי בסך 56.8 ו-16.4 מיליוני ש"ח בשנים 2019 ו-2018 בהתאמה.

בשנת 2019 הסתכמו הכנסות ריבית, נטו ב-419.8 מיליוני ש"ח, לעומת 383.7 מיליוני ש"ח בשנת 2018, גידול של כ-9%.

סך ההכנסות מריבית ומימון ללא רווחים מהשקעה במניות הסתכמו ב-476.5 מיליוני ש"ח, לעומת 399.8 מיליוני ש"ח בשנת 2018, גידול של כ-19%.

הגידול נובע בעיקר מגידול בהיקף האשראי ומשיפור בפער הריבית.

התפתחויות בשיעורי הכנסות והוצאות

להלן פערי הריבית בין נכסים נושאי ריבית להתחייבויות במגזרי הצמדה השונים:

2019	2018	
3.09%	3.04%	לא צמוד
3.49%	3.04%	צמוד למדד
1.84%	2.15%	מט"ח וצמוד מט"ח
3.08%	2.93%	סך הכול פער הריבית על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית
3.25%	3.09%	תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית

לפירוט נוסף ראה נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לפרק ממשל תאגידי.

להלן היקף הפעילות⁽³⁾ והתרומה להכנסות ריבית נטו של מגזרי הצמדה השונים:

2019			2018		
היקף פעילות	תרומה להכנסות	ריבית, נטו	היקף פעילות	תרומה להכנסות	ריבית, נטו
ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח	ב- %	ב- %	במיליוני ש"ח
70	70	292.0	66	68	259.2
22	25	105.7	25	25	95.7
7	5	22.1	9	7	28.8
100	100	419.8	100	100	383.7

⁽¹⁾ הכנסות המגזר הצמוד כוללות גם הפרשי הצמדה.

⁽²⁾ הכנסות מגזר המט"ח אינן כוללות הפרשי שער על הקרן והשפעת מכשירים נגזרים.

⁽³⁾ היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית לפי מגזר הצמדה, מתוך סך היתרות הממוצעות של נכסים והתחייבויות נושאי ריבית.

לפירוט נוסף ראה נספח 1 – שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לפרק ממשל תאגידי.

להלן ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
נכסים נושאי ריבית	גידול (קטון) בגלל שינוי		
	מחיר	שינוי נטו	כמות
אשראי לציבור בישראל	44.3	(25.2)	19.1
נכסים נושאי ריבית אחרים בישראל	(2.1)	3.8	1.7
סך כל הכנסות הריבית	42.2	(21.4)	20.8
התחייבויות נושאות ריבית	4.0	(18.8)	(14.8)
פקדונות הציבור בישראל	1.1	(1.6)	(0.5)
התחייבויות נושאות ריבית אחרות	5.1	(20.4)	(15.3)
סך כל הוצאות הריבית	37.1	(1.0)	36.1
סך הכל			

הגידול בהכנסות ריבית נטו נובע בעיקרו מגידול נטו בכמות בסך 37.1 מיליוני ש"ח - בשנת 2019 גדלה יתרת האשראי הממוצעת בכ-870 מיליוני ש"ח לעומת שנת 2018. לפירוט נוסף ראה נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית לפרק ממשל תאגיד.

הוצאות בגין הפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
סוג האשראי							
מסחרי	דיר	פרטי אחר	סך הכול	מסחרי	דיר	פרטי אחר	סך הכול
מחיקות חשבונאיות	-	0.5	41.2	0.4	0.5	44.5	45.4
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות	(0.2)	(5.0)	(10.3)	(0.1)	-	(9.6)	(9.7)
הפרשה קבוצתית ⁽¹⁾	2.6	1.3	6.8	(0.4)	1.9	(2.5)	(1.0)
סך ההוצאות בגין הפסדי אשראי	2.4	(3.2)	37.7	(0.1)	2.4	32.4	34.7
יתרת חוב רשומה לסוף שנה	1,831.8	7,637.7	1,261.8	10,731.3	1,408.9	7,503.3	10,008.9
שיעור מיתרת חוב רשומה לסוף שנה:							
מחיקות נטו	(0.01%)	(0.06%)	2.45%	0.25%	0.02%	0.01%	0.36%
הפרשה קבוצתית	0.14%	0.02%	0.54%	0.10%	(0.03%)	0.03%	(0.01%)
ההוצאה בגין הפסדי אשראי	0.13%	(0.04%)	2.99%	0.34%	(0.01%)	0.03%	0.35%

⁽¹⁾ הפרשה קבוצתית לדיר כוללת שינויים בהפרשה הנמדדת לפי עומק הפיגור

הוצאות בגין הפסדי אשראי בשנת 2019 הסתכמו ב-36.9 מיליוני ש"ח, לעומת 34.7 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של כ-2.2 הנובע בעיקרו:

מגידול בסך 11.6 מיליוני ש"ח בהפרשה הקבוצתית בגין הגידול ביתרות האשראי ביחס לתקופה המקבילה אשתקד.

מנגד, התקבל שיכוי ביטוחי בסך 5.0 מיליוני ש"ח בגין אשראי לדיר שהוכרו בעבר כאבודים וחל קטון בסך המחיקות החשבונאיות נטו בגין אשראי פרטי אחר ב-4.0 מיליוני ש"ח בעיקר עקב שיפור מאמצי גביה.

למדדי איכות אשראי נוספים ראה פרק 1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לעיל. לפרטים נוספים ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3 - סקירת הסיכונים וכן ביאורים 13 ו-30 לדוח הכספי.

הכנסות שאינן מריבית

הכנסות שאינן מריבית בשנת 2019 הסתכמו ב-165.1 מיליוני ש"ח, לעומת 173.8 מיליוני ש"ח בשנת 2018.

הכנסות מימון שאינן מריבית בשנת 2019 הסתכמו ב-58.8 מיליוני ש"ח לעומת 43.1 מיליוני ש"ח בשנת 2018.

הכנסות מהעמלות בשנת 2019 הסתכמו ב-106.3 מיליוני ש"ח, לעומת 98.3 מיליוני ש"ח בשנת 2018.

בשנת 2019 לא נרשמו הכנסות אחרות לעומת 32.4 מיליוני ש"ח בשנת 2018.

להסברים אודות ההתפתחות בסעיפי ההכנסות ראה לעיל בסעיף 3 לגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בשנת 2019 לעומת שנת 2018 בפרק הרווח והרווחיות.

הוצאות

ההוצאות התפעוליות והאחרות בשנת 2019 הסתכמו ב-409.6 מיליוני ש"ח, לעומת 403.6 מיליוני ש"ח בשנת 2018. גידול של כ-3.0 מיליוני ש"ח (1%).

הוצאות אחרות בשנת 2019 הסתכמו ב-130.1 מיליוני ש"ח, לעומת 119.1 מיליוני ש"ח בשנת 2018. גידול של כ-11.0 מיליוני ש"ח (9%).

במיליוני ש"ח	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		שינוי כמותי	שינוי באחוזים
	2019	2018		
מחשב	41.8	39.8	2.0	5%
שיווק ופרסום	27.1	22.6	4.5	20%
מוקד טלפוני	5.5	3.8	1.7	45%
הוצאות הנפקת כרטיסים נטענים	6.4	1.4	5.0	357%
הוצאות שונות *	49.3	51.5	(2.2)	-4%
סך כל ההוצאות האחרות	130.1	119.1	11.0	9%

* כולל הוצאות שהיקף השינוי הכספי בהן בשנת 2019 אינו מהותי ביחס לשנת 2018.

הגידול בהוצאות הנפקת כרטיסים נטענים נובע מגידול בהיקף פעילות מכרטיסים נטענים (בשנת 2019 נחתם הסכם שיתוף פעולה עם גוף קמעונאי מוביל)

הגידול בהוצאות שיווק ופרסום ובהוצאות בגין מוקד טלפוני מקביל לצמיחה בתיק האשראי.

הסברים נוספים אודות ההתפתחות בסעיפי ההוצאות ראה לעיל בסעיף 4 לגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בשנת 2019 לעומת שנת 2018 בפרק הרווח והרווחיות.

פירוט ההוצאות מופיע בביאור 7 לדוחות הכספיים.

הוצאות השכר בשנת 2019 הסתכמו ב-179.3 מיליוני ש"ח לעומת 182.2 מיליוני ש"ח בשנת 2018.

הוצאות האחזקה וכחת בניינים וציוד בשנת 2019 הסתכמו ב-100.2 מיליוני ש"ח לעומת 102.3 מיליוני ש"ח בשנת 2018.

להסברים אודות ההתפתחות בסעיפי ההוצאות ראה לעיל בסעיף 4 לגורמים העיקריים אשר השפיעו על רווחי הבנק בשנת 2019 לעומת שנת 2018 בפרק הרווח והרווחיות.

להלן פרטים אודות ההוצאות וההשקעות במערך טכנולוגיות מידע:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
הוצאות שנרשמו בדוח רו"ח והפסד		
21.5	18.3	הוצאות בגין שכ"ע ונלוות (3)
54.0	53.7	הוצאות בגין פחת (עלויות תוכנה ומחשוב)
39.8	41.7	מחשוב (הוצאות אחרות)
115.3	113.7	סה"כ
עלויות שנרשמו כנכסים		
15.3	15.7	היוון בגין שכ"ע ונלוות
52.3	53.5	עלויות תוכנה נוספות וציוד מחשוב
67.6	69.3	סה"כ
יתרת נכסים בגין מערך טכנולוגיות מידע		
131.7	132.1	עלות מופחתת (עלויות תוכנה)
1.8	0.9	עלות מופחתת (ציוד מחשוב)
133.5	133.0	סה"כ

⁽¹⁾ מערך טכנולוגיות המידע כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 357 "ניהול טכנולוגיות המידע".

⁽²⁾ לפרטים נוספים אודות מערך טכנולוגיות המידע בבנק, ראה להלן בדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

⁽³⁾ הירידה בהוצאות השכר בשנת 2019 נובעת מתהליכי התייעלות באגף המחשוב.

הפרשה למיסים

ההפרשה למיסים על הרווח מפעולות רגילות הסתכמה בשנת 2019 בסך של 49.0 מיליוני ש"ח לעומת 32.0 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד, שעור המס האפקטיבי הינו 35.4% לעומת 26.8% בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת שיעור מס סטטוטורי של 34.2%. בשנים 2014-2018 בהתאם להוראה ספציפית של בנק ישראל, הכיר הבנק בדוח רווח והפסד בהכנסה שנתית של כ-11.4 מיליוני ש"ח שמקורה בהפחתת מוניטין שלילי שנוצר ברכישת חברת "כלל פיננסיים". הכנסה זאת אינה חייבת במס והפחיתה את שיעור המס האפקטיבי של הבנק. בנוסף, בשנת 2018 חלק מהרווח ממכירת מניות הבורסה היה חייב בשיעור מס מופחת.

התפתחויות בסעיפי רווח כולל אחר

הרווח הכולל האחר (לאחר השפעת המס) **בשנת 2019** הסתכם בהפסד בסך 3.0 מיליוני ש"ח, לעומת רווח כולל אחר בסך של כ-0.6 מיליוני ש"ח בשנת 2018. השינויים נובעים מהפסד שנרשם כתוצאה מהתאמות של התחייבויות בגין הטבות עובדים בסך 4.9 מיליוני ש"ח (כ-7.3 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס) מנגד נרשמו רווחים שטרם מומשו מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 1.9 מיליוני ש"ח (כ-2.9 מיליוני ש"ח לפני השפעת המס), בשנת 2018 נרשמו הפסדים מהתאמת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן בסך 1.3 מיליוני ש"ח. לפרטים אודות הרווח הכולל האחר ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים. לפרטים אודות קרן הונית שלילית בחלוקה לטווחים של משך הזמן ושיעור הירידה ראה ביאור 12 לדוחות הכספיים.

רווח כולל

סך הכל הרווח הכולל בשנת 2019 הסתכם בסך של 86.4 מיליוני ש"ח, לעומת 87.8 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

תשואת הרווח הכולל על ההון העצמי הממוצע בשנת 2019 הייתה 9.4%, לעומת 10.0% בתקופה המקבילה אשתקד.

עיקר השינויים מקורם ברווח הנקי וברווח הכולל האחר כמוסבר לעיל.

לפירוט אודות נתוני רווח והפסד רב שנתיים, ראה נספח 3 לדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים. וכן בפרק 1.4 מידע כספי תמציתי ומדדי ביצוע עיקריים לאורך זמן לעיל.

2.3 המבנה וההתפתחויות של הנכסים, ההתחייבויות, ההון והלימות ההון והמינוף

ההתפתחויות בטעיפי הנכסים וההתחייבויות

סך כל המאזן ליום 31 בדצמבר 2019, הסתכם ב-14,298 מיליוני ש"ח, לעומת 13,293 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018, גידול של כ-8%.

מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך

יתרת הנכסים הנזילים (מזומנים, פיקדונות בבנקים וניירות ערך) ליום 31 בדצמבר 2019, הסתכמה ב-3,401 מיליוני ש"ח, לעומת 3,073 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018, גידול של כ-10.7%.

יתרת המזומנים והפיקדונות בבנקים ליום 31 בדצמבר 2019, הסתכמה ב-3,055 מיליוני ש"ח, לעומת 2,117 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018, גידול של כ-44%.

יתרת ניירות הערך הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2019 ב-346 מיליוני ש"ח, לעומת 956 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018.

העלייה ביתרת הנכסים הנזילים הושפעה מעלייה ביתרת אגרות החוב של הבנק וממכירת תיקי אשראי - במהלך חודש דצמבר גייס הבנק אגרות חוב בהיקף של כ-520 מיליוני ש"ח ומכר תיקי הלוואות לדיור תמורת כ-300 מיליוני ש"ח כמפורט לעיל בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

להלן התפתחות תיקי ניירות הערך (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	תנועות שוטפות ⁽¹⁾	שערך ⁽²⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	שינוי יתרות - %
ניירות ערך זמינים למכירה	913	(565)	(8)	340	(63%)
ניירות ערך למסחר	43	(33)	(4)	6	(85%)
	956	(598)	(12)	346	(64%)

(1) כולל קניית, מכירת, פדיונות ותקבולי ריבית.

(2) כולל רווחים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בניירות ערך זמינים למכירה ובניירות ערך למסחר, הכנסות מריבית והפרשי שער.

להלן השינויים העיקריים בתיק נ"ע של הבנק לפי סיווג:

עיקר הקיטון במהלך שנת 2019 נובע מהקטנת החשיפה לאג"ח של ממשלת ישראל בסך 560.0 מיליוני ש"ח ושל ממשלות זרות בסך 99.5 מיליוני ש"ח ומנגד הגדיל הבנק את החשיפה לקרנות חוב שאינן למסחר, בסך 73.2 מיליוני ש"ח, המתמחות בעיקר בהלוואות בכירות בתחום הנדל"ח בחו"ל.

אשראי לציבור

להלן התפתחות תיקי האשראי (במיליוני שקלים):

	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	ביצועים בתקופה	פירעונות ומכירות תיקים בתקופה ⁽¹⁾	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	שינוי יתרות - %
אשראי לדיור	7,503	1,806 ⁽²⁾	(1,671)	7,638	2%
אשראי צרכני סולו	1,020	745	(573)	1,192	17%
סך הכל אשראי לדיור וצרכני	8,523	2,551	(2,244)	8,830	4%
אשראי עסקי למעט נכסים מסחריים	876	762	(554)	1,084	24%
אשראי לרכישת נכסים מסחריים	443	199	(118)	524	18%
אחר	167	176 ⁽³⁾	(50)	293	76%
סך הכל אשראי לציבור בחטו	10,009	3,688	(2,966)	10,731	7%
הפרשה להפסדי אשראי	101			112	
סך הכל אשראי לציבור נטו	9,908			10,620	7%

(1) כולל גם מכירת תיקי אשראי לדיור בסך של כ-534 מיליוני ש"ח וכן צבירת ריבית, הפרשי הצמדה והפרשי שער. ללא מכירת תיקי האשראי לדיור הגידול ביתרת האשראי לדיור היה עומד על כ-9%, והגידול ביתרת סך כל האשראי לציבור בכ-12.6%. למידע נוסף על מכירת תיקי אשראי לדיור ראה בהמשך פרק 3 סקירת הסיכונים.

(2) לא כולל מחזורים.

(3) הביצועים בתקופה כוללים מתן אשראי מגובה הלוואות רכב בסך 127 מיליוני ש"ח.

לפרטים נוספים, ראה להלן במסגרת הדיון על התפתחות האשראי לציבור והדיון על סיכון האשראי המופיעים בפרק 3.1 לדוח זה בדוח על הסיכונים המוצג באתר האינטרנט של הבנק, וכן בביאורים 13 ו-30 לדוחות הכספיים.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ליום 31 בדצמבר				
שיעור מסך היתרה	שינוי יתרות-%	2018	2019	במיליוני ש"ח
		2018	2019	
82%	82%	4%	8,586	8,940
5%	4%	(24%)	524	398
13%	14%	10%	1,403	1,550
100%	100%	4%	10,513	10,888

(1) מזה סך של 2,276 מיליוני ש"ח לאנשים פרטיים אשר יש להם חשבון עו"ש פעיל בבנק (ליום 31 בדצמבר 2018 – 2,400 מיליוני ש"ח).

ליום 31 בדצמבר 2019 כ-82% מסך פיקדונות הציבור הינם של משקי בית. כ-54% מסך פיקדונות הציבור הינם עד לגובה של 1 מיליוני ש"ח.

הקטן בפיקדונות של גופים מוסדיים נובעת בעיקרו מניהול המקורות על ידי הבנק לאור שינויים ביתרת הנכסים הנזילים - במהלך חודש דצמבר גייס הבנק אגרות חוב בהיקף של כ-520 מיליוני ש"ח ומכר תיק הלוואות לדיור תמורת כ-300 מיליוני ש"ח כמפורט לעיל בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח.

לפרטים נוספים אודות סוגי פיקדונות ופיקדונות לפי סדר גודל ראה ביאור 19 פיקדונות הציבור.

לפרטים נוספים אודות ניתוח איכותי וקבוצות המפקידים הגדולים ראה להלן בפרק 3.3 סיכון נזילות ומימון.

פעילות חוץ מאזנית בניירות ערך המוחזקים בידי הציבור

נכון ליום 31 בדצמבר 2019, מספר הלקוחות המחזיקים תיקי ניירות ערך במשמרת הבנק עומד על כ-5.6 אלפי לקוחות, לעומת כ-6.0 אלפי לקוחות בסוף שנת 2018. שווי תיקי ניירות ערך של לקוחות אלה ליום 31 בדצמבר 2019 עומד על כ-3.2 מיליארדי ש"ח, לעומת כ-3.4 בסוף שנת 2018.

פיקדונות הבנקים והממשלה

יתרת פיקדונות מבנקים הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2019 בכ-112.0 מיליוני ש"ח לעומת כ-31 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018.

יתרת פיקדונות הממשלה הסתכמו ביום 31 בדצמבר 2019 בכ-0.4 מיליוני ש"ח לעומת כ-50.0 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018 (מזה 49.0 מיליוני ש"ח בגין פעילות השאלת ני"ע).

הגידול בסעיף פקדונות מבנקים והירידה בסעיף פקדונות הממשלה נובע מהמעבר של הבנק, במהלך הרבעון הראשון לשנת 2019, מפעילות השאלת ניירות ערך באמצעות הממשלה להשאלה באמצעות בנקים בישראל.

אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים

ליום 31 בדצמבר 2018				
שינוי יתרות	ליום 31 בדצמבר 2019	פירעונות ¹	הנפקות	במיליוני שקלים
				באחוזים
52%	1,755	(226)	826	1,155
(38%)	139	(87)	-	226
-	239	1	-	238
32%	2,133	(312)	826	1,619

(1) כולל גם צבירת ריבית והפרשי הצמדה.

אגרות חוב - הגידול נובע מהנפקות של אגרות חוב לפרטים נוספים ראה להלן פרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

כתבי התחייבויות נדחים - הקטון נובע ממכשירי הון רובד 2 שהונפקו על ידי הבנק הכשירים להכללה בהון הפיקוחי בתקופת המעבר ומופחתים בהתאם להוראות המעבר.

נכסים והתחייבויות בגין מכשירים נגזרים

יתרת נכסים בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2019 ב-3.2 מיליוני ש"ח (מזה כ-1.3 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 8.5 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018 (מזה כ-7.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

יתרת התחייבויות בגין מכשירים נגזרים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2019 ב-2.0 מיליוני ש"ח (מזה כ-1.3 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות), לעומת 14.8 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018 (מזה כ-7.8 מיליוני ש"ח הינם עבור פעילות לקוחות).

להלן טבלה המציגה יחס הלימות הון:

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
במיליוני ש"ח		
א - הון עצמי לצורך חישוב יחס ההון		
872.1	944.9	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
365.5	349.7	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,237.6	1,294.6	סך הכל הון כולל
ב - יתרות משוקללות של נכסי סיכון		
7,431.0	8,163.1	סיכון אשראי
31.2	39.8	סיכון שוק
876.8	887.0	סיכון תפעולי
8,339.0	9,089.9	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
באחוזים		
ג - יחס ההון לרכיבי סיכון		
10.5	10.4	יחס הון עצמי לרובד 1 לרכיבי סיכון
14.8	14.3	יחס הון הכולל לרכיבי סיכון
9.9	9.9	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים
13.4	13.4	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

להלן נתונים אודות ההשפעה על יחס הון עצמי רובד 1 ויחס ההון הכולל בעקבות שינויים היפוטטיים בהון הבנק ובנכסי הסיכון (בנקודות האחוז):

השפעה על יחס הון עצמי רובד 1				
ליום 31 בדצמבר				
2018	2019	2018	2019	תרחיש ⁹
1.1	1.0	1.1	1.0	עלייה של 10% בהון העצמי
0.3	0.3	-	-	עלייה של 10% במכשירי הון רובד 2
(1.4)	(1.2)	(1.0)	(0.9)	עלייה של 10% בנכסי הסיכון

(1) השפעה מקבילה בתרחיש של ירידה היפותטית.

להלן התפתחות ההון בשנת 2019:

הון עצמי	הון עצמי רובד 1	הון עצמי רובד 2	הון כולל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	895.2	365.5	1,237.6
רווח נקי	89.4	-	89.4
דיבידנד ששולם	(20.1)	-	(20.1)
רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס*	(3.0)	-	(3.0)
שינוי ביתרת כתבי התחייבות נדחים המוכרים כהון רובד 2	-	(26.9)	(26.9)
שינוי בהפרשה קבוצתית המוכרת כהון רובד 2	-	11.1	11.1
אחר	-	-	6.5
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019	961.5	349.7	1,294.6

לפרטים נוספים בדבר שינויים בהון העצמי, ראה בדוחות הכספיים, דוח על השינויים בהון.

הבנק מיישם את הוראות ניהול בנקאי תקין 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שפורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים וכפי שעודכנו על מנת להתאימן להוראות באזל. בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, נדרש הבנק לעמוד ביחס הון רובד 1 מזערי של 9% וכן על יחס הון כולל מזערי של 12.5%. ליחסים אלה התווספה דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת הלוואות לדירור למועד הדיווח.

בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי יחסי ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים על בסיס מאוחד, לפי נתוני מועד הדיווח הינו 9.9%-13.4%, בהתאמה. קביעת יעדי ההון מהווה שלב התחלתי ומהותי בתהליך תכנון ההון כאשר, יתר השלבים נגזרים ממנו שכן יעד ההון המזערי שקבע בנק ישראל מהווה, למעשה, מגבלת תכנון. יעד ההון נקבע תוך התחשבות בסביבה הרגולטורית, העסקית והארגונית של הבנק. במסגרת דיוניו על תהליך הערכת נאותות ההון (ICAAP), קבע הדירקטוריון בישיבתו מיום 17 לפברואר 2019 להתאים את יעד הון עצמי רובד 1 לתוצאות ה-ICAAP ושהחל מה-1 ליולי 2019 יעד ההון לשנים הקרובות יהיה 10.0% ויעד הון כולל 13.5%.

תהליך הערכת הלימות ההון (ICAAP) ותכנון ההון הינו חלק מרכזי בניהול התכנית העסקית האסטרטגית וניהול הסיכונים של הבנק בראייה צופת פני עתיד. במסגרת תהליך תכנון ההון נבחנת השפעת היעדים האסטרטגיים והעסקיים על פרופיל הסיכון ועל ההון הנדרש על ידי התאגיד. יעדי ההון השמרנים שנקבעו מסכמים את הערכת הדירקטוריון על נאותות ההון של הבנק בהתייחס לתכנית העסקית צופה פני עתיד, הסיכון שהוגדר, סביבת הסיכונים, הממשל התאגידי, והמצב הכספי של הבנק. בין השיקולים שהובילו את הדירקטוריון להחלטה על יעדי ההון הנ"ל נכללה התכנית האסטרטגית להמשיך ולהתמקד בפעילות העסקית במגזר משקי הבית המהווה כ-90% מהפעילות והינו בעל פרופיל סיכון נמוך, בעיקר בשל גובה האשראי הממוצע ללווה והפיזור הרב בתיק האשראי. בנוסף, כ-90% תיק האשראי של הבנק מובטח בבטחון ממשי, בעיקר דירות מגורים, ביחסי LTV נמוכים. כמו כן, בשל גודלו הבנק אינו מהווה סיכון סיסטמי. יעדי ההון נקבעו בהתחשב בתיאבון הסיכון וברצון הבנק לעמוד ביחסי ההון המזערי גם לאחר התממשות תרחישי קיצון, בראייה צופת פני עתיד והמביאה בחשבון את דרישות בנק ישראל.

למטרת קביעת משקלי הסיכון, השתמש הבנק עד הדו"ח הכספי ליום 31 בדצמבר 2018 בנתוני סוכנויות דירוג Moody's Investors Service ו-Standard and Poor's Rating Group. בהתחשב בתאבון לסיכון ובשימושי הבנק בדירוגים של סוכנויות הדירוג, החליט דירקטוריון הבנק, להשתמש החל מהדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018 רק בדירוגי חברת דירוג אחת - Standard and Poor's Rating Group. להחלטה זו אין השפעה מהותית על יחסי ההון המדווחים.

הון רובד 2

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
237.7	238.5	כתבי התחייבות נדחים מסוג *COCO
37.2	9.5	מכשירי הון מורכבים וכתבי התחייבות נדחים אחרים
90.6	101.7	הפרשות קבוצתיות להפסדי אשראי
365.5	349.7	סך-הכל הון רובד 2

* כתבי התחייבות נדחים הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן.

יחס מינוף

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
872.1	944.9	הון עצמי רובד 1
13,383.0	14,399.8	סך חשיפות מאזניות
779.2	784.5	חשיפות חוץ מאזניות אחרות (לאחר מקדמי המרה לחשיפות מאזניות)
0.1	-	סכומי תוספות בגין חשיפה פוטנציאלית עתידית הקשורה לכל העסקאות בגין נגזרים
(23.1)	(16.6)	סכומים בגין נכסים שנוכו בקביעת הון עצמי רובד 1
14,139.2	15,167.7	סך החשיפות
6.2%	6.2%	יחס מינוף
5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין 218 בנושא "יחס מינוף" (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט ושקוף שאינו מבוסס סיכון, אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות סיכון, ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי. בהתאם להוראה, תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי ששך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שנדרש מהבנק הוא 5.0%.

ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 27 באפריל 2017 (מספר אסמכתא 2017-01-043638), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיה, ניתן יהיה לחלק דיבידנד בסכום של עד 50% מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק.

בדוחות הכספיים לשנת 2018 ובדוח זה, מפורטים יעדי הלימות ההון המעודכנים שקבע הדירקטוריון בתחילת השנה. בהתחשב ביעדי הצמיחה האסטרטגיים שקבע הדירקטוריון ממשיך הבנק במדיניות תשלום דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי השנתי של הבנק.

חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.

מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.

מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

המידע האמור לעיל בדבר חלוקת הדיבידנד מהווה מידע צופה פני עתיד, העשוי שלא להתממש כולו או חלקו או להתממש באופן שונה מכפי שנצפה. מידע זה מתבסס על הערכות ותחזיות שונות שהיו בפני דירקטוריון הבנק. מידע זה יכול שלא יתממש בשל שינויים העשויים לחול בגורמים שונים שאינם בשליטת הבנק בלבד. הגורמים המשפיעים כוללים תחזיות והערכות לגבי שינויים במצב הכלכלי במשק, חקיקה, הוראות גורמי פיקוח ואחרים ושינויים ברווחיות הבנק בתכנית האסטרטגית, ובתכנית העבודה.

להלן פרטים בגין חלוקת דיבידנדים בתקופת הדוח:

דיבידנד לחלוקה (במיליוני ש"ח)	דיבידנד למניה	מועד הכרזה	מועד חלוקה	
5.1	0.07	17/03/2019	08/04/2019	רבעון ראשון 2019
3.0	0.04	18/06/2019	09/07/2019	רבעון שני 2019
8.3	0.12	15/08/2019	08/09/2019	רבעון שלישי 2019
3.7	0.05	10/12/2019	31/12/2019	רבעון רביעי 2019

2.4 תיאור עסקי התאגיד הבנקאי לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

הבנק מספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים.

גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחית כמתואר להלן:

- **מגזר משקי הבית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים (למעט אלה הנכללים במגזר בנקאות פרטית). במסגרת פעילות מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות, כרטיסי אשראי וכרטיסי חיוב ללקוחות הבנק, חשבונות עו"ש, פיקדונות וחשכונות ופעילות בשוק ההון בניירות ערך. מרבית לקוחות הבנק המשתייכים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה-IVR.
- **מגזר בנקאות פרטית** – לקוחות המגזר הינם אנשים פרטיים להם יתרת תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח.
- **מגזר עסקי** – לקוחות המגזר הינם חברות בניה, קבלנים וחברות נדל"ן, תאגידים ועמותות. במסגרת פעילות המגזר העסקי מספק הבנק שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים. שירותים אלה ניתנים ללקוחות הבנק, בעיקר באמצעות חטיבת הנדל"ן והמוצרים הבנקאיים וכן באמצעות החטיבה הקמעונאית. המגזר כולל בעיקר פעילות בסקטור הנדל"ן של ליווי פרויקטים לבניה למגורים בעיקר בשיטת הליווי הסגור, בין היתר, מימון פרויקטים לפי תמ"א 38 לסוגיה.
- **מגזר מוסדיים** – לקוחות המגזר כוללים חברי בורסה המנהלים כספי לקוחות, חברות ביטוח וגופים מוסדיים נוספים.
- **מגזר ניהול פיננסי** – המגזר כולל את פעילות הנוסטרו ופעילות ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם:
ניהול ההון הפיננסי הפני של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות, פעילות מול בנקים בארץ ובחו"ל, פעילות רכישה ומכירה ושירותי תיקי אשראי, ניהול חדרי מסחר והנפקות.

לפרטים אודות הכללים העיקריים שיושמו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים ולפרטים נוספים אודות תוצאות הפעילות ראה ביאור 29 לדוחות הכספיים.

להלן פירוט היתרות הממוצעות של הנכסים וההתחייבויות ששימשו למבזרי פעילות:

	נכסים		התחייבויות		
	2019	2018	2019	2018	
	מיליוני ש"ח		מיליוני ש"ח		
	ב-%	ב-%			
משקי בית	9,060.5	8,660.5	7,044.9	6,590.9	7%
בנקאות פרטית	6.7	7.1	1,800.5	1,599.2	13%
עסקים קטנים וזעירים	1,068.4	817.6	783.3	824.4	(5%)
עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	418.6	365.6	703.1	666.3	6%
גופים מוסדיים	-	-	413.6	649.9	(36%)
מבזר ניהול פיננסי	3,057.2	3,500.7	1,942.1	2,148.0	(10%)
סה"כ	13,611.4	13,351.5	12,687.5	12,478.7	2%

⁽¹⁾ מבזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

להלן פירוט הרווח הנקי (הפסד) מפעולות רגילות לפי מבזרי פעילות:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר						
2019			2018			
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח			
רווח נקי			שינוי רווח נקי (הפסד) לפני			
הפסד			העמסת הוצאות			
מבזרים			עקיפות			
רווח נקי (הפסד)	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	רווח נקי (הפסד)	רווח נקי (הפסד) לפני העמסת הוצאות עקיפות	שינוי ברווח נקי (הפסד)	העמסת הוצאות עקיפות	
משקי בית	(3.6)	108.1	(2.0)	116.0	(80%)	7%
בנקאות פרטית	(2.5)	1.7	(2.4)	2.8	(4%)	65%
עסקים קטנים וזעירים	20.9	32.0	17.1	28.1	22%	(12%)
עסקים בינוניים וגדולים ⁽¹⁾	8.1	11.8	8.8	8.8	(8%)	(25%)
גופים מוסדיים	(0.6)	0.4	(5.4)	(3.7)	107%	(111%)
מבזר ניהול פיננסי	67.1	69.8	71.1	73.4	(6%)	5%
סכומים שלא הוקצו	-	-	-	-	-	-
סה"כ	89.4	223.8	87.2	225.4	3%	1%

⁽¹⁾ מבזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

התוצאות הכספיות של המגזרים מושפעות באופן מהותי מייחוס ההוצאות העקיפות. פרטים אודות היקף ההוצאות העקיפות בכול מבזר ומפתחות ההקצאה מופיעים בביאור מבזרי פעילות פיקוחיים לדוחות הכספיים.
לפרטים בקשר עם שינויים ברווחיות המגזרים, ראה להלן בכל מבזר.

מגזר משקי בית

להלן תמצית תוצאות פעילות מגזר משקי בית (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018			2019		
סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדיור	סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדיור
299.2	151.1	148.1	313.1	154.4	158.7
65.9	41.9	24.0	61.9	40.0	21.8
34.2	32.4	1.8	34.7	37.9	(3.2)
333.4	243.5	89.9	345.9	246.1	99.8
(2.0)	(60.4)	58.4	(3.6)	(57.9)	54.3
116.0	23.5	92.5	108.1	18.6	89.5

בשנת 2019 נרשם הפסד של 3.6 מיליוני ש"ח במגזר משקי בית לעומת הפסד של 2.0 מיליוני ש"ח בשנת 2018. הכנסות המגזר עלו בשנת 2019 ב-9.9 מיליוני ש"ח בעיקר בשל צמיחת האשראי לדיור והאשראי הצרכני בשיעור של כ-5%. מאידך, הוצאות תפעוליות ואחרות גדלו ב-12.5 מיליוני ש"ח בעיקר בשל עלייה בהוצאות השיווק, שכר והוצאות עקיפות אשר חלה במקביל לעלייה בהיקף ביצועי האשראי לדיור והאשראי הצרכני. לפרטים נוספים אודות סיכונים בתיק הלוואות לדיור וסיכונים בתיק הלוואות לאנשים פרטיים שאינם לדיור, ראה להלן בפרק סקירת הסיכונים

מגזר בנקאות פרטית

להלן תמצית תוצאות הפעילות של מגזר בנקאות פרטית (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2018	2019
4.9	5.5
4.7	3.5
0.1	(0.1)
13.0	13.0
(2.4)	(2.5)
2.8	1.7

בשנת 2019 נרשם הפסד של 2.5 מיליוני ש"ח במגזר בהשוואה הפסד של 2.4 מיליוני ש"ח בשנת 2018.

מגזר עסקי

המגזר העסקי מחולק לתתי מגזרים להלן:

- מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- מגזר עסקים בינוניים וגדולים* – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח.

להלן תוצאות הפעילות של המגזר העסקי לפי תתי מגזרים (במיליוני ש"ח):

מגזר עסקים קטנים וזעירים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018			2019		
ביטי			ביטי		
סך הכל	אחר	ונדל"ן	סך הכל	אחר	ונדל"ן
25.6	3.5	22.1	32.3	3.5	28.8
25.7	9.1	16.6	30.3	11.3	19.0
0.6	0.1	0.5	0.4	(0.1)	0.5
26.4	8.6	17.8	29.8	9.9	19.9
17.1	2.8	14.3	20.9	3.4	17.5
28.1	6.2	21.9	32.0	7.1	24.9

מגזר עסקים בינוניים וגדולים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018			2019		
ביטי			ביטי		
סך הכל	אחר	ונדל"ן	סך הכל	אחר	ונדל"ן
11.9	0.6	11.3	12.5	0.7	11.8
10.5	1.1	9.4	10.3	1.1	9.2
(0.1)	-	(0.1)	0.2	-	0.2
10.3	0.2	10.1	10.1	0.3	9.8
8.8	1.2	7.6	8.1	0.7	7.4
8.8	1.2	7.6	11.8	0.8	11.0

* מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

בשנת 2019 נרשם רווח נקי במגזר העסקי בכללותו בסך 29.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה לרווח נקי בסך 25.9 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. עיקר הגידול ברווח נובע מהרחבת פעילות בתת מגזר בינוי ונדלן בשנת 2019.

מגזר גופים מוסדיים

להלן תמצית תוצאות פעילות מגזר גופים מוסדיים (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
1.9	0.8	הכנסות ריבית, נטו
1.0	-	הכנסות שאינן מריבית
-	-	הוצאות בגין הפסדי אשראי
10.6	1.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
(5.4)	(0.6)	הפסד
(3.7)	0.4	רווח (הפסד) נקי לפני העמסת עקיפות

בשנת 2019 נרשם במגזר זה הפסד בסך 0.6 מיליוני ש"ח בהשוואה להפסד בסך 5.4 מיליוני ש"ח בשנת 2018. ההפסד הגבוה בשנת 2018 נובע בעיקר בהוצאות הקשורות למכירת תיקי הלקוחות בתחום פעילות הברוקראז'.

מגזר ניהול פיננסי

להלן תמצית תוצאות פעילות מגזר ניהול פיננסי (במיליוני ש"ח):

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
40.2	55.6	הכנסות ריבית, נטו
66.1	59.1	הכנסות שאינן מריבית
-	1.7	הוצאות בגין הפסדי אשראי
9.9	9.1	הוצאות תפעוליות ואחרות
71.1	67.1	רווח נקי
73.4	69.8	רווח נקי לפני העמסת עקיפות

בשנת 2019 נרשם רווח נקי במגזר ניהול פיננסי בסך 67.1 מיליוני ש"ח בהשוואה לרווח בסך 71.1 מיליוני ש"ח בתקופה מקבילה אשתקד. הגידול בהכנסות ריבית נטו בסך 15.5 מיליוני ש"ח נובע בעיקר מניהול נכסים והתחייבויות והושפע משינוי הריבית והמדד בשנת 2019 בהשוואה לשנת 2018. הכנסות שאינן מריבית בשנת 2019 כוללות הכנסות ממכירת תיקי אשראי בסך 56.1 מיליוני ש"ח. הכנסות שאינן מריבית בשנת 2018 כוללות הכנסות ממכירת מניות הבורסה בסך 27.0 מיליוני ש"ח, הכנסות ממכירת תיק הלקוחות בתחום פעילות הברוקראז' בסך 21.0 מיליוני ש"ח והכנסות ממכירת תיקי אשראי בסך 16.4 מיליוני ש"ח.

2.5 חברות מוחזקות עיקריות

במהלך התקופה המדווחת לא חלו התפתחויות מהותיות בפעילות של חברות מוחזקות. לפרטים על חברות מוחזקות עיקריות ראה ביאור 15 לדוחות הכספיים.

הבנק מנהל את עסקיו ואת סיכויי בהתאם לעקרונות וסטנדרטים בינלאומיים מקובלים המותווים ע"י בנק ישראל ובהתאם לתיאבון לסיכון שנקבע על ידי הדיקטוריון. הבנק פועל כך שתהליכי ניהול סיכונים יתקיימו הן בתוך קווי העסקים והן לרוחב הבנק בחתך של סוגי סיכון. סוגי המדיניות הספציפית לגבי כל סיכון שזוהה מבטאות גישה זו. לגבי כל סיכון צריכים להתקיים זיהוי, מדידה, הערכה, בקרה, הפחתה, ניטור ודיווח.

תהליכי ניהול הסיכונים מתייחסים למכלול הסיכונים הקשורים לבנק כך שלצד הסיכונים בפעילויות העסקיות: אשראי, שוק ונזילות ישנה התייחסות גם לסיכונים אחרים ובכללם: סיכונים תפעוליים לרבות סיכונים טכנולוגיים וסיכונים סייבר, סיכונים משפטיים, סיכונים רגולציה סיכונים ציוד, סיכונים מוניטין וסיכון אסטרטגי. דירקטוריון הבנק קובע את התיאבון לסיכון שמגדיר את רמת הסיכון לה הבנק מוכן להיות חשוף ואת רמת הסיכון שהוא מוכן לקבל או לשאת על עצמו במהלך עסקים רגיל ובתרחישי קיצון. תיאבון הסיכון משמש כבסיס להקצאת משאבים והון. כמו כן, הגדרת תיאבון הסיכון כוללת מערכת של מגבלות כמותיות ו/או איכותיות. למידע נוסף אודות הסיכונים ואופן ניהולם ראה גם את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים המפורסם באתר האינטרנט של הבנק.

3.1 סיכון אשראי

סיכון האשראי הוא הסיכון לפגיעה בשווי הבנק הנובע מהפוטנציאל שלווה או צד נגדי של הבנק יישל בעמידה בהתחייבויותיו ביחס לתנאים שסוכמו או עקב הרעה באיכות הלווים ושווי הביטחונות שהועמדו על ידם.

פעילות האשראי לציבור מנוהלת במספר מגזרים עיקריים הנבדלים ביניהם במאפייני הלקוחות והשירותים הבנקאיים הנדרשים להם וכן ביחידה הארגונית האחראית לטיפול בכל אחד מסוגי הלקוחות:

מגזר משקי הבית, לקוחות הפעילות הבינלאומית ולקוחות מסחריים נמצאים באחריות החטיבה הקמעונאית.

מגזר עסקי, בעיקר בתחום ליווי פרויקטים בנדל"ן, נמצאים באחריות מחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה לחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים.

סיכון האשראי הוא הסיכון העיקרי של הבנק. מהותיות סיכון זה תואמת את עסקי הליבה של הבנק. הסיכון בא לידי ביטוי בפעילות בעיקר מול לקוחות קמעונאיים, כ-90% מהפעילות, אך גם מול לקוחות עסקיים ובפעילות הנוסטרו. על מנת לנהל את סיכון האשראי, מוגדרות בבנק מדיניות ניהול סיכונים אשראי ומדיניות אשראי המאפשרות מדי שנה על-ידי הדיקטוריון.

מדיניות ניהול סיכונים אשראי מתארת את הגורמים היוצרים, מנהלים ומבקרים סיכון זה, את עקרונות ומגבלות ניהול הסיכון, הכלים להפחתת הסיכון וכלי בקרה לניהול הסיכון. כמו כן, מתואר בה תהליך קביעת הסמכויות, תהליך הדיווח הסדור ודיווח חריגות.

מסמך מדיניות האשראי המאושר על-ידי דירקטוריון הבנק, מתווה את מדיניות מתן האשראי של הבנק ומפרט את העקרונות למתן אשראי, כולל המגבלות והביטחונות. במסגרת המדיניות נקבעים גם עקרונות וכללים לניהול תיק האשראי והבקרה עליו, במטרה לשמר את איכותו ולמזער את הסיכון הגלום בו. עקרונות אלה מאפשרים ניהול מבוקר של הסיכונים הכרוכים במתן אשראי ללווים הן ברמת הלקוח הבודד וקבוצת הלווים והן ברמת ענפי המשק וקווי העסקים. מדיניות האשראי נבחנת במהלך השנה לאור שינויים מאקרו כלכליים והתפתחויות בסביבה העסקית בה פועל הבנק, ובהתאמה נערכים בה עדכונים במקרה הצורך.

בתהליך מתן האשראי נבחנים נתוני העסקה בהתאם לקריטריונים שנקבעו בנהלי הבנק, מנגנון חיתום ואישור האשראי הינו היררכי, מרמת הסניף ועד לרמת ההנהלה הבכירה על פי מדרג סמכויות שאושר על-ידי הדיקטוריון.

הבנק פועל במספר מישורים כדי לעקוב ולהפחית את סיכון האשראי ככל שניתן, החל בשלב חיתום האשראי, אישורו, הביטחונות הנדרשים בהתאם למדיניות האשראי ולנהלים הרלוונטיים ועד למעקב ולבקורות השוטפות המבוצעות ביחידות העסקיות המהוות את קו ההגנה הראשון וביחידות הבקרה הייעודיות. הבנק משקיע מאמצים רבים לשיפור המקצועיות והמומחיות של העוסקים במתן אשראי וניהולו וכן בפיתוח כלים ממוחשבים שיסייעו בניהולו היעיל, כמו כן, הוכנסו שיפורים בתהליכי הגבייה. לצורך ניהול ובקרה של סיכון האשראי הבנק עושה שימוש במספר מערכות ממוחשבות. מערכות המחשב מספקות כלי בקרה לקו ההגנה הראשון וכן לקו השני והשלישי, לאיתור סיכונים אשראי.

בין המערכות העיקריות ניתן למנות את מערכת האשראי הקמעונאית והמסחרית, מערכת ניהול המשכנתאות, מערכות תומכות לקבלת החלטות אשראי קמעונאית ומערכות לדירוג פנימי של תיק האשראי.

לבנק מספר מערכות פנימיות לדירוג לוויים התומכות בקבלת החלטות אשראי: בתחום ליווי הפרויקטים משלבת המערכת פרמטרים מדוחות החשיפה של הפרויקטים כגון בחינת קצב ההתקדמות, מצב הנזילות, שחיקת הרווחיות, שווי המלאי ועוד. באשראי קמעונאית מדורג הלקוח בהתאם למודלי דרוג המתבססים על מאפייני הלקוח בעת בקשת האשראי. הוטמעו בבנק מודלים סטטיסטיים נפרדים ללקוחות קיימים ולקוחות חדשים. המודלים מתוקפים ומנוטרים באופן שוטף.

במסגרת ההיערכות לכניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי ומאגרי המידע, הבנק בוחן את אופן השימוש במידע הנוסף שיהיה זמין לצורך עדכון ושיפור של מודלי האשראי הקמעונאי. לפרטים נוספים אודות חוק נתוני אשראי ראה בפרק עדכוני חקיקה בדוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

בנוסף, ברשות הבנק מודלים התנהגותיים באשראי צרכני ובמשכנתאות החוזים את ההסתברות לכשל בתיק האשראי הקיים בבנק. מודלים אלו משמשים למעקב אחר סיכון התיק הקיים ובנוסף היוו בסיס לבניית סולם דירוג פנימי אחיד עבור האשראי המאזני לציבור כנדרש בנוהל בנקאי תקין 314.

הנהלת הבנק ממשיכה לשכלל את כלי המדידה, הדיווח והבקרה לשם קבלת מידע מקיף יותר המסייע בניהול סיכון האשראי.

במסגרת הפחתת סיכון האשראי הבנק דורש שיעבוד בטחונות עבור סוגי אשראי מסוימים בהתאם למדיניות האשראי שאושרה. הבטוחה המרכזית הניתנת לבנק היא שיעבוד נדל"ן. כמו כן מתקבלים בבנק בטחונות נוספים: שעבוד רכב, פיקדונות וני"ע, ערבויות בנקאיות מצדדים שלישיים, ערבויות אישיות של ערבים לחוב ועוד. במדיניות הבנק נקבעו כללי השענות על כל אחד מסוגי הבטוחות, בהתאם לאופי הבטוחה, סחירותה, מהירות המימוש והמעמד המשפטי של הבטוחה. הביטחונות מותאמים לנסיבות ההלוואה ולאיטנותו הפיננסית של הלווה.

בנהלי הבנק נקבעו כללים לניהול הביטחונות ולעדכון ערכם.

בשנת 2019 הבנק נקט בצעדים נוספים להפחתת סיכון האשראי באמצעות עדכון מדיניות האשראי. שיפור תהליכי חיתום והידוק מגבלות לחשיפות מסוימות.

תיאור הגורמים הפעילים היוצרים, מנהלים ומבקרים את סיכון האשראי

הבנק אימץ מסגרת עבודה לניהול ובקרת סיכונים המבוססת על מעגל פיקוח ושלושה "קווי הגנה". מעגל הפיקוח כולל את הדירקטוריון ואת ועדותיו הרלוונטיות (ועדת הדירקטוריון לניהול סיכונים וועדת ביקורת) וכן את ההנהלה. קו ההגנה הראשון כולל את נוטלי ומנהלי הסיכון כגון ועדת האשראי הפנימית, מנהל החטיבה הקמעונאית, סקטור הנדל"ן, מוסמכי האשראי ויחידת הגבייה. קו ההגנה השני כולל את פונקציות ניהול הסיכון בחטיבת הסיכונים בראשות מנהל חטיבת הסיכונים שמשמש כמנהל הסיכונים הראשי של הבנק. הקו השני כולל גם את אגף הכספים של הבנק. הקו השלישי כולל את הביקורת הפנימית.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכון האשראי ראה גם את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

ריכוזיות

סיכון הריכוזיות הוא סיכון הנובע מהיעדר פיזור בתיק האשראי.

לסיכון ריכוזיות האשראי בבנק מספר היבטים עיקריים:

- סיכון ריכוזיות לווים – סיכון הנובע מאשראי הניתן ללווה או מספר לווים המשותפים לאותה קבוצת לווים. ככל שהפיזור של תיק האשראי בין הלווים השונים רחב יותר, סיכון ריכוזיות הלווים קטן יותר.
 - במסגרת היערכות הבנק לשינויים בסביבה העסקית ומתוך רצון להקטין את חשיפת הבנק ללווים גדולים, צמצם דירקטוריון הבנק, מעבר למגבלה שנקבעה על-ידי המפקח על הבנקים, את מגבלות לווה בודד ומסגרת לקבוצת לווים.
 - הבנק מנהל מעקב שוטף אחרי הלווים הגדולים והעמידה במגבלות שקבע הדירקטוריון.
 - סיכון ריכוזיות ענפי משק – סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשותפים לסקטור כלכלי (ענף משק) מסוים.
 - לצורך הפחתת סיכון האשראי הנובע מריכוזיות ענף הבניה בתחום ליווי הפרוייקטים הבנק משתף פעולה עם חברות ביטוח המנפיקות פוליסות מכר לרוכשי הדירות בפרוייקטים ו/או בטוחות לבעלי קרקע בעסקאות קומבינציה וחולקות עם הבנק בטחונות משותפים – "פארי פסו".
 - כמו כן, הבנק משתף פעולה עם גופים פיננסיים, בתחום ליווי פרויקטים, גופים אלה מעמידים אשראי יחד עם הבנק ביחס שנקבע מראש.
 - הבנק עומד ומנהל מעקב שוטף אחר עמידה במגבלות בנק ישראל לגבי החשיפה לענפי משק.
 - החשיפה העיקרית של הבנק הינה לענף משקי אנשים פרטיים כאשר כ- 78% מסיכון האשראי ליום 31 בדצמבר 2019 הינו לענף זה.
 - סיכון ריכוזיות גיאוגרפית – סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים או בטחונות המרוכזים באזור גיאוגרפי מסוים.
 - במדיניות האשראי של הבנק נקבעו מגבלות בנוגע לפיזור גיאוגרפי אשר מטרתן להפחית סיכון זה.
 - עיקר הריכוזיות בבנק הינו במרכז הארץ ובירושלים רבתי.
 - סיכון ריכוזיות מגזרי – סיכון הנובע מחדלות פירעון של לווים השייכים לאותו מגזר אוכלוסייה.
 - לבנק פעילות רחבה יחסית עם לקוחות המגזר החרדי והערבי.
- הבנק בוחן חשיפתו למגזרי האוכלוסייה השונים באופן שוטף ומבצע ניתוחי תרחישים מהם עולה כי לא צפוי לבנק הפסד חריג כתוצאה מחשיפת הבנק למגזר מסוים. תוצאות הבחינה מוגשות לדירקטוריון הבנק במסגרת מסמך הסיכונים הרבעוני.

תהליך ביצוע האשראי בבנק

רוב תיק האשראי בבנק מנוהל בחטיבה הקמעונאית, האשראי בתחום ליווי פרויקטים ומימון בניה, מנוהל במחלקת סקטור הנדל"ן הכפופה לחטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים. בשתי היחידות קיימת חלוקה ברורה לסמכויות אשראי, סוגי אשראי, סוגי לקוחות וסכומי אשראי. תהליך חיתום האשראי אף הוא מוגדר וכל בקשת אשראי נבחנת ומאושרת על פי מדרג סמכויות ובהתאם לעקרונות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.

בחטיבה הקמעונאית פועל מרכז חיתום, המאשר או מביא לאישור בפני מדרג הסמכויות לאישור האשראי, כל בקשת משכנתא או אשראי צרכני, החורגת מסמכות אישור מנהל סניף.

בנוסף, בבנק קיים מערך בחינה מרכזי הבוחן תיק משכנתא טרם ביצועו בפועל. תהליך הבחינה מתמקד בסקירת מסמכי מתן האשראי והביטחונות, עמידה בהתניות שנקבעו בעת אישור האשראי וכל זאת מתוך מטרה לקיים פונקציית ניטור על תהליך הייצור של ההלוואה, להפחית את החשיפה לסיכון התפעולי בפעילות המשכנתאות ולהביא את הבנק כולו לעבודה על פי סטנדרטים אחידים ומבוקרים. מערך הבחינה כפוף לחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים לבין בחינתם.

לפרטים נוספים על תהליך מתן האשראי לדיר, ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לדיר.

הלוואות לפרטיים במסגרת פעילות האשראי הצרכני, לרבות מסגרות בעו"ש ובכרטיסי אשראי, מאושרות ומבוצעות בהתאם למודל דירוג והמלצה לחשיפה הניתנת על ידי מערכת חיתום האשראי. בקשות שאינן בסמכות הגורם המבצע מועברות לדיון ואישור מרכז חיתום במטה החטיבה הקמעונאית.

ביום 12 באפריל 2019 עלתה לאוויר מערכת נתוני אשראי שהוקמה על ידי בנק ישראל, מכח חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016.

הבנק נערך לכניסת חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 לתוקף מבעוד מועד הן בהיבטים הרגולטוריים (בעיקר פיתוח יכולות הדיווח השוטף למאגר האשראי ופיתוח מערכת לזיהוי והסכמות) והן בהיבטים העסקיים (בעיקר פיתוח היכולת המיכונית לקליטת המידע ממאגר האשראי, עדכון כללי חיתום ומוכנות לניטור), כך שמאז הפיכת המערכת לאופרטיבית בחודש אפריל 2019, הבנק עושה שימוש בנתוני המערכת בגין לקוחות אשר מבקשים לקבל אשראי ובדירוגי לשכת דירוג האשראי לגביהם.

בחלוף כשנה מהפיכת המערכת לאופרטיבית, עולה כי השימוש במערכת נתוני האשראי משפר את יכולת הבנק לבש תמונה מלאה יותר מבעבר על מצבו הכלכלי של מבקש האשראי, להציע לו הצעה התואמת יותר את יכולותיו וצרכיו.

עם זאת, לאור היקף נתוני הלקוחות אליהם צפוי להיחשף הבנק במסגרת מאגר נתוני האשראי, אשר יאפשר לבנק לנתח את סיכויי הלקוח באופן מדויק יותר, הבנק צופה כי ההשלכות העיקריות על הבנק יהיו - הקטנת שיעורי הכשל בתיק הבנק, שיפור יכולת הבנק לפנות לקהלים חדשים אליהם לא פנינו עד כה בשל מחסור במידע. מנגד, הבנק צופה כי תתגבר התחרות מצד גופים פיננסיים נוספים.

לפרטים נוספים על תהליך מתן האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיר), ראה להלן בפרק סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים (שאינו לדיר).

במחלקת סקטור הנדל"ן נערכות בקשות האשראי על-ידי צוות בקרה ודוחות ולא על-ידי הרפרנטים (יוצרי הסיכונים), והן עוברות בחינה של יחידת נס"א (ניהול סיכון אשראי) הכפופה למנהל חטיבת הסיכונים, בטרם הן מוגשות לאישור בוועדות האשראי הרלוונטיות על פי מדרג הסמכויות שנקבע.

במסגרת בחינת תיקי האשראי והביטחונות, יחידת הבחינה בסקטור בודקת את הימצאות כל המסמכים והביטחונות הנדרשים, טרם מתן האשראי ומאשרת לצוותי האשראי להעמיד אשראי ללקוח. במסגרת ניתוח סיכויי אשראי, יחידת נס"א בחטיבת הסיכונים נותנת חוות דעת נוספת ובלתי תלויה על בקשת האשראי המוגשת לאישור במוסדות הבנק במסמך נפרד ועצמאי (להלן - "מסמך נס"א"). יודגש כי בקשות אשראי אינן מובאות לדיון במוסדות הבנק ללא מסמך נס"א שהוגש במקביל לבקשה.

במחלקת ליווי הפרויקטים ומימון בניה, מתנהל כל פרויקט בליווי צמוד של מפקח בניה, המדווח דיווחים תקופתיים על מצב התקדמות הפרויקט. אשראי נוסף הנדרש לצורך השלמת הבניה מאושר רק לאחר בחינת דוח החשיפה המעודכן של הפרויקט, בהתחשב בקצב ההתקדמות שלו ובתנאי שהלוואה עומד בפרמטרים ובאבני הדרך שנקבעו. בנוסף, במהלך חיי הפרויקט, בדרך כלל אחת לחודש (עם קבלת דוח הביצוע של המפקח), נבדקת איתנותו הפיננסית של הפרויקט על-ידי הרפרנטים באגף.

כחלק מהאמצעים שמפעיל הבנק לניהול סיכוני האשראי, קיימת מתודולוגיה לאיתור וזיהוי חובות בעייתיים המיושמת בכל קווי העסקים. המתודולוגיה כוללת תהליך שוטף מסודר ומובנה, שבמסגרתו נערכת סריקה יסודית של תיק האשראי, תוך שימוש בקריטריונים המהווים התראה מוקדמת להפיכתו של חוב לבעייתי.

במסגרת הסקירה מאותרים לקוחות בעלי תסמינים שליליים כגון חוב בפיגור, קשיים תזרימיים המתבטאים בקושי בתשלומי הקרן ו/או הריבית בהלוואות, הרעה בפעילות העסקית וכד' ונבחן הצורך במתן המלצת סיווג חדש ללקוח או שינוי סיווג ללקוח בעל סיווג קיים או הכללתו ברשימת מעקב (לקוחות בעלי תסמינים שליליים, על פי קריטריונים שהוגדרו בנהלי הבנק, ואשר הוחלט כי אין צורך בסיווגם). ההמלצות מוגשות לוועדות לחובות בעייתיים על פי מדרג הסמכויות שנקבע, אשר דנות בהן ומקבלות לגביון החלטות על סיווג או ביצוע הפרשה.

בקורת אירועים מהותיים העלולים להשפיע על קבוצת לקוחות או על תיק האשראי, הבנק בוחן את השפעת האירוע על תיק האשראי ומגיב בהתאם. התגובה יכולה להיות בדרך של שינוי המדיניות או בדרך של פעולה מול הלווים הקיימים.

כאשר הלוואה לאנשים פרטיים נכנסת לפיגור – הסניף מטפל בגביית פיגורים בשלבים הראשונים של הפיגור, עם העמקת הפיגור הטיפול בהלוואה מועבר לטיפול מחלקת הגביה. במידה והחוב מובטח באמצעות שיעבוד דירת מגורים ולאחר מיצוי תהליכי הגביה מול הלווה, יפעל הבנק למימוש הביטחון. תהליך המימוש הינו מורכב ועלול להמשך תקופה ארוכה. עם זאת, ברוב המקרים הלווים פועלים למימוש עצמי של הנכס וסילוק החוב. במקרים חריגים בהם יש חשש לזיוף או מרמה העברת התיק על-ידי הסניף למחלקת הגביה מתבצעת מיידית.

כאשר מזהה מחלקת סקטור הנדל"ן או היחידה לבנקאות מסחרית שבמערך אשראי ותפעול סניפים כי לווה נקלע לקשיים או עולה חשש כי הוא עלול להיקלע לקשיים מתקיימים דיון מידי בהשתתפות הגורמים העיקריים המטפלים בלקוח ומתקבלות החלטות מיידיות באם להעבירו לטיפול מחלקת הגביה בבנק, טיפול משפטי מחוץ לבנק, הטלת כינוס, פירוק או עריכת הסדר על החוב.

מחלקת הגביה מרכזת את כל ההליכים, שאינם בסניף, במסגרת פעולת הגביה בבנק ומפקחת על עבודת עורכי הדין ונותני שירותים נוספים המעורבים בהליכי הגביה.

הבנק פועל בהתאם למערך נהלים מסודר הן באיתור, סיווג וטיפול בחובות בעייתיים וקיימת מערכת קשרי עבודה משותפים בין מנהלי האשראי למחלקת הגביה.

הבנק פועל להסדיר עם לוויים שבפיגור את חובם לבנק ואת ההמשך השוטף של התשלומים החודשיים, ובלבד שבתיק ההלוואה קיימים בטחונות מספיקים.

במקרים בהם הלווים אינם משתפים פעולה ו/או נמנעים מתשלום החוב, יינקטו הליכי כינוס שהם בבחינת מוצא אחרון לסילוק החוב.

הדירקטוריון וועדותיו מקבלים דיווחים תקופתיים בדבר התפלגות האשראי, פילוחו למגזרים, לוויים גדולים ופרמטרים נוספים המודדים את החשיפה לסיכון האשראי.

לפרטים נוספים וגילוי איכותי נוסף אודות זיהוי וטיפול באשראי בעייתי והפרשה להפסדי אשראי, ראה ביאורים 1, 13 ו- 30 בדוח הכספי.

להלן טבלה המציגה סיכון אשראי ונכסים שאינם מבצעים במיליוני ש"ח:

יתרת סיכון אשראי ליום							
31 בדצמבר 2018				31 בדצמבר 2019			
סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי	סה"כ	פרטי	דיור	מסחרי
סיכון אשראי בדירוג ביצוע אשראי⁽¹⁾							
9,604.1	1,027.4	7,191.8	1,384.9	10,367.9	1,202.4	7,344.9	1,820.6
סיכון אשראי מאזני							
2,105.9	131.1	763.2	1,211.6	2,062.7	124.1	792.4	1,146.2
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁵⁾							
11,710.0	1,158.5	7,955.0	2,596.5	12,430.6	1,326.5	8,137.3	2,966.8
סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי:							
220.9	40.8	172.3	7.8	188.9	32.6	148.9	7.4
א. לא בעייתי							
183.9	27.1	140.9	15.9	174.5	26.6	143.9	4.0
ב. סה"כ בעייתי ⁽²⁾							
148.5	4.9	138.6	5.0	147.0	5.4	139.3	2.3
(1) השגחה מיוחדת							
13.8	9.6	-	4.2	12.2	10.7	-	1.5
(2) נחות							
21.6	12.6	2.3	6.7	15.3	10.5	4.6	0.2
(3) פגום							
404.8	67.9	313.2	23.7	363.4	59.2	292.8	11.4
סה"כ סיכון אשראי מאזני							
0.5	0.1	-	0.4	3.1	0.1	-	3.0
סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽⁵⁾							
סה"כ סיכון אשראי שאינו בדירוג ביצוע אשראי							
405.3	68.0	313.2	24.1	366.5	59.2	292.8	14.4
אשראי							
מזה: חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽³⁾							
149.1	8.8	138.7	1.6	152.6	9.5	139.3	3.8
12,115.3	1,226.5	8,268.2	2,620.6	12,797.1	1,385.7	8,430.1	2,981.2
סיכון אשראי כולל של הציבור⁽⁴⁾							
מידע נוסף על סך נכסים שאינם מבצעים:							
12.4	6.6	2.3	3.5	11.1	6.5	4.6	-
א. חובות פגומים ⁽⁶⁾							
-	-	-	-	-	-	-	-
ב. נכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו							
12.4	6.6	2.3	3.5	11.1	6.5	4.6	-
סה"כ נכסים שאינם מבצעים של הציבור							

⁽¹⁾ סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.

⁽²⁾ לרבות בגין הלוואות שבגין הפרשה לפי עומק הפיגור ובגין הלוואות לדיור שבגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 יום או יותר.

⁽³⁾ סיכון אשראי מאזני וחוץ מאזני מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים.

⁽⁴⁾ לא כולל חובות שהכרת הכנסות בגין נעשית על בסיס מזומן.

להלן פרטים בנוגע לתנועה בחובות פגומים במיליוני ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2018				2019			
מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל	מסחרי	דיור	פרטי	סך הכל
תנועה בחובות הפגומים בגין אשראי לציבור*							
6.6	2.3	12.6	21.5	25.8	1.3	14.2	41.3
יתרת חובות פגומים לתחילת שנה							
2.8	3.9	3.5	10.2	2.2	2.4	4.5	9.0
חובות שסווגו כחובות פגומים במהלך השנה							
(2.3)	-	-	(2.3)	-	-	-	-
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום							
-	-	(4.3)	(4.3)	-	-	(3.6)	(3.6)
מחיקות חשבונאיות							
(4.5)	(1.6)	(1.3)	(7.4)	(17.4)	(1.4)	(1.1)	(19.9)
גבייה על בסיס מזומן							
(2.3)	-	-	(2.4)	(4.0)	-	(1.4)	(5.4)
אחר							
0.2	4.6	10.5	15.3	6.6	2.3	12.6	21.5
יתרת חובות פגומים לסוף שנה							
*מזה: תנועה בחובות בעייתיים בארגון מחדש							
3.2	-	12.6	15.8	5.1	-	14.2	19.3
יתרת חובות בעייתיים בארגון מחדש לתחילת שנה							
-	-	3.5	3.5	-	-	4.5	4.5
ארגונים מחדש שבוצעו במהלך השנה							
(2.3)	-	-	(2.3)	-	-	-	-
חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום בשל ארגון מחדש עוקב							
-	-	(4.3)	(4.3)	-	-	(3.6)	(3.6)
חובות בארגון מחדש שנמחקו							
(0.7)	-	(1.3)	(2.0)	(1.9)	-	(1.1)	(3.0)
חובות בארגון מחדש שנפרעו							

בשנת 2019 לא קיימים חובות פגומים שלא אורגנו מחדש.

יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות פגומים הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2019 ב-8.6 מיליוני ש"ח, לעומת 9.1 מיליוני ש"ח בתום שנת 2018.

להלן פרטים על הלוואות לדיר בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 במיליוני ש"ח:

31 בדצמבר 2019							
עומק הפיגור (מיליוני ש"ח)							
סך הכל	יתרות בגין הלוואות בפיגור שמוחזר	בפיגור של 90 ימים או יותר					
		סך הכל מעל 90 ימים	מעל 33 חודשים	מעל 15 חודשים ועד 33 חודשים	מעל 6 חודשים ועד 15 חודשים	90 ימים ועד 6 חודשים	בפיגור של 30 ועד 89 ימים
17.5	-	17.2	9.0	3.2	2.9	2.1	0.3
2.2	-	2.2	2.0	0.2	-	-	-
164.4	9.7	134.2	9.1	14.3	48.7	62.1	20.5
18.5	1.1	17.4	5.5	5.8	6.1	-	-
145.9	8.6	116.8	3.6	8.5	42.6	62.1	20.5
150.1	8.2	114.1	1.9	7.0	40.3	64.9	27.8

(1) בגין ריבית על סכומים שבפיגור.

(2) לא כולל יתרת ההפרשה לריבית.

(3) הלוואות בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעון, ללא ויתור על ההכנסה.

(4) ההפרשה נמדדת לפי עומק הפיגור.

יתרת חוב נטו בפיגור הסתכמה בשנת 2019 ב- 145.9 מיליוני ש"ח לעומת 150.1 מיליוני ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד קיטון של כ- 3% הנובע בעיקרו משיפור בתהליכי הגבייה.

בנוסף, בסוף שנת 2019 סכום הפיגור מהווה כ- 11% מיתרת החוב הרשומה (בשנת 2018 כ- 9%)

ניתוח הוצאות להפסדי אשראי והתפתחויות עיקריות בסיכוני האשראי

בנושא הוצאות בגין הפסדי אשראי וסיווג חובות בעייתיים הבנק פועל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים שנכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2011 והעדכונים של הוראות אלו מאז מועד זה. הבנק נוהג לאמוד, להעריך ולעדכן את גובה ההפרשה להפסדי אשראי באופן שוטף, בהתאם לניסיון העבר, ניתוח מצבם של הלווים הנבחנו באופן פרטני, וכן בהתאם לתחזיות כלכליות והערכות לגבי השווקים והסקטורים העסקיים השונים. ההפרשה להפסדי אשראי בהתייחס לתיק האשראי נחלקת להפרשה פרטנית ולהפרשה קבוצתית.

הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופת הדוח הסתכמו ב-36.9 מיליוני ש"ח, המהווה שיעור של כ-0.35% מתיק האשראי לציבור. לפרטים אודות הרכב והתפתחות ההוצאות להפסדי אשראי ראה לעיל בפרק התפתחויות עיקריות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר.

להלן פרטים בנוגע לשיעורי הפרשה מסיכון אשראי לציבור:

2018	2019	
0.12%	0.08%	שיעור יתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית מיתרת האשראי לציבור
1.49%	1.42%	שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור
1.01%	1.04%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור
855%	1253%	שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית ⁽¹⁾
		שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום שאינו צובר הכנסות ריבית בתוספת יתרת
63%	69%	אשראי לציבור אשר נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר
1.53%	1.39%	שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור
0.35%	0.36%	שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור
0.36%	0.25%	שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת
35.4%	23.6%	שיעור המחיקות נטו בגין האשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור

⁽¹⁾ השיעור מושפע ממשקל גבוה של אשראי לדיור אשר מתאפיין בשיעור נמוך של חובות פגומים. לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 ו-30 לדוחות הכספיים.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2019						
הפסדי אשראי ⁽³⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
ציבור - מסחר						
4.8	(0.3)	0.5	0.2	5.4	2,072.7	2,080.4
בינוי ונדל"ן - בינוי ⁽⁶⁾						
2.8	-	(0.4)	-	1.3	600.5	606.9
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן						
0.1	-	-	-	-	175.6	175.6
שירותים פיננסיים ⁽⁷⁾						
2.2	0.1	2.3	-	0.2	118.0	118.2
אחרים						
9.9	(0.2)	2.4	0.2	6.9	2,966.8	2,981.1
סך הכל מסחר						
46.7	(4.4)	(3.2)	4.6	143.9	8,137.3	8,430.1
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור						
58.0	30.8	37.7	10.5	26.9	1,326.5	1,385.9
אנשים פרטיים - אחר						
114.6	26.2	36.9	15.3	177.7	12,430.6	12,797.1
סך הכל ציבור - פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	513.1	513.1
בנקים בישראל וממשלת ישראל						
114.6	26.2	36.9	15.3	177.7	12,943.7	13,310.2
סך הכל פעילות בישראל						
-	-	-	-	-	24.2	24.2
בנקים וממשלות בחו"ל						
-	-	-	-	-	5.1	5.1
אחרים בחו"ל						
114.6	26.2	36.9	15.3	177.7	12,973.0	13,339.5
סך הכל						

⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 11,000.0 מיליוני ש"ח, אג"ח - 271.7 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 3.2 מיליוני ש"ח,

וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,064.6 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).

⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.

⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיור אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 264.8 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 283.3 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ כולל הלוואה בסך 114 מיליוני ש"ח המגובה בתזרים הלוואות רכב, בגינה קיימת הפרשה קבוצתית בהתאם לסיכון הלוואות אלו, בסך של 2.0 מיליוני ש"ח.

סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר 2018						
הפסדי אשראי ⁽³⁾						
יתרת הפרשה להפסדי אשראי	מחיקות חשבונאיות נטו	הוצאות בגין הפסדי אשראי	מזה: סיכון אשראי פגום	מזה: סיכון אשראי בעייתי ⁽⁵⁾	מזה: דירוג ביצוע אשראי ⁽⁴⁾	סיכון אשראי כולל ⁽¹⁾
ציבור - מסחרי						
4.1	-	(0.9)	3.5	9.0	1,918.3	1,932.3
3.2	-	0.5	3.1	7.2	516.3	526.3
0.1	(0.1)	(0.1)	-	-	135.9	135.9
0.1	0.4	0.4	-	-	26.0	26.0
7.5	0.3	(0.1)	6.6	16.2	2,596.5	2,620.5
45.3	0.5	2.4	2.3	141.0	7,955.0	8,266.5
51.1	34.9	32.4	12.6	28.5	1,158.5	1,227.8
103.9	35.7	34.7	21.5	185.7	11,710.0	12,114.8
-	-	-	-	-	1,079.9	1,079.9
103.9	35.7	34.7	21.5	185.7	12,789.9	13,194.7
-	-	-	-	-	118.7	118.7
103.9	35.7	34.7	21.5	185.7	12,908.6	13,313.4

- ⁽¹⁾ סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות מכשירים נגזרים. כולל: חובות ⁽²⁾ - 10,264.7 מיליוני ש"ח, אג"ח - 956.2 מיליוני ש"ח, נכסים בגין מכשירים נגזרים - 8.5 מיליוני ש"ח, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה - 2,084.0 מיליוני ש"ח.
- ⁽²⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- ⁽³⁾ כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות).
- ⁽⁴⁾ סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק.
- ⁽⁵⁾ סיכון אשראי מאזני וחוסך מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיר שביגין קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיר שביגין לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- ⁽⁶⁾ כולל הלוואות לדיר אשר הועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה בסך של 217.1 מיליוני ש"ח ומסגרות שהועמדו לקבוצות אלו בסך של 319.1 מיליוני ש"ח.
- ⁽⁷⁾ סווג מחדש.

סיכונים בתיק הלוואות לדיור

במסגרת ניהול סיכונים אשראי, הבנק נוקט אמצעים שונים להפחתת סיכונים הנובעים ממתן אשראי לדיור. הבנק קבע במסגרת מדיניות האשראי מגבלות שונות על פעילות האשראי לדיור בהתחשב בגורמי הסיכון המרכזיים. הפרמטרים העיקריים להגדרת תיאבון הסיכון בתחום הלוואות לדיור הינם: שיעור המימון (LTV), מיקום הנכס, יחס החזר מהכנסה (PTI), מטרת ההלוואה ותקופת ההלוואה. הבנק מנטר באופן שוטף את פרופיל הסיכון של תיק המשכנתאות לנוכח תיאבון הסיכון שקבע.

להלן פרטים בנוגע להתפתחות ביצועי האשראי לדיור⁽¹⁾ ומדדי ביצוע עיקריים:

31 בדצמבר					
2015	2016	2017	2018	2019	
1,053	955	1,244	1,485	1,775	ביצועים במטבע ישראלי (במיליוני ש"ח)
190	177	95	70	31	ביצועים במט"ח (במיליוני ש"ח)
1,243	1,132	1,339	1,554	1,806	סה"כ ביצוע (במיליוני ש"ח)⁽²⁾
6%	(9%)	18%	16%	16%	אחוז השינוי ביחס לשנה קודמת
29%	30%	30%	31%	33%	ביצועים בריבית משתנה בתדירות קצרה מ-5 שנים
215	245	249	262	261	תקופת ההלוואה ממוצעת (בחודשים)
5,796	5,801	5,614	5,638	6,003	הכנסה לנכס בממוצע (בש"ח) ⁽⁴⁾
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור מימון הנכס⁽²⁾ (LTV)
87%	87%	87%	83%	82%	60%-0%
13%	13%	13%	17%	18%	75%-61%
-	-	-	-	0%	75% מעל
					התפלגות סכום ביצוע לפי שיעור החזר מהכנסה (PTI) בהלוואות למטרת מגורים⁽²⁾⁽⁴⁾
23%	23%	28%	28%	28%	שיעור החזר מהכנסה (PTI) ממוצע
95%	96%	99%	100%	100%	40%-0%
5%	4%	1%	-	-	40% מעל
1%	1%	⁽³⁾ -	⁽³⁾ -	⁽³⁾ -	מזה: אחוז הביצועים בעלי שיעור מימון מעל 60%
					התפלגות מספר הסכמים על פי סכום ביצוע (באלפי ש"ח)
64%	59%	49%	50%	51%	0-500
24%	28%	35%	34%	34%	500-1,000
12%	13%	16%	16%	15%	מעל 1,000
⁽⁴⁾ 599	⁽⁴⁾ 624	674	676	681	סכום הסכמים ממוצע
					הלוואות בסך העולה על 2 מיליון ש"ח להלוואה:
48	30	46	40	71	מספר הלוואות
138	103	131	112	216	סכום כולל (במיליוני ש"ח)

⁽¹⁾ הלוואות חדשות בלבד (לא כולל מיחזורים).

⁽²⁾ הנתונים לפי דיווח 876 לפיקוח על הבנקים.

⁽³⁾ מציין סכום הנמוך מ-1%.

⁽⁴⁾ הוצג מחדש.

להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר (במיליוני ש"ח):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019							
גיל ההלוואה (זמן שחלף ממועד מתן ההלוואה)							
שיעור מימון	שיעור ההחזר	עד 3 חודשים	3 חודשים עד שנה	1-2 שנים	2-5 שנים	10 שנים ומעלה	סך הכל
עד 45%	עד 40%	156.2	657.6	616.9	711.8	479.1	2,739.3
	40%-50%	0.3	3.8	3.2	21.0	19.2	117.7
	50%-80%	1.8	6.4	3.1	15.2	27.6	126.4
	מעל 80%	-	-	-	-	13.2	34.1
סך הכל		158.3	667.8	623.2	748.0	642.5	3,017.5
60%-45%	עד 40%	120.2	482.8	482.2	663.8	639.2	2,583.9
	40%-50%	1.6	1.9	4.4	24.3	33.0	194.8
	50%-80%	0.2	1.6	2.6	12.2	34.1	161.9
	מעל 80%	-	-	-	-	10.1	51.5
סך הכל		122.0	486.3	489.2	700.3	921.4	2,992.1
75%-60%	עד 40%	74.4	271.4	250.2	281.2	257.3	1,262.6
	40%-50%	-	3.2	0.9	8.7	35.7	73.4
	50%-80%	-	0.4	0.7	7.0	44.0	75.3
	מעל 80%	-	-	-	-	8.5	16.5
סך הכל		74.4	275.0	251.8	296.9	345.5	1,427.8
75% מעל	עד 40%	14.3	28.5	42.5	29.3	21.5	164.4
	40%-50%	-	-	-	2.6	5.0	14.6
	50%-80%	-	-	-	1.3	6.8	14.0
	מעל 80%	-	-	-	-	5.3	6.5
סך הכל		14.3	28.5	42.5	33.2	38.6	199.5
שיעבודים אחרים	עד 40%	-	-	-	-	0.2	0.4
	40%-50%	-	-	-	-	-	-
	50%-80%	0.4	-	-	-	-	0.4
	מעל 80%	-	-	-	-	-	-
סך הכל		0.4	-	-	-	0.2	0.8
סך הכל		369.4	1,457.6	1,406.7	1,778.4	1,948.2	7,637.7

(1) כאשר מדובר במיחזור הגיל הינו מיום ביצוע המיחזור.

(2) במועד מתן האשראי:

78% מהאשראים הינם בשיעור מימון של עד 60% ורק 2.6% בשיעור מימון של עד 75%.

88% מהאשראים הינם בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה הקבועה.

מאפייני תיק האשראי לדירור

לקוחות הבנק בתחום הלוואות לדירור נמנים עם אוכלוסיות מהעשירון האמצעי ומעלה. ככלל עדיפות הבנק ללקוחות בעלי הכנסה משפחתית ברוטו שאינה פוחתת מההכנסה הממוצעת במשק כאשר כ-50% מהאשראי ניתן לנכסים באזור גוש דן וירושלים רבתי.

בביצועי הלוואות לדירור בשנת 2019 שיעור יחס החזר להכנסה הממוצעת עמד על כ-28%, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. כאשר כ-100% מההלוואות ניתנו בשיעור החזר של עד 40% מההכנסה וכ-82% מההלוואות ניתנו בשיעור מימון שאינו עולה על 60% משווי הנכס.

יתרת חוב נטו (בניכוי הפרשה להפסדי אשראי) של הלוואות לדירור בפיגור מעל ל-90 ימים עומדת על 116.8 מיליוני ש"ח, לעומת יתרה של 114.1 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. לפרטים נוספים, ראה לעיל טבלה בדבר הלוואות לדירור בפיגור לפי הנספח להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 314 (נספח ג).

למידע נוסף על סיכונים בתיק הלוואות לדירור, ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2019, הנמצא באתר האינטרנט של הבנק וכן בביאור 3130 לדוחות הכספיים.

תהליך מתן אשראי לדירור

פעילות המשכנתאות כוללת בעיקר מתן הלוואות לדירור וכנגד שעבוד דירת מגורים לתושבי ישראל בבסיסי הצמדה שונים ועל-פי מגוון מסלולי ריבית ולתושבי חוץ במט"ח במטבעות עיקריים (בעיקר דולר ארה"ב, לירה שטרלינג ואירו).

תהליך הערכת ואישור האשראי בשעבוד דירת מגורים הינו תהליך מובנה וסטנדרטי. האישור להלוואה מבוצע בסניף ו/או מועבר לדרג מאשר בכיר יותר, על-פי מדרג הסמכויות שקבע דירקטוריון הבנק. על מנת להפחית את ההישענות על יכולת מימוש הנכסים, שעלול להיות מורכב, תהליך חיתום האשראי מתייחס הן לאיכות הלוואה והן לאיכות הבטוחה.

במסגרת תהליך החיתום הבנק עושה שימוש במודל פנימי לדירוג סיכון הלקוח בנוסף לניתוח מדדי הסיכון כגון יחס מימון, יחס החזר להכנסה והכנסה פנויה לנפש התהליך מחייב הפרדת תפקידים (קצין האשראי אינו רשאי לאשר את הבקשות אותן הוא מעריך – מערכת המחשב חוסמת אפשרות זו) כך שגם בקשות בסמכות הסניף אינן יכולות להתבצע על-ידי בעל תפקיד אחד.

בקשות החורגות מסמכות מנהל סניף מועברות לאישור מרכז חיתום. תפקיד מרכז החיתום הוא לבחון את הבקשה מחדש, לאשר או לדחותה. במידה ובקשת האשראי בסמכות גבוהה מסמכות מרכז החיתום, מרכז חיתום מגבש המלצה ומעבירה לאישור גורם בכיר (מנהל אגף, מנכ"ל או ועדות האשראי) לפי הסמכות הרלוונטית.

כחלק מתהליך ייצור ההלוואה, תיקי האשראי במסגרת פעילות המשכנתאות נבדקים על-ידי יחידת בחינה מרכזית הבודקת את שלמות התיק לאחר שאושר וקבלת כל המסמכים והביטחונות הנדרשים. יחידה זו כפופה למערך התפעול האחורי בחטיבת המשאבים ובכך קיימת הפרדה ניהולית בין תהליך אישור האשראי והעברת המסמכים ובין בחינתו בטרם יצוץ.

מכירת ושירותי תיקי אשראי לדירור

הבנק מספק שירותי ניהול ותפעול בגין שני סוגי הלוואות:

- תיקי הלוואות שנמכרו לגופים מוסדיים, אשר הבנק מנהל ומתפעל עבור הרוכשות את חלק תיק הלוואות שנרכש על ידן, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות עבור עצמו, לרבות חלק תיקי הלוואות שנותרו בבעלותו.
- יתרת הלוואות אלו אשר מנוהלות על ידי הבנק ליום 31 בדצמבר 2019 עומדת על סך של כ-833 מיליוני ש"ח (מזה כ-746 מיליוני ש"ח בהלוואות לדירור). לבנק אין סיכון אשראי על חלק הלוואות שנמכרו.
- הלוואות מכספי ממשלה ובאחריותה לזכאי משרד הבינוי והשיכון (להלן: "הלוואות תקציב") אשר יתרתן ליום 31 בדצמבר 2019 עומדת על סך של כ-671 מיליוני ש"ח. לבנק אין סיכון אשראי על הלוואות התקציב.

ביחס להלוואות לדירור, אשר נמכרו לגופים מוסדיים נעיר, כי בתאריך 14 בפברואר 2017 הפיקוח על הבנקים פרסם טיוטת חוזר בנושא מכירת הלוואות ושיתופי פעולה להעמדת הלוואות לדירור. לפי סעיף 4.2 בטיטוט החוזר, יחולו מגבלות על היקף מכירת תיקי הלוואות לדירור ע"י תאגיד בנקאי כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדירור (להלן "שיעור המגבלה"). בתיאום עם בנק ישראל נקבע לבנק שיעור מגבלה של 15%. לתאריך 31 בדצמבר 2019 היקף מכירת תיקי הלוואות לדירור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדירור עומד על 9.8%. ביום 11 במרץ 2020, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדירור ששכמו הכולל כ-432 מיליוני ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדירור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק הלוואות"). הבנק צפוי לרשום בספריו הכנסה בגין המכירה בסך כ-51.7 מיליוני ש"ח. לאחר עסקה זו, הבנק מצוי בסמוך למגבלה הרגולטורית המתרת לו.

לאחר המכירה האמורה לעיל היקף מכירת תיקי הלוואות לדירור כשיעור מיתרת תיק הלוואות לדירור עומד על כ-14%.

הבנק רואה במכירת תיקי אשראי חלק ממימוש האסטרטגיה העסקית לטווח הארוך ובכוונתו לפעול למימוש עסקאות אלו בעתיד תוך עמידה במגבלות הרגולטוריות.

יש לציין כי במקביל למכירת תיקי האשראי בשנים 2018 ו-2019 המשיך הבנק להציג צמיחה בתיק האשראי לדיר (תוך עמידה במגבלות ההון), כך שלמכירות הנ"ל הייתה השפעה חיובית על רווחיות הבנק בשעה שלא הייתה להן השפעה שלילית מהותית על הכנסות הריבית. כמו כן הבנק הכיר ברווח ברוטו ממכירת תיקי האשראי לדיר בסך 10.7 מיליוני ש"ח ובסך 56.1 מיליוני ש"ח בשנים 2018 ו-2019 בהתאמה. להלן פרטים בגין מאפייני סיכון שונים בתיק ההלוואות לדיר שנמכר (במיליוני ש"ח):

התפלגות הלוואות לדיר ליום 31 בדצמבר 2019			
שיעור מימון	שיעור החזר מהכנסה קבועה	הלוואות לדיר במאזן הבנק	הלוואות לדיר שנמכרו על ידי הבנק
עד 45%	עד 40%	35.9%	49.7%
	40-50%	1.5%	1.2%
	50-80%	1.7%	0.4%
	מעל 80%	0.4%	0.0%
סה"כ	סה"כ	39.5%	51.5%
45-60%	עד 40%	33.8%	37.8%
	40-50%	2.6%	1.6%
	50-80%	2.1%	0.4%
	מעל 80%	0.7%	0.2%
סה"כ	סה"כ	39.2%	39.9%
60-75%	עד 40%	16.5%	8.2%
	40-50%	1.0%	0.2%
	50-80%	1.0%	0.1%
	מעל 80%	0.2%	0.0%
סה"כ	סה"כ	18.7%	8.5%
מעל 75%	עד 40%	2.2%	0.0%
	40-50%	0.2%	0.0%
	50-80%	0.2%	0.0%
	מעל 80%	0.1%	0.0%
סה"כ	סה"כ	2.6%	0.0%
יתרה מולת		7,637.7	746.2

להערכת הבנק למכירת תיקי האשראי לא הייתה השפעה מהותית על כלל מאפייני הסיכון של תיק האשראי של הבנק.

סיכונים בתיק ההלוואות לאנשים פרטיים ללא הלוואות לדיור

להלן יתרת האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) במיליוני ש"ח:

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
1,019.6	1,192.0	הלוואות צרכניות סולו
77.1	69.8	אשראי קמעונאי אחר ⁽²⁾
1,096.7	1,261.8	סך הכל אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ⁽³⁾
1,068.3	1,235.1	(3) מזה: לא בעייתיים
7.0	6.7	בעייתיים פחות מ-90 יום
8.8	9.5	בעייתיים יותר מ-90 יום
6.5	6.2	פגומים שצוברים הכנסות ריבית
6.1	4.3	פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית
1,096.7	1,261.8	סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
2.6%	2.1%	שיעור האשראי שמסווג כבעייתי מסך האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)
		(2) הרכב:
13.8	11.2	יתרות עו"ש בחובה
63.3	58.6	אחר (רכב וכרטיסי אשראי)
77.1	69.8	סה"כ אשראי קמעונאי אחר

להלן נתונים נוספים על התפלגות יתרות האשראי לאנשים פרטיים⁽¹⁾ (שאינו לדיור):

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
שיעור מסה"כ		
1,096.7	1,261.8	סה"כ אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) במיליוני ש"ח
לפי תקופה ממוצעת שנתה לסיים ההלוואה		
2%	5%	עד שנה
14%	15%	משנה עד 3 שנים
46%	42%	מ- 3 שנים עד 5 שנים
29%	34%	מ- 5 שנים עד 7 שנים
3%	3%	מעל 7 שנים
5%	1%	אחר
לפי גודל תבות לווה (באלפי ש"ח)		
5%	3%	עד 10
8%	6%	מ 10 עד 20
31%	28%	מ 20 עד 40
44%	43%	מ 40 עד 80
9%	16%	מ 80 עד 120
2%	3%	מ 120 עד 150
1%	1%	מ 150 עד 300
-	-	מעל 300
לפי סוג האשראי		
98%	98%	לוח שפיצר חודשי בריבית משתנה
-	1%	לוח שפיצר חודשי בריבית קבועה
1%	-	הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לדחות תשלומי קרן או לשלם תשלום נמוך אחר
1%	1%	אחר
ביטחונות		
1%	1%	נכסים פיננסיים בבנק
4%	3%	ביטחונות אחרים
95%	96%	ללא בטחונות
הכנסה קבועה לחשבון		
84%	88%	לקוחות אשראי שאינם מנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון
16%	12%	לקוחות אשראי שמנהלים חשבון עו"ש בבנק עם הכנסה קבועה לחשבון

⁽¹⁾ כולל יתרת חובה עו"ש וכרטיסי אשראי לפירעון מיידי.

⁽²⁾ כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי מאפשר לבנק ניטור שוטף של מאפייני סיכון הלקוח.

להלן פרטי מחיקות חשבונאיות בגין אשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) במיליוני ש"ח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
44.5	41.2	מחיקות חשבונאיות
(9.6)	(10.3)	גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות
34.9	30.9	מחיקות חשבונאיות נטו
3.2%	2.4%	שיעור המחיקות נטו מיתרת האשראי לסוף שנה

* במונחים שנתיים אפקטיביים

להלן נתונים אודות יתרות ממוצעות של סיכון אשראי* לאנשים פרטיים (שאינו לדיור) ללקוחות עו"ש פעילים (באלפי ש"ח):

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
19.0	17.2	סיכון אשראי ממוצע
3.7	4.7	מזה מסגרת עו"ש מאושרת
13%	13%	שיעור לקוחות עו"ש פעילים בבנק להם מסגרת מאושרת מסך לקוחות האשראי לאנשים פרטיים (שאינו לדיור)

* כולל יתרות חובה ומסגרות מאושרות שטרם נוצלו בעו"ש, כרטיסי אשראי והלוואות.
היקף הביצועים באשראי קמעונאי אחר אינו מהותי ועל כן עיקר הדיון להלן ומדדי הביצועים יתייחסו להלוואות צרכניות סולו בלבד.

להלן התפתחות ביצועי הלוואות צרכניות סולו ומדדי ביצוע עיקריים:

2017	2018	2019	
625	679	745	ביצועים במהלך התקופה (במיליוני ש"ח) ⁽¹⁾
			שיעור יחס החזר הלוואה שבוצעה מההכנסה הכוללת של הלוואה ⁽²⁾
95%	95%	90%	יחס החזר עד ל-20%
5%	5%	10%	יחס החזר מעל ל-20%
			שיעור ביצוע לפי תקופה מקורית של ההלוואה
100%	99%	97%	עד 6 שנים
-	1%	3%	מעל 6 שנים
5.2	4.9	5.1	תקופת הלוואה ממוצעת (בשנים)
			שיעור ביצוע לפי סכומי הלוואות (באלפי ש"ח) ⁽²⁾
61%	54%	41%	עד 50
4%	7%	8%	בין 50 ל 60
5%	5%	9%	בין 60 ל 70
20%	13%	8%	בין 70 ל 80
10%	21%	33%	מעל 80 אש"ח
48	48	42	סכום הלוואה ממוצע (באלפי ש"ח)

⁽¹⁾ כולל מיחזורים

⁽²⁾ עיקר הגידול בביצועים בשנת 2019 לעומת שנת 2018 נובע מגידול בהיקף האשראי שניתן ללקוחות קיימים.

מאפייני תיק האשראי ללקוחות הלוואות צרכניות סולו של הבנק

הלוואות צרכניות סולו ניתנות ללקוחות פרטיים, תושבי ישראל המבקשים לקבל אשראי לכל מטרה, לתקופה קצובה. עיקר האשראי ניתן, ללקוחות שמנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר, באמצעות ערוצים דיגיטליים ומוקדים או באמצעות סניפי הבנק. לקוחות אלו מדורגים על פי מודל החיתום ביום מתן הלוואה בבנק. הפעילות מאופיינת בפיזור רב של לקוחות אשר לכל אחד מהם ניתן אשראי בסכום נמוך יחסית ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד. במהלך 2017 עודכן מודל החיתום באופן שאפשר הגדלת סכומי החשיפה ללקוח פרטי עד 150 אלפי ש"ח ללווים אשר פרופיל הסיכון שלהם מאפשר זאת על-פי המודל. במהלך שנת 2019 עודכנה מדיניות מתן האשראי ללקוחות קיימים, השינוי במדיניות הביא לגידול בסכום הלוואה ממוצעת ותרמה לגידול בהיקף הביצועים הכולל. בשנת 2019 33% מהביצועים היו בהלוואות מעל 80 אלפי ש"ח והיקפם גדל בכ- 100 מיליוני ש"ח. (בשנת 2018 21% מהביצועים). הלוואות אלו ניתנות על בסיס ריבית הפריים ולפיכך חשופות לשינויים בריבית. עם זאת, תקופת ההלוואה ככלל הינה עד 6 שנים כאשר המח"מ הממוצע עומד על 2.7 שנים (ללא הנחת פירעון מוקדם) וסכום ההחזר החודשי לרוב נמוך יחסית ולכן חשיפת הלקוח לגידול בתשלומים עקב העלאת ריבית הינה בסיכון נמוך יחסית. כמו כן, הרוב המוחלט של ביצועי האשראי הצרכני סולו מאופיין ביחס החזר הלוואה מבוקשת להכנסה הכוללת בשיעור של עד 20%. בהתאם למדיניות האשראי של הבנק, הבנק בוחן גם את היחס בין סך ההחזר של כלל התחייבויות הלקוח לבין סך ההכנסה הכוללת של הלקוח. הבנק מנהל מיזם למכירת אשראי צרכני בנקודות מכירה קמעונאיות ובכך נותן מענה ללקוחות המבקשים לרכוש מוצרים במימון בנקאי באמצעים דיגיטליים. מהלך זה מאפשר לבנק להרחיב את בסיס הלקוחות שלו. יתרת הלוואות הצרכניות סולו ללקוחות עו"ש פעילים בבנק ליום 31 בדצמבר 2019 עומדת על כ-103.9 מיליוני ש"ח (כ-10% מיתרת האשראי), לעומת יתרה של 137.2 מיליוני ש"ח ביום 31 בדצמבר 2018 (כ-13% מיתרת האשראי).

תהליך מתן אשראי להלוואות צרכניות סולו

תהליך מתן האשראי ללקוחות יכול להתחיל באחד מהערוצים הבאים: המוקד הטלפוני, אתר האינטרנט, נקודות מכירה או סניפי הבנק. הגורמים המוסמכים בבנק רשאים לאשר אשראי צרכני סולו תוך בחינת הבקשה באמצעות מערכת חיתום האשראי. מערכת חיתום האשראי כוללת את כללי מדיניות האשראי ואת מודל הדירוג ועל בסיסם מתקבלת המלצה לאישור האשראי. ביום 12 באפריל 2019 עלתה לאוויר מערכת נתוני אשראי שהוקמה על ידי בנק ישראל, מכח חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016. להשלכות המערכת ראה פירוט בפרק אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן לעיל.

מאפייני הסיכון, פיקוח ובקרה של תיק האשראי לאנשים פרטיים

כאמור לעיל, עיקר האשראי לאנשים פרטיים ניתן ללקוחות אשר מנהלים את חשבון העו"ש שלהם בבנק אחר. לכן קיים לבנק מידע מצומצם יותר לגבי מצבו הפיננסי של הלקוח ושיעורי המחיקות באשראי זה גבוהים ביחס לממוצע המערכת הבנקאית. עם זאת, לאור כניסתו לתוקף של חוק נתוני אשראי הורחב היקף המידע הזמין אודות לקוחות אלו. במסגרת פעילות אשראי לאנשים פרטיים, מבוצעים תהליכי בקרה וניטור הסיכון ומדווחים להנהלה ולדירקטוריון באופן שוטף:

- דיווח ממצאי בקרות חיתום וניהול האשראי.
- מעקב ודיווח על שיעורי הפיגור וההפרשה מהפעילות.
- דיווח על מאפיינים ומגמות בתיק האשראי ועמידה בכל המגבלות שנקבעו במדיניות האשראי.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
343.1	343.1	1. סכום האשראי שניתן ללקוחות קיימים ⁽²⁾
2. פירוט נוסף לגבי אשראי שמוחזר ולא סווג בארגון מחדש של חוב בעייתי:		
א. לפי דירוג האשראי ⁽²⁾ של הלווה בעת מיחזור האשראי:		
137.9	176.6	דירוג גבוה
86.1	97.0	דירוג בינוני
58.9	65.7	דירוג נמוך
8.6	3.8	דירוג נמוך מאוד
291.5	343.1	סך הכל
ב. לפי מצב הפיגור של הלווה במועד מיחזור האשראי:		
-	-	הלווה היה בפיגור של 30 ימים או יותר
291.5	343.1	הלווה לא היה בפיגור של 30 ימים או יותר
291.5	343.1	סך הכל
ג. לפי מספר מיחזורי אשראי שבוצעו ללווה בשנתיים האחרונות		
218.7	261.5	1
65.2	73.6	2
7.6	8.0	3 או יותר
291.5	343.1	סך הכל
ד. לפי מידת העמידה במדיניות הבנק למחזור אשראי		
286.6	341.1	עמד במדיניות הבנק למחזור אשראי
4.9	2.0	אשראי שאושר בגמישות מהמדיניות על ידי מרכז חיתום
291.5	343.1	סך הכל
245.9	310.1	3. יתרת חוב רשומה של סך האשראי ללווים שהאשראי שלהם מוחזר

⁽¹⁾ אשראי צרכני שבמהלך השנתיים האחרונות חודש, הוארכה תקופת הפירעון שלו, או שניתן ללווה קיים לפני שפרע את האשראי הקודם שלו.

⁽²⁾ בהתאם למודל הדירוג של הבנק.

⁽³⁾ אינו כולל אשראי שסווג בארגון מחדש של חוב בעייתי בשנת 2019 בסך 4.3 מיליוני ש"ח ובשנת 2018 בסך 5.1 מיליוני ש"ח.

הבנק נותן אשראי למימון הקמת פרויקטים למגורים בשיטת הליווי הסגור וכן מעמיד ערבויות לסוגיהן בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואילו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיוור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משוחררים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. במסגרת מימון הפרויקט לבנייה מעמיד הבנק גם ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות וערבויות חוק מכר לרוכשי יחידות בפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק. במרבית העסקאות מונפקות בטוחות חוק המכר על ידי גופים מוסדיים עימם קיים לבנק הסכם שיתוף פעולה.

הבנק משתף פעולה עם גופים מוסדיים בהעמדת אשראי לפרויקט לצורך ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

הבנק מנהל נכון ליום 31 בדצמבר 2019, 213 פרויקטים בהיקף כולל של כ-11 אלפי יחידות דיור.

ליום 31 בדצמבר 2019 בכ-58 מהפרויקטים הפעילים, הפעילות, לרבות היקפי המימון, בשיתוף פעולה עם גופים מוסדיים.

כמו כן, היקף התיק המנוהל הינו כ-8.3 מיליארדי ש"ח, מזה כ-2.1 מיליארדי ש"ח באחריות הבנק והיתרה באחריות הגופים המוסדיים.

הבנק מממן את הפרויקטים החל משלב רכישת הקרקע, דרך שלבי הבנייה השונים. ככלל, האשראי למימון קרקעות ניתן לקרקעות שזמן השלמת הבנייה הצפוי לא יעלה על 24 חודש מיום מימון הקרקע. נכון ליום 31 בדצמבר 2019 האשראי שניתן לפרויקטים שנמצאים בשלב קרקע מהווה 41% במונחי חבות מתיק הנדל"ן של הבנק. יצוין כי 84% מהאשראי הקיים בפרויקטים שנמצאים בשלב הקרקע ניתן לפרויקטים הזמינים לבניה תוך 12 חודשים.

ניכר גידול ביתרת האשראי הכספי הנובע בעיקר מגידול בכמות אישורי וביצועי פרויקטים חדשים, ובכלל זה פרויקטים בתחום המחיר למשתכן המאופיינים בניצול אשראי כספי בשלב רכישת הקרקע לצד שיעור גבוה של מכירת דירות בפתיחת שלב הבניה.

נכון ליום 31 בדצמבר 2019 האשראי שניתן לפרויקטים באזור מרכז הארץ מהווה 77% במונחי היקפי אשראי מתיק הנדל"ן של הבנק, 9% בירושלים רבתי ו-14% בשאר הארץ. לפרטים נוספים, ראה דוח ממשל תאגידי ופרטים נוספים.

חשיפות עיקריות למדינות זרות (על בסיס מאוחד)⁽¹⁾

חלק א – מידע בדבר סך כל החשיפות למדינות זרות ובדבר חשיפות למדינות שסך סכום החשיפה לכל אחת מהן הוא מעל 1% מסך נכסי המאוחד או מעל 20% מההון, לפי הנמוך מביניהם:

המדינה	חשיפה מאזנית ⁽²⁾	חשיפה חוץ מאזנית ⁽³⁾⁽⁴⁾	סך הכל
ליום 31 בדצמבר 2019			
ארצות הברית	147.9	-	147.9
אחרות	140.0	6.2	146.2
סך כל החשיפות למדינות זרות	287.9	6.2	294.1
סך כל החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	1.8	-	1.8
סך כל החשיפות למדינות ה-LDC ⁽⁵⁾	0.7	-	0.7
סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	2.7	-	2.7

ליום 31 בדצמבר 2018			
ארצות הברית	315.1	-	315.1
אחרות	197.8	8.8	206.6
סך כל החשיפות למדינות זרות	512.9	8.8	521.7
סך כל החשיפות למדינות ה-PIGS ⁽⁴⁾	0.8	-	0.8
סך כל החשיפות למדינות ה-LDC ⁽⁵⁾	2.8	-	2.8
סך החשיפות למדינות עם בעיות נזילות	4.6	-	4.6

⁽¹⁾ על בסיס סיכון סופי, לאחר השפעת ערבויות, בטחונות נזילים ונגזרי אשראי.

⁽²⁾ סיכון אשראי מאזני חוץ מאזני, סיכון אשראי בעייתי וחובות פגומים מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי, ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצות לווים.

⁽³⁾ סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה.

⁽⁴⁾ החשיפה למדינות ה-PIGS כוללת את המדינות: פורטוגל, איטליה, יוון וספרד.

⁽⁵⁾ החשיפה למדינות ה-LDC (מדינות פחות מפותחות) כוללת את ליבריה בלבד.

⁽⁶⁾ לא קיים סיכון אשראי מאזני או חוץ מאזני בעייתי וכן לא קיימים חובות פגומים בחשיפות למדינות זרות.

חלק ב – המידע בדבר מדינות שסך החשיפה לכל אחת מהן הינו בין 0.75% לבין 1% מסך הנכסים המאוחד או בין 15% לבין 20% מההון אינו מהותי

חלק ג – החשיפה המאזנית למדינות זרות עם בעיות נזילות לתקופת הדיווח אינה מהותית

ליום 31 בדצמבר		
	2019	2018
AAA עד AA-	41	72
A+ עד A-	32	57
BBB+ עד BBB-	46	49
ללא דרוג	1	1
סך הכול חשיפה	120	179

(1) פיקדונות ויתרות עו"ש במוסדות פיננסיים זרים, לבנק אין סיכויי אשראי חוץ מאזני.

(2) לא קיימים מוסדות פיננסיים אשר מסווגים כחוב פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת וכן לא קיימת הפרשה להפסדי אשראי.

(3) מוסדות פיננסיים זרים הינם בנקים, חברות אחזקה של בנקים, בנקים להשקעות וברוקרים.

(4) על פי חברת הדורג S&P.

היתרות הנכללות בטבלה לעיל כוללות בעיקר מוסדות הפועלים בארה"ב, בלגיה, שווייץ ובריטניה.

הבנק קבע מגבלות על החשיפה המרבית המותרת למוסדות פיננסיים בחו"ל ומנהל מעקב שוטף על חוסנם של גופים אלה בהסתמך על דירוג החברות ונתוני שוק אחרים המעידים על מצבן הכלכלי.

חשיפה לסיכונים סביבתיים

הפעילות הנוכחית של הבנק מתמקדת בלוחים מהמגזר הקמעונאי אשר להם חשיפה נמוכה לסיכון הסביבתי. כפועל יוצא חשיפת הבנק לסיכון זה אינה משמעותית. גם פעילות הבנק במתן אשראי בתחומי הבניה, הנדל"ן ופעילות מסחרית לתאגידים ויחידים אינה חושפת את הבנק לסיכון סביבתי משמעותי בין היתר לאור הימנעות הבנק ממתן אשראי בענפים המועדים לזיהום הסביבה וקבלת אישורים מתאימים לפני מתן אשראי.

לפרטים אודות השפעת התפשטות נגיף הקורונה ראה לעיל בפרק אירועים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן.

סיכויי סליקה וסיכון צד נגדי

סיכון סליקה הוא הסיכון שצד נגדי לא יקיים את חלקו ולא יעביר לבנק במועד הקבוע לכך את הסכום הנדרש בעת סליקת עסקה. החשיפה לסיכון סליקה היא למשך זמן קצר ובדרך כלל היא תוך יומית.

המקור העיקרי לחשיפת הבנק לסיכויי סליקה הינו סליקת עסקאות בנגזרים (OTC). הבנק אינו פועל מול לקוחותיו בנגזרות OTC, אלא במכשירים נגזרים הנסחרים בבורסות שונות, בהם סיכון הסליקה מזערי. הבנק חשוף לסיכויי סליקה בפעילותו עבור עצמו ואולם היקפי הפעילות הללו אינם מהותיים. בנוסף, לבנק חשיפה לסיכויי סליקה הנובעים ממסחר בניירות ערך זרים המתבצע מול ברוקרים באמצעות תהליכי סליקה שאינם במקביל לתשלום (Non-DVP) Non Delivery Versus Payment. היקף עסקאות אלו קטן יחסית.

עיקר חשיפות הבנק לסיכון צד נגדי מתהווה מול בנקים בארץ ובחו"ל ומוסדות פיננסיים מוכרים בחו"ל בגין סליקת עסקאות בנגזרים (OTC) ומול ברוקרים ונותני שירות קסטודיאן בניירות ערך בגין סליקת עסקאות בניירות ערך זרים. מסגרות הפעילות עם מוסדות אלו מאושרות לפחות אחת לשנה בדירקטוריון הבנק כחלק ממסגרות האשראי של אותם מוסדות. במהלך השנה לא התממשו סיכויי סליקה או סיכון צד נגדי בבנק.

הפחתת סיכון – הבנק חתם על הסכמי ISDA ועל נספחי CSA מול רוב הבנקים מולם מתבצעת הפעילות בנגזרים. הדבר מאפשר קיזוזים של העסקאות כך שהסכום שיעבור בין הצדדים לעסקה הוא סכום החשיפה נטו ועל-ידי כך להקטין את החשיפה של כל אחד מהצדדים. נספחי CSA מסדירים העברות של כספים בין הצדדים לעסקה כל אימת שהחשיפה מגיעה להיקף מסוים שנקבע מראש ועל-ידי כך קטנה החשיפה לצד הנגדי.

3.2 סיכון שוק

סיכון השוק הוא הסיכון להפסד או ירידת-ערך הנובע משינוי בשווי כלכלי של מכשיר פיננסי או תיק מסוים או קבוצת תיקים וברמה הכוללת שינוי בשווי הכלכלי של הבנק, עקב שינויים במחירים, שערים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים.

התוצאות העסקיות השווי ההוגן של הנכסים, התחייבויות, ההון העצמי ותזרימי המזומנים חשופים לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשער החליפין, במדד המחירים, במחירי נירות ערך בארץ ובחו"ל ובמדדים כלכליים נוספים.

בקבוצת סיכונים זו כלולים מספר סוגי סיכונים ספציפיים, המפורטים בהמשך והמנוהלים בבנק באופן דומה, על בסיס מסגרת עבודה, מדיניות ומגבלות שקבעה הדירקטוריון. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward). העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים.

לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

VaR

הבנק מכמת את סיכונים השוק גם על פי מתודולוגית הערך הנתון לסיכון - VaR.

ה-VaR אומד את ההפסד המקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכונים השוק בתקופת זמן נתונה וברמת בטחון סטטיסטית קבועה מראש על פי תנאי השוק שנצפו בעבר. החישוב בבנק מבוצע, אחת לחודש, לתקופת החזקה של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%. הבנק מודד את הסיכון הכולל שלו באמצעות ה-VaR של סך התיק הבנקאי וכן את החשיפה לסיכון של התיק למסחר שלו באמצעות מערכת זו. בנוסף לניהול ובקרה באמצעות מודל ה-VaR, משתמש הבנק גם במודלים אחרים לכימות הסיכונים. הסיכון הנמדד על-ידי VaR מתייחס לנזק הפוטנציאלי מהחזקת הפוזיציות המאזנית והחופץ מאזנית ובכלל זה הפוזיציות של התיק למסחר החשופות לסיכונים שוק. הבנק מבצע תהליך Back-Testing לתוצאות ה-VaR. תוצאות ה-Back-Testing במהלך התקופה היו תקינות.

להלן אומדן ה-VaR:

אומדן ה-VaR לשנה שהסתיימה ביום				
31 בדצמבר 2018		31 בדצמבר 2019		
סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	סוף תקופת הדיווח	ערך מקסימלי במהלך השנה	
במיליוני ש"ח				
12.8	12.8	15.5	11.4	חשיפה בפועל
20.0	20.0	20.0	20.0	מגבלת הבנק

מדיניות גידור ו/או הפחתת סיכונים

מדיניות ניהול הסיכונים הפיננסיים של הבנק מבוססת על ניהול החשיפות לסיכונים שוק ונזילות על-ידי קביעת מגבלות כמותיות התואמות את תאבון הסיכון של הבנק. האמצעים בהם נעשה שימוש לצורך העמידה במגבלות כוללים בין השאר: קנייה ומכירה של נירות ערך סחירים (בעיקר אגרות חוב של ממשלת ישראל), גיוס של פיקדונות לא סחירים (מלקוחות פרטיים ומוסדיים), גיוס פיקדונות סחירים ופעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

סיכון הריבית

סיכון הריבית נובע מההבדל שבין רגישות הנכסים לשינויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות הנובע מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי שינוי הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד מהמגזרים. שינויים אלה עלולים לפגוע ברווחיות ו/או להביא לשחיקת ההון של הבנק. פעילות הבנק כמתווך פיננסי יוצרת חשיפה לסיכון זה והבנק פועל להקטנתה. החשיפה העיקרית של הבנק היא במגזר השקלי הלא צמוד בשל הגידול בהיקף הפעילות בתחום האשראי עקב הוראות בנק ישראל שמגבילות את היקף ההלוואות לדירור בריבית משתנה ובתיק הנוסטרו. חשיפה קיימת גם במגזר הצמוד למדד, שכן במגזר זה מרבית הנכסים וההתחייבויות הם בריבית קבועה לטווח ארוך. הבנק מנהל מעקב אחר מדדים מקובלים לאמידת סיכון הריבית של ההלוואות כנגד הפיקדונות, במטרה להתאים את ההשפעה של שינוי אפשרי בשיעורי הריבית על שווי התזרים הפיננסי הנקי שלו לתיאבון הסיכון של הבנק. בין כלים אלו נממדים פערי מח"מ, מבוצע כימות באמצעות VaR ונאמדת החשיפה במגוון של תרחישים. כמו כן, עוקב הבנק אחר היקף הפירעונות המוקדמים בהלוואות, להם השפעה מהותית על המח"מ האפקטיבי. מדיניות הבנק, בניהול החשיפה לסיכון ריבית, נקבעת בהתחשב בצפייות להתפתחות בשיעורי הריבית השונים, תוך בחינת העלויות לצמצום החשיפה לסיכון זה ובהתחשב

באומדן שיעור הפירעון המוקדם בהלוואות ובגורמים המשפיעים עליו. ההערכה של שיעור הפירעון המוקדם מתבצעת על סמך נתוני העבר ועל בסיס הנחות הבנק על מספר גורמים המשפיעים על שיעור זה ובהם בעיקר שיעור הריבית. הנחת הפירעון המוקדם של ההלוואות משמשת במגזר הצמוד למדד לצורך חישוב פערי המח"מ והחשיפה לסיכון ריבית.

להערכת הבנק, בהתחשב בהיקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות ובחשיפות בכל מגזרי ההצמדה, החשיפה לסיכון כתוצאה משינוי לא צפוי של 1 נקודת האחוז בשיעור הריביות נמוכה וזאת יחסית לשווי התזרים הנקי המהוון של הבנק. הערכה זו של הבנק הינה "מידע צופה פני עתיד" העשויה להתממש באופן שונה מכפי שנצפה לאור העובדה כי היא מבוססת על היקף הפירעונות המוקדמים בשנים האחרונות והחשיפות בכל מגזרי ההצמדה וייתכן כי היקף הפירעונות בפועל בעתיד, יהיה שונה.

מידע כמותי על סיכון ריבית – ניתוח רגישות

שווי הוגן מתואם של המכשירים הפיננסיים של הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר 2019			31 בדצמבר 2018		
שקל	מט"ח	סך הכל	שקל	מט"ח	סך הכל
866.6	(29.0)	837.6	635.4	(24.9)	610.5
860.5	(29.1)	831.4	599.9	(32.6)	567.3

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(2) בחישוב השווי ההוגן ל-31 בדצמבר 2018 לא הובאה בחשבון תחזית פרעונות מוקדמים של אשראים. והשווי ההוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון

הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית. השפעת הנחות התנהגותיות אלו על חישוב השווי ההוגן ליום 31 בדצמבר 2019 הינה גידול של כ-80 מיליוני ש"ח בסך השווי ההוגן.

לפרטים נוספים ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

השפעת תרחיש של שינויים בשיעורי הריבית על שווי הוגן נטו מתואם⁽¹⁾ על הבנק וחברות מאוחדות שלו:

31 בדצמבר 2019			31 בדצמבר 2018		
שקל	מט"ח	סך הכול	שקל	מט"ח	סך הכול
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		

שינויים מקבילים

גידול מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	2.7	0.7	3.4	(21.8)	(2.8)	(24.6)
גידול מיידי מקביל של 0.1 נקודת אחוז	-	0.1	0.1	(2.4)	(0.3)	(2.7)
קטון מיידי מקביל של נקודת אחוז אחד	2.7	(0.7)	2.1	27.7	(3.0)	30.7

שינויים לא מקבילים

התללה ⁽²⁾	(44.4)	(1.3)	(45.7)	(44.8)	(2.3)	47.1
השטחה ⁽³⁾	45.6	1.4	47.0	38.3	1.4	39.7
עליית ריבית בטווח הקצר	37.9	1.2	39.1	24.8	0.3	25.1
ירידת ריבית בטווח הקצר	(31.4)	(1.0)	(32.4)	(20.5)	(0.3)	20.8

(1) שווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים, למעט פריטים לא כספיים ולאחר השפעת התחייבות לזכויות עובדים וייחוס לתקופות של פיקדונות לפי דרישה.

(2) התללה – ירידה בריבית בטווח הקצר ועלייה בריבית בטווח הארוך.

(3) השטחה – עלייה בריבית בטווח הקצר וירידה בריבית בטווח הארוך.

השפעת תרחיש של שינויים בשיעורי הריבית על הכנסות ריבית נטו ועל הכנסות מימון שאינן מריבית:

ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 31 בדצמבר 2018		
הכנסות ריבית, נטו	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל	הכנסות ריבית, נטו	הכנסות מימון שאינן מריבית	סך הכל
שינויים מקבילים					
עלייה במקביל של 1%	48.8	(0.7)	48.0	4.7	30.8
מזה: תיק בנקאי	48.8	(1.7)	47.1	2.2	28.8

לפירוט נוסף אודות ההנחות שישמשו לחישוב השווי ההוגן של ראה ביאור 33 לדוחות הכספיים.

גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור

ביום 13 בפברואר, 2020, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא גילוי על היערכות להפסקת השימוש בליבור, וזאת לאור הנחיות הגילוי של רשות ניירות הערך בארה"ב בדבר הפסקת שימוש בריבית הליבור (LIBOR) החל משנת 2021.

להפסקת השימוש בריבית הליבור ומעבר לריביות חלופיות צפויות להיות השלכות על התנהלותו של הבנק ומוצריו וכן השלכות תפעוליות. הבנק החל בתהליך בחינת ההשפעה הצפויה של הפסקת פרסום ריבית הליבור, לרבות בחינת חלופות אפשריות, ולכן עשויות להיגרם השלכות פיננסיות וכן תידרש היערכות עסקית, ניהול סיכונים וניהול חשיפות ריבית. לאור השלב המוקדם של התהליך, טרם יכול הבנק להעריך את מידת ההשפעה של הפסקת השימוש בריבית הליבור על הבנק, אולם כבר עתה אנו מעריכים כי אין מדובר על השפעה מהותית על דוחות הבנק.

לפרטים נוספים ראה ביאור 10 לדוחות הכספיים.

סיכון שער חליפין וסיכון אינפלציה

החשיפה לסיכון הבסיס, המתבטאת בהפסד שעלול להתרחש, משינויים במדד המחירים ובשער החליפין. המדיניות של הבנק לנהל את הסיכונים מחשיפת הבסיס באופן מבוקר ובהתאם להתפתחויות בשווקים הפיננסיים.

במסגרת ניהול סיכונים השוק, הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים שלרשותו, זאת תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים ובקרה שוטפת על הסיכונים הנובעים מחשיפה זו.

כדי להגביל את החשיפה לסיכון זה, קבע דירקטוריון הבנק את שיעוריה המרביים של החשיפה בכל מגזר הצמדה. המגבלות נקבעו תוך שמירה על גמישות הבנק ויכולתו לשנות את הפוזיציות השונות בתקופה קצרה בהתאם לתחזיות הכלכליות. חישוב העודף (גרונו) כולל השפעה של נגזרים.

להלן המגבלות על שיעורי החשיפה בכל מגזר הצמדה כפי שקבע הדירקטוריון (שאיננה בהכרח החשיפה המשפיעה על חשבון רווח והפסד). המגבלות הינן על סכומי העודף (הגרונו) של הנכסים על ההתחייבויות בכל מגזר:

ליום 31 בדצמבר 2019				
חשיפה בפועל	המגבלה המאושרת		המגבלה המאושרת	
	במיליוני ש"ח		באחוזים מההון הפיננסי	
	מקסימלית		מקסימלית	
לא צמוד	1,190	397 ⁽³⁾	1,292 ⁽⁴⁾	50 ⁽²⁾
הצמדה למדד	(406)	(499) ⁽⁴⁾	397	50 ⁽²⁾
במט"ח ובהצמדה למט"ח	11	(40)	40	5 ⁽²⁾

⁽¹⁾ ההון הפיננסי הינו ההון העצמי בניכוי נכסים לא כספיים במאוחד (ליום 31 בדצמבר, 2019 – 794 מיליוני ש"ח).

⁽²⁾ מקסימלית – סכום העודף המקסימלי או הגרונו המקסימלי.

⁽³⁾ מינימום.

⁽⁴⁾ במהלך חודש דצמבר 2019 גייס הבנק אגרות חוב צמודות למדד בסך של כ-520 מיליוני ש"ח. טרם הנפקות החוב אושרה תוספת של 300 מיליוני ש"ח למגבלה המתירה פוזיציה שלילית בהיקף שלא יעלה על 25% מההון הפיננסי, בהתאמה הוגדל העודף הלא צמוד. בתחילת שנת 2020 הגיע העודף חזר לתחומי המגבלה.

הבנק מודד את הפוזיציות שלו בבסיסי ההצמדה השונים מדי יום באמצעות מערכת המידע שלו. מידע זה מדווח ליחידות האחראיות על ניהול הפוזיציה והתאמתה למגבלות החלות עליה. המידע בדבר גובה הפוזיציות מדווח באופן שוטף בישיבות של הועדה לניהול נכסים והתחייבויות, ובישיבות של פורומים אחרים הפעילים בניהול סיכונים. להלן ריכוז בסיסי ההצמדה של הבנק ליום 31 בדצמבר 2019:

סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ		מטבע ישראלי	
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
14,298.1	212.0	329.8	651.2	2,804.9	10,300.2
13,336.6	44.4	338.7	677.8	2,910.0	9,365.7
-	-	-	46.3	(301.3)	255.0
961.5	167.6	(8.9)	19.7	(406.4)	1,189.5

להלן נתונים אודות ההשפעה על הון הבנק לפני השפעת המס בעקבות שינויים תאורטיים במדד המחירים לצרכן⁽¹⁾⁽²⁾ (במיליוני ש"ח):

תרחיש	השפעת התרחיש ליום 31 בדצמבר 2019	השפעה חיובית מקסימלית של התרחיש בשנת 2019	השפעה שלילית מקסימלית של התרחיש בשנת 2019
עלייה של 3% במדד	(3.0)	18.0	(3.0)
ירידה של 3% במדד	3.0	3.0	(25.3)

(1) נמדד לפי יום פרסום המדד בחודשים ינואר עד דצמבר 2019.

(2) ליום 31 בדצמבר 2019 אין תוכניות חסכון עם רצפת הצמדה למדד אשר גבוהה מהמדד בפועל.

הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי.

מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.

להלן נתונים אודות רגישות הון הבנק לשינויים בשערי מטבע במיליוני ש"ח (השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי כתוצאה מהתרחיש, כאשר תרחיש התחזקות פירוש התחזקות המטבע הנדון כנגד השקל):

תרחיש	ליום 31 בדצמבר 2019		מקסימום שנת 2019		מינימום שנת 2019	
	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר	דולר ארה"ב	אחר
התחזקות של 10%	1.0	0.6	2.0	5.3	(0.2)	0.6
החלשות של 10%	(1.0)	(0.6)	0.2	(0.6)	(2.0)	(5.3)

לפרטים נוספים אודות בסיסי ההצמדה השונים, ראה ביאור 31 לדוחות הכספיים.

כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים אלו. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap) וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Forward).

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשווי ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. כמו כן, לבנק חוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משובצים. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. החשיפה הבין-מטבעית מנוהלת במסגרת מצומצמת ובגבולות שאושרו על-ידי דירקטוריון הבנק.

לפרטים נוספים, ראה ביאור 13 בדוחות הכספיים.

הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציה במטבע חוץ. דירקטוריון הבנק קבע מגבלות על סכומי העודף (גרעון) של הנכסים על ההתחייבויות. הבנק פועל רק במטבעות מרכזיים ובהיקפים מידתיים ביחס להון הפיננסי. חישוב העודף (גרעון) כולל השפעה של נגזרים.

סיכון מחיר מניות

במסגרת מדיניות הסיכונים הפיננסיים (סיכונים שוק), דירקטוריון הבנק קבע מסגרת מצומצמת של 40 מיליוני ש"ח להשקעה בתעודות סל ומניות בתיק למסחר ובתיק הזמין למכירה. יתרת ההשקעה במניות ובתעודות סל ליום 31 בדצמבר 2019 הסתכמה ב-12.0 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-0 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018. לתיאור נרחב של מסגרת העבודה לניהול ובקרת ניהול סיכונים שוק, ראה את דו"ח על הסיכונים – גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים.

3.3 סיכון נזילות ומימון

סיכון הנזילות

"נזילות" מוגדרת כיכולתו של התאגיד לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיו. סיכון הנזילות הינו הסיכון לפגיעה בהון וביציבותו הנובע מאי יכולתו לספק את צרכי נזילותו בשל אי-וודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם, באופן בלתי צפוי בתוך פרק זמן קצר מבלי שיגרם הפסד מהותי והיכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. החשיפה נובעת מממן הלוואות לזמן ארוך (אף אם ניתן בריבית משתנה) הממומנות על-ידי מקורות לטווח קצר.

הבנק חשוף לסיכונים נזילות ולחשש מפני האטה ביכולת הגיוס של חוב סחיר או ממוסדיים עקב שינויים בשוק, שינויי חקיקה ו/או שינויים בטעמי המפקידים. במטרה להתמודד עם סיכון זה מפעיל הבנק מזה שנים מדיניות של הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, ובפרט התמקדות בגיוס פיקדונות ממשקי בית. בנוסף לכך מושם דגש על שמירה של רמת נזילות גבוהה, כפי שהיא באה לידי ביטוי בהיקף נכסים נזילים זמינים, ובפערי תזרים קטנים בין פירעון הנכסים להתחייבויות. לאופי האשראי והמפקידים, לשיעורי הפירעונות המוקדמים במגזרי ההצמדה השונים וכן למידת המחזור של הפיקדונות קצרי המועד יש השפעה מהותית על אומדן החשיפה לסיכון זה. לפרטים אודות פיקדונות הציבור ראה ביאור 19 לדוח הכספי.

יחס נזילות מזערי

הבנק בוחן את מצב הנזילות שלו מידי יום באמצעות מודל יחס נזילות המזערי שהינו היחס בין כרית הנזילות לבין התזרים הפוטנציאלי היוצא נטו בתרחיש קיצון. לצורך המודל אסף הבנק נתונים על שיעור הפירעונות המוקדמים, על עיתוים ועל שיעור המחזור של הפיקדונות והחסכונות. יחס הנזילות המזערי נבחן בארבעה תרחישים: תרחיש עסקים רגיל, תרחיש "לחץ" ספציפי לבנק, תרחיש "לחץ" מערכתי ותרחיש משולב ספציפי לבנק ולחץ מערכתי. התרחישים השונים נבדלים זה מזה בעיקר בשיעור המחזור של הפיקדונות וביכולת המימוש של הנכסים הנזילים. תוצאות יחס הנזילות המזערי נבדלים מתוצאות יחס כיסוי הנזילות בעיקר כתוצאה מהנחות מחזור פיקדונות מלקוחות פרטיים שמרניות באופן מהותי מההנחות שיש לקחת על פי נוהל בנקאי תקין 221 ביחס כיסוי הנזילות. יחס נזילות המזערי על פי התרחיש המחמיר הנ"ל עמד ביום 31 בדצמבר 2019 על 170%.

יחס כיסוי נזילות (LCR)

הבנק מודד את יחס כיסוי הנזילות (Liquidity Coverage Ratio - LCR) בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 221 יחס כיסוי הנזילות מכיל שני מרכיבים:

- שווי מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה (High Quality Liquid Assets - HQLA) בתנאי קיצון (מונה).
- סך תזרים מזומנים יוצא נטו במהלך 30 הימים הקלנדרים הבאים (מכנה).

על פי ההוראה, למעט מצב של לחץ פיננסי (financial stress), ערכו של היחס לא יפחת מ-100%. דהיינו, מלאי הנכסים הנזילים באיכות גבוהה ישתווה לכל הפחות לסך תזרים המזומנים היוצא נטו על בסיס שוטף. הבנק עומד ביחס הנזילות הקבוע בהוראה.

להלן יחס כיסוי נזילות המוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח:

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום		
31 בדצמבר	31 בדצמבר	
2018	2019	
באחוזים		
325	241	יחס כיסוי נזילות
100	100	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

להערכת הבנק, בהתחשב בשיעורי מיחזור הפיקדונות בשנים האחרונות, החשיפה לסיכון האמור אינה גבוהה, בין היתר, משום שהבנק מגוון את מקורות המימון שלו, מקפיד להרחיב את בסיס המפקידים ולצמצם את מידת ההישענות על מפקידים גדולים. כמו כן הבנק מקפיד לשמר כרית נזילות מספקת הבאה לידי ביטוי בכך שיחסי הנזילות גבוהים מהיחסים הנדרשים.

ליום 31 בדצמבר 2019 הסתכמה יתרת שלושת קבוצות המפקידים הגדולות בבנק ב-626 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-545 מיליוני ש"ח ליום 31 בדצמבר 2018.

יחס מימון יציב (NFSR)

בנוסף הבנק עוקב אחר נזילות ארוכת הטווח באמצעות מודל יחס מימון יציב בהתאם לעקרונות מודל ה- (Net Stable Funding Ratio) NSFR בהוראות באזל III בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 342. יחס המימון היציב, לפי מקדמי הוראות באזל, עמד ביום 31 בדצמבר 2019 על 141% בדומה ליחס בסוף שנת 2018.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

יחס קצר ארוך

מבנה המאזן של הבנק כולל שימושים ארוכים. כ-72% מתיק האשראי הינו אשראי לדיור המאופיין בתקופות לפדיון ארוכות. מנגד, התקופה לפירעון של המקורות קצרה יותר. ליום הדוח פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות הכספיות על פי לוחות הסילוקין הינו כ-3 שנים. אולם, פער זה אינו לוקח בחשבון מרכיבים התנהגותיים כגון פירעונות מוקדמים ומח"מ אפקטיבי של המקורות, אשר מקטינים באופן מהותי את הסיכון.

כחלק מניהול הסיכון, מדיניות הבנק שמה דגש על גיוס מקורות ממשקי בית. כ-82% מפיקדונות הציבור של הבנק הינם של אנשים פרטיים. וכ-54% מפיקדונות הציבור הינם בסכום של עד 1 מיליון ש"ח.

הבנק מנהל את פער המח"מ בין הנכסים וההתחייבויות שלו באופן שוטף, על-ידי מודלים ייעודיים לכימות היקף החשיפה. לצורך ניהול סיכון קצר ארוך קבע דירקטוריון הבנק מספר מגבלות, ביניהן:

תקרה להיקף גיוס נדרשים בשלוש השנים הקרובות, מגבלה על ההפסד המרבי בתרחיש של עליית מחיר הפיקדונות, רצפה ליחס פיקדונות ממשקי בית מסך הפיקדונות וכדומה.

סיכון המימון

הבנק קבע לעצמו מדיניות ארוכת טווח של הרחבת גיוס המקורות, תוך שמירת משקל המקורות ממשקי בית מסה"כ פיקדונות הציבור, ושמירה על יכולת גיוס המקורות מלקוחות מוסדיים. גיוס פיקדונות לזמן ארוך נעשה בהתייחס להיקף ביצועי אשראי חדש לזמן ארוך. בנוסף, הבנק, באמצעות החברה הבת ירושלים מימון והנפקות, מגייס פיקדונות על פי צרכי הגיוס של הבנק וכתבי התחייבות נדחים על פי צרכי ההון שלו.

הבנק פועל להשגת היעדים באמצעות גיוון סל המוצרים והתאמתו לצרכי הלקוחות והתנאים המשתנים בשוק. בנוסף, עורך הבנק מבצעים לציבור המפקידים באמצעות פרסום באמצעי התקשורת השונים ודיוור ישיר ללקוחות קיימים ופוטנציאליים. הבנק גם מציע שירות בנקאות במערכת סגורה המאפשר גיוס כספים מלקוחות כל הבנקים.

לבנק יכולת לקבל הלוואה Overnight מבנק ישראל במקרי חירום. כמו כן הבנק יכול דרך עסקאות SWAP להעביר נזילות ממט"ח לשקלים ולהיפך. הבנק מעריך באופן שוטף את יכולת ההישענות שלו על כל מקור מימון ופועל בהתאם להערכות אלו. בחינה מעמיקה של זמינות מקורות המימון תיערך אחת לשנה במסגרת ההכנה לדיון במדיניות ניהול הסיכונים.

לפרטים נוספים אודות סיכון המימון ראה בדוח על הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2019, המופיע באתר האינטרנט של הבנק.

פרטים נוספים אודות שיעבוד מזומנים וניירות ערך מופיעים בביאור 27 לדוחות הכספיים.

3.4 סיכון תפעולי

סיכון תפעולי מוגדר כסיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. הגדרת הסיכון כוללת סיכונים משפטיים אך היא איננה כוללת סיכונים אסטרטגיים או סיכונים מוניטין. הסיכונים התפעוליים גלומים בכל הפעילויות הבנקאיות השונות ומובנים בכל תהליכי העבודה בבנק. הבנק פועל במגוון פעילויות פיננסיות וחשוף לסיכונים תפעוליים הכוללים, בין היתר, סיכונים מעילות והונאות, סיכונים טכנולוגיים המידע, המשכיות עסקית ואבטחת מידע. הסיכון התפעולי יוצר השלכות גם על סיכונים אחרים כגון סיכונים אשראי וסיכונים שוק.

מוקדי הסיכון התפעולי

הסיכונים התפעוליים המהותיים עימם מתמודד הבנק הם סיכונים המצויים בכל גוף פיננסי. בשנים האחרונות התרבו הסיכונים מבחוץ, בעיקר בהיבט סיכונים סייבר והבנק משקיע משאבים רבים להגנת משאבי הבנק מפני גורמים עוינים ופועל עפ"י הנחיות בנק ישראל תוך סיוע של יועצים חיצוניים.

מוקדי הסיכון העיקריים הינם סיכונים סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית והתאוששות מאסון, סיכונים מערכות מידע לרבות כשל מערכות, מעילות והונאות.

הפחתת הסיכון התפעולי

הבנק מקיים מסגרת מקיפה של תהליכים ושיטות על מנת להקטין את החשיפה להפסדים הנובעים מסיכונים תפעוליים. מסגרת זו כוללת, בין היתר, את האמצעים הבאים:

- הפעילויות המבוצעות בבנק מעוגנות בנהלים המבוססים על הוראות בנק ישראל, הניסיון המצטבר בבנק ובסיוע יועצים/מומחים חיצוניים. זאת על מנת לשפר ולייעל את שיטות העבודה, תהליכי הבקרה הפנימיים ולמנוע טעויות אנוש.
- הקטנת החשיפה התפעולית באמצעות נקיטת אמצעי בקרה מתמשכים ודרישה לביצוע בקרה כפולה בכל תהליך בו קיים סיכון תפעולי מהותי.
- ביצוע בקרת רוחבית על תחומי פעילות שונים בהתאם לסיכון הטמון בתהליך, תוך דגש על תהליכים בהם לא מתקיימת בקרה כפולה בתהליך.
- ביצוע סקרי סיכונים תפעוליים וסקר מעילות והונאות וגיבוש תוכניות להפחתת הסיכונים שזוהו בסקר.
- הטמעת תרבות ארגונית לניהול הסיכון התפעולי והגברת המודעות אליו בקרב העובדים.

- יישום תהליך אישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדש – המחייב ביצוע סקר סיכונים מקיף, בניית תוכנית הפחתה מותאמת לרמת הסיכון, ואישור כל מוצר חדש מהותי בפורום ניהול סיכונים בראשות המנכ"ל ובוועדת ניהול סיכונים הדירקטוריונית.
- איסוף מידע על אירועי הפסד או כמעט הפסד וביצוע הפקת לקחים – הבנק אוסף נתונים על אירועי כשל תפעולי שאירעו וגרמו לנזק תפעולי בפועל או שהיה בהם פוטנציאל להפסד תפעולי. באירועים מהותיים או רוחביים מבוצע תחקיר והפקת לקחים של כל הגורמים המעורבים. הנהלת הבנק והדירקטוריון מקבלים דיווח על אירועים תפעוליים בהם נגרם הפסד ואירועים בהם היה פוטנציאל להפסד.
- מפת הסיכונים התפעוליים, תוכניות ההפחתה של הסיכונים ודיווח אירועי הפסד וכמעט הפסד – מנהלים במערכת ייעודית לניהול הסיכונים התפעוליים.
- מינוי רפרנטים חטיבתיים לניהול סיכונים תפעוליים – לשם שיפור והטמעה של ניהול הסיכון התפעולי בכל יחידות הבנק.
- מדי רבעון מדווח להנהלה ולדירקטוריון מסמך סיכונים עבור סיכונים תפעוליים במסגרתו דיווח על אירועי הכשל שאירעו בתקופת הדוח, מוקדי הסיכון הקיימים, כולל סיכונים IT, סייבר ואבטחת מידע, המשכיות עסקית ומצב ההתקדמות בישום תכנית ההפחתה.
- הבנק רוכש מידי שנה ביטוח אחריות מקצועית, ביטוח נכסים וביטוח סייבר אשר מקנה כיסוי ביטוחי מורחב לנזקים בגין פשעי מחשב ולכשלים בתחום הטכנולוגי.

סיכונים IT, הגנת הסייבר ואבטחת מידע

טכנולוגיית המידע הינה מרכיב מרכזי בתפעול וניהול תקין של הבנק. סיכונים טכנולוגיים המידע נובעים מפעילותן השוטפת של מערכות המידע של הבנק, תהליכי טכנולוגיית המידע רוחביים ופיתוח פעילויות חדשות (פרוייקטים ומערכות). סיכונים טכנולוגיים המידע כוללים גם סיכונים סייבר ואבטחת מידע וסיכונים בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק. מנהל חטיבת המשאבים וחדשנות טכנולוגית אחראי על ניהול סיכונים טכנולוגיים המידע בבנק.

הגנת הסייבר ואבטחת מידע:

הבנק, כמו יתר הבנקים במערכת הבנקאית בישראל חשופים להתקפות סייבר ותקריות קיברנטיות. זהו אחד הסיכונים הלא פיננסיים המהותיים אליהם חשופים הבנקים בשל אפשרות תקיפת הסייבר על מערכות IT של הבנק ואתרי הבנק, אשר עשויה לגרום לפגיעה ביכולת להמשיך לספק שירות או לגרום עיכוב במתן שירות, גניבת נתוני הלקוחות ופגיעה במוניטין הבנק.

הבנק הרחיב בשנים האחרונות את יחידת הגנת הסייבר ואבטחת המידע ומשפר באופן תמידי את תחום אבטחת מידע. קימת הפרדת אנשי אבטחת מידע מאנשי התשתיות. הבנק פועל באופן תמידי להפחתת סיכונים סייבר ומשקיע משאבים רבים בתחום של הגנת הסייבר ואבטחת המידע החל מהטמעה של מוצרי אבטחת מידע, ביצוע בקורות, ביצוע סקרי סיכונים, סקרי אבטחה וחדירות, ניטור באופן שוטף ועוד. כל מוצר חדש, מערכת חדשה או שינוי בתהליך ובפעילות עובר בדיקות מקיפות של יחידת הגנת הסייבר ואבטחת מידע.

הבנק פועל לעמידה בתקנות חוק הגנת הפרטיות כך שכל מאגרי המידע בבנק מופו והוגדרו מחדש ועבור כל מאגר נבחנה עמידה בהוראות החוק. בשנים האחרונות והוטמעו בבנק כלים חדשים להתגוננות בפני התקפות קיברנטיות וננקטים אמצעי ההגנה בפני דלף מידע ושמירת נתוני הלקוחות. בנוסף, לבנק קיימים שני עותקי שמירה של נתונים ואתר מחשב חלופי, אשר נועדו לאפשר לבנק את המשכיות העסקית וחזרה לפעילות תקינה תוך זמן קצר. כמו כן, הבנק נוקט הסדרי ביטוח בפני נזקים אפשריים בגין תקריות קיברנטיות.

סיכונים טכנולוגיים המידע:

הבנק פועל באופן תמידי לפיתוח ושיפור מערכות המידע שלו ומנהל בצורה מתודולוגית את סיכונים טכנולוגיים המידע. קיים סט נהלים ומתודולוגיית עבודה המהווים תשתית טובה למעקב ובקרה על סיכונים טכנולוגיים המידע. הבנק מחזיק מפת סיכונים טכנולוגיים המידע וקיימת תוכנית עבודה רב שנתית של ריענון הסקרים לזיהוי והערכת סיכונים IT. בכל הפרוייקטים המרכזיים שבפיתוח מתנהל תהליך סדור של ניהול סיכונים על פי מתודולוגיה אחידה. לכל פרויקט מתקיימות ישיבות סיכונים פרויקט אחת לחודש בשיתוף אנשי מערכות מידע, הגורמים העסקיים, ומנהלת סיכונים תפעוליים. מתנהל מעקב סדיר אחר כלל הסיכונים המזוהים של טכנולוגיות המידע. הבנק מתחזק באופן קבוע אתר מחשב משני המהווה אתר גיבוי, אתר חליפי, במקרה של כשל באתר המחשב המרכזי של הבנק.

ניטור ובקרה – הניטור והבקרה על זמינות המערכות מהווים נדבך חשוב באיתור תקלות לפני התרחשותן וביצוע פעולות למניעת הכשל. בבנק קיימת מערכת שליטה ובקרה המאפשרת איתור וזיהוי מהיר של תקלה לפני או בעת התרחשותה ויכולת לבצע דיאגנוסטיקה מהירה, הבנת מהות התקלה ותיקונה בזמן קצר.

מדדי חשיפה לסיכון תפעולי

הבנק הגדיר את תאבון (סובלנות) הסיכון עבור סיכונים תפעוליים. ההגדרה כוללת מגבלה על שיעור סיכון גבוה מתוך כלל הסיכונים (כלומר כמה סיכונים גבוהים הבנק מוכן להכיל), מגבלה על מספר הסיכונים התפעוליים שהוערכו ברמה גבוהה, מגבלה על הפסד כספי שנתי בגין סיכונים תפעוליים, מגבלה על הנזק בגין תרחיש קיצון תפעולי. ברמה פרטית הוגדרה מגבלה על תלונות ציבור, ומגבלה על זמינות המערכות המשפיעות על השירות ללקוח. מבוצע מעקב שוטף אחר העמידה במגבלות אלה והבנק עומד בהן.

לפרטים נוספים אודות הסיכון התפעולי ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

3.5 סיכונים אחרים

סיכונים משפטיים

הגדרת הסיכון המשפטי הינה - סיכון הנובע מהפוטנציאל להפסד כתוצאה מהפרה של חוקים, תקנות, או הוראות רגולציה, או כתוצאה מזכויות או חובות של הבנק שאינן מבוססות כנדרש; הסיכון חל גם כאשר ישנם חוזים ללא יכולת אכיפה, תביעות משפטיות, או שיקול דעת מוטעה, אשר עלולים להקשות על מימוש או לפגוע בזכויות הבנק. הסיכון המשפטי עלול לנבוע מתשתית משפטית לקייה או שגויה אשר בהסתמך עליה נתן הבנק שירות ללקוח, קיבל שירות מספק ו/או קיבל בטוחה מלקוח או מצד שלישי כגון: התקשרות שאינה מגובה בהסכם נאות, בטוחה שאינה ניתנת למימוש כתוצאה מכפגם ביצירתה או ברישומה, או מכיוון שהבטוחה נגנבה או איבדה את ערכה וכד'. נכון ליום 31 בדצמבר 2019, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשותן הינה אפשרית (Reasonably Possible) או אינה קלושה למעט האמור בסעיף 2 בביאור 26 לדוחות הכספיים בדבר תובענה שאושרה כיצוגית כנגד כלל בטוחה.

סיכונים הציות

סיכון הציות הינו הסיכון שתטול על התאגיד סנקציה חוקית או רגולטורית, הפסד פיננסי מהותי או פגיעה במוניטין כתוצאה מכישלון שלו לציית למכלול הוראות החוק והרגולציה החלות על הבנק, או על נהלים הפנימיים. כחלק מניהול סיכון הציות מגובשת המדיניות לניהול הסיכון האמור, מבוצע מיפוי של סיכונים הציות, מטופלים מקרים של הפרות ציות, וכן מתנהל פיקוח שוטף על יישום מכלול הוראות החוק הנהלים והרגולציה החלים על הבנק. ניהול סיכון הציות מיושם בהתאם להוראות הדין ונהל בנקאי תקין החלים על הבנק בהקשר זה, ובכלל זה בהתאם לנוסחו העדכני והמורחב של נב"ת 308 שהינו בתוקף מיום 1 בינואר 2016.

למידע נוסף על ניהול סיכון הציות ראה דו"ח מפורט על הסיכונים, באתר האינטרנט של הבנק במסגרת האכיפה הפנימית, מנהל סיכון ה-FATCA וסיכון ה-CRS. על פי הוראות תקנות ה-FATCA, הבנק מינה RO (Responsible Officer) אשר אחראי על הטמעת התקנות בבנק, להוות איש הקשר מול רשויות המס ולתת הצהרות שונות בשם הבנק. קצין הציות של הבנק משמש גם כ-RO לעניין ה-FATCA. בעקבות פרסום חוק יעול הליכי אכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה), התשע"א-2011, אומץ בבנק ירושלים מנגנון אכיפה מנהלית, אשר חוסה תחת דיני ניירות ערך. בהתאם לעקרונות שהותוו על-ידי רשות ניירות ערך, גיבש הבנק תוכנית אכיפה פנימית מקיפה אשר נועדה למזער את חשיפת הבנק לסיכון כי יוטלו על הבנק סנקציות כספיות או אחרות בגין אי ציות של הבנק ו/או עובדיו להוראות הדינים החלים עליו. ניהול סיכונים הציות בבנק מתבצע ע"י קצינת הציות, הכפופה ישירות למנהלת האגף ליעוץ משפטי ציות ואכיפה, שהינה חברה בהנהלת הבנק. סיכון התנהלות (Conduct Risk) מוחל בתוך סיכון הציות ומבטא את הסיכון של הבנק בקיום התנהלות שאינה הוגנת, ראויה ושקופה מול מחזיקי העניין השונים בבנק (ספקים, בעלי מניות, לקוחותיו וכו'). הסיכון ההתנהלותי הינו סיכון מתפתח ומצוי, לאחרונה, בלב השיח הציבורי.

סיכונים הלבנת הון ומימון טרור

סיכונים איסור הלבנת הון ומימון טרור (להלן: "הלבנת הון") הינם הסיכונים להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון מוניטין. במסגרת פעילותו חשוף הבנק לסיכונים הלבנת הון ומימון טרור. חשיפתו זו מתמקדת הן בשלב פתיחת החשבון והן במהלך ניהול החשבון. הבנק עשוי להיחשף לגורמים המעוניינים "לנצל" לצורך הלבנת כספים שמקורם בעבירות שהוגדרו "כעבירות מקור" בחוק איסור הלבנת הון והן לצורך מימון טרור באמצעותו. על הבנק חלות הוראות שונות במסגרת מניעת הלבנת הון ומימון טרור הכוללות, בין היתר, החוק לאיסור הלבנת הון, החוק לאיסור מימון טרור, צו איסור הלבנת הון, תקנות איסור מימון טרור, הוראת ניהול בנקאי תקין 411, חוזרים שונים ועוד.

ניהול הסיכון בבנק מתבצע ע"י קצין הציות, הכפוף ישירות למנהלת האגף ליעוץ משפטי ציות ואכיפה, שהינה חברה בהנהלת הבנק. הדירקטוריון והנהלת הבנק קבעו נהלים ומדיניות בנושא של איסור הלבנת הון ומימון טרור. הנחיות קצין הציות הינן בהתאמה ובכפוף להוראות החוק. תפקידיו כוללים, בין היתר, ביצוע בקורות אחר דיווחים על פי סוג וגודל הפעולה ודיווחם לרשות לאיסור הלבנת הון ומימון טרור, העברת דיווחים על פעולות בלתי רגילות לרשות לאיסור הלבנת הון, ביצוע בקורות שונות על פעילות בחשבונות שונים על פי הפרופיל שלהם, מתן ייעוץ שוטף לסניפים בתחום זה ובביצוע הדרכות המותאמות לעובדים השונים בבנק, על פי תפקידיהם. לשם יישום החוק והטמעתה של הוראותיו, מינה הבנק נאמני ציות במטה וקציני פיקוח בסניפים (להלן: "נאמנים"), אשר מהווים כתובת מקצועית ראשונה לעובדי הסיניף או היחידה בהם הם עובדים בנושא מניעת הלבנת הון ומימון טרור, ומשמשים כגורם מבקר מטעם קצין הציות.

3.6 השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי

הבנק נדרש, כמו יתר התאגידים הבנקאיים, לכלול טבלת גורמי סיכון בכל אחת מהקטגוריות המפורטות להלן, ולהעריך את השפעתו של כל גורם סיכון על עסקיו. במסגרת הערכות אלו יש לאמוד הן את פוטנציאל החשיפה או הנזק כתוצאה מהתרחשות של אירוע מסוים והן את ההסתברות שאותו אירוע אכן יקרה. כמו כן, להלימות הבקרה לסביבת הסיכון, כמו ליתר הפעולות שעושה הבנק לצורך ניהול הסיכון, יש השפעה על רמת החשיפה לסיכון. לפיכך, הערכת הסיכונים המפורטת בטבלה להלן הינה הערכה סובייקטיבית של הבנק את השפעת הסיכון השיורי על עסקיו.

הבנק מבצע הערכת סיכון הן איכותית והן כמותית במסגרת תהליך ה-ICAAP. במסגרת זו הסיכונים מכומתים ונקבעות הקצאות הון (הן לנדבך 1 והן לנדבך 2) לסיכונים השונים. הקצאות ההון מבטאות הפסד פוטנציאלי בהתממשות תרחיש קיצון ובכך מאפשרות הערכת סיכון איכותית המתבססת על הערכה כמותית.

להלן ריכוז השפעת גורמי הסיכון על עסקי התאגיד הבנקאי:

גורם הסיכון	השפעת הסיכון
1	השפעה כוללת של סיכונים אשראי סיכון הנובע מכך שהלווה לא יעמוד בהתחייבויותיו לבנק על פי הסכם. הרעה ביציבותם של הלווים השונים ו/או ביכולתם לפרוע את האשראי עלולה להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ועל רווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות מדיניות האשראי בבנק ומגבלות חשיפה לגבי סוגי לוויים שונים במגזרי הפעילות השונים.
11	סיכון בגין איכות לוויים וביטחונות סיכון הנובע מהרעה באיכות הלווים ו/או בשווי הביטחונות שהועמדו כבטוחה לאשראי לבנק, העלולים להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ולפיכך על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הגדרה ברורה של מדיניות האשראי, הקפדה על תהליך חיתום, והגבלת פעילות לסוגי לוויים ספציפיים במגזרי הפעילות והמוצרים השונים.
12	סיכון בגין ריכוזיות ענפית סיכון הנובע מהיקף גבוה של אשראי שניתן ללווים המשותייכים לענף משק מסוים ביחס לתיק האשראי. הרעה בתוצאות הפעילות העסקית של אותו ענף משק, יכולה להביא לפגיעה ביכולת ההחזר ו/או בשווי הביטחונות שניתנו על-ידי חלק מהלווים המשותייכים לענף זה וכתוצאה מכך להשפיע לרעה על שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל לעניין זה ואלו של הדירקטוריון באשר להיקף חשיפה מקסימאלי לענפי המשק השונים. הבנק עומד במגבלות האמורות.
13	סיכון בגין ריכוזיות לוויים/קבוצת לוויים סיכון הנובע מהרעה במצבו של לווי גדול או של קבוצת לוויים גדולה (יחסית לתיק האשראי) שכתוצאה מכך עלולה להשפיע לרעה על סיכויי גביית האשראי, ועל שווי נכסי הבנק ורווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות המגבלות של בנק ישראל ושל הדירקטוריון על היקף חשיפה מקסימאלי ללווי ולקבוצת לוויים. כן מתקיימת בקרה שוטפת על עמידה במגבלות אלו. הבנק עומד בכל המגבלות.
2	השפעה כוללת של סיכונים שוק סיכון הנובע משינויים של מחירים או שערים בשווקים הפיננסיים או של פרמטרים כלכליים אחרים, המשפיעים על שווי הנכסים או ההתחייבויות של הבנק, ועלולים להביא לשחיקת ההון שלו או לפגוע ברווחיותו. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע לגבי כל סיכון בנפרד כמפורט להלן, וכן במרוכז באמצעות מודל ה-VaR ותרחישי קיצון.

גורם הסיכון	השפעת הסיכון	
2.1	סיכון ריבית סיכון הנובע מההבדל שבין רגישות שווי הנכסים לשינויים לא צפויים בשיעורי הריבית לבין רגישות זו של ההתחייבויות ומרמת הריבית - שינויים העלולים להביא לשחיקת ההון של הבנק. כתוצאה מהחשיפה לריבית בבסיסי ההצמדה השונים עלולה להיגרם ירידה עתידית (לאורך חיי הנכסים או ההתחייבויות) בהכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בהתאם להערכות לגבי משתני השוק ובכפוף למגבלות על רגישות מהתזרים הפיננסי הנקי המהוון של הבנק לתרחיש של שינוי בעקומי הריבית השקלית והריבית הצמודה למדד. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	בינונית
2.2	סיכון אינפלציה סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזר הצמוד למדד. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	נמוכה
2.3	סיכון שערי חליפין סיכון הנובע משינויים בקצב האינפלציה העלולים לגרום להפסד בשווי של ההפרש הכלכלי בין הנכסים לבין ההתחייבויות (ההון הפיננסי הפעיל) במגזרי המט"ח והצמוד למט"ח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, בכפוף למגבלות על גובה ההון הפיננסי הפעיל, תוך התחשבות בשינויים החלים בנתונים כלכליים רלוונטיים בהתאם לתנאי השוק. מדיניות הבנק היא להימנע ככל האפשר מחשיפה לסיכונים שער החליפין בין מטבעות החוץ השונים. מגבלות החשיפה מבוקרות באופן שוטף.	נמוכה
2.4	סיכון מחיר מניות ואג"ח סיכון הנובע מירידת ערך של המניות והאג"ח שהבנק מחזיק. לבנק תיק ניירות ערך שמרביתו אג"ח ממשלתי ומיעוטו אג"ח קונצרני. מדיניות הבנק אינה מאפשרת פעילות משמעותית במניות (בין לצרכי מסחר לבין צרכי השקעה). שיעור ההחזקה (לרבות החזקה עקיפה) של הבנק במניות ובמדדי מניות הינו זניח. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע באמצעות מגבלות על סכום ההשקעות, אופיין, סחירותן, מח"מ התיק וגובה ההפסד הצפוי מהשקעות אלו. המגבלות מתנהלות הן באמצעות מודל ה-VaR והן באמצעות תרחישי קיצון.	נמוכה
3	סיכון נזילות סיכון הנובע מאי-הוודאות לגבי זמינות המקורות והיכולת לגייסם (בלי להשפיע השפעה חריגה על המחירים) ולגבי היכולת לממש נכסים בזמן קצוב ובמחיר סביר. במצבי ביקוש והיצע חריגים בשווקים הפיננסיים עלולה להיווצר עלות בלתי מתוכננת של גיוס המקורות העלולה להשפיע על הכנסות המימון. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות הרחבת בסיס המפקידים והקטנת ההישענות על מפקידים גדולים, הארכת מח"מ המקורות ושמירה על רמת נזילות גבוהה. לבנק מערכת בקרה המבוססת על מודל פנימי הבוחן מספר תרחישים. כמו כן בוחן הבנק, לאורך זמן, את התנהגות לקוחותיו אשר עשוי להיות לה השפעה על החשיפה לסיכון זה.	נמוכה
4	סיכון תפעולי סיכון להפסד כתוצאה מאי נאותות או כשל של תהליכים פנימיים, אנשים, מערכות, או אירועים חיצוניים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות סקר סיכונים תפעוליים, הערכת חומרת הסיכונים, כתיבת נהלים, יישום בקורות והטמעת מערכות בנושאים להם השפעה על החשיפה לסיכון כגון משאבי אנוש, אבטחת מידע, תהליכים וכדומה. בבנק קיים תהליך סדור לאישור טרם הפעלת כל מוצר/פעילות/תהליך חדשים, הכולל בחינת הסיכונים ויישום בקורות הולמות. הבנק מקיים מעקב אחר אירועי הפסד וכמעט הפסד תפעוליים לצורך הפקת לקחים ושיפור הבקרה.	בינונית

גורם הסיכון	השפעת הסיכון	
5	סיכונים טכנולוגית המידע סיכון הנובע מכשל בפעילותם השוטפת של מערכות המידע של הבנק המורכבות מתהליכי העבודה המתבצעים ביחידות המחשוב השונות או מפעילות שוטפת של מערכת ו/או רכיב תשתית של חומרה או תוכנה. לרבות, סיכונים אבטחת מידע וסיכונים בנקאות בתקשורת, אשר עלולים להשפיע על תהליכים עסקיים ו/או תפעוליים בבנק.	בינונית
6	סיכונים אבטחת מידע וסייבר סיכון לפגיעה בנכס מהותי של הבנק באמצעות התקפה דרך מרחב הסייבר, כולל חשיפת מידע (זליגה), זמינות המידע (השבתה), מהימנות ושלמות המידע (שיבוש). ניהול סיכונים אבטחת מידע בבנק תומך במענה לאיומים ולסיכונים ובשמירה על נכסי המידע ומערכות טכנולוגיות המידע של הבנק.	בינונית
7	סיכון משפטי סיכון הנובע מאירועים בלתי צפויים כגון תביעות משפטיות, לרבות תביעות ייצוגיות, חוסר יכולת לאכוף חוזים, או פסיקות של ערכאות משפטיות לרעת הבנק העלולים לגרום לפגיעה ברווחיות הבנק. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בקורות משפטיות ומערך ייעוץ משפטי פנימי וחיצוני. ניסיון העבר מלמד שאירועים כאמור לא חשפו את הבנק להפסדים משמעותיים.	נמוכה
8	סיכון רגולטורי סיכון רגולטורי הינו סיכון קיים או עתידי להכנסות והון הבנק העלול להיווצר משינויים ברגולציה או בחקיקה שיש בהם להשפיע באופן מהותי על פעילות הבנק והחובות המוטלות עליו. הבנק, כתאגיד בנקאי וכחברה ציבורית כפוף להוראות רגולטוריות רבות הבאות לידי ביטוי בחקיקה, חקיקת משנה, ומדיניות והוראות ביצוע של רשויות וגופי פיקוח שונים. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות קיום מעקב שוטף אחר הצעות ותזכירי חוק, הוראות חוק, וטיוטות והוראות של הרגולטורים השונים (הפיקוח על הבנקים, רשות ני"ע, הרשות לאיסור הלבנת הון, הרשות למידע וטכנולוגיה במשרד המשפטים, וכד'). כמו כן, מתבצע מעקב אחר פסיקה חדשה של ערכאות המשפט השונות בישראל. בכדי לוודא שלמות ההוראות לגביהן מבוצע המעקב, מנייה המחלקה המשפטית על פרסומים מקצועיים שוטפים של מספר משרדי עו"ד מובילים בישראל בתחומי הבנקאות, שוק ההון, מקרקעין, דיני עבודה, וכד'.	בינונית
9	סיכון מוניטין סיכון הנובע מפגיעה בדימוי הבנק כמסד פיננסי יציב ואמין בעקבות פרסומים, נכונים או שגויים, בעיני לקוחותיו, משקיעים, וגופי רגולציה שונים. הפגיעה במוניטין עלולה להביא להסטה של פעילות הלקוחות לספקי שירותים פיננסיים אחרים, תוך הרעה בפעילות וברווחיות הבנק (בעיקר מחשיפה לסיכון מרווח). ניהול החשיפה מתחלק לשניים: מניעת הסיכון, וניהול הסיכון לאחר התממשות אירוע או אינדיקציות להתממשות אירוע.	בינונית
10	סיכון אסטרטגיה סיכון האסטרטגיה נובע מהחלטות עסקיות שגויות, מיישום בלתי נאות של החלטות או מהעדר תגובה לשינויים ענפיים, כלכליים או טכנולוגיים ומהחלטות שגויות בשל הערכות מאקרו שלא מתגשמות. הסיכון נובע גם בין היתר, מכניסה לתחומים חדשים, הרחבת שירותים קיימים והגדלת השקעות בתשתיות לשם מימוש האסטרטגיה העסקית. סיכון זה הינו פונקציה של התאמה בין היעדים האסטרטגיים של הבנק, התכניות העסקיות שפותחו להשגת יעדים אלו, המשאבים שהוקצו לעמידה ביעדים אלו ואיכות היישום. ניהול החשיפה לסיכון מתבצע, בין היתר, באמצעות בניית תהליך אסטרטגי סדור, קבלת ייעוץ חיצוני ממומחים בתחום ופעולות נוספות להפחתת הסיכון.	בינונית
11	סיכון ציות סיכון הציות נובע מכישלון הבנק לציית להוראות צרכניות, הוראות חוק, הוראות המפקח על הבנקים והוראות רגולציה רלוונטיות אחרות. החובות החלות על הבנק הינן חוצות ארגון הנוגעות למגוון רחב של פעילויות, תהליכים ומוצרים.	בינונית

גורם הסיכון	השפעת הסיכון	
12	סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור סיכון איסור הלבנת הון ומימון טרור הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים על הבנק לאור אי עמידה בהוראות החוק בנושא איסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור וכן הסיכון להיווצרותה של אחריות פלילית של התאגיד ועובדיו. בנוסף, התממשות עבירה על הוראות הדין בתחום איסור הלבנת הון ומימון טרור עשויה לגרום התממשות של סיכון המוניטין.	בינונית
13	סיכון אכיפה פנימית סיכון אכיפה פנימית הינו סיכון להטלת עיצומים כספיים משמעותיים ו/או עיצומים על הגבלת עיסוק על מי מבין עובדי הבנק, בגין חוסר ציות לדיני ניירות ערך. הבנק נערך להקטנת הסיכון דרך גיבוש תכנית אכיפה פנימית על פי העקרונות שנקבעו על ידי רשות ניירות ערך, עריכת סקר למיפוי פערים בתחום וטיפול בהשלמת הפערים, ביצוע פעילות הדרכה והטמעה, וטיפול שוטף באירועים העלולים להיחשב כהפרות לרבות הפקת לקחים מתאימה.	נמוכה

לפרטים נוספים ראה דוח על הסיכונים באתר האינטרנט של הבנק.

פרק 4 – מדיניות ואומדנים חשבונאיים קריטיים, בקורות ונהלים

4.1 מדיניות חשבונאית ואומדנים חשבונאיים בנושאים קריטיים

שיטות במדיניות חשבונאית קריטית, באומדנים חשבונאיים קריטיים שיש להם השפעה (או שצפויה להיות להם השפעה) מהותית על מצב התאגיד הבנקאי ועל תוצאות פעילותו בשנת הדוח לא היו שינויים מהותיים במדיניות חשבונאית קריטית, באומדנים חשבונאיים קריטיים שיש להם השפעה (או שצפויה להיות להם השפעה) מהותית על מצב התאגיד הבנקאי ועל תוצאות פעילותו.

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים על פי עקרונות חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ועל פי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי של בנק. עיקרי המדיניות החשבונאית מפורטים בביאור 1 לדוחות הכספיים.

הפרשה להפסדי אשראי

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

הפרשה פרטנית – חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנת על בסיס פרטי כוללים חביות שיתרתן החוזית עולה על 1 מיליון ש"ח וכן חובות שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי (ההפרשה הפרטנית אינה חלה על ארגונים מחדש של הלוואות לדיר שבגין נערכת הפרשה מזערית להפסדי האשראי לפי שיטת עומק הפיגור). כאשר נקבע שחוב הוא פגום, הבנק מודד את ירידת הערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב. לגבי חוב פגום שגבייתו מותנית בביטחון, או כאשר הבנק קובע שצפויה תפיסת נכס, ירידת הערך, נמדדת בכל מקרה בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון.

הפרשה קבוצתית – מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, נקבעו בהתבסס על טווח שיעורי ההפרשות ההיסטוריים לחובות מסופקים החל משנת 2011 בפילוח לפי ענפי משק וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מיום 1 בינואר 2011.

כמו כן, הבנק בוחן בכל מועד דיווח האם יתרת ההפרשה הקבוצתית אינה נמוכה מיתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים לאותו מועד המחושבת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 315 בדבר "הפרשה לחובות מסופקים", ברוטו ממס.

הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים – ביום 19 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. החוזר מעדכן כי בקביעת הפרשה נאותה להפסדי אשראי של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יש להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות בגין גורמים רלוונטיים לסיכוי הגבייה של האשראי לאנשים פרטיים (להלן – התאמות איכותיות). על הבנקים לוודא כי החל מהדוחות לציבור לשנת 2014, שיעור ההתאמות האיכותיות להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לאותו מועד. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית ונקבע טיפול פרטי לתאגידים בנקאיים אשר שיעורי ההפסד השנתיים שלהם נמוכים במיוחד כמו כן לא יחולו התאמות בגין גורמים סביבתיים על תאגיד בנקאי אשר לגביו מסר הפיקוח על הבנקים הנחיות ספציפיות. הבנק מיישם הנחיות ספציפיות לגבי הפרשה קבוצתית. השפעת היישום של ההנחיות הספציפיות בהשוואה ליישום החוזר הנ"ל אינה מהותית.

הפרשה קבוצתית בגין הלוואות לדיר – בגין הלוואות לדיר שלא ניתנו למטרת עסק ואשר נפרעות בתשלומים תקופתיים של קרן ו/או ריבית, מחשב הבנק הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור. הפרשה זו מתבססת על נוסחה שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 314 בדבר "הערכה נאותה של סיכויי אשראי ומדידה נאותה של חובות" לפיה שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. בנוסף, התאגיד הבנקאי מיישם הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 329 בדבר "מגבלות למתן הלוואות לדיר". הבנק מוודא כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיר לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

הפרשה קבוצתית בגין אשראי חוץ מאזני – ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על-ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון – סיכון אשראי – הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

לפרטים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה ביאורים 13 ו-30 בדוחות הכספיים.

מיסים נדחים

המיסים הנדחים מחושבים עבור הפרשים זמניים בין ערכם של נכסים והתחייבויות בדוחות הכספיים לבין הסכומים שיובאו בחשבון לצרכי מס. חישוב המיסים הנדחים נעשה על פי שיעורי המס הצפויים לחול כאשר מיסים אלה ייזקפו לרווח והפסד כפי שהם ידועים סמוך לתאריך אישור הדוחות הכספיים. המיסים הנדחים מחושבים לפי שיעורי המס

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

הצפויים לחול בעת ניצול העתודה או מימוש הטבת המס, בהתבסס על חוקי המס אשר היו בתוקף בתאריך המאזן.

בעת רישום מיסים נדחים לקבל הבנק מבצע הערכות ואומדנים לגבי אפשרות מימושם בעתיד.

לפרטים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 1 לדוחות הכספיים.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה ביאור 8 בדוחות הכספיים.

מכשירים נגזרים

המכשירים הנגזרים בבנק מוצגים במאזן על פי שוויים ההוגן. אשר מחולקים ל-3 רמות:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים. השווי ההוגן של הנגזרים נקבע על פי מחירי שוק מצוטטים בשווקים פעילים או על אומדן השווי ההוגן שנקבע על פי מחירים של נכסים דומים, או התחייבויות דומות (Mark to model). שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים כגון: עקומי ריבית, שיעורי מטבעות וסטיות תקן. ההערכה כוללת התחשבות בהנחות אודות גורמים שונים כגון סיכונים אשראי של הצד הנגדי לעסקה ונזילותו. מידת שווי הוגן של נגזר אשר לא קיימים לגבי מחירים מצוטטים בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים או לא קיימים מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים, תחשב למידת שווי הוגן ברמה 3.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 17 לדוחות הכספיים.

לפירוט ההשפעה הכמותית ראה ביאורים 28 ו-33 בדוחות הכספיים.

מידות שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

ביום 28 באפריל 2011, פרסם המפקח על הבנקים חוזר המכיל על המערכת הבנקאית את תקן ASC 820-10 (FAS 157) בנושא מידת שווי הוגן. במסגרת יישום התקן, הבנק עושה שימוש בטכניקות הערכת שווי המביאות למקסימום את השימוש בנתונים נצפים רלוונטיים ולמינוח את השימוש בנתונים לא נצפים. מידת שווי הוגן מתבססת על ההנחה שהעסקה מתבצעת בשוק העיקרי (principal market) של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר.

הבנק מסווג מידות שווי הוגן תוך שימוש במדרג שווי הוגן שמשקף את המשמעותיות של הנתונים ששימשו בביצוע המדידות.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 15 בדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף אודות ההשפעה הכמותית ליישום מדידה לפי שווי הוגן – ראה ביאור 33 בדוחות הכספיים.

ירידת ערך ניירות ערך שאינה בעלת אופי זמני

הבנק בוחן מידי תקופה האם ירידה שחלה בשוויים ההוגן של ניירות ערך הממוינים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (עלותם המופחתת) היא בעלת אופי אחר מזמני. לצורך כך נבחנים סימנים איכותיים וכמותיים. בנוסף, בהתקיים שני המצבים הבאים במצטבר, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:

ירידה של 40% בערך נייר הערך לעומת עלות מופחתת.

ירידה לתקופה רציפה של תשעה חודשים.

במידה והירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות (העלות המופחתת) של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד שנצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש ולא יתוקן גם אם בתקופות דיווח עוקבות למועד ירידת הערך תירשם עליה בשווי ההוגן.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 41 לדוחות הכספיים.

בשנים 2018 ו-2017 לא נרשמה הפרשה לירידת ערך.

התחייבויות תלויות

הבנק הינו צד בהליכים משפטיים אשר ננקטו כלפיו על-ידי לקוחות הבנק, לקוחות לשעבר וצדדים שלישיים שונים שראו עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק. לצורך הערכת הסיכונים בהליכים המשפטיים מתבססת הנהלת הבנק על חוות דעתם של עורכי הדין הפנימיים של הבנק, או על חוות דעתם של יועצים משפטיים חיצוניים, הנבדקות על-ידי עורכי הדין הפנימיים של הבנק. הערכות אלו מתבססות על מיטב שיפוטם של היועצים המשפטיים, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים וכן על ניסיון משפטי שנצבר בנושאים השונים בארץ.

הערכת הסיכונים בתובענות ייצוגיות כרוכה בקושי רב יותר בשל מיעוט ניסיון משפטי נצבר באשר לאופן התממשותן של תובענות כאלה בישראל. כמו כן, ישנן תביעות ייצוגיות שלא ניתן להעריך את סיכוייהן בשל השלב בו הן נמצאות.

יש להביא בחשבון כי תוצאות ההליך עלולות להיות שונות מההערכה שנקבעה לגבי תביעה בשל העובדה שבתחום המשפטי אין אפשרות לתת הערכה ודאית.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 171 לדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף אודות ההתחייבויות התלויות ראה ביאור 26 בדוחות הכספיים.

עתודות לכיסוי זכויות עובדים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים, יתבסס על תשואות שוק של אגרות חוב ממשלתיות בישראל, כמו כן ובהתאם להוראות, קבע הבנק מדיניות ונהלים המפרטים כיצד יש לבחור את אגרות החוב הממשלתיות שעל בסיסן יחושב שיעור ההיוון.

לפרטים נוספים אודות המדיניות החשבונאית ראה ביאור 161 לדוחות הכספיים.

לפירוט ההשפעה הכמותית – ראה ביאור 23 בדוחות הכספיים.

4.2 אומדנים חשבונאיים קריטיים

הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים דורשת מהנהלה שימוש באומדנים והערכות המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות. התוצאות בפועל של אומדנים אלו עלולות להיות שונות מהאומדנים ו/או ההערכות. האומדנים וההערכות מתבססים בדרך כלל על תחזיות כלכליות, הערכות לגבי השווקים השונים וניסיון העבר תוך הפעלת שיקול דעת ואשר ההנהלה מאמינה כי הינם סבירים בעת החתימה על הדוחות הכספיים.

4.3 בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הוראות המפקח על הבנקים מחילות על תאגידים בנקאיים את דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- Sox Act. בהתייחס לסעיפים אלו נקבעו על-ידי ה- SEC וה- Public Company Accounting Oversight Board הוראות באשר לאחריות ההנהלה לקביעתם וקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולקיום בקרה הפנימית על הדיווח הכספי וחוות דעת רואי החשבון המבקרים לגבי הביקורת של הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחם.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 1992 (committee of sponsoring of the Tredway commission) עונה על הדרישות ויכול לשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

הבנק מיישם באופן שוטף את ההוראה.

הערכת בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוח הכספי

הנהלת הבנק, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של הבנק, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הבנק והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

ביום 5 בדצמבר 2005 פרסם המפקח על הבנקים חוזר המפרט הוראות ליישום דרישות סעיפים 302 ו-404 של ה- SOX Act. בסעיף 404 נקבעו על-ידי ה- SEC וה- PCAOB הוראות (Public Company Accounting Oversight Board) באשר לאחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי.

הוראות המפקח בחוזר הנ"ל קובעות:

- תאגידים בנקאיים יישמו את דרישות סעיפים 302 ו-404 וכן את הוראות ה- SEC שפורסמו מכוחן.
- בקרה פנימית נאותה מחייבת קיום מערך בקרה על פי מסגרת מוגדרת ומוכרת, ומודל ה- COSO 1992 עונה על הדרישות ומשמש לצורך הערכת הבקרה הפנימית.
- יישום דרישות ההוראה מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכת תשתית של בקורות פנימיות בבנק והליך פיתוחן של מערכות אלה מחייב את הבנק להיערך ולקבוע שלבים יעדי ביניים עד ליישומן המלא.

במסגרת יישום ההוראה, ביצע הבנק בשיתוף עם משרד רואי חשבון חיצוני, זיהוי של חשבונות ותהליכים עסקיים הקשורים לדיווח כספי ולגילוי נאות. בתהליכים אלו בוצע תיעוד והערכת סיכונים ובקורות תוך מיפוי הסיכונים והבקורות הפנימיות הקיימות ברמת התהליכים והעסקאות.

כמו כן, סיים הבנק את הערכת אפקטיביות הבקורות תוך תיעוד בדיקות של אפקטיביות הבקורות וניתוח פערים קיימים אל מול מודל הבקרה הפנימית. הבנק מיישם באופן שוטף

את ההוראה.

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 31 בדצמבר 2019 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

פרק 5 - מידע נוסף

5.1 תרומות ופעילות קהילתית

הבנק תורם מזה שנים רבות למטרות חברתיות שונות במסגרת תקציב הבנק המאושר מראש ובהתאם להחלטות ועדת תרומות של הנהלת הבנק ונוהל עבודת הוועדה. בתקופת הדוח לא ניתנו תרומות מעל 50 אלפי ש"ח לגוף יחיד.

תרומות הבנק מתמקדות בעיקר בעמותות הפועלות לסיוע, תמיכה ועזרה לאוכלוסיות מוחלשות ונזקקות, כלכלית ופיזית. בין העמותות הללו ניתן למנות עמותות הפועלות לסיוע לילדים ונוער במצוקה, נזקקים כלכלית, בעלי מוגבלויות ועוד. חלק מעמותות אלה, בנוסף לסיוע הישיר הניתן על-ידן לאוכלוסיות הללו, פועלות גם לסייע לאותם אנשים ולחלץ אותם ממעגל המצוקה בו הם נמצאים.

בשנים האחרונות, נטלו עובדי סניפי הבנק חלק בפעילויות התנדבויות שונות בתחום העיר בה נמצא הסניף. הבנק מעודד פעילויות אלה בסיוע ובתרומות. בנוסף, רוכש הבנק מתנות מבתי עסק או עמותות המעסיקות אוכלוסיות מוגבלות ונזקקות ומעניק אותן כמתנות לעובדי ומנהלי הבנק ולקוחותיו או תורם אותן לאוכלוסיות נזקקות.

5.2 נושאים נוספים

דירקטוריון הבנק מביע את הערכתו ותודתו לעובדים ולמנהלים של הבנק, על עבודתם המסורה ותרומתם לקידום עסקיו.

גיל טופז

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

22 במרץ, 2020

הצהרה (certification)

אני, גיל טופז, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לשנת 2019 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנקללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

גיל טופז

מנהל כללי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

2020 במרץ,

הצהרה (certification)

אני, אלכסנדר זלצמן, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח השנתי של בנק ירושלים בע"מ ("להלן: "הבנק") לשנת 2019 (להלן: "הדו"ח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח אינו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי (כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה"). וכן:
 - א. קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - ב. קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכן שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
 - ג. הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - ד. גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדות הביקורת של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - א. את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - ב. כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

אלכסנדר זלצמן

סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים,

חשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

22 במרץ, 2020

דוחות כספיים - תוכן עניינים	
83	דוח רואה החשבון המבקר - בקרה פנימית על דיווח כספי
84	דוח רואה החשבון המבקר
85	דוח רווח והפסד
86	דוח מאוחד על הרווח הכולל
87	מאזן
88	דוח על השינויים בהון העצמי
89	דוח על תזרימי מזומנים
93	ביאורים לדוחות הכספיים

דוח הדירקטוריון וההנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

הדירקטוריון וההנהלה של בנק ירושלים בע"מ (להלן - הבנק) אחראים להקמה ולקיום של בקרה פנימית נאותה על דיווח כספי (כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון"). מערכת הבקרה הפנימית של הבנק תוכננה כדי לספק מידה סבירה של בטחון לדירקטוריון והנהלה של הבנק לגבי הכנה והצגה נאותה של דוחות כספיים המפורסמים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. ללא תלות בטיב רמת התכנון שלהן, לכל מערכות הבקרה הפנימית יש מגבלות מובנות. לפיכך גם אם נקבע כי מערכות אלו הינן אפקטיביות הן יכולות לספק מידה סבירה של בטחון בלבד בהתייחס לעריכה ולהצגה של דוח כספי.

ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון מקיימת מערכת בקרות מקיפה המיועדת להבטיח כי עסקאות מבוצעות בהתאם להרשאות ההנהלה, הנכסים מוגנים והרישומים החשבונאיים מהימנים. בנוסף, ההנהלה בפיקוח הדירקטוריון נוקטת צעדים כדי להבטיח שערוצי המידע והתקשורת אפקטיביים ומנטרים (Monitor) ביצוע, לרבות ביצוע נהלי בקרה פנימית. הנהלת הבנק בפיקוח הדירקטוריון העריכה את אפקטיביות הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במודל הבקרה הפנימית של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO). בהתבסס על הערכה זו, ההנהלה מאמינה (Believes) כי ליום 31 בדצמבר 2019, הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי הינה אפקטיבית.

האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2019 בוקרה על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק קוסט פור גבאי את קסירר, כפי שצוין בדוח שלהם בעמוד 83 אשר בו נכללה חוות דעת בלתי מסויגת בדבר האפקטיביות של הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 2019.

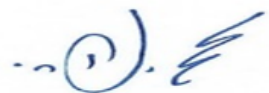
אלכס זלצמן

סגן מנהל כללי, מנהל אגף הכספים,
חשבונאי ראשי

גיל טופז

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי

ביקרנו את הבקרה הפנימית על דיווח כספי של בנק ירושלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו (להלן ביחד - "הבנק") ליום 31 בדצמבר, 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (להלן - "COSO"). הדירקטוריון והנהלה של הבנק אחראים לקיום בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ולהערכתם את האפקטיביות של בקרה פנימית על דיווח כספי, הנכללת בדוח הדירקטוריון והנהלה בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי המצורף. אחריותנו היא לחוות דעה על בקרה פנימית על דיווח כספי של הבנק בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון אם קיימה, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי. ביקורתנו כללה השגת הבנה לגבי בקרה פנימית על דיווח כספי, הערכת הסיכון שקיימת חולשה מהותית, וכן בחינה והערכה של אפקטיביות התכנון והתפעול של בקרה פנימית בהתבסס על הסיכון שהוערך. ביקורתנו כללה גם ביצוע נהלים אחרים שחשבונו כנחוצים בהתאם לנסיבות. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק הינה תהליך המיועד לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי המהימנות של דיווח כספי וההכנה של דוחות כספיים למטרות חיצוניות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP), ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. בקרה פנימית על דיווח כספי של בנק כוללת את אותם מדיניות ונהלים אשר: (1) מתייחסים לניהול רשומות אשר, בפירוט סביר, משקפות במדויק ובאופן נאות את העסקאות וההעברות של נכסי הבנק (לרבות הוצאתם מרשותו); (2) מספקים מידה סבירה של ביטחון שעסקאות נרשמות כנדרש כדי לאפשר הכנת דוחות כספיים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, ושקבלת כספים והוצאת כספים של הבנק נעשים רק בהתאם להרשאות הדירקטוריון והנהלה של הבנק; ו-(3) מספקים מידה סבירה של ביטחון לגבי מניעה או גילוי במועד של רכישה, שימוש או העברה (לרבות הוצאה מרשות) בלתי מורשים של נכסי הבנק, שיכולה להיות להם השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

בשל מגבלותיה המובנות, בקרה פנימית על דיווח כספי עשויה שלא למנוע או לגלות הצגה מוטעית. כמו כן, הסקת מסקנות לגבי העתיד על בסיס הערכת אפקטיביות נוכחית כלשהי חשופה לסיכון שבקורות תהפוכה לבלתי מתאימות בגלל שינויים בנסיבות, או שמידת הקיום של המדיניות או הנהלים תשתנה לרעה.

לדעתנו, הבנק קיים, מכל הבחינות המהותיות, בקרה פנימית אפקטיבית על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי COSO.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, את המאזנים המאוחדים של הבנק לימים 31 בדצמבר, 2019 ו-2018 ואת דוחות רווח והפסד המאוחדים, הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל, הדוחות המאוחדים על השינויים בהון העצמי והדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019 והדוח שלנו מיום 22 במרץ, 2020 כלל חוות דעת בלתי מסויגת על אותם דוחות כספיים.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
22 במרץ, 2020

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק ירושלים בע"מ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המאוחדים המצורפים של בנק ירושלים בע"מ והחברות המאוחדות שלו (להלן ביחד - "הבנק") לימים 31 בדצמבר, 2019 ו-2018 ואת דוחות רווח והפסד המאוחדים, הדוחות המאוחדים על הרווח הכולל, הדוחות המאוחדים על השינויים בהון העצמי והדוחות המאוחדים על תזרימי המזומנים לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג-1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון והנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הבנק לימים 31 בדצמבר, 2019 ו-2018 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של הבנק לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 2019, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה-Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר, 2019, בהתבסס על קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית (1992) שפורסמה על ידי ה-Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), והדוח שלנו מיום 22 במרץ, 2020 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת על אפקטיביות הבקרה הפנימית על דיווח כספי של הבנק.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

תל-אביב,
22 במרץ, 2020

דוח רווח והפסד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2017	2018	2019	ביאור	
473.5	527.8	548.6	2	הכנסות ריבית
110.1	144.1	128.8	2	הוצאות, ריבית
363.4	383.7	419.8	2	הכנסות ריבית, נטו
36.9	34.7	36.9	13,30	הוצאות בגין הפסדי אשוראי
326.5	349.0	382.9		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשוראי
				הכנסות שאינן מריבית
(0.6)	43.1	58.8	3	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית *
118.2	98.3	106.3	4	עמלות
11.5	32.4	-	5	הכנסות אחרות
129.1	173.8	165.1		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
175.2	182.2	179.3	6	משכורות והוצאות נילוות
99.2	102.3	100.2	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד
129.0	119.1	130.1	7	הוצאות אחרות
403.4	403.6	409.6		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
52.2	119.2	138.4		רווח לפני מיסים
15.2	32.0	49.0	8	הפרשה למיסים על הרווח
37.0	87.2	89.4		רווח נקי
				רווח למניה (בש"ח)
0.52	1.24	1.27	9	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה המיוחס לבעל מניות הבנק (ש"ח)

* בשנת 2018 - כולל הכנסה בסך 27.0 מיליוני ש"ח ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב. לפרטים נוספים ראה ביאור 3.

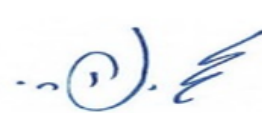
הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

אלכס זלצמן

סגן מנהל כללי, מנהל אגף הכספים,
חשבונאי ראשי

גיל טופז

מנהל כללי

זאב נהרי

יושב ראש הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

22 במרץ, 2020

דוח מאוחד על הרווח הכולל

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
	2017	2018	2019	ביאור
רווח נקי	37.0	87.2	89.4	
רווח (הפסד) כולל אחר:				
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	2.0	(1.7)	2.9	10
התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים	(3.2)	2.6	(7.3)	10
רווח (הפסד) כולל אחר לפני מיסים:	(1.2)	0.9	(4.4)	
השפעת המס המתייחס	0.3	(0.3)	1.4	10
רווח (הפסד) כולל אחר לאחר מיסים	(0.9)	0.6	(3.0)	10
סך הכל הרווח הכולל	36.1	87.8	86.4	

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ליום 31 בדצמבר			
2018	2019	ביאור	
נכסים			
2,116.8	3,054.8	11	מזומנים ופיקדונות בבנקים
956.2	345.9	12	ניירות ערך
10,008.9	10,731.3	13,30	אשראי לציבור
(100.9)	(111.5)		הפרשה להפסדי אשראי
9,908.0	10,619.8		אשראי לציבור, נטו
164.9	159.5	16	בניינים וציוד
8.5	3.2	28	נכסים בגין מכשירים נגזרים
138.1	114.9	18	נכסים אחרים
13,292.5	14,298.1		סך כל הנכסים
התחייבויות והון			
10,513.3	10,887.6	19	פיקדונות הציבור
30.9	112.0	20	פיקדונות מבנקים
50.0	0.4		פיקדונות הממשלה
1,618.7	2,133.1	21	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
14.8	2.0	28	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
169.6	201.5	22	התחייבויות אחרות
12,397.3	13,336.6		סך כל ההתחייבויות
895.2	961.5	א25	הון עצמי
13,292.5	14,298.1		סך כל ההתחייבויות וההון

(1) לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששוועבדו ראה ביאור 5.

(2) מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לימים 31 בדצמבר 2019, ו-31 בדצמבר 2018 בסך 3.1 מיליוני ש"ח, ו-3.0 בהתאמה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על השינויים בהון העצמי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
37.0	87.2	89.4
רווח נקי לשנה		
התאמות:		
55.7	61.4	60.0
פחת על בניינים וציוד		
36.9	34.7	36.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
(2.5)	(16.4)	(56.8)
רווח ממכירת תיקי אשראי		
(2.7)	(0.5)	(3.0)
רווח ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר		
(0.3)	0.2	3.3
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר		
6.3	(27.0)	-
רווח שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של מניות שאינן למסחר		
(2.7)	8.8	3.0
מיסים נדחים, נטו		
3.9	0.7	1.3
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)		
8.5	26.3	14.0
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון		
שינוי נטו בנכסים שוטפים:		
87.1	55.5	5.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים		
219.9	291.8	33.9
ניירות ערך למסחר		
(1.5)	3.8	21.6
נכסים אחרים		
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
(80.5)	(51.4)	(12.8)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		
6.6	135.2	85.1
התחייבויות אחרות		
5.2	(18.2)	8.5
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים		
376.9	592.1	289.7
מזומנים נטו מפעילות שוטפת		

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוח על תזרימי מזומנים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
82.5	(272.0)	(691.9)	שינוי נטו באשראי לציבור
(2,845.3)	(1,674.1)	(638.6)	רכישת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
2,468.3	1,327.8	728.1	תמורה ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
726.0	(27.7)	475.4	תמורה מפדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(50.6)	(75.7)	(52.2)	רכישת בניינים וציוד
380.9	(721.7)	(179.2)	מזומנים נטו מפעילות בהשקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
(308.2)	(46.8)	374.3	שינוי נטו בפקדונות הציבור
(2.9)	(2.7)	81.1	שינוי נטו בפקדונות מבנקים
(556.6)	15.1	(49.6)	שינוי נטו בפקדונות הממשלה
505.4	-	826.1	הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(246.2)	(376.2)	(375.8)	פדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(7.1)	(20.2)	(20.1)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(615.6)	(430.8)	836.0	מזומנים נטו מפעילות מימון
(5.2)	18.2	(8.5)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
142.2	(560.4)	946.5	גידול במזומנים ופקדונות בבנקים
2,522.0	2,659.0	2,116.8	יתרת מזומנים ופקדונות בבנקים לתחילת השנה
2,659.0	2,116.8	3,054.8	יתרת מזומנים ופקדונות בבנקים לסוף השנה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
599.6	621.7	241.1	ריבית שהתקבלה
149.3	123.5	123.7	ריבית ששולמה
33.1	29.3	3.5	מיסים על הכנסה ששולמו
18.7	0.6	0.1	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
נספח ג' - פעולות השקעה שלא במזומן בתקופת הדוח			
10.6	11.9	14.2	רכישת רכוש קבוע באשראי

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

דוחות כספיים - תוכן עניינים		
1.	המדיניות החשבונאית	93
	א. כללי	93
	ב. הגדרות	93
	ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים	93
	ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני חקיקה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים	93
	ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים	94
	ו. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם	109
2.	הכנסות והוצאות ריבית	112
3.	הכנסות מימון שאינן מריבית	113
4.	עמלות	114
4א.	הכנסות מחוזים עם לקוחות	114
5.	הכנסות אחרות	115
6.	משכורות והוצאות נלוות	116
7.	הוצאות אחרות	116
8.	הפרשה למיסים על הרווח	117
9.	רווח למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק	119
10.	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	119
11.	מזומנים ופיקדונות בבנקים	120
12.	ניירות ערך	121
13.	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	124
15.	השקעה בחברות מוחזקות	127
16.	בניינים וציוד	128
17.	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	129
18.	נכסים אחרים	129
19.	פיקדונות הציבור	130
20.	פיקדונות מבנקים	130
21.	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	131
22.	התחייבויות אחרות	133
23.	זכויות עובדים	134
24.	עסקאות תשלום מבוסס מניות	153
25א.	הון עצמי	153
25ב.	הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים	154
26.	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	156
26א.	ערבויות	160
27.	שעבודים, תנאים מגבילים ובעטחונות	161
28.	פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון	163
29.	מגזרי פעילות פיקוחיים	166
30.	מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	179

דוחות כספיים - תוכן עניינים (המשך)		
194	דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	31.
196	נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון	32.
198	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	33.א.
201	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	33.ב.
203	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	33.ג.
203	מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	33.ד.
204	בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק וחברות המאחדות שלו	34.
211	נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן	35.
214	מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצורכי מס	36.
215	תמצית הבנק סולו	37.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית

א. כללי

בנק ירושלים בע"מ (להלן – הבנק) הינו בנק מסחרי העוסק בעיקר במתן אשראי לדיור ואשראי קמעונאי אחר, במימון בנייה לדיור וכן בגיוס פיקדונות לזמן קצוב, פעילות בשוק ההון, ניהול חשבונות עו"ש ומתן שירותי בנקאות פרטית לתושבי חוץ.

הבנק הינו חברה בת של "יצוא" חברה להשקעות בע"מ (להלן – "יצוא") ומניותיו רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

הדוחות הכספיים המאוחדים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הבנק קיבל את אישור הפיקוח על הבנקים לפרסם את הדוחות הכספיים השנתיים על בסיס מאוחד בלבד. בביאור 37 מוצגת תמצית הדוחות של הבנק סולו, הכוללת מאזן, דוח רווח והפסד ודוח על תזרימי מזומנים.

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על-ידי דירקטוריון הבנק ביום 22 במרץ 2020.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה:

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארה"ב – כללי החשבונאות שבנקים אמריקאיים שנסחרים בארה"ב נדרשים ליישם בהתאם להיררכיה שנקבעה ב-ASC 105 FAS 168 (הקודיפיקציה).

תקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן: "IFRS") – תקנים ופרשנויות שאומצו על ידי ה-IASB, והם כוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS), לרבות פרשנויות לתקנים אלה שנקבעו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) או פרשנויות שנקבעו על ידי הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC), בהתאמה. IASB – הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים.

FASB – הוועדה לתקני חשבונאות בארה"ב.

חברות בנות – חברות שהבנק מחזיק בזכויות פיננסיות שמקטות שליטה בהן.

מדד – מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל.

צד קשור/בעל עניין – כמשמעותו בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. בעיקר הנשאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. בנושאים הנוותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי החשבונאות המקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב.

2. שימוש באומדנים

הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, דורשת מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות ושיקול דעת המשפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים תלויים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שההוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ד. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר, 2019 מיישם הבנק לראשונה תקנים חשבונאיים והוראות כמפורט להלן:

חוזר של הפיקוח בדבר דיווח של תאגידים בנקאיים בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים ונידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים ונושאים נוספים.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים

במסגרת החוזר, נכללו תיקונים להוראות אשר מאמצים בהוראות הדיווח לציבור את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב שנקבעו בעדכון ASU 2016-01 ובעדכון ASU 2018-03.

עיקר השינויים בהוראות הדיווח לציבור בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים הינם: שינויים בשווי ההוגן של השקעות במניות זמינות למכירה שיש להן שווי הוגן זמין שטרם מומשו, יוכרו באופן שוטף ישירות לדוח רווח והפסד במקום ברווח כולל אחר. השקעות במניות שאין להן שווי הוגן זמין, אשר מוצגות לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), יוצגו ככלל לפי עלות (בניכוי ירידת ערך) המותאמת לשינויים נצפים של מניות של אותו מנכ"ס.

ההוראות החדשות יושמו החל מיום 1 בינואר 2019 בדרך של יישום למפרע, תוך זקיפת ההשפעה המצטברת ליתרת הפתיחה של העודפים במועד היישום לראשונה. ההוראות בדבר השקעות במכשירים הוניים שאינם בעלי שווי הוגן זמין יושמו באופן של מכאן ואילך. שינויים בגילויים הנדרשים בדוחות הכספיים יושמו באופן של מכאן ואילך. ליישום ההוראות לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

ה. מדיניות חשבונאית שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים

1. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים המאוחדים מוצגים בש"ח שהינו מטבע הפעילות וההצגה של הבנק ושל החברות הבנות. השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

2. מטבע חוץ והצמדה

נכסים והתחייבויות במטבע חוץ או הצמודים אליו ואלה הצמודים למדד המחירים לצרכן כלולים בדוחות הכספיים כדלהלן:

א. אלה הצמודים למדד המחירים לצרכן מוצגים לפי המדד הידוע בתאריך המאזן ולפי תנאי ההצמדה שנקבעו.

ב. אלה שבמטבע חוץ או הצמודים אליו מוצגים לפי שערי החליפין היציגים שפורסמו על-ידי בנק ישראל לתאריך המאזן, למעט במקרים בהם תנאי ההסכם קובעים אחרת.

להלן פרטים על מדד המחירים לצרכן ושער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב ושיעורי עלייתם (ירידתם):

	ליום 31 בדצמבר			שיעור עליה (ירידה) בשנת		
	2019	2018	2017	2019	2018	2017
	בש"ח			באחוזים		
שער דולר	3.46	3.75	3.47	(7.8)	8.1	(9.8)
מדד המחירים לצרכן-בסיס 1993 (נקודות):						
חודש נובמבר ("מדד ידוע")	225.6	224.7	221.3	0.4	1.5	0.3
חודש דצמבר ("מדד בגין")	224.7	224.0	221.6	0.3	1.1	0.4

עסקאות שאינן במטבע הפעילות טופלו כלהלן:

- עסקה הנקובה במטבע חוץ נרשמה, בעת ההכרה לראשונה, במטבע הפעילות, תוך שימוש בשער החליפין המידי בין מטבע הפעילות לבין מטבע החוץ במועד העסקה בכל תאריך מאזן, פריטים כספיים במטבע חוץ מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין המידי בתאריך המאזן.
- בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בעלות היסטורית, מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד העסקה.
- בכל תאריך מאזן, פריטים לא כספיים במטבע חוץ הנמדדים בשווי הוגן מתורגמים תוך שימוש בשער החליפין במועד קביעת השווי ההוגן.
- הפרשי שער הנובעים מסילוק של פריטים כספיים, או הנובעים מתרגום של פריטים כספיים לפי שערי חליפין שונים מאלה ששימשו לתרגום בעת ההכרה לראשונה במהלך התקופה, או מאלה ששימשו לתרגום בדוחות כספיים קודמים, מוכרים בדוח רווח והפסד בתקופה בה נבעו.

3. איחוד דוחות כספיים

כללי - כאשר הבנק מחזיק בזכויות פיננסיות שמקנות שליטה בישות מושקעת, אותה ישות מסווגת כחברה בת. הדוחות הכספיים המאוחדים מציגים את המצב הכספי ותוצאות הפעולות של הבנק ושל החברות הבנות שלו כדוחות כספיים של ישות כלכלית אחת. לפיכך, יתרות תוך קבוצתיות המתייחסות לעסקאות בין הישויות של הקבוצה ורווחים והפסדים הנובעים מעסקאות תוך קבוצתיות על נכסים שנותרים בקבוצה, מבוטלים במלואם.

צירופי עסקים - צירוף עסקים מתרחש כאשר הבנק משיג שליטה בעסק אחד, או במספר עסקים (להלן: "הנרכש"). הבנק מטפל בכל צירוף עסקים על ידי יישום שיטת הרכישה. ביישום שיטה זו הבנק מזהה את הרוכש, קובע את מועד הרכישה ומכיר בנכסים הניתנים לזיהוי שנרכשו, בהתחייבויות שניטלו ובזכויות כלשהן שאינן מקנות שליטה בנרכש, ומודד אותם בשוויים ההוגן במועד הרכישה, למעט חריגים.

הבנק מודד את התמורה שהועברה לפי השווי ההוגן של הנכסים שהועברו, של ההתחייבויות שניטלו ושל הזכויות ההוניות שהונפקו. עלויות הקשורות לרכישה כגון עמלות למתווכים, עמלות ייעוץ, עמלות משפטיות ועלויות הנהלה וכלליות, מוכרות כהוצאות בתקופות שבהן העלויות מתהוות והשירותים מתקבלים, למעט עלויות להנפקת ניירות ערך המהווים חוב וניירות ערך הוניים המוכרים בהתאם לכללים החלים על ניירות ערך אלה.

ביום 12 במרץ, 2014, נתקבלה מרשות המיסים החלטת המיסוי לביצוע שינוי מבנה לפיו, אושרה תכנית המיזוג ליום 31 בדצמבר, 2013, של חברת כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ לתוך בנק ירושלים. כתוצאה מהצגת נכס המס הנדחה בגין הפסדים המועברים, נוצרה יתרת רווח מרכישה בסך של 57.1 מיליוני ש"ח.

על פי הנחיית הפיקוח על הבנקים, רווח זה נרשם כהכנסה נדחית אשר הופחתה על פני תקופה של 5 שנים בקו ישר (11.4 מיליוני ש"ח לשנה בשנים 2014 עד 2018) ממועד הרכישה ונכללה בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות אחרות.

יצוין כי לצורך מדידת הלימות הון, על פי הסיכום עם הפיקוח על הבנקים לצורך יישום הוראות באזל III, מיתרת המס הנדחה שנוצרה כתוצאה מרכישה זו, מקוזזת יתרת ההכנסה הנדחית כאמור, לסוף כל תקופת דיווח.

4. קיזוז נכסים והתחייבויות פיננסיים

נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי מוצגים במאזן בסכום נטו, בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- 1) קיימת לבנק זכות חוקית ניתנת לאכיפה לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים, וכן
- 2) בכוונתו של הבנק לפרוע את ההתחייבויות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית. בנוסף נדרש כי
- 3) גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה. התאגיד הבנקאי בוחן כי זכות הקיזוז תהיה תקפה גם במקרה של פשיטת רגל או כינוס נכסים אחר. וכן שוקל קיומן של מגבלות משפטיות בכדי לקבוע כי זכות הקיזוז היא זכות בת אכיפה. לגבי מכשירים נגזרים לא נדרש שיתקיים התנאי השני כדי להשתמש בזכות הקיזוז, אלא שהסכומים שקוזזו יהיו כפופים להסדר התחשבות נטו (ראה בהמשך).

כאשר נכסים והתחייבויות נובעים משני צדדים נגדיים שונים, הם מוצגים במאזן בסכום נטו בהתקיים כל התנאים שפורטו לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכותו של הבנק, בגין אותן התחייבויות, לקיזוז.

פיקדונות לפי מידת הגביה - פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי מוצגים במאזן בקיזוז האשראי שניתן מהם רק כאשר אין לתאגיד הבנקאי סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בסעיף "עמלות".

מכשירים נגזרים - הבנק מקדז סכומי שווי הוגן שהוכרו בגין מכשירים נגזרים וסכומי שווי הוגן שהוכרו בגין הזכות לדרוש חזרה ביטחון במזומן (חייבים) או המחויבות להשיב ביטחון במזומן (זכאים) הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי בהתאם להסדר להתחשבות נטו (master netting arrangement). הסדר התחשבות נטו הינו מסגרת שלפיה מספר חוזים, בין אם מאותו סוג של חוזי החלפה או התניות ובין אם מסוגים שונים, עם צד נגדי יחיד, כפופים להסדר חוזי המאפשר סילוק נטו של כל החוזים באמצעות תשלום יחיד במטבע יחיד במקרה של כשל אשראי או ביטול של אחד מהחוזים.

5. דוח על תזרימי המזומנים

הבנק מיישם את נושא 10-230 בקודיפיקציה ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. סעיף המזומנים כולל מזומנים, פיקדונות בבנקים, תעודות פיקדון סחירות ופיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים. ההשפעה על שינויים בשער חליפין על מזומנים ושווי מזומנים המוחזקים במטבע חוץ או העומדים לפירעון במטבע חוץ מוצגת בנפרד מיתר השינויים במזומנים ושווי מזומנים. הדוח מוצג תוך חלוקה לתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת, מפעילות השקעה ומפעילות מימון.

6. ניירות ערך

א. כללי:

בסעיף זה נכללות השקעות באגרות חוב, השקעות במניות ובקרנות, המטופלות בהתאם לכללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בהוראות נושא 320 בקודיפיקציה בדבר "השקעות – אגרות חוב" ונושא 321 בקודיפיקציה בדבר "השקעות – מניות".

בעת הרכישה, השקעות באגרות חוב ממיינות לאחד משלושת התיקים הבאים, אשר מנוהלים בנפרד: תיק אגרות חוב מוחזקות לפדיון, תיק אגרות חוב זמינות למכירה ותיק ניירות ערך למסחר. בנוסף, בעת הרכישה השקעות במניות ממיינות לשני התיקים הבאים אשר מנוהלים בנפרד: תיק ניירות ערך למסחר ותיק מניות שאינן למסחר, בכל מועד דיווח בוחן הבנק מחדש את נאותות המימון בין התיקים.

1. אגרות חוב מוחזקות לפדיון – אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון, למעט אגרות חוב אשר ניתנות לפירעון מוקדם או לסילוק בדרך אחרת כך שהבנק לא יכסה, במהות את כל (Substantially All) השקעתו הרשומה. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות לפי עלותן המופחתת ליום הדיווח.

ליום 31 בדצמבר 2019 וליום 31 בדצמבר 2018 הבנק אינו מחזיק אגרות חוב אשר בעת רכישתן סווגו כמוחזקות לפדיון.

2. ניירות ערך למסחר – ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי שוויים ההוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים מהתאמות לשווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד, בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

3. מניות וקרנות שאינן למסחר – מניות וקרנות שמתקיים לגביהן שווי הוגן זמין ימדדו לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח, רווחים או הפסדים שטרם מומשו להתאמות לשווי הוגן ייזקפו לדוח רווח והפסד.

השקעות במניות וקרנות שאינן להן שווי הוגן זמין, אשר ימדדו לפי עלות (בניכוי ירידת ערך), בתוספת או בניכוי שינויים במחירים נצפים בעסקאות רגילות, בהשקעות דומות או זהות של אותו מנפיק, במידה ומתרחשות עסקאות כאלה.

4. אגרות חוב זמינות למכירה – אגרות חוב אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר אגרות חוב זמינות למכירה מוצגות במאזן לפי שוויין ההוגן ביום הדיווח. השווי ההוגן מתבסס על מחיר ציטוט לגבי אגרות חוב שיש להן מחיר ציטוט או על נתוני שיערוך המתקבלים ממקורות חיצוניים לגבי אגרות חוב שאין להם שער. הרווח או ההפסד בגין בניכוי העתודה המתאימה למס מוצג בסעיף נפרד במסגרת ההון העצמי הנקרא: "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

ב. סיווג הכנסות (הוצאות) בדוח רווח והפסד:

הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב לרבות הפרשי הצמדה, הפרשי שער, בצירוף החלק היחסי של הניכיון, או בניכוי החלק היחסי של הפרמיה, מוכרות בסעיף "הכנסות ריבית".

רווחים והפסדים ממכירה ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר נטו ודיבידנדים שהתקבלו ממניות למסחר, מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרת מסחר".

רווחים (הפסדים) ממכירת אגרות חוב זמינות למכירה, לרבות הפרשות לירידת ערך, מוצגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר". עלויות עסקה שנצרכו בעת הרכישה של אגרות חוב מוחזקות לפדיון או אגרות חוב זמינות למכירה נדחות ומוכרות כהתאמת תשואה. עלויות עסקה שנצרכו בגין אגרות חוב למסחר מוכרות מיידית.

רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות וקרנות שאינן למסחר כוללים: רווחים והפסדים מהתאמות בגין מדידה לפי שווי הוגן, מהתאמות בגין מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, ממכירת השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר, הפרשה לירידת ערך והכנסות מדיבידנדים.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

ג. ירידת ערך

הבנק בוחן מידי תקופה האם ירידה שחלה בשווי ההוגן של ניירות ערך הממוינים לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון מתחת לעלותם (עלותם המופחתת) היא בעלת אופי אחר מזמני. לצורך כך נבחנים בין היתר הסימנים הבאים:

- הכוונה והיכולת של הבנק להחזיק בניירות הערך לתקופה מספקת, אשר תאפשר את השבת נייר הערך לעלותו המקורית.
- ההיקף של שווי הביטחונות המגבים את נייר הערך.
- פרק הזמן בו שווי הנייר היה נמוך בהשוואה לעלותו.
- שיעור ירידת הערך מסך העלות.
- בחינת תנאים המשקפים את מצבו הפיננסי של הגוף המנפיק, לרבות האם ירידת הערך נובעת מסיבות פרטניות הנובעות למנפיק או בשל קיומם של תנאים מאקרו כלכליים.

בנוסף, בהתקיים אחד מהמצבים הבאים, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:

- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
- נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
- איגרת חוב אשר חלה לגביה ירידת ערך משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
- איגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית.
- איגרת חוב שחל לגביה כשל בתשלום לאחר רכישתה.
- נייר ערך אשר ככלל שוויו ההוגן לסוף תקופת הדיווח וגם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (העלות המופחתת), אלא אם מוכח ברמה גבוהה של ביטחון ובהתבסס על ראיות אובייקטיביות כי ירידת הערך היא בעלת אופי זמני בלבד.

בנוסף, בהתקיים שני המצבים הבאים במצטבר, מכיר הבנק בירידת ערך שאינה זמנית:

- ירידה של 40% בערך נייר הערך לעומת עלות מופחתת.
- ירידה לתקופה רציפה של תשעה חודשים.

במידה והירידה בשווי ההוגן נחשבת כבעלת אופי אחר מזמני, העלות (העלות המופחתת) של נייר הערך תופחת לשווי ההוגן באופן בו סכומי הפסד שנצברו להון בסעיף רווח כולל אחר יסווגו במועד ירידת הערך לדוח רווח והפסד. שווי זה ישמש כבסיס עלות חדש ולא יתוקן גם אם בתקופות דיווח עוקבות למועד ירידת הערך תירשם עליה בשווי ההוגן.

מניות וקרנות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, שאינן נמדדות לפי שווי הוגן, בכל מועד דיווח, הבנק מבצע הערכה איכותית המביאה בחשבון אינדיקטורים לירידת ערך כדי להעריך האם חלה ירידת ערך של ההשקעה. אם לפי הערכה זו חלה ירידת ערך של ההשקעה במניות וקרנות, הבנק יעריך את השווי ההוגן של ההשקעה במניות והקרנות לצורך קביעת סכום ההפסד מירידת הערך. הבנק יכיר בירידת ערך בדוח רווח והפסד בסכום ההפרש בין השווי ההוגן של ההשקעה לבין הסכום בספרים.

הבנק בוחן אינדיקטורים לירידת ערך, הכוללים בין היתר:

- הרעה משמעותית ברווחיות, בדירוג האשראי, או בהערכות עסקיות לגבי המושקעת.
- שינוי שלילי משמעותי בסביבה הרגולטורית, הכלכלית או הטכנולוגית של המושקעת.
- שינוי שלילי משמעותי במצב השוק הכללי של האזור הגאוגרפי או הענף בו פועלת המושקעת.
- המחיר עבור אותה השקעה או השקעה דומה, הינו בסכום הנמוך מהסכום בספרים של אותה השקעה.
- גורמים שמעוררים חששות משמעותיים לגבי יכולתה של המושקעת להמשיך לפעול כעסק חי, כגון תזרימי מזומנים שליליים מפעילויות, גירעון בהון חוזר או אי עמידה בדרישות הון סטטוטוריות או בתנאי חוב.

7. אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי**א. כללי**

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק, החל מיום 1 בינואר, 2011, את תקני החשבונאות האמריקאים בנושא (ASC 310) ועמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב, כדי שאומצו בהוראות הדיווח לציבור, בעמדות והנחיות הפיקוח על הבנקים.

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון: פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. יתרת החוב הרשומה מוגדרת כיתרת החוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה. לגבי יתרות חוב אחרות, לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: איגרות חוב) הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

ב. הפרשה להפסדי אשראי:

הבנק קבע נהלים לסיווג אשראי בעייתי ולמדידת הפרשה להפסדי אשראי, הבנק נדרש להחזיק הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני.

הבנק מנהל את ההפרשה הנדרשת לכיסוי הפסדי אשראי צפויים, הכוללת את הרכיבים הבאים: ירידת ערך חובות המוערכת על בסיס פרטני, הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים.

למעט במצב של ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק אינו משנה את אופן בחינת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חוב מסוים (היינו מעבר מבחינה על בסיס קבוצתי לבחינה על בסיס פרטני) כתוצאה מהתרחשות אירוע מסוים, לרבות כניסת החוב לפיגור.

הפרשה פרטנית:

חובות שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נבחנת על בסיס פרטני כוללים חבויות שיתרתן החוזית עולה על 1 מיליון ש"ח וכן חובות שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי (ההפרשה הפרטנית אינה חלה על ארגונים מחדש של הלוואות לדיר שביגין נערכת הפרשה מזערית להפסדי האשראי לפי שיטת עומק הפיגור). כאשר נקבע שחוב הוא פגום, הבנק מודד את ירידת הערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהוונים בשיעור הריבית האפקטיבי של החוב. לגבי חוב פגום שובייתו מותנית בביטחון, או כאשר הבנק קובע שצפייה תפיסת נכס, ירידת הערך, נמדדת בכל מקרה בהתבסס על השווי ההוגן של הביטחון.

הפרשה קבוצתית

מיושמת עבור קבוצות גדולות של חובות קטנים יחסית והומוגניים, ובגין חובות שנבדקו פרטנית ונמצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי מבוססת על הכללים שנקבעו ב-FAS5 (ASC450) – טיפול חשבונאי בתלויות ועל הוראות השעה כמפורט להלן. לשנים 2011 – 2012 ניתנה הוראת שעה לחישוב ההפרשות להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי. על פי הוראת השעה, שיעורי הפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי, ייקבעו בהתבסס על טווח שיעורי ההפרשות ההיסטוריים לחובות מסופקים בחמש השנים האחרונות ובהתאם להנחיית המפקח באופן פרטני גם נתוני שנת 2011 בפילוח לפי ענפי משק וכן על שיעורי מחיקות חשבונאיות נטו שנרשמו בפועל החל מיום 1 בינואר, 2011.

כמו כן, הבנק בוחן בכל מועד דיווח האם יתרת ההפרשה הקבוצתית אינה נמוכה מיתרת ההפרשה הכללית, הנוספת והמיוחדת לחובות מסופקים לאותו מועד המחושבת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 315 בדבר "הפרשה לחובות מסופקים", ברוטו ממס.

הפרשה קבוצתית - אשראי לאנשים פרטיים

ביום 19 בינואר, 2015 פורסם חוזר בנושא הפרשה קבוצתית בגין אשראי לאנשים פרטיים. החוזר מעדכן כי בקביעת הפרשה נאותה להפסדי אשראי של תאגידי בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי יש להביא בחשבון הן את הפסדי העבר בגין אשראי לאנשים פרטיים והן התאמות בגין גורמים רלוונטיים לסיכויי הגבייה של האשראי לאנשים פרטיים (להלן – התאמות איכותיות). על הבנקים לוודא כי החל מהדוחות לציבור לשנת 2014, שיעור ההתאמות האיכותיות להפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין אשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לא יפחת מ-0.75%. מיתרת האשראי לאנשים פרטיים שאינו בעייתי לאותו מועד. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית ונקבע טיפול פרטני לתאגידי בנקאיים אשר שיעורי ההפסד השנתיים שלהם נמוכים במיוחד כמו כן לא יחולו התאמות בגין גורמים סביבתיים על תאגידי בנקאי אשר לגביהן מסר הפיקוח על הבנקים הנחיות ספציפיות. הבנק מיישם הנחיות ספציפיות לגבי הפרשה קבוצתית. השפעת היישום של ההנחיות הספציפיות בהשוואה ליישום החוזר הנ"ל אינה מהותית.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

הפרשה קבוצתית – הלוואות לדיר

בגין הלוואות לדיר שלא ניתנו למטרת עסק ואשר נפרעות בתשלומים תקופתיים של קרן ו/או ריבית, הבנק מחשב הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור. הפרשה זו מתבססת על נוסחה שקבע הפיקוח על הבנקים בהוראת ניהול בנקאי תקן מספר 314 בדבר "הערכה נאותה של סיכונים אשראי ומדידה נאותה של חובות" לפיה שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. בנוסף, התאגיד הבנקאי מיישם הוראת ניהול בנקאי תקן מספר 329 בדבר "מגבלות למתן הלוואות לדיר". הבנק מוודא כי יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי המוחזקת בגין הלוואות לדיר לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת ההלוואות האמורות למועד הדיווח.

הפרשה קבוצתית – אשראי חוץ מאזני

ההפרשה המוערכת על בסיס קבוצתי עבור מכשירי האשראי החוץ מאזניים מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על-ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקן מספר 203, מדידה והלימות הון- סיכון אשראי- הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

ג. זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לחומרת הבעייתיות שלהם, בהתבסס על קריטריונים כמותיים ואיכותיים. קביעת הסיווג המתאים של חוב, עד לקרות כשל או כשההסתברות לו נעשתה צפויה ברמה גבוהה, ככלל מתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר החוזק הצפוי של מקור ההחזר הראשוני.

- אשראי בהשגחה מיוחדת – אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבויות התלויות בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.
 - אשראי נחות – מוגדר כאשראי מוגן באופן לא מספק על-ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרז בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר. לגבי חובות שנבחנים ומופרשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק ממשיך לצבור הכנסות ריבית. סיכון אשראי חוץ מאזני יסווג בסיווג נחות אם מתקיימים שני התנאים: א- קיימת הסתברות, שהינה לפחות אפשרית, לכך שההתחייבות התלויה בגין הסעיף החוץ מאזני תתממש. וכן ב- החובות שיתכן שירכשו כתוצאה מהתממשות ההתחייבות התלויה ראויים לסיווג שאינו טוב יותר מסיווג כחובות נחותים.
 - חוב פגום – אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה ברמת הסתברות "צפוי" כי לא יוכל לגבות את כל הסכומים בגינו, לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול של הפרשה פרטנית. יש להחיל את הסיווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור מעל 90 יום למעט אם החוב מובטח היטב ובהליכי גבייה. כמו כן חובות בעייתיים שאורגנו מחדש שבמסגרת הארגון מחדש העניק הבנק לחייב ויתור (Concession) אשר בתנאים אחרים הוא לא היה שוקל להעניק גם יסווג כחובות פגומים. חוב שייסווג כחוב פגום יוערך על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. לאור העובדה שהחוב שלגביו בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי לא ייפרע בהתאם לתנאים החוזיים המקוריים שלו, החוב ממשיך להיות מסווג כחוב פגום גם לאחר שהחייב חוזר למסלול פירעון בהתאם לתנאים החדשים.
- חוב אשר סווג כחוב פגום יישאר כזה עד למועד בו הוא יענה לקריטריונים לחזרתו ממצב זה.
- החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום:
 - חוב פגום מסווג חזרה לחוב שאינו פגום בהתקיים אחד משני המצבים הבאים:
 - אין בגינו רכיב קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והתאגיד הבנקאי צופה פירעון של הקרן הנתרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
 - כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גבייה.
- חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מארגון מחדש של חוב בעייתי, יסווגו כפגומים עד למועד פרעונם.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

- חוב בעייתי בארגון מחדש - חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי הינו חוב אשר עבר פורמאלית ארגון מחדש, במסגרתו - מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של חייב - הבנק העניק ויתור ללווה. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי, הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם: (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו- (2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב. לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים ללא ההסדר. בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:
 - למועד הסדר החוב הלווה נמצא בכשל, לרבות כאשר חוב אחר כלשהו של הלווה הינו בכשל;
 - לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
 - החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי; וכן
 - ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.
- חוב בארגון מחדש עוקב - ככלל, חוב בעייתי שאורגן מחדש ממשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שהוא משולם במלואו. עם זאת, בנסיבות מסוימות, כאשר נערך ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסים להסכם נוסף של ארגון מחדש (להלן: "ארגון מחדש עוקב"), התאגיד הבנקאי אינו מתייחס יותר לחוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי אם מתקיימים שני התנאים הבאים: א) החייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש העוקב; וכן ב) בהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב, התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים מיום 22 במאי 2016 בדבר "ארגון מחדש של חוב בעייתי", תאגידים בנקאיים רשאים להפסיק לסווג חוב בעייתי בארגון מחדש, כאשר בוצע לחוב זה ארגון מחדש נוסף, ומתקיימים תנאים מסוימים. ההוראות חלות על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016.
- אם בעקבות ארגון מחדש עוקב, התאגיד הבנקאי לא מסווג את החוב כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, ההפרשה להפסדי אשראי בגין החוב תחושב באופן קבוצתי, ויתרת החוב הרשומה לא תשתנה בעת ארגון החוב העוקב (למעט אם התקבל או שולם מזומן). בהתאם לסעיף 30א(22) אם החוב אינו נחשב יותר כחוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי, אך לאחר מכן החוב שוב עובר ארגון מחדש של חוב בעייתי או שהחוב נבדק פרטנית ונמצא שיש להכיר בגינו בירידת ערך, יש לערוך הפרשה פרטנית להפסדי אשראי וכן, אם רלוונטי, לסווג את החוב מחדש כחוב בארגון מחדש של חוב בעייתי.
- ד. **צבירת ריבית והכרה בהכנסות ריבית:**
 - חוב פגום - במועד סיווגו של חוב כפגום מבטל התאגיד הבנקאי כל ריבית שנצברה והוכרה בדוח רווח והפסד אך טרם נגבתה. כמו כן, ממועד הסיווג ואילך, התאגיד הבנקאי אינו צובר הכנסות ריבית בגין חוב המסווג כחוב פגום, למעט האמור להלן לגבי חוב בעייתי בארגון מחדש. במידה וקיים ספק לגביית יתרת החוב הפגום, תשלומי ריבית שהתקבלו יירשמו כהקטנת הקרן.
 - במידה ויתרת החוב נחשבת לברת גביה במלואה, תשלומי ריבית שהתקבלו במזומן יוכרו כהכנסות ריבית ברווח והפסד. הכנסות הריבית יוכרו עד לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנוטרת של החוב לפי השיעור החוזי. יתרה מעבר לסכום זה ואשר לא נרשמה כהקטנת היתרה הרשומה הנוטרת, תירשם כגביית מחיקות חשבונאיות קודמות.
 - חוב שעבר ארגון מחדש של חוב בעייתי - חוב אשר עבר פורמלית ארגון מחדש של חוב בעייתי כך שלאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר, שהחוב ייפרע ויבוצע בהתאם לתנאיו החדשים, מטופל כחוב פגום, שצובר הכנסות ריבית, בתנאי שהארגון מחדש נתמך בהערכת אשראי עדכנית ומתועדת היטב לגבי מצבו הפיננסי של החייב ותחזית הפירעון לפי התנאים החדשים. אחרת, החוב בארגון מחדש מטופל כחוב פגום שאינו צובר הכנסות ריבית.
 - חובות שמחושבת בגינם הפרשה להפסדי אשראי קבוצתית - חוב אשר ההפרשה להפסדי אשראי בגינו מוערכת על בסיס קבוצתי, אינו מסווג כחוב פגום והתאגיד הבנקאי אינו מפסיק לצבור הכנסות ריבית בגינו, גם אם החוב בפיגור של 90 יום ומעלה. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה אחרות המבטיחות שהרווח הנקי של התאגיד הבנקאי אינו מוטע כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרת הזכות לקבל את העמלה מהלקוח, בהנחה שהגביה מובטחת באופן סביר.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

ה. מחיקה חשבונאית:

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח.
- חוב בגינו מנהל הבנק מאמצי גביה ושנערכו בגינו הפרשות פרטניות להפסדי אשראי. בדרך כלל, בתקופה שאינה עולה על שנתיים.
- במקרה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כחוב שאינו בר גבייה יימחק באופן מיידי כנגד ההפרשה להפסדי אשראי.
- חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס קבוצתי, התאגיד הבנקאי מבצע מחיקה חשבונאית כאשר הוא מזהה הפסדי אשראי ספציפיים, בהתאם למאפייני החובות ובהתבסס על תקופת הפיגור שלהם. ככלל, חובות שאינם מובטחים או חובות המובטחים על ידי בטחון שאינו דירת מגורים, נמחקים כאשר תקופת הפיגור עולה על 150 יום.
- יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדשה לחוב בספרי הבנק.

8. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

ההכנסות וההוצאות מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס צבירה, למעט המפורטים להלן:

1. לעניין הכרה בהכנסה בגין חובות שסווגו כפגומים, ראה סעיף 1.7 לעיל.
2. עמלות מעסקי מימון שעניינן עמלות בגין קיבולים, ערבויות, לווית פריקטים, ואשראי תעודות מוכרות באופן יחסי לתקופות העסקאות.
3. לעניין ההכרה בהכנסות ובהוצאות בגין ניירות ערך ובגין מכשירים פיננסיים נגזרים, ראה סעיף 1.6 לעיל וראה סעיף 17 להלן, בהתאמה.
4. עמלות ישירות ביצירת הלוואה (למעט הלוואות עם תקופה מקורית של עד 3 חודשים) נדחות ומוכרות כהתאמת תשואה על פני אורך החיים של ההלוואה. עמלות אלו כוללות בין היתר עמלות שנתקבלו מהלווה כריבית ששולמה מראש או שמטרתן הפחתת שיעור הריבית הנומינלי על ההלוואה, עמלות שמהוות החזר הוצאות לבנק בגין יצירת ההלוואה, עמלות שמהותן פיצוי לבנק בגין הסכמתו לספק הלוואה בתנאים מורכבים או תוך פרק זמן מהיר וכן עמלות שהלווה חויב בהן בקשר להליך היצירה של ההלוואה כגון דמי ניהול, עמלות השמה, עמלות ארגון, עמלות חיתום וכן עמלות אחרות הנלוות לעסקאות מתן ההלוואות.
5. העמלות שמתקבלות כתוצאה מארגון מחדש (שאינו ארגון מחדש של חוב בעייתי) מטופלות באופן הבא:
הבנק בוחן את השינויים שבוצעו וקובע האם כתוצאה מהם תנאיה של ההלוואה החדשה עדיפים לבנק לפחות כמו התנאים של הלוואות בנות השוואה ללקוחות אחרים בעלי סיכונים גבוהים. במידה וכן ההלוואה שמומנה מחדש תטופל חשבונאית כהלוואה חדשה וכל העמלות שטרם הופחתו ועמלות פירעון מוקדם של ההלוואה המקורית מוכרות כהכנסות ריבית במועד מתן ההלוואה החדשה. לעומת זאת, אם תנאיה של ההלוואה החדשה אינם עדיפים לתנאי הבנקאי או אם נעשו רק שינויים מינוריים בחוזה ההלוואה המקורי, כלומר הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים בהתאם לתנאיה של ההלוואה החדשה שונה בפחות מ-10% מהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הנוגעים לתנאים של ההלוואה המקורית, כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות בהתאמת תשואה.
6. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו מעסקאות לפני 1 בינואר 2014 מוכרות כחלק מהכנסות ריבית ונפרשות בדוח רווח והפסד בשיעורים שווים לפי יתרת התקופה לפירעון של האשראי או תוך שלוש שנים ממועד הפירעון - בהתאם לתקופה הקצרה מבין השתיים. עמלות מפירעון מוקדם שנוצרו לאחר 1 בינואר 2014, מוכרות מיידי או מטופלות בהתאם ליתר העמלות שטרם הופחתו.

9. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות אמריקאי (FAS 166 וכן FAS 140 שותקן על ידי) ASC 860-10, העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו העברת נכס פיננסי תטופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל (או, אם המקבלת היא ישות שכל יעודה הינו לעסוק באיגוח או בפעילות מימון מגובה נכסים ואשר אותה ישות מנועה מלשעבד או להחליף את הנכסים הפיננסיים שקיבלה, כל צד שלישי שמחזיק בזכויות מוטב) יכול לשעבד או להחליף את הנכסים (או את זכויות המוטב) שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל (או צד שלישי אשר מחזיק בזכויות המוטב) מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם שומרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים או בזכויות המוטב המתייחסים לנכסים המועברים האלה.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

בנוסף, כדי שהעברה של חלק מנכס פיננסי תחשב כמכירה, החלק המועבר חייב לקיים את ההגדרה של זכויות משתתפות. זכויות משתתפות חייבות לעמוד בקריטריונים הבאים: הזכות צריכה לייצג זכויות פרופורציונאליות ביחס למלוא הנכס הפיננסי; כל תזרימי מזומנים המתקבלים מהנכסים מחולקים בין זכויות המשתתפות באופן פרופורציונאלי לחלקם בבעלות; הזכויות אינן זכויות נחותות (Subordinated) או בכירות ביחס לזכויות אחרות; לא קיימת זכות חזרה למעביר או למחזיקים אחרים בזכויות משתתפות (למעט במקרה של הפרת מצגים או התחייבויות, התחייבויות חוזיות שוטפות לשירות בנכס פיננסי בשלמותו וניהול חוזה ההעברה, ומחויבויות חוזיות להתחלק בקיזוז הטבות כלשהן שהתקבלו על-ידי מחזיק כלשהו בזכויות משתתפות); ולמעביר וגם למחזיק בזכויות משתתפות אין זכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו, למעט אם כל המחזיקים בזכויות משתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי בשלמותו. במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. ההפרש בין השווי ההוגן של התמורה שהתקבלה לבין סכום הנכס שנגרע מוכר בדוח רווח והפסד. במידה ולא מתקיימים תנאי המכירה, ההעברה נחשבת לחוב מובטח. מכירה של חלק מנכס פיננסי שאינו זכות משתתפת מטופלת כחוב מובטח, היינו, הנכסים המועברים כביטחון ממשיכים להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק. הבנק גורע התחייבות אם ורק אם ההתחייבות סולקה, כלומר התקיים אחד מהתנאים הבאים (א) הבנק שילם למלווה והשתחרר ממחויבותו בגין ההתחייבות, או (ב) הבנק שוחרר משפטי בהליך משפטי או בהסכמת המלווה מהיותו החייב העיקרי בגין ההתחייבות.

10. עסקאות השאלה או שאלה של ניירות ערך

- שאלה לא מובטחת של ניירות ערך - כאשר הבנק שואל ניירות ערך בשאלה לא מובטחת, התאגיד הבנקאי מכיר בנייר ערך וכנגדו בפקדון לפי השווי של אותו נייר ערך שהתקבל בעסקת ההשאלה. נייר הערך שהבנק שאל מסווג כנייר ערך בתיק למסחר.
 - השאלה לא מובטחת של נייר ערך - כאשר הבנק משאל נייר ערך ששאל מעסקת שאלה לא מובטחת מוכר אשראי ופיקדון כנגדו, בגובה שווי השוק של נייר הערך שהועבר. שינויים בבסיס הצבירה מטופלים כהכנסות ריבית ושינויים בשווי השוק (מעבר לשינויים בבסיס הצבירה) מסווגים בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".
 - מכירה בחסר של נייר ערך שנשאל - כאשר בנק מוכר בחסר של נייר ערך שנשאל על ידו, מוכר מזומן כנגד פיקדון. הפיקדון משוערך רק אם שווי נייר הערך עלה במהלך התקופה הזאת, ומוכר בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".
- הבנק עוקב אחר שווי הוגן של ניירות ערך שנשאלו והושאלו וכן של ניירות ערך שהועברו בהסכמי רכש ומכר חוזר על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת כהכנסות או הוצאות ריבית, בהתאמה.

11. רכוש קבוע (בניינים וציוד)

הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת עלויות שניתן לייחס במישרין לרכוש הקבוע ולהבאתו למיקום ולמצב הדרושים לצורך הפעלתו. כאשר לחלקי רכוש קבוע משמעותיים יש אורך חיים שונה הם מטופלים כפריטים נפרדים של הרכוש הקבוע. בניינים העומדים למכירה, מוצגים לפי עלות או שווי מימוש שלהם, כנמוך שבהם.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף - נגרע. עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות תוכנה המיועדת לשימוש עצמי

עלויות שהתאגיד הבנקאי מהוון כחלק מעלות הנכס כוללות עלויות חיצוניות ישירות של חומרים ושירותים שנצרכים במהלך הפיתוח או הרכישה של התוכנה, עלויות שכר בגין עובדים אשר קשורים במישרין לפרויקט ומקדישים לו מזמנם, על פי היקף הזמן שמוקדש במישרין לתכנית, וכן עלויות מימון הנוצרות במהלך פיתוח התוכנה. עלויות הנהלה וכלליות ועלויות עקיפות לא מהוונות כחלק מעלות הנכס, אלא נזקפות לדוח רווח והפסד עם היווצרותן.

עלויות שהונו מופחתות על בסיס קו ישר על פני אורך החיים השימושיים של התוכנה, החל מהמועד שבו התוכנה מוכנה לשימוש אליו יועדה. תוכנה נחשבת כמוכנה לשימוש אליו יועדה לאחר שהושלמו כל הבדיקות העיקריות. אורך החיים השימושיים של התוכנה מוערך מחדש בכל תקופה. בקביעת אורך החיים השימושיים התאגיד הבנקאי לוקח בחשבון גורמים רבים, כגון שינויים טכנולוגיים, התיישנות ותחרותיות.

פחת

הפחת מחושב מהעלות ונזקף לדוח רווח והפסד (אלא אם נכלל בערך בספרים של נכס אחר), בהתאם לאורך החיים השימושי שלו, לפי שיטת הקו הישר החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש ביחס לעלות המקורית. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושי שלהם לפי התקופה הקצרה יותר. האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש מעת לעת. הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים כדלקמן:

אחוז הפחת לשנה	
משרדים להשכרה	4
רהוט וציוד משרדי	7-10 (בעיקר 7%)
מחשבים וציוד נלווה	20-33
עלויות תוכנה	20-33
שיפורים במושכר	10

הפחתת נכסים בלתי מוחשיים, לרבות נכסי תוכנה, נזקפת לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני אומדן אורך החיים השימושי של נכסים בלתי מוחשיים, החל מהמועד שבו הנכסים זמינים לשימוש.

נכסים בלתי מוחשיים אשר נוצרים בבנק (כגון: תוכנות בתהליך פיתוח) אינם מופחתים באופן שיטתי כל עוד הם אינם זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה. לפיכך, ירידת ערך בגין נכסים בלתי מוחשיים אלו נבחנת לפחות אחת לשנה, עד למועד בו הופכים להיות זמינים לשימוש על פי החלטת ההנהלה.

גריעה

ערך בספרים של רכוש קבוע נגרע מימושו או כאשר לא חזויות עוד הטבות כלכליות עתידיות מהשימוש בו או ממימושו. ההפרש בין התמורה נטו מהמימוש, אם קיימת, לבין הערך בספרים של הנכס שנגרע נזקף לדוח רווח והפסד לסעיף "הכנסות אחרות".

12. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

ירידת ערך נכסים לא שוטפים מוחזקים לשימוש:

נכסים לא שוטפים המוחזקים לשימוש כפופים להערכת ירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של הנכסים עשוי שלא להיות בר השבה.

הפסד מירידת ערך יוכר רק אם הערך בספרים של נכס (קבוצת נכסים) אינו בר השבה והוא עולה על השווי ההוגן שלו. הערך בספרים של נכס (קבוצת נכסים) אינו בר השבה אם הוא עולה על סכום תזרימי המזומנים הבלתי מהוונים הצפויים לנבוע מהשימוש בנכס ובסופו של דבר ממימושו.

הפסד מירידת ערך יימדד כסכום בו הערך בספרים של נכס (קבוצת נכסים) עולה על השווי ההוגן שלו.

אם הוכר הפסד מירידת ערך, הערך בספרים של הנכס לאחר ירידת ערכו הוא בסיס העלות החדש שלו, והוא מופחת על פני יתרת אורך החיים השימושיים של אותו נכס. אין להשיב הפסד מירידת ערך שהוכר בעבר.

קיבוץ נכסים לא שוטפים מוחזקים לשימוש:

לצורך בחינת הפסד מירידת ערך, התאגיד הבנקאי מקבץ נכסים והתחייבויות על פי הרמה הנמוכה ביותר עבורה קיימים תזרימי המזומנים הניתנים לזיהוי בנפרד, אשר במידה רבה אינם תלויים בתזרימי המזומנים של קבוצות נכסים והתחייבויות אחרות. הפסד מירידת ערך, אם קיים, יפחית רק את הערך בספרים של נכס או נכסים לזמן ארוך שבקבוצה. ההפסד יוקצה לנכסים לא שוטפים של הקבוצה, באופן יחסי לערכם בספרים של אותם נכסים. ההפסד המיוחס לנכס בודד בקבוצה לא יפחית את הערך בספרים של נכס זה מתחת לשווי ההוגן.

סמנים לירידת ערך של עלויות תוכנה לשימוש עצמי-

- התוכנה אינה צפויה לספק שירות משמעותי.
- צפוי להתבצע שינוי באופן או בהיקף בו נעשה שימוש בתוכנה כיום או בעתיד.
- צפוי להתבצע שינוי משמעותי בתוכנה
- העלויות הצפויות לפתח או לשנות את התוכנה עולות באופן משמעותי על הסכום המקורי החזוי.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

כמו כן נוספו סימנים לכך שתוכנה לא צפויה לשמש את התאגיד הבנקאי-

- מחסור בתקצוב או הוצאות עבור הפריקט
- חריגות תקציב
- קשיי תכנות שלא צפוי כי ייפתרו בזמן
- הוצגה טכנולוגיה חדשה בשוק כך שההנהלה לא צפויה להמשיך את הפיתוח הנוכחי.
- הושג מידע שהתוכנה זמינה בשוק בעלות הנמוכה באופן מהותי מהעלויות הצפויות לצרכי פיתוח.

13. חכירות

חכירה היא הסכם לפיו המחכיר מעביר לחוכר, בתמורה לתשלום או לסדרת תשלומים, את זכות השימוש בנכס לתקופת זמן מוסכמת. קיימים שני סוגים של חכירות: חכירה מימונית (חכירה המעבירה באופן מהותי את כל הסיכונים וההטבות הנלווים לבעלות בנכס, ללא קשר להעברת הזכות הקניינית בסופו של ההסדר) וחכירה תפעולית (חכירה שאינה חכירה מימונית).

תקופת החכירה היא התקופה, שאינה ניתנת לביטול, שלגביה החוכר סיכם חוזית על חכירת הנכס, ביחד עם תקופות נוספות כלשהן שלגביהן קיימת לחוכר אופציה להמשיך את חכירת הנכס, בתשלום נוסף או ללא תשלום נוסף, כאשר במועד ההתקשרות בחכירה וודאי באופן סביר שהחוכר יממש את האופציה. אם התאגיד הבנקאי הוא החוכר בחכירה תפעולית: הנכסים החוכרים אינם מוכרים במאזן והבנק מכיר בתשלומי חכירה בגין חכירה תפעולית כהוצאה על בסיס קו ישר לאורך תקופת החכירה (הכוללת את תקופת האופציה הקיימת לחוכר שבמועד ההתקשרות בחכירה ודאי באופן סביר שתמומש). לפרטים נוספים ראה סעיף 10 להלן.

14. דיווח מבדיר

מבדיר פעילות פיקוחיים:

התאגיד הבנקאי מדווח על מבדיר פעילות בהתאם למתכונת אחידה ובת השוואה שקבע הפיקוח על הבנקים, הכוללת דרישת גילוי על "מבדיר פעילות פיקוחיים", בהתאם להגדרות של הפיקוח על הבנקים. החלוקה למבדיר הפעילות הפיקוחיים מבוססת בעיקרה על מאפייני הלקוחות. לקוחות פרטיים מסווגים בהתייחס לתיק הנכסים הפיננסיים שיש להם ולקוחות עסקיים מסווגים בהתייחס למחזור פעילותם. מתכונת הדיווח על מבדיר פעילות פיקוחיים ערוכה בהתאם לכללי החשבונאות שאומצו לצורך עריכה והצגה של הדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי.

מבדיר פעילות לפי גישת ההנהלה:

גישת ההנהלה לפיכוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המבדירים הפיכוחית, ועל כן הבנק מדווח על מבדיר הפעילות בהתאם למתכונת האחידה שקבע המפקח בלבד.

15. הוצאות הנפקה נדחות

הוצאות הנפקה והפצה של אגרות חוב מוצגות על בסיס העלות והן מופחתות במשך תקופת הפירעון של ההתחייבויות לפי שיטת הריבית האפקטיבית.

16. מיסים על הכנסה

שיעור המס החל על התאגיד הבנקאי הוא שיעור המס המוטל על מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף. שיעור זה כולל מס רווח ומס שכר המוטלים על הכנסה לפי חוק זה. מס השכר נכלל בסעיף "משכורת והוצאות נלוות" בדוח רווח והפסד. הדוחות הכספיים כוללים מסים שוטפים ומסים נדחים. מסים שוטפים הנם סכום המסים על ההכנסה שיש לשלם או שניתן להשיב בתקופה השוטפת. מסים נדחים הוכרו בגין הפרשים זמניים בין הדיווח הכספי לבין בסיס המס של נכס או התחייבות ובגין העברה קדימה של הפסדים לצרכי מס. נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים נמדדים לפי שיעורי המס החוקיים הצפויים לחול על הכנסה חייבת במס בתקופות שבהן צפוי כי ימומש הנכס או תסולק ההתחייבות, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות". התאגיד הבנקאי מכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים החייבים במס, אלא אם התחייבות המסים הנדחים נובעת מהכרה במוניטין שאינו מופחת לצרכי מס או מהתחייבות מסים נדחים בגין חברות בנות, כמפורט להלן.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

התאגיד הבנקאי לא הכיר בהתחייבות מסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנוצרו עד ליום 31 בדצמבר 2016 בגין השקעה בחברות בנות מקומיות. הפרשים זמניים אלו עשויים להתחייב במס, במידה והתאגיד הבנקאי יממש את ההשקעה בחברות הבנות המקומיות. מכיוון שהשקעות אלה נרכשו על ידי התאגיד הבנקאי כדי להחזיק בהן ולפתחן, והואיל ואין בכוונת התאגיד הבנקאי לממשן, לא הוכרה ההתחייבות כאמור. החל מיום 1 בינואר 2017, התאגיד הבנקאי הכיר בהתחייבות מסים נדחים, בגין הפרשים זמניים חייבים במס בגין חברות בנות מקומיות.

התאגיד הבנקאי מכיר בנכס מסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים הניתנים לניכוי והפסדים מועברים. נכס מס נדחה מופחת בסכום יתרת הפרשה (valuation allowance) אם, על סמך משקל הראיות הקיימות, יותר סביר מאשר לא כי חלק או כל נכס המס הנדחה לא ימומש. לעניין נכס מס בגין הפסדים מועברים, התאגיד הבנקאי מיישם קריטריונים נוספים על מנת להעריך את ההסתברות שתהיה מספיק הכנסה חייבת שכנגדה ניתן יהיה לנהל את ההפסדים לצרכי מס. הכנסות והוצאות ריבית בגין מסים על הכנסה וכן קנסות לרשויות המס יסווגו בסעיף "מסים על הכנסה".

התאגיד הבנקאי מיישם את הטיפול החשבונאי בדבר חוסר ודאות במסים על הכנסה לעניין פוזיציות מס לא ודאיות מול רשויות המס (FIN 48). במקרים אלו, מיושמת גישה זו שלבית: בשלב הראשון, התאגיד הבנקאי מכיר בספרים רק בפוזיציות מס שצפוי (more likely than not) כי תתקבלנה על סמך העובדות הטכניות שלהן בלבד (בהתאם לחוקי המס, הנחיות הרגולציה והפרקטיקה הנהוגה, אם קיימת). תאגיד בנקאי שעומד בתנאי השלב הראשון מכיר בפוזיציות המס על בסיס הסכום הגבוה ביותר שצפוי (more likely than not) שיוכר, בהסתברות מצטברת מעל 50%.

17. מכשירים פיננסיים נגזרים

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, על תאגיד בנקאי להכיר בכל המכשירים הנגזרים, לרבות מכשירים נגזרים מסוימים המשובצים בחוזים אחרים, כנכסים או כהתחייבויות במאזן ולמדוד אותם לפי שווי הוגן. השינוי בשווי ההוגן של מכשיר נגזר ידווח בדוח רווח והפסד, בהתאם לאופן הייעוד של המכשיר הנגזר. שינויים בשווי הוגן של מכשירים נגזרים אשר אינם מגדירים מוכרים בדוח רווח והפסד בסעיף "הכנסות מימון שאינן מריבית".

הבנק מתקשר בחוזים אשר אינם עומדים בשלמותם בהגדרת מכשיר נגזר - חוזים כאלה יכולים להכיל מכשירים נגזרים משובצים. מכשיר נגזר משובץ יופרד מהחוזת המארח ויטופל כמכשיר נגזר בהתקיים שלושת התנאים הבאים, במצטבר: המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובץ אינם קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזת המארח, המכשיר המעורב אינו נמדד מחדש על פי שווי ההוגן בהתאם לכללים חשבונאיים מקובלים, תוך דיווח על שינויים בשווי ההוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם ומכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובץ היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. משזוהה הנגזר המשובץ הוא מופרד מהחוזת המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזת המארח. הנגזרים המשובצים המופרדים בבנק נובעים ממתן אשראי צמוד מט"ח הכולל רצפה לבסיס ההצמדה וגיוס תכניות חסכון בעלות מאפיינים זהים.

רווח או הפסד מנגזר שלא יועד כמכשיר מגדר מוכר בדוח רווח והפסד באופן שוטף. העסקאות במכשירים נגזרים מהוות חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק. השווי ההוגן של המכשירים הנגזרים מוצג במאזן כנכסים בגין מכשירים נגזרים או כהתחייבויות אחרות בגין מכשירים נגזרים, לפי העניין, והתוצאות מעסקאות במכשירים נגזרים הנובעות מרישומן על בסיס שווי הוגן נכללות בדוח רווח והפסד במסגרת סעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

18. מדידת שווי הוגן

ביום 28 באפריל, 2011, פורסם חוזר של המפקח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן וחלופת השווי ההוגן. החוזר מאמץ בין היתר את תקן חשבונאות אמריקאי (FAS ASC 820-10) 157 להלן "ASC 820-10".

תקן ASC 820-10 מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על-ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות וקביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות.

החוזר מבחין בין שני סוגי נתונים המשמשים בקביעת השווי ההוגן:

נתונים נצפים (observable inputs) מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים (unobservable inputs) משקפים את ההנחות של התאגיד הבנקאי. סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.

נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים או התחייבויות זהים בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על-ידי נתוני שוק נצפים.

נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות הנובעים ממודלים להערכה אשר אחד או יותר מהנתונים המשמעותיים (significant inputs) בהם לא נצפים.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

במידת שווי הוגן, התאגיד הבנקאי עושה שימוש בטכניקות הערכת שווי המביאות למקסימום את השימוש בנתונים נצפים ולמינימום את השימוש בנתונים לא נצפים

מידת שווי הוגן מתבססת על ההנחה שהעסקה מתבצעת בשוק העיקרי (Principal market) של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק המועיל ביותר של הנכס או ההתחייבות. השוק העיקרי הוא השוק בעל הנפח ורמת הפעילות הגבוהים ביותר עבור הנכס או ההתחייבות. השוק המועיל ביותר הוא השוק המביא למקסימום את הסכום שהיה מתקבל במכירת הנכס או מביא למינימום את הסכום שהיה משולם בהעברת ההתחייבות, לאחר שהובאו בחשבון עלויות עסקה ועלויות הובלה. ככלל, במדידות שווי הוגן מסוימות שאינן רמה 1, התאגיד הבנקאי מבצע התאמות לנתוני השוק הרלוונטיים על מנת לשקף, בין היתר, את סיכון האשראי של הצד הנגדי, את איכות האשראי של התאגיד הבנקאי עצמו, אילוצי נזילות וכדומה. למידע נוסף, ראה ביאור 34א(ד). כמו כן, כאשר קיים סיכון אשראי מהותי בגין מכשיר נגזר, שאין לגביו מחיר מצוטט בשוק פעיל, ואין אינדיקציות משוק פעיל לאיכות האשראי של הצד הנגדי שיכולות להחשב כנתון ברמה 1 או ברמה 2, מדידת השווי ההוגן של המכשיר הנגזר נחשבת מדידת שווי הוגן ברמה 3.

כאשר הנתונים המשמשים למדידת שווי הוגן מסווגים לרמות שונות במדרג השווי ההוגן, הבנק מסווג את מדידת השווי ההוגן בכללותה לרמה הנמוכה ביותר של הנתון שהוא משמעותי למדידה בכללותה.

19. זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה – פיצויים והטבות אחרות (להלן: "פיצויים") – תכניות להטבה מוגדרת

הטבת פיצויים הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. ברמה הכללית, סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית, אשר לעתים קרובות כוללת את משך הזמן שחי העובד או חיים שאריו, את מספר שנות השירות שסיפק העובד ואת התגמול של העובד בשנים מיד לפני הפרישה או הסיום.

הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה. לצורך זה, הבנק נעזר בנתונים זמינים בשוק על כל אחת מהקטגוריות המשמעותיות של הנכסים בתיק, ומשקלל אותם לפי ההרכב של נכסי התכנית.

אם המחויבות בגין הטבה חזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית, הבנק מכיר במאזן בהתחייבות השווה להתחייבות הלא ממומנת בגין הטבה חזויה. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין הטבה חזויה, הבנק מכיר במאזן בנכס השווה להתחייבות שממומנת ביתר בגין ההטבה החזויה. המחויבות בגין הטבה חזויה משקפת את הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן. מדידת מחויבות זו תתבסס על הנחות אקטואריות המתאימות למועד המאזן של הבנק (לדוגמה, תחלופה, תמותה, שיעורי היוון וכן הלאה) ונתוני מפקד אוכלוסין נכון למועד זה.

הבנק בוחן את הנחותיו על בסיס רבעוני ומעדכן הנחות אלה בהתאם.

רווח או הפסד אקטוארי, הינו שינוי בערך של מחויבות בגין הטבה חזויה או של נכסי תכנית, הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער, או הנובע משינוי בהנחה אקטוארית.

רווחים והפסדים אקטואריים שאינם נובעים כתוצאה משינוי בשיעור ההיוון ליום 1 בינואר 2013, ובתקופות לאחר מכן, נכללים במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר ומופחתים בשיטת הקו הישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

ההפסד האקטוארי ליום 1 בינואר 2013, הנובע מהפער שבין שיעור ההיוון לחישוב עתודות לכיסוי זכויות עובדים צמודות למדד המחירים לצרכן שנקבע עלפי הוראת השעה בהוראות הדיווח לציבור (4%) לבין שיעורי ההיוון למועד זה של התחייבויות לעובדים צמודות למדד, שנקבעו עלפי האמור לעיל, נכלל במסגרת הרווח הכולל האחר המצטבר. רווחים אקטואריים מיום 1 בינואר 2013 ואילך, הנובעים כתוצאה משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות הדיווח, נרשמים ברווח הכולל האחר המצטבר, ומקטינים את יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, עד לאיפוסה.

הפסדים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות הדיווח, ורווחים אקטואריים הנובעים משינויים שוטפים בשיעורי ההיוון במהלך תקופות הדיווח לאחר איפוס יתרת ההפסד הרשומה כאמור לעיל, מופחתים בשיטת קו ישר על פני תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

שיעור ההיוון להטבות לעובדים מחושב על בסיס תשואת איגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע של איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA (בינלאומי) ומעלה במועד הדיווח. משיקולים פרקטיים, המרווח נקבע לפי ההפרש בין שיעורי התשואה לפדיון, לפי תקופות פירעון, על איגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב, לבין שיעורי התשואה לפדיון, לאותן תקופות לפירעון, על איגרות חוב של ממשלת ארה"ב, והכל במועד הדיווח. הבנק מיישם את הנחיות הפיקוח על הבנקים בדבר בקרה פנימית על תהליך הדיווח הכספי בנושא זכויות עובדים, לרבות לעניין בחינת "מחויבות שבמהות" להעניק לעובדי הטבות בגין פיצויים מוגדלים ו/או פנסיה מוקדמת.

תכנית להפקדה מוגדרת – הטבות לאחר פרישה

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית, ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבונות של העובד במקום לקבוע את סכום ההטבות שהעובד יקבל. בתכנית להפקדה מוגדרת אחרי פרישה, ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה, ובחילוטם של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבונות של אותו משתתף.

במידה שנדרש כי ההפקדות המוגדרות של תכנית לחשבונות של אדם יעשו לתקופות שבהן אותו אדם מספק שירותים, עלות הפנסיה נטו או עלות ההטבה האחרת לאחר פרישה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה. אם תכנית דורשת שיעשו הפקדות לתקופות לאחר שאדם פורש לגמלאות או מסיים את העסקתו, העלות הנאמדת תיצבר במהלך תקופת השירות של העובד.

התחייבויות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

שי לחג

הבנק מכיר בסכום הלא מהוון של ההטבה השוטפת במועד מתן השירות. בנוסף, הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה בהתאם לכללים של הטבות אחרות לאחר הפרישה.

היעדרויות בתשלום

חופשה – הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה הרלוונטית שנקבעה. לצורך חישוב ההתחייבות מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה נזקפים מידית לדוח רווח והפסד. לצורך קביעת ריבית ההיוון ואופן ההקצאה לתקופות של עלות השירות, הבנק מיישם את העקרונות של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת בהתאמות הנדרשות.

מחלה – הבנק לא צובר התחייבות בגין ימי מחלה.

הטבות אחרות לזמן ארוך לעובדים פעילים – מענקי יובל

הבנק צובר את ההתחייבות לאורך התקופה המזכה בהטבה. לצורך חישוב ההתחייבות בגין הטבות אלה מובאים בחשבון הנחות אקטואריות ושיעורי היוון. כל מרכיבי עלות ההטבה לתקופה, לרבות רווחים והפסדים אקטואריים נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

20. התחייבויות תלויות

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, אומצו הוראות תקן חשבונאות אמריקאי ASC 450 וההוראות הנלוות אליו לעניין הטיפול החשבונאי בתביעות משפטיות תלויות, למעט במקרים נדירים כמו בתביעות ייצוגיות שבהן אין באפשרות הבנק ויועציו המשפטיים להעריך את תוצאותיהן.

בדוחות הכספיים של התאגיד הבנקאי נכללות הפרשות נאותות בגין תביעות, בהתאם להערכת ההנהלה ובהתבסס על הערכת היועצים המשפטיים.

בהתאם להוראות המפקח על הבנקים, התאגיד הבנקאי יוצר הפרשה בגין תביעה, בהתקיים שני תנאים מצטברים:

1. צפוי (Probable), כלומר הסתברות מעל ל-70%, שההטווח מחויבות לסוף תקופת הדיווח בהתאם למידע הזמין עד למועד שבו הדוחות הכספיים פורסמו; וכן
2. ניתן לאמוד את סכום המחויבות באופן סביר.

הערכת הנהלת הבנק, הנסמכת על יועציה המשפטיים בקשר להסתברות להתממשות החשיפה לסיכון בתביעות נקבעת על בסיס שלושה תחומי הסתברות, כדלהלן:

1. סיכון צפוי – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים.
2. סיכון אפשרי – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי.
3. סיכון קלוש – הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי. בגין תביעות שהחשיפה בהן קלושה אולם ההתחייבות או ההפסד האפשרי המרבי עלולים להעמיד בספק את המשך פעולתו של הבנק, ניתן גילוי.

21. רווח למניה

הרווח למניה מחושב על-ידי חלוקה של הרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות החברה במספר המניות הרגילות המשוקלל שקיים במהלך התקופה. ברווח הבסיסי למניה נכללות רק מניות אשר קיימות בפועל במהלך התקופה.

22. בעלי עניין וצדדים קשורים

המידע על יתרות מאזניות וחוס מאזניות והמידע על תוצאות העסקאות (להלן: "המידע") עם בעלי עניין צדדים קשורים ניתן לגבי כל אדם המוגדר כבעל עניין או צד קשור לפי ההגדרות בסעיף 1 בהוראות הדיווח לציבור, או כאיש קשור, לפי ההגדרות בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 בדבר "עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים". בנוסף לדרישות הגילוי הנדרשות מכוח הוראות הדיווח לציבור, התאגיד הבנקאי מיישם גם את הוראות הגילוי המתחייבות מיישום נושא 850 בקודיפיקציה בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור". המידע על בעלי עניין וצדדים קשורים מתייחס לתאגיד הבנקאי והחברות המאוחדות שלו, ואינו מוצג על בסיס התאגיד הבנקאי לבדו.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

נ. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא התקן/ הוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL)	החל מיום 1 בינואר, 2022 ואילך.	בחודש יוני, 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-13 (להלן: "העדכון"), שמטרתו העיקרית הינה לספק מידע שימושי יותר למשתמשי הדוחות הכספיים בנוגע להפסדי האשראי הצפויים בגין מכשירים פיננסיים ובגין מחויבויות אחרות למתן אשראי, בכל מועד דיווח. לצורך כך, התיקונים בעדכון זה מחליפים את שיטת ההפרשה להפסדי אשראי המבוססת על הפסדים שהתהוו בשיטה המשקפת הפסדי אשראי צפויים ודורשת התחשבות בטווח רחב יותר של מידע סביר ותומך בהערכת הפסדי אשראי. להלן תמצית עיקרי השינויים: • ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה • באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים • יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי • ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה • הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדיור), אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.	הבנק נערך ליישום ההוראות אך אין ביכולתו בשלב זה להעריך את תוצאותיו.
חכירות	החל מיום 1 בינואר, 2020.	בחודש פברואר 2016 פרסמה ה-FASB את ASU 2016-02 בחודש יולי 2018 פרסמה ה-FASB את ASU 2018-10 הכולל תיקונים ושיפורים שנועדו להבהיר היבטים מסויימים של הנחיות שפורסמו אשר קבעו כללי חשבונאות מעודכנים בכללי חכירות. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח. להלן תמצית עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בעקבות יישום כללים אלה: • תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית. • בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה. • עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בתקן החדש. • נכסי סיכון בגין זכות שימוש (right of use) בגין חכירות תפעוליות שיוכרו במאזן ישוקללו ב-100% לצורך יחס ההון המזערי.	להערכת הבנק, ההשפעה הצפויה הינה גידול בסך הנכסים (נכסי סיכון) וההתחייבויות של כ-100 מיליוני ש"ח בהתאמה וקיטון של כ-0.1 נקודות האחוז על יחס ההון המזערי.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

א. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

נושא התקן/הוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
מדידות שווי הוגן	החל מיום 1 בינואר, 2020	בחוודש אוגוסט 2018 פרסמה ה-FASB את ASU 2018-13 (להלן: "העדכון"), המשנה את דרישות הגילוי של מדידות שווי הוגן הנדרשות בהתאם לנושא 820, מדידות שווי הוגן. שינויים אלה כוללים הסרה והוספה של דרישות גילוי וכן הבהרה לגבי דרישות גילוי מסוימות. להלן עיקרי השינויים: - בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן - בוטלה הדרישה למתן מידע בדבר מדיניות הישגות לקביעה מתי העברות בין רמות נחשבות ככאלה שהתקיימו - בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3 - במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי ההוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאויות - התוספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.	להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.
תכניות להטבה מוגדרת	החל מיום 1 בינואר, 2021	בחוודש אוגוסט 2018 פרסמה ה-FASB את ASU 2018-14 (להלן: "העדכון"), המשנה דרישות גילוי מסוימות של תת-נושא 715-20, הטבות פרישה - תכניות להטבה מוגדרת, עבור מעסיקים שמממנים לעובדיהם תכניות פנסיה להטבה מוגדרת או תכניות הטבה אחרות לאחר פרישה. להלן עיקרי השינויים: - בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת. - בוטלה הדרישה להצגת סכום ההטבות השנתיות העתידיות המכוסות על ידי חוזי ביטוח, לרבות חוזי קצבה (אנונה), וכן עסקאות משמעותיות כלשהן בין הישגות או צדדים קשורים לבין התכנית. - התוספה דרישה לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה. - הובהרו דרישות גילוי עבור ישויות שיש להן שתי תכניות או יותר.	להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.
הטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה	החל מיום 1 בינואר, 2021	ביום 18 בדצמבר 2019 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון תקינה המהווה עדכון לנושא ASU 2019-12 740 בקודיפיקציה בדבר מיסים על ההכנסה. מטרת התיקון, פישוט הטיפול החשבונאי במיסים על הכנסה באמצעות ביטול חריגים ומתן הקלות באמצעות שינוי ההנחיות.	להערכת הבנק, ההשפעה של אימוץ ההוראה על הדוחות הכספיים אינה צפויה להיות מהותית.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות חשבונאית (המשך)

נ. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הכיקוח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם (המשך)

נושא התקן/ הוראה	מועד תחילה	תמצית הדרישות בתקן/ הוראה	השפעה על הדוחות הכספיים
הפסקת השימוש בלייבור	עד ליום 31 בדצמבר, 2021.	החל משנת 2022, המערכת הפיננסית העולמית צפויה להפסיק לפרסם את ריבית ה- LIBOR וריבית ה- EURIBOR (להלן גם: "הריביות הרלוונטיות") ולחדול מהשימוש בהן. במסגרת הכוונה לבסס עוגני ריבית חלופיים במטבעות הרלוונטיים, מתגבשות בעולם בימים אלו חלופות לריביות הרלוונטיות אך אלו טרם נקבעו באופן מוחלט. חלק מן החלופות המובילות מבוססות, בשלב זה, על ריביות שמשקפות ריבית נטולת סיכון (risk free), בניגוד לריביות הרלוונטיות המשקללות גם סיכון אשראי של הבנקים. בהתאם, עשוי המעבר לעוגני ריביות נטולות סיכון לחייב עדכון עלות בגין הסיכון. בשלב זה אין ביכולתנו להגדיר במדויק את השינוי באופן לגבי קביעת עוגני הריבית החלופיים ואופן חישוב עלויות הסיכון הנוספות לאור חוסר הוודאות לגבי המשך ביצוע התהליך שמושפע כאמור מהחלטות בינלאומיות, אין ביכולתנו כרגע להגדיר את השינוי במדויק. בשלב זה, אין וודאות כי אלו אכן יהיו לגבי עוגני הריבית החלופיים באותם מטבעות, ולא ידוע מתי תתבצע ההחלפה, כיצד יחושבו ריביות אלו ומי יהיה אחראי על פרסומן, כיצד ישוקללו לפרקי זמן ארוכים יותר מריביות יומיות, כיצד תחושב תוספת מרווח סיכון האשראי בעת המעבר מהריביות הרלוונטיות לעוגני הריבית החלופיים המבוססים על ריביות נטולות סיכון וכן לאילו פרקי זמן (תקופות ריבית) יתייחסו עוגני הריבית החלופיים.	להערכת הבנק, תהיינה השלכות הן בהיבט התפעולי והן בהיבטים נוספים. הבנק נמצא בשלבי היערכות ראשוניים אך באפשרותו להעריך כי אין מדובר על השפעה מהותית על דוחות הבנק.

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
א. הכנסות ריבית			
469.0	521.8	540.9	מאשראי לציבור
1.3	1.4	4.1	מפיקדונות בבנק ישראל וממזומנים
-	0.1	0.1	מפיקדונות בבנקים
3.2	4.5	3.4	מאגרות חוב
-	-	0.1	מנכסים אחרים
473.5	527.8	548.6	סך הכל הכנסות הריבית
ב. הוצאות ריבית			
74.4	101.8	87.0	על פיקדונות הציבור
1.9	2.1	1.7	על פיקדונות מבנקים
0.3	0.3	-	על פיקדונות הממשלה
33.5	39.9	40.1	על תעודות התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
110.1	144.1	128.8	סך הכל הוצאות הריבית
363.4	383.7	419.8	סך הכנסות ריבית, נטו
ג. פחת הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
2.7	4.3	3.4	זמינות למכירה
0.5	0.2	-	למסחר
3.2	4.5	3.4	סך הכל כלול בהכנסות ריבית

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
א. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
1. מפעילות במכשירים נגזרים⁽¹⁾			
(0.9)	(4.4)	3.9	סך הכול מפעילות במכשירים נגזרים
2. מהשקעה באגרות חוב			
2.7	0.9	3.0	רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
(0.9)	(0.4)	(0.3)	הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ⁽³⁾
1.8	0.5	2.7	סך הכל מהשקעה באג"ח
(3.5)	6.7	(7.8)	3. הפרשי שער, נטו
4. מהשקעה במניות			
-	27.0	-	רווחים ממכירת מניות שאינן למסחר (מניות זמינות למכירה) ⁽⁶⁾
-	-	0.8	דיבידנד ממניות שאינן למסחר (מניות זמינות למכירה)
-	-	1.3	רווחים שטרם מומשו
-	27.0	2.1	סך הכל מהשקעה במניות
2.5	16.4	56.8	5. רווחים בגין הלוואות שנמכרו
(0.1)	46.2	57.7	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר
ב. הכנסות מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר			
(1.2)	(2.3)	(1.3)	הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים
0.7	(1.1)	2.9	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב למסחר, נטו ⁽⁴⁾
-	0.3	(0.5)	רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ⁽⁵⁾
(0.5)	(3.1)	1.1	סך הכל בגין פעילויות למטרות מסחר
(0.6)	43.1	58.8	סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית
פירוט על הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר לפי חשיפת סיכון			
(0.4)	(3.1)	2.1	חשיפת רבית
-	0.3	(0.5)	חשיפה למניות
(0.1)	(0.3)	(0.5)	חשיפת מטבע חוץ
(0.5)	(3.1)	1.1	סך הכל

⁽¹⁾ מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

⁽²⁾ מזה בגין נגזרי אשראי, בהם התאגיד הבנקאי מוטב לימים 31.12.2018, 31.12.2017 ו-31.12.2018 בסך של 1.3 מיליוני ש"ח, (1.5) מיליוני ש"ח ו-1.1 מיליוני ש"ח בהתאמה.

⁽³⁾ סוג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.

⁽⁴⁾ מזה חלק הרווחים (הפסדים) הקשורים לאג"ח ותעודות סל למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחז, לימים 31.12.2018, 31.12.2017 ו-31.12.2018 בסך של 0.3 מיליוני ש"ח, (0.1) מיליוני ש"ח ו-4.4 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁵⁾ מזה חלק הרווחים הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן בבנק ובמאוחז, לימים 31.12.2018, 31.12.2017 ו-31.12.2018 בסך של 0.1 מיליוני ש"ח, 0 מיליוני ש"ח ו-0 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁶⁾ בשנת 2018 כולל הכנסה בסך 27.0 מיליוני ש"ח ממכירת מניות הבורסה לניירות ערך בתל אביב - בהתאם להסדר חלוקת הון המניות של הבורסה בין חברי הבורסה, הוקצו על שם הבנק 5,390,416 מניות רגילות ללא ע"נ, לבנק נמסרה תעודת מניה בגין אחזקתו במניות אלו, הבנק החזיק לאחר השינוי המבני הנ"ל 5.39% ממניות הבורסה. בהמשך לדיווח מיום 18 בינואר 2018, לפיו החליט דירקטוריון הבנק להציע לבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, למכור את כל מניות הבנק בחברת הבורסה, ביום 27 באוגוסט 2018 הודיעה הבורסה לניירות ערך בתל אביב לבנק כי הושלמה עסקת המכירה של מניות הבורסה אשר היו בבעלות הבנק. תמורת המכירה הסתכמה בכ- 27.0 מיליוני ש"ח.

⁽⁷⁾ לפרטים אודות רווח בגין הלוואות שנמכרו ראה ביאור 35 נושאים שונים ואירועים לאחר תאריך המאזן.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4 – עמלות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
32.5	12.7	9.7	פעילות בניירות ערך ⁽¹⁾
22.6	22.6	23.9	עמלות ליווי פרויקטים
10.0	10.3	10.8	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
7.1	6.4	7.8	טיפול באשראי
11.0	10.6	10.9	הפרשי המרה
7.3	7.4	7.0	עמלות מביטוח חיים
7.4	4.7	4.3	עמלות מעסקי מימון
1.5	1.4	1.4	עמלות מביטוח נכס
3.4	3.4	3.1	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
11.5	13.1	14.9	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
-	1.4	9.3	עמלות מכרטיסים נטענים ⁽²⁾
3.9	4.3	3.2	עמלות אחרות
118.2	98.3	106.3	סך כל העמלות התפעוליות

⁽¹⁾ בתחילת שנת 2018 נמכרו תיקי הלקוחות העצמאיים והמוסדיים של הבנק בתחום פעילות הברוקראז'.

⁽²⁾ במהלך שנת 2019 הוכרו הכנסות בסך 5.6 מיליוני ש"ח במסגרת הסכם שיתוף פעולה עם גוף קמעונאי מוביל.

ביאור 4א – הכנסות מחוזים עם לקוחות⁽¹⁾

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019								
עמלות משירותים עיקריים	משקי בית	פרטית	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים	ניהול	סה"כ	
						פיננסי		
6.7	1.3	1.7	-	-	-	-	9.7	פעילות בניירות ערך
0.7	0.7	11.6	3.0	7.9	-	-	23.9	עמלות ליווי פרויקטים
8.9	-	-	-	-	-	1.9	10.8	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
3.9	0.4	3.3	-	0.1	0.1	-	7.8	טיפול באשראי
4.8	0.3	4.3	0.1	14	-	-	10.9	הפרשי המרה
7.0	-	-	-	-	-	-	7.0	עמלות מביטוח חיים
1.9	0.1	-	0.5	1.8	-	-	4.3	עמלות מעסקי מימון
1.4	-	-	-	-	-	-	1.4	עמלות מביטוח נכס
2.5	0.5	0.1	-	-	-	-	3.1	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים
14.9	-	-	-	-	-	-	14.9	עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים
9.3	-	-	-	-	-	-	9.3	עמלות מכרטיסים נטענים
3.2	-	-	-	-	-	-	3.2	עמלות אחרות
65.2	3.3	21.0	3.6	11.2	0.1	1.9	106.3	סך כל העמלות התפעוליות

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 4א – הכנסות מחוזים עם לקוחות⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
	עסקים בנקאות	עסקים זעירים	עסקים קטנים	עסקים בינוניים וגדולים	מוסדיים	ניהול פיננסי	סה"כ
פעילות בניירות ערך	8.5	1.4	1.3	-	0.1	0.8	12.7
עמלות ליווי פרוייקטים	1.1	0.4	9.8	3.6	7.7	-	22.6
הכנסות נטו משירות תיקי אשראי	9.1	-	-	-	-	1.2	10.3
טיפול באשראי	4.2	0.1	1.8	0.1	0.1	0.1	6.4
הפרשי המרה	4.5	0.5	4.7	0.1	0.8	-	10.6
עמלות מביטוח חיים	7.4	-	-	-	-	-	7.4
עמלות מעסקי מימון	0.7	0.1	1.5	0.8	1.6	-	4.7
עמלות מביטוח נכס	1.4	-	-	-	-	-	1.4
עמלות הפצת מוצרים פיננסיים	2.9	0.5	-	-	-	-	3.4
עמלות משיכה ממכשירים אוטומטיים	13.1	-	-	-	-	-	13.1
עמלות מכרטיסים נטענים	1.4	-	-	-	-	-	1.4
עמלות אחרות	3.5	-	0.8	-	-	-	4.3
סך כל העמלות התפעוליות	57.8	3.0	19.9	4.6	10.3	0.9	98.3

(1) לפי מגזרי פעילות פיקוחיים

ביאור 5 – הכנסות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019
-	21.0	-
11.5	11.4	-
11.5	32.4	-

ביאור 6 – משכורות והוצאות נלוות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
123.6	⁽²⁾ 121.6	118.6	משכורות
⁽²⁾ 11.8	⁽²⁾ 14.3	14.8	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה
27.8	⁽²⁾ 33.8	34.1	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים):
3.6	3.3	3.8	הטבה מוגדרת - עלות שירות ⁽¹⁾
⁽²⁾ 7.6	⁽²⁾ 8.6	7.5	הפקדה מוגדרת
0.8	0.6	0.5	הוצאות בגין הטבות אחרות לעובדים
175.2	182.2	179.3	סך הכל משכורות והוצאות נלוות

⁽¹⁾ ראה ביאור 23- הטבות לעובדים.

⁽²⁾ סווג מחדש.

ביאור 7 – הוצאות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
1.2	0.4	11	הוצאות בגין הטבה מוגדרת
58.5	39.8	41.8	מחשב
14.8	18.4	19.2	שירותים מקצועיים
16.5	22.6	27.1	שיווק ופרסום
8.6	4.7	3.8	עמלות
4.3	4.5	4.4	אחזקת רכב
4.6	3.8	5.5	מוקד טלפוני
4.0	4.0	5.5	הדרכה והשתלמויות
4.7	4.4	3.8	תקשורת (דואר, טלפון, משלוחים וכד')
1.7	1.5	1.5	שכר חברי דירקטוריון
2.6	2.5	2.7	משרדיות
1.4	1.2	1.4	ביטוח
0.4	0.4	-	הפחתת נכסים בלתי מוחשיים
-	1.4	6.4	הוצאות הנפקת כרטיסים נטענים
5.7	9.5	5.9	אחרות
129.0	119.1	130.1	סך כל ההוצאות האחרות

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. הרכב ההפרשה למסים על הרווח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
12.5	23.7	48.4	מיסים שוטפים בגין שנת החשבון
2.9	(1.1)	13	מיסים שוטפים בגין שנים קודמות
15.4	22.6	49.7	סך כל המסים השוטפים
בתוספת (בניכוי):			
2.5	9.4	(0.7)	מיסים נדחים בגין שנת החשבון
(2.7)	-	-	מיסים נדחים בגין שנים קודמות
(0.2)	9.4	(0.7)	סך כל המסים השוטפים
15.2	32.0	49.0	הפרשה למיסים על ההכנסה

ב. התאמה בין סכום המס התאורטי שהיה חל אילו הרווח היה מתחייב במס לפי השיעור המס הסטטוטורי החל בישראל על הבנק לבין ההפרשה למסים על הרווח כפי שנסקפה בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
52.2	119.2	138.4	רווח לפני מס
35.04%	34.19%	34.19%	שיעור המס הסטטוטורי החל על בנק בישראל
18.3	40.8	47.3	סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי
מס (חסכון במס) בגין:			
1.1	0.8	1.1	הוצאות אחרות לא מוכרות
(4.0)	(8.6)	(0.1)	הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל
0.2	(1.1)	1.3	מיסים בגין שנים קודמות
(0.1)	-	-	שינוי יתרת מיסים נדחים עקב שינוי בשיעור המס
-	-	-	הכנסות חברות בת בישראל
(0.3)	0.1	(0.6)	הפרשים אחרים
15.2	32.0	49.0	הפרשה למיסים על ההכנסה

ג. שומות

לבנק שומות סגורות עד וכולל 2014, וכן שומות ניכויים עד וכולל 2013, בהתאם לאישור פקיד שומה. לבנק ובחברות המאחדות השומות נחשבות לסופיות עד וכולל 2014.

ביאור 8 – הפרשה למסים על הרווח (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. יתרות מסים נדחים לקבל ועתודה למסים נדחים⁽¹⁾

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2019	2018	2019
שיעור מס ממוצע			
מיסים נדחים לקבל:			
23.00%	23.00%	23.1	16.6
נכס מס בגין הפסדים			
בגין הפרשי עיתוי:			
34.19%	34.19%	2.8	6.0
הפרשה לחופשה ומענק יובלות ופיצויים			
34.19%	34.19%	0.1	0.1
כתבי התחייבויות נדחים			
34.19%	34.19%	49.4	49.6
מהפרשה להפסדי אשראי			
34.19%	34.19%	0.1	0.1
מריבית שלא נקפה להכנסות השנה			
34.19%	34.19%	(1.1)	0.4
בגין התאמת נכסים לא כספיים ואחרים			
30.70%	31.50%	74.4	72.8
סך הכל מיסים נדחים לקבל			
עתודה למיסים נדחים			
23.00%	23.00%	(3.1)	(0.8)
בגין התאמת נכסים לא כספיים ואחרים			
34.19%	34.19%	(3.1)	(0.8)
סך הכל עתודות למיסים נדחים			

המיסים השוטפים והמיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס החדשים שהיו בתוקף ביום הדוח.

(1) מימוש המסים הנדחים לקבל נטו, מבוסס על תחזית לפיה תהיינה לבנק הכנסות חייבות במס בעתיד בסכומים מתאימים. והערכת ההנהלה לגבי מימושם כי סביר יותר מאשר לא, כי ימומשו.

ה. שיעורי המס החלים על הבנק ועל חברות הבנות

- א. הבנק מוגדר כ"מוסד כספי" לעניין חוק מס ערך מוסף התשל"ה - 1975 וככזה מוטלים על פעילותו מס שכר ומס רווח לפי השיעור שנקבע בחוק מע"מ.
- ב. ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם חוק התייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), אשר קבע, בין היתר הפחתה של שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות.
- בפעימה הראשונה שיעור המס ירד ל-24%, החל מיום 1 בינואר 2017 ובפעימה השנייה שיעור המס ירד ל-23% החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך.
- ג. המיסים החלים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על פי חוק מס ערך מוסף.
- להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על תאגידיים בנקאיים:

ו. להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על מוסדות כספיים ובכללם החברה בעקבות השינויים האמורים:

שנה	שיעור חברות מס	שיעור מס רווח	שיעור מס כולל
באחוזים			
2017	24%	17%	35.04%
2018 ואילך	23%	17%	34.19%

ז. לפרטים אודות הסדר המס בעקבות רכישת כלל בטוחה ראה ביאור 1(3).

ביאור 9 - רווח למניה המיוחס לבעלי מניות הבנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
37.0	87.2	89.4	סך הכל רווח נקי המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק
70.5	70.5	70.5	מממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימש בחישוב הרווח הבסיסי והמדולל
			רווח למניה (בש"ח)
0.52	1.24	1.27	רווח בסיסי ומדולל

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לאחר השקעת מס

סה"כ	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת נירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו	
(0.8)	0.7	(1.5)	יתרה ליום 1 בינואר 2017
(0.9)	(2.2)	1.3	שינוי נטו במהלך השנה
(1.7)	(1.5)	(0.2)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
0.6	1.7	(1.1)	שינוי נטו במהלך השנה
(1.1)	0.2	(1.3)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
(3.0)	(4.9)	1.9	שינוי נטו במהלך השנה
(4.1)	(4.7)	0.6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2019

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השקעת מס ואחרי השקעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2017			2018			2019		
לפני	השקעת	לאחר	לפני	השקעת	לאחר	לפני	השקעת	לאחר
מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס	מס
התאמות בגין הצגת נירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן								
5.6	(1.9)	3.7	(1.2)	0.4	(0.8)	3.9	(1.4)	2.5
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) הפסדים בגין ני"ע זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽¹⁾								
(2.7)	0.9	(1.8)	(0.5)	0.2	(0.3)	(1.9)	0.7	(1.2)
2.9	(1.0)	1.9	(1.7)	0.6	(1.1)	2.0	(0.7)	1.3
שינוי נטו במהלך השנה								
הטבות לעובדים								
(7.3)	2.4	(4.9)	2.8	(1.0)	1.8	(2.9)	0.9	(2.0)
רווחים (הפסדים) אקטוארי נטו בתקופה רווחים (הפסדים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ⁽²⁾								
-	-	-	(0.2)	0.1	(0.1)	(0.3)	0.1	(0.2)
(7.3)	2.4	(4.9)	2.6	(0.9)	1.7	(3.2)	1.0	(2.2)
שינוי נטו במהלך השנה								
(4.4)	1.4	(3.0)	0.9	(0.3)	0.6	(1.2)	0.3	(0.9)
סה"כ השינוי נטו במהלך השנה								

⁽¹⁾ הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית, לפרטים ראה ביאור 3.

⁽²⁾ הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הוצאות בגין הטבות עובדים, לפרטים ראה ביאור 23.

ביאור 11 – מזומנים ופיקדונות בבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
1,861.0	2,786.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים מרכזיים
255.8	268.0	מזומנים ופיקדונות בבנקים מסחריים
2,116.8	3,054.8	סה"כ מזומנים ופיקדונות בבנקים
2,116.8	3,054.8	מזה: מזומנים, פיקדונות בבנקים ופיקדונות בבנק ישראל לתקופה מקורית של עד 3 חודשים

ביאור 12 - ניירות ערך

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019				
הערך במאזן	רווח כלל אחר מצטבר ⁽²⁾			שווי הוגן ⁽³⁾
	עלות מופחתת	רווחים	הפסדים	
א. אגרות חוב זמינות למכירה				
של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾	138.5	138.2	0.3	138.5
של ממשלות זרות	24.2	24.2	-	24.2
מוסדות פיננסיים	56.4	56.1	0.3	56.4
של אחרים בישראל	47.3	47.0	0.4	47.3
אגרות חוב זמינות למכירה	266.4	265.5	1.0	266.4

רווחים שטרם מומשו מהתאמות				
הערך במאזן	עלות מופחתת	לשווי הוגן ⁽³⁾	מומשו מהתאמות	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות
שווי הוגן ⁽²⁾				
ב. השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר				
מניות וקרנות שאינן למסחר	73.2	73.5	0.2	0.5
73.2				
סך הכל ניירות ערך שאינן למסחר	339.6	339.0	1.2	0.6
339.6				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות - עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ³⁾	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן ³⁾	שווי הוגן
ג. ניירות ערך למסחר				
אגרות חוב				
0.2	0.2	-	-	0.2
של ממשלת ישראל				
5.1	5.1	-	-	5.1
של אחרים בישראל				
5.3	5.3	-	-	5.3
סך אג"ח למסחר				
1.0	1.1	-	0.1	1.0
מניות ותעודות סל וקרנות				
6.3	6.4	-	0.1	6.3
סך הכל ניירות ערך למסחר				
345.9	345.4	12	0.7	345.9
סך הכל ניירות ערך				

⁽¹⁾ נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".

⁽³⁾ נזקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-13 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים אודות שעבודים ראה ביאור 27.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018				
רווח כולל אחר מצטבר ⁽²⁾				
שוי הוגן ⁽¹⁾	הפסדים	רווחים	עלות מוכחת	הערך במאזן

א. ניירות ערך זמינים למכירה

אגרות חוב

658.3	0.7	-	659.0	658.3	של ממשלת ישראל ⁽⁴⁾
118.7	1.3	-	120.0	118.7	של ממשלות זרות
124.1	0.1	0.3	123.9	124.1	מוסדות פיננסיים
11.5	0.4	-	11.9	11.5	של אחרים בישראל
912.6	2.5	0.3	914.8	912.6	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה

הפסדים				
שטרם מומשו מהתאמות				
שוי הוגן	לשווי הוגן ⁽³⁾	לשווי הוגן ⁽³⁾	עלות מוכחת (במניות - עלות)	הערך במאזן

ב. ניירות ערך למסחר

אגרות חוב

40.5	0.1	0.1	40.5	40.5	של ממשלת ישראל
3.1	0.1	-	3.2	3.1	של אחרים בישראל
43.6	0.2	0.1	43.7	43.6	סך הכל ניירות ערך למסחר
956.2	2.7	0.4	958.5	956.2	סך הכל ניירות ערך

⁽¹⁾ נתוני שוי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.

⁽²⁾ כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שוי הוגן."

⁽³⁾ נזקפו לדוח רווח והפסד.

⁽⁴⁾ מזה שועבד למסלקות הבורסה והמעו"ף סכום של כ-26.5 מיליוני ש"ח.

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב, ראה ביאור 2 וביאור 3.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך של איגרות חוב זמינות למכירה הנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש

ליום 31 בדצמבר 2019							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו ⁽¹⁾				הפסדים שטרם מומשו ⁽¹⁾			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
-	-	-	-	-	-	-	39.9
של ממשלת ישראל ⁽²⁾							
-	-	-	-	0.1	-	0.1	27.9
של אחרים בישראל							
-	-	-	-	0.1	-	0.1	67.8
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה							

ליום 31 בדצמבר 2018							
12 חודשים ומעלה				פחות מ-12 חודשים			
הפסדים שטרם מומשו ⁽¹⁾				הפסדים שטרם מומשו ⁽¹⁾			
סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן	סה"כ	20-40%	0-20%	שווי הוגן
אגרות חוב							
0.4	-	0.4	67.5	0.3	-	0.3	587.0
של ממשלת ישראל							
1.3	-	1.3	118.7	-	-	-	-
של ממשלות זרות							
0.4	-	0.4	11.1	0.1	-	0.1	49.7
של אחרים בישראל							
2.1	-	2.1	197.3	0.4	-	0.4	636.7
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה							

⁽¹⁾ להערכת הבנק ירידות הערך המוצגות בביאור זה הינן בעלות אופי זמני ועל כן אין צורך ברישום ירידת ערך.

⁽²⁾ סכום הנמוך מ-0.1 מיליוני ש"ח לא מוצג.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽¹⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2019					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה					
1,253.5	4.6	13.2	1,271.3	-	1,271.3
578.3	7,633.1	1,248.6	9,460.0	268.7	9,728.7
264.8	7,277.8	-	7,542.6	-	7,542.6
1,831.8	7,637.7	1,261.8	10,731.3	268.7	11,000.0
סך הכל חובות^(*)					
מזה:					
0.2	-	10.5	10.7	-	10.7
-	4.6	-	4.6	-	4.6
0.2	4.6	10.5	15.3	-	15.3
סך הכל חובות פגומים					
3.8	139.3	9.5	152.6	-	152.6
-	-	6.7	6.7	-	6.7
4.0	143.9	26.7	174.6	-	174.6
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
5.7	0.7	7.9	14.3	-	14.3
2.2	45.2	49.8	97.2	-	97.2
0.9	44.8	-	45.7	-	45.7
7.9	45.9	57.7	111.5	-	111.5
סך הכל^(*)					
0.1	0.7	7.8	8.6	-	8.6
מזה: בגין חובות פגומים^(**)					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0 אלפי ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 26.2 מיליוני ש"ח.

⁽³⁾ סווג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. חובות⁽⁴⁾, אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת חוב רשומה					
1,058.7	2.3	18.5	1,079.5	-	1,079.5
350.2	7,501.0	1,078.2	8,929.4	255.8	9,185.2
217.1	7,137.3	-	7,354.4	-	7,354.4
1,408.9	7,503.3	1,096.7	10,008.9	-	10,264.7
סך הכל חובות^(*)					
מזה:					
3.2	-	12.6	15.8	-	15.8
3.4	2.3	-	5.7	-	5.7
6.6	2.3	12.6	21.5	-	21.5
סך הכל חובות פגומים					
1.6	138.7	8.8	149.1	-	149.1
7.6	-	7.0	14.6	-	14.6
15.8	141.0	28.4	185.2	-	185.2
סך הכל חובות בעייתיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
3.7	0.1	9.1	12.9	-	12.9
1.8	44.6	41.6	88.0	-	88.0
0.8	44.7	-	45.5	-	45.5
סך הכל^(*)					
5.5	44.7	50.7	100.9	-	100.9
מזה: בגין חובות פגומים^(**)					
-	0.1	9.0	9.1	-	9.1

⁽⁴⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽⁵⁾ כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 43 אלפי ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 26.5 מיליוני ש"ח.

⁽⁶⁾ סווג מחדש.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי

מסחרי	לדיר	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2016					
9.6	44.8	51.0	105.4	-	105.4
(1.8)	(1.3)	40.0	36.9	-	36.9
(0.5)	(0.5)	(47.8)	(48.8)	-	(48.8)
0.6	0.4	10.4	11.4	-	11.4
0.1	(0.1)	(37.4)	(37.4)	-	(37.4)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2017^(*)					
(0.1)	2.4	32.4	34.7	-	34.7
(0.4)	(0.5)	(44.5)	(45.4)	-	(45.4)
0.1	-	9.6	9.7	-	9.7
(0.3)	(0.5)	(34.9)	(35.7)	-	(35.7)
-	-	-	-	-	-
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2018^(*)					
2.4	(3.2)	37.7	36.9	-	36.9
-	(0.6)	(41.1)	(41.7)	-	(41.7)
0.2	5.0	10.3	15.5	-	15.5
0.2	4.4	(30.8)	(26.2)	-	(26.2)
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.2019^(*)					
10.1	46.5	58.0	114.6	-	114.6
^(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
2.3	0.4	0.5	3.2	-	3.2
2.0	0.6	0.4	3.0	-	3.0
2.2	0.6	0.3	3.1	-	3.1

ביאור 15 – השקעה בחברות מוחזקות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

פרטים על החברות המוחזקות

פרטים על החברה	חלק בהון המקנה	השקעה במניות		תרומה לרווח הנקי	
		זכות לקבלת רווחים נזכירות		לפי שווי מאזני	
		הצבעה		ליום 31 בדצמבר	
החברה	זכות לקבלת	2019	2018	2019	2018
תומר ירושלים בע"מ ⁽¹⁾	100.0	185.5	172.4	13.2	8.1
עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ ⁽²⁾	100.0	183.7	178.9	4.8	4.7
ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ ⁽³⁾	100.0	35.4	35.3	-	-
ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ ⁽⁴⁾	100.0	1.5	1.5	-	-
ירושלים חיתום והנפקות בע"מ ⁽⁵⁾	100.0	6.5	6.6	-	-
החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ ⁽⁶⁾	100.0	0.5	0.5	-	-
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ ⁽⁷⁾	100.0	25.8	25.7	0.1	0.3

⁽¹⁾ עיקר פעילותה של תומר ירושלים בע"מ (להלן: "תומר") הינה לשמש כחברת הנכסים של הבנק ולהעניק שירותי מחשב לבנק.

⁽²⁾ עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ פועלת כסוכנות ביטוח הנותנת שירותים בקשר לביטוחי הנכסים ולביטוחי החיים של מקבלי ההלוואות בבנק.

⁽³⁾ ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ עסקה במתן שירותי ייעוץ וניהול תיקי השקעות בשנת 2014 - לא פעילה.

⁽⁴⁾ ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ עסקה בניהול קרנות נאמנות. בשנת 2006 נמכרה פעילות קרנות הנאמנות - לא פעילה.

⁽⁵⁾ ירושלים חיתום והנפקות בע"מ עסקה בתחום חיתום והנפקות, החברה קיבלה החלטה על הפסקת פעולתה כחתם ועברה במרשם החתמים למעמד "לא פעיל".

⁽⁶⁾ החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ עוסקת בהחזקת מניות של חברות פרטיות, המוחזקות כבטוחה לאשראי שניתן ע"י בנק ירושלים

⁽⁷⁾ ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ (חברה בת בשליטה ובעלות מלאה של הבנק) פועלת לגיוס מקורות בדרך של הנפקת איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים לציבור, עבור הבנק.

בשנת 2019 חברת מימון והנפקות (2005) גייסה כ- 820 מיליוני ש"ח ע.ג באמצעות הנפקת תעודות התחייבות. לפרטים ראה ביאור אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים.

⁽⁸⁾ סכומים הנמוכים מ- 0.1 מיליוני ש"ח אינם מוצגים בביאור זה.

ביאור 16 – בניינים וציוד

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

עלות הנכסים (2)(3)	בניינים ומקרקעין (4)(5)	ציוד, ריהוט וכלי רכב	עלויות תכנה	סך הכל
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017				
68.7	60.4	308.1	437.2	
תוספות (4)				
5.0	3.7	67.0	75.7	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2018				
73.7	64.1	375.1	512.9	
תוספות (4)				
2.1	0.4	52.1	54.6	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019				
75.8	64.5	427.2	567.5	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2017				
45.7	51.2	189.7	286.6	
פחת לשנה				
3.7	4.0	53.7	61.4	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2018				
49.4	55.2	243.4	348.0	
פחת לשנה				
3.9	3.0	53.1	60.0	
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019				
53.3	58.2	296.5	408.0	
יתרה להפחתה (הערך בספרים)				
ליום 31 בדצמבר 2019	22.5	6.3	130.7	159.5
ליום 31 בדצמבר 2018	24.3	8.9	131.7	164.9
ליום 31 בדצמבר 2017	23.0	9.2	118.4	150.6
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2019				
8.0	11.7	23.1		
שיעור פחת ממוצע משוקלל ב-% ליום 31 בדצמבר 2018				
8.2	13.6	22.9		

(1) כולל שיפורים במושכר.

(2) בבעלות הבנק וחברות הבנות רכוש שעלותו 248.3 מיליוני ש"ח במאוחד, ו-45.8 מיליוני ש"ח בבנק (2018 – 193.6 מיליוני ש"ח, ו-46.2 מיליוני ש"ח בהתאמה) שהופחת במלואו והוא עדיין בשימוש.

(3) כולל עלויות לצריכת חומרים ושירותים הקשורים לפיתוח התוכנה.

(4) לרבות הוצאות שהונט בגין שכר עבודה בסך 17.3 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 – 15.3 מיליוני ש"ח).

(5) אין לבנק זכויות שטרם נרשמו בלשכת רישום מקרקעין.

לפרטים אודות התקשרויות הבנק מחירות ראה ביאור 26.

ביאור 17 – נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

לימים 31 בדצמבר 2019 ו-31 בדצמבר 2018 לא נכללו במאזן הבנק נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין שטרם הופחתו. במהלך שנת 2018 הופחת במלואו נכס בלתי מוחשי בגין קשרי לקוחות (כמפורט להלן) אשר הוצג בשווי הוגן במאזן לשנת 2017 בסך 0.4 מיליוני ש"ח. השווי ההוגן של קשרי הלקוחות שנרכש בעסקת רכישת מלוא אחזקותיה של כלל פיננסיים בע"מ בחברת כלל בטוחה מיום 15 בדצמבר, 2013, חושב באמצעות היוון תזרים המזומנים, נטו ממס, שהיה צפוי להיות מופק מקשרי הלקוחות של החברה הנרכשת ובניכוי ההוצאות הרעיוניות בגין השימוש בנכסי העסק. קשרי הלקוחות הופחתו באופן שווה לתקופה של 5 שנים שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018.

ביאור 18 – נכסים אחרים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר		
2018	2019	
74.4	72.8	מיסים נדחים לקבל, נטו (ראה באור 8)
24.0	1.3	עודף מקדמות ששולמו
11.0	9.7	הוצאות מראש והכנסות לקבל
5.2	6.4	הוצאות הנפקת אגרות חוב ⁽¹⁾
23.5	24.7	חייבים אחרים ויתרות חובה
138.1	114.9	סך כל הנכסים האחרים

⁽¹⁾ הוצאות הנפקה של אגרות חוב מופחתות בשיטת הריבית האפקטיבית.

ביאור 19 - פיקדונות הציבור

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. סוגי פיקדונות לפי סוג המפקיד

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
		בישראל
		לפי דרישה
1,468.2	1,555.0	אינם נושאים ריבית
1,067.8	907.1	נושאים ריבית
2,535.8	2,462.1	סה"כ לפי דרישה
7,977.5	8,425.5	לזמן קצוב
10,513.3	10,887.6	סה"כ פיקדונות הציבור *
		* מזה:
8,586.2	8,939.9	פיקדונות של אנשים פרטיים
524.1	397.4	פיקדונות של גופים מוסדיים
1,403.0	1,550.3	פיקדונות של תאגידים ואחרים
		ב. פיקדונות הציבור לפי גודל על בסיס מאוחד
		תקרת הפיקדון במיליוני ש"ח
5,689.7	5,856.9	עד 1
2,835.3	3,055.0	מעל 1 עד 5
259.4	217.7	מעל 5 עד 10
860.1	848.8	מעל 10 עד 50
323.5	284.8	מעל 50 עד 100
545.3	624.4	מעל 100 עד 201
10,513.3	10,887.6	סה"כ

ביאור 20 – פיקדונות מבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	בישראל
30.9	112.0	פיקדונות לזמן קצוב מבנקים מסחריים

ביאור 21 – אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. ההרכב

שער	משך חיים	ליום 31 בדצמבר	
		2019	2018
תשואה פנימי	ממוצע		
בשנים	באחוזים		
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים שאינם ניתנים להמרה במניות:			
0.24	0.79%	407.5	224.0
במטבע ישראלי לא צמוד			
3.81	1.12%	1,725.6	1,394.7
במטבע ישראלי צמוד מדד			
סך הכל אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		2,133.1	1,618.7
מזה: כתבי התחייבות נדחים (שאינם מותנים)		139.2	226.2
מזה: כתבי התחייבות נדחים מותנים		238.5	237.7

(1) משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווה לפי שיעור התשואה הפנימי.
(2) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את זרם התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

ב. פרטים נוספים

א. ביום 9 ביוני, 2016 הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברה בת בבעלותו המלאה של הבנק (להלן: "חברת הבת"), 128.4 מיליוני ש"ח כתבי התחייבות נדחים מותנים (סדרה 11) מסוג COCO (CONTINGENT CONVERTIBLES) הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן. כתבי ההתחייבות הונפקו באמצעות דוח הצעת מדף מיום 7 ביוני, 2016 והודעה משלימה מיום 9 ביוני, 2016.

כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 7 ביוני, 2026 עם אופציה אשר הינה בידי חברת הבת, לפירעון מוקדם לא לפני 7 ביוני, 2021 ולא לאחר 7 ביולי, 2021, צמודים למדד אפריל 2016, נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 3.2% לשנה, עד למועד הפירעון המוקדם. במועד זה, וככל שהחברה לא תממש את זכותה לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן (התשואה השנתית הממוצעת של אג"ח ממשלתית שהתקופה הנותרת לפירעונה הינה 5 שנים) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן, כמוגדר להלן, תבצע החברה מחיקה של קרן כתבי התחייבות. אירוע מכונן יקרה במידה יחס ההון העצמי של בנק ירושלים בע"מ ירד מ-5% או כמוקדם מבין: (1) הודעת המפקח על הבנקים כי מחיקה הכרחית על מנת לא להגיע לנקודת אי קיימות, או, (2) החלטת המפקח על הבנקים לבצע הזרמת הון מהמגזר הציבורי, או תמיכה שוות ערך, שבלעדיה יגיע הבנק לנקודת אי קיימות, כפי שקבע המפקח על הבנקים.

כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הוראות נב"ת 202 ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2.

ב. בתאריך 29 בדצמבר 2016 הונפק על ידי הבנק שטר חוב צמוד אשראי (CLN) אשר עומד בדרישת הוראת ניהול בנקאי תקין 203 בסך 98.3 מיליוני ש"ח. תיק האשראי שעבורו הונפק שטר החוב כולל הלוואות לדירור על פי הוראות ניהול בנקאי תקין 451, ואשר ניתנו על ידי הבנק. הבנק מעדכן מדי חודש את סכום ההתחייבות בהתאם לשינויים בהיקף תיק האשראי. פירעון סופי של סכום ההתחייבות יערך ביום 15 בפברואר 2044.

ג. ביום 11 בדצמבר 2017, הנפיקה החברה הבת 402.7 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח סדרה יג'. ביום 17 בדצמבר 2019, הנפיקה החברה הבת 120 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח הרחבה לסדרה יג' - תמורת 125 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית בסך 0.68% כל 31 במאי, הקרן נפרעת ב-3 תשלומים החל ממאי 2022.

ביאור 21 – אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים (המשך)

- ד. ביום 11 בדצמבר 2017 הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ 105.9 מיליוני ש"ח, כתבי התחייבות נדחים מותנים (סדרה 12) מסוג COCO (CONTINGENT CONVERTIBLES) הכוללים גם מנגנון לספיגת הפסדים באמצעות מחיקת קרן. כתבי ההתחייבות הנדחים עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 11 בדצמבר 2027 עם אופציה אשר הינה בידי חברת הבת לפירעון מוקדם, לא לפני 11 בדצמבר 2022 ולא לאחר 11 בינואר 2023, צמודים למדד נובמבר 2017, נושאים ריבית שנתי קבועה בשיעור של 1.9% לשנה המשולמת כל חצי שנה, עד למועד הפירעון המוקדם. במועד זה, וככל שהחברה לא תממש את זכותה לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העונ (התשואה השנתית הממוצעת של אג"ח ממשלתית שהתקופה הנותרת לפירעונה הינה 5 שנים) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית. בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (כמוגדר בסעיף א לעיל), תבצע חברת הבת מחיקה של קרן כתבי התחייבות. כתבי ההתחייבות עומדים בתנאי הוראות נב"ת 202 ומוכרים על ידי המפקח על הבנקים כהון רובד 2.
- ה. ביום 24 במרץ 2019, הנפיקה חברת הבת 300 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח סדרה 1 תמורת 300 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח על חברת הבת לשלם ריבית בסך 0.66% כל 31 לחודש, הקרן נפרעת בתשלום אחד במרץ 2020.
- ו. ביום 7 במאי 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard & Poor's Maalot כי לנוכח שיפור הדרגתי בביצועים של בנק ירושלים בשנים האחרונות וביכולת יצירת הרווחים וההון, תוך יישום האסטרטגיה העסקית שלו, בין השאר בזכות סביבה תפעולית חיובית. העלתה חברת הדירוג את דירוג המנפיק של הבנק מ 'ilA+' ל 'ilAA-' ואת דירוג החוב הנחות מ 'ilA+' ל 'ilA-' ואת דירוג כתבי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים (COCO) מ 'ilBBB+' ל 'ilA-'. תחזית הדירוג היציבה משקפת את הערכת חברת הדירוג שהבנק יישאר ממוקד בצמיחה של עסקי הליבה שלו ב-18-12 החודשים הקרובים, תוך שמירה על הפרופיל הפיננסי הקיים ויכולת יצירת הרווחים הקיימת.
- ז. ביום 24 ביוני 2019 הודיעה חברת הדירוג מידרוג כי היא קובעת לראשונה הערכת איתנות פיננסית פנימית של הבנק של '2.il', כיוון התפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית יציב. דירוג החוב של החברה והבנק נקבע כדלקמן: פיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר נקבע על 'Aa3.il' באופק יציב והוא מגלם הנחת תמיכה חיצונית גבוהה מצד המדינה, של 2 רמות דירוג (נוטשים) ביחס להערכת האיתנות הפיננסית הפנימית. דירוג החובות הנחותים וההיברידיים נקבעו כדלקמן: שטרי הון נדחים (הון משני תחתון) 'A1.il' וכתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (COCO) על ידי מחיקה או מחיקה חלקית (מסווגים כהון רובד 2) נקבע על 'A3.il hyb'. אופק דירוג יציב. כמו כן, מידרוג קובעת דירוג '1.il-p' לפיקדונות לזמן קצר.
- ח. ביום 14 ביולי 2019 הודיעה חברת הדירוג מעלות S&P כי היא מאשררת את דירוגה של החברה שהועלה ביום 7 במאי 2019.
- ט. ביום 11 בדצמבר 2019, פירסמה חברת הבת דוח הצעת מדף על-פי תשקיף מדף של של חברת הבת שפורסם ביום 28 בנובמבר 2019 להנפקת 400.1 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח סדרה טו' תמורת 402 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח על חברת הבת לשלם ריבית בשיעור 0.2% כל 31 בדצמבר 2020, הקרן נפרעת ב-4 תשלומים החל דצמבר 2023.
- י. ביום 28 בנובמבר 2019, פירסמה חברת הבת תשקיף מדף חדש על בסיס דוחותיה הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018, 30 ביוני 2019 ו-30 בספטמבר על פיו החברה רשאית להנפיק בעתיד סוגי ניירות ערך שונים בהתאם להוראות הדין-אגרות חוב של החברה, כתבי אופציה הניתנים למימוש לאגרות חוב של החברה, כתבי ההתחייבות נדחים של החברה, לרבות כתבי התחייבות נדחים הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן, תעודות פיקדון וניירות ערך מסחריים של החברה. (כל אלה יחד להלן: "תעודות התחייבות" או "ניירות הערך הכוללים בתשקיף" או "ניירות הערך המוצעים").
- יא. ביום 16 בדצמבר 2019, פירסם הבנק תשקיף מדף על בסיס דוחותיו הכספיים ליום 31 בדצמבר 2018, 30 ביוני 2019 ו-30 בספטמבר על פיו הבנק רשאי להנפיק סוגי ניירות ערך שונים, בהתאם להוראות הדין - מניות רגילות של הבנק, אגרות חוב שאינן ניתנות להמרה, אגרות חוב הניתנות להמרה למניות הבנק, כתבי אופציה הניתנים למימוש למניות הבנק, כתבי אופציה הניתנים למימוש לאגרות חוב הניתנות להמרה למניות הבנק, ניירות ערך מסחריים וכתבי ההתחייבות נדחים של הבנק, לרבות כתבי התחייבות נדחים הכוללים מנגנון לספיגת הפסדי קרן במסגרתו יכול ותימחק קרן כתבי ההתחייבות הנדחים, או לחילופין יומרו כתבי התחייבות הנדחים למניות רגילות של הבנק, ללא מתן זכות ברירה למחזיקים בהם (כל אלה יכונן יחד להלן: "ניירות הערך הכוללים בתשקיף").
- יב. לחברת "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" הסכם עם הבנק לפיו נקבע כי תמורת ההנפקה של תעודות הפיקדון על פי התשקיף יופקדו בבנק בפקדון נושא ריבית אשר יהיה בתנאי פירעון זהים לתנאי תעודות פיקדון ובתנאי ריבית אשר יהיו תנאים זהים או עדיפים מהם, כפי שיסוכם מעת לעת עם הבנק. הפיקדון יהיה לשימוש של הבנק, על פי שיקוליו, ובדרגת פירעון שווה ליתר הפיקדונות בבנק.
- יג. במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ", התחייב הבנק כלפי "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ" והנאמן לאותן הנפקות, לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיחזקו על ידי הציבור.

ביאור 22 – התחייבויות אחרות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
26.0	22.6	הכנסות מראש
26.2	23.5	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
11.9	14.2	זכאים בגין רכוש קבוע
23.0	21.3	משכורות ונלוות לשלם
1.8	10.4	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התוכנית
3.0	3.1	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
3.1	0.8	עתודה למיסים נדחים
74.6	105.6	זכאים אחרים ויתרות זכות
169.6	201.5	סך הכל התחייבויות אחרות

להלן פירוט עיקרי הזכויות וההטבות המגיעות לעובדים:

א. פיצויי פרישה

העבודה לפיצויי פרישה הכלולה במאזן, ביחד עם תשלומים בגין פוליסות ביטוח, מכסים את ההתחייבות לתשלום פיצויי פרישה לעובדים. הסכומים שהופקדו על ידי הבנק והחברות הבנות שלו בחברות ביטוח במסגרת תוכנית אישית לביטוח מנהלים אינם כלולים במאזן, מאחר ואינם נמצאים בשליטתו של הבנק. משיכת כספי היעודה מותנית בקיום הוראות חוק פיצויי פיטורין.

לחלק מעובדי התחייב הבנק להעביר לבעלותם עם סיום עבודתם מכל סיבה את מרכיב פיצויי הפיטורים שבקופות גמל מוכרות (לפי סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין). לעובדים אלה לא נדרש הבנק להשלים את ההפרש שבין המשכורת האחרונה של העובדים מוכפלת במספר שנות העבודה, לבין הסכום שנצבר לזכותם בקופות האמורות ולכן בעתודה לפיצויי פרישה וכן ביעודה לפיצויים לא כלולים סכומים בגין עובדים אלה.

ליום 31 בדצמבר 2019 יתרת עודף העבודה לפיצויי פרישה על היעודה (נכללה בסעיף התחייבויות אחרות) עמדה על 10.4 מיליון (2018 – 1.8 מיליון ש"ח), לפרטים נוספים ראה בהמשך הביאור.

ב. עתודה למענק יבולות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים, בהגיעם לוותק מסויים, למענק מיוחד ("מענק יבולות"). בדוחות הכספיים נכללו הפרשות למענקי יבולות שיתרתן: 3.4 מיליון ש"ח (2018 – 3.0 מיליון ש"ח), בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ג. חופשה

עובדי הבנק והחברות הבנות זכאים על פי חוק והסכמי עבודה לימי חופשה שנתיים. יתרת ההפרשה לחופשה לתאריך המאזן מסתכמת ב-3.2 מיליון ש"ח (2018 – 2.7 מיליון ש"ח) והיא נכללת בדוחות הכספיים בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות".

ד. זכויות אחרות

עובדי הבנק וחברות הבנות זכאים להטבות נוספות (כגון: מענק הסתגלות ושי לחג). בדוחות הכספיים נכללו הטבות אלו שיתרתן: 1.8 מיליון ש"ח (2018 – 1.3 מיליון ש"ח), בסעיף "משכורות ונלוות לשלם" במסגרת "התחייבויות אחרות". ככלל עובדי הבנק ובכללם חברי ההנהלה אינם זכאים לפיצויים מוגדלים בעת פרישה.

ה. תשלום מבוסס מניות

לפרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות, ראה להלן בביאור 24.

ו. מדיניות התגמול לשנים 2017-2019

1. כללי

א. מדיניות תגמול לנושאי משרה לשנים 2017-2019

ביום 21 בדצמבר 2016 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2017-2019 (לעיל ולהלן: "מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267א ו-267ב לחוק החברות, להוראות ניהול בנקאי תקין A301 (להלן: "הוראה A301") ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצרכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן: "חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים"). מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה חלה על נושאי משרה כהגדרת המונח בחוק החברות, וכוללת את הדירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן את המנכ"ל, חברי הנהלה ונושאי משרה שאינם חברי הנהלה; למען הסדר הטוב יובהר כי המונח "נושא המשרה" להלן לא יכלול את חברי דירקטוריון הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר ייחשב כנושא משרה לצורך מדיניות התגמול לנושאי משרה.

מדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה דנה בתנאי התגמול של נושאי משרה, הכולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים), תגמול משתנה, תנאי פרישה, ביטוח ושיכוי והיא חלה מיום 1 בינואר 2017 למשך תקופה של שלוש שנים (2017-2019). החל מיום 1 בינואר, 2020, חלה מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה לשנים 2020-2022, כמפורט להלן.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ב. מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לשנים 2017-2019
ביום 27 באוקטובר, 2016, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת וועדת תגמול, מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בהתאמה להוראה A301 (לעיל ולהלן: "מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"). המדיניות דנה בתנאי התגמול של עובדי הבנק ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, כולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים) ותגמול משתנה, ותנאי פרישה והיא חלה מיום 1 בינואר 2017 למשך תקופה של שלוש שנים (2017-2019).

החל מיום 1 בינואר, 2020, חלה מדיניות התגמול החדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022, כמפורט להלן.
מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה ומדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, יקראו להלן ביחד: "מסמכי מדיניות התגמול הקיימים". יצוין, כי על פי מסמכי מדיניות התגמול הקיימים, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מסמכי מדיניות התגמול הקיימים ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות, לעניין נושאי משרה, ולהוראה A301 ויוודא שהסמכי התגמול הקיימים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יוודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במסמכי מדיניות התגמול הקיימים אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תוודא, אחת לשנה, ביצוע בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר תיבחן, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון. למען הסדר הטוב יובהר, כי על המענק שישולם בשנת 2020 לרבות התשלומים אשר נפרסו ו/או יפרסו, בגין מענק לשנת 2019, יחולו הוראות מסמכי מדיניות התגמול הקיימים לשנים 2017-2019.

2. הגופים המפקחים על התגמול בבנק

א. למועד אישור דוח זה, ועדת הביקורת המשמשת גם כוועדת התגמול של הדירקטוריון הנה הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול בבנק ותפקידה לעניין זה הן כמגדור וכמפורט בחוק החברות, בהוראה A301, ובמסמכי מדיניות התגמול הקיימים. הרכב ועדת הביקורת של הבנק המשמשת כאמור גם כוועדת תגמול כולל את חברי הדירקטוריון הבאים: י. אורבך (יו"ר) (דח"צ), ר. ארד (דח"צ), י. טננבאום (דח"צ), א. שניצר (דירקטור), י. נרדי (דירקטור) (מטעמי נוחות, ועדת ביקורת בתפקידה כוועדת תגמול תקרא להלן: "ועדת תגמול").

ועדת התגמול והדירקטוריון הסתייעו ביעוץ משפטי חיצוני אשר סייעו בסקירת ההוראות הרלוונטיות מהוראות הפיקוח על הבנקים, חוק החברות ובגיבוש מסמכי מדיניות התגמול החדשים.

ב. מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה חלה גם על הדירקטורים בבנק (למועד אישור דוח זה, מכהנים בבנק עשרה דירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון) ונושאי משרה אחרים שאינם דירקטורים (למועד אישור דוח זה, מכהנים עשרה נושאי משרה בבנק שאינם דירקטורים, לרבות המנכ"ל).

מדיניות התגמול הקיימת לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה, למועד אישור דוח זה, גם על שתי עובדות מרכזיות שאינן נושאות משרה בהתאם לחוק החברות, כמפורט מטה. נושאי המשרה הבכירה בבנק, כהגדרת המונח בהוראה A301, כוללים את בעלי התפקידים המנויים במונח זה בהוראה הנ"ל; למועד דוח זה, כל בעלי התפקידים המנויים בהגדרה זו הנם גם נושאי משרה על פי חוק החברות ולכן חלה עליהם מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה, למעט בעלות התפקידים הבאים שהנן נושאות משרה בכירה כהגדרת המונח בהוראה A301 אך אינן נושאות משרה לפי חוק החברות, כדלקמן: (א) קצינת הציות ואחראית מניעת איסור הלבנת הון (ב) מנהלת מחלקת משאבי אנוש. למעט נושאות המשרה הבכירה כהגדרת המונח בהוראה A301 כאמור לעיל שכאמור, אינן נושאות משרה בהתאם לחוק החברות, לא סווגו בבנק עובדים נוספים כעובדים מרכזיים; זאת בהתאם להוראות נב"ת A 301. כמו כן, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, ולאחר שנבחנו פעילותם של בעלי תפקידים שונים בבנק, לא נמצאו בעלי תפקידים אשר לפעילותם עשויה להיות השפעה מהותית על פרופיל הסיכון של הבנק או קבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי, אפילו אם כל אחד מהעובדים בנפרד לא יחשוף את הבנק לסיכון מהותי. בשנת 2019, נדון שוב הנושא בוועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) ולאור העובדה שלא היה שינוי בפעילות העסקית של הבנק, ולא התווספו תקנים חדשים או מינויים של עובדים העשויים לענות על הגדרת "עובד מרכזי" ההחלטה כי למעט נושאי המשרה על פי חוק החברות ובעלות התפקידים הבאים: 1. קצינת הציות ואחראית מניעת איסור הלבנת הון; 2. מנהלת מחלקת משאבי אנוש אין צורך לסווג עובדים נוספים כ"עובדים מרכזיים" נותרה על כנה.

מאפייני ועדי מסמכי מדיניות התגמול:

- א. מטרת מסמכי מדיניות התגמול הקיימים הינה, בין היתר, לקבוע כללים לאופן תגמול נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי המשרה בבנק המותאמים לתוכניות האסטרטגיות של הבנק, תכניות העבודה של הבנק, עמידה ביעדים הפיננסיים האסטרטגיים של הבנק הנקבעים מעת לעת בדיוני האסטרטגיה של הבנק, רווחיות הבנק ותנאי השוק בראייה ארוכת טווח וזאת תוך התחשבות ואיזון ראויים בין הרצון ליצור תמריצים ראויים להשגת יעדי הבנק בטווח הקצר והארוך והגברת תחושת ההזדהות עם הבנק ופעילותו.
- ב. מסמכי מדיניות התגמול הקיימים נערכו בהתחשב בשיקולים כלל ארגונים כגון, עלויות התגמול בכללותן, ובפערי התגמול הרצויים בין הדרגים השונים בבנק, שיפור יחסי היעילות בבנק תוך מתן דגש על מיתון העלויות הקבועות בבנק, גודלו של הבנק והיקף פעילותו לבין הרצון להבטיח עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. רכיבי התגמול המפורטים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים כוללים:

- **תגמול קבוע** - רכיב זה נועד לתגמל את נושאי המשרה, העובדים והעובדים המרכזיים עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידים ולשמרם לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק; רמת השכר תקבע, על ידי הארגונים המוסמכים בבנק, תוך התחשבות בהשכלה, כישורים, מומחיות, ניסיון מקצועי הישגים, תפקיד, תחומי אחריות והסכמי שכר קודמים שנחתמו והיחס בין תנאי כהונה אלה לתנאי כהונה והעסקה של שאר עובדי הבנק. רכיבי התגמול הקבוע כוללים: פרמטרים לקביעת המשכורת החודשית של עובדים, עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ונושאי המשרה וכן קביעת תקרת המשכורת החודשית של יו"ר הדירקטוריון (בהתאם להיקף המשרה), מנכ"ל, נושא משרה (ממלא מקום מנכ"ל), נושא משרה אחר; פירוט התנאים הנלווים; תשלום שנתי קבוע למנכ"ל ולחברי הנהלה על פי החלטת ועדת התגמול והדירקטוריון אשר יהיו רשאים להעניק תשלום בגובה של עד משכורת חודשית אחת, לאחר תקופת כהונה של 4 שנות עבודה לפחות כמנכ"ל ו/או כחבר הנהלה בבנק; מענק חתימה במקרים מיוחדים, המצדיקים זאת, לנושא משרה חדש בבנק המוגבל לשנת העבודה הראשונה בגובה של עד שתי משכורות חודשיות.
- **תגמול משתנה** - התגמול המשתנה נועד בין היתר לעודד ולהגביר את המוטיבציה של העובדים, עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ונושאי המשרה לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדי, בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בינם לבין הבנק ובעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. התגמול המשתנה מורכב ממענק שנתי משתנה ומהענקת מענקים מיוחדים. ככלל, המענק השנתי המשתנה יתבסס על סל מדדים המורכב מעמידה ביעדים האישיים, ביצועי היחידה בבנק עליו נמנה נושא המשרה וביצועי הבנק בכללותו וכמפורט בסעיף 5(ג) להלן. במדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה נקבעה תקרת מענק שנתי משתנה לכל אחד מהבאים: למנכ"ל, לחברי הנהלה שאינם נמנים על פונקציית בקרה ודיווח, חברי הנהלה הנמנים על פונקציית בקרה ודיווח, ולנושאי המשרה שאינם חברי הנהלה.
- **תשלומים בגין סיום העסקה** - פיצויי פיטורים: במקרה של פיטורים של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הם יהיו זכאים לשיעור של 100% פיצויי פיטורים, אלא אם כן, הסכם ההעסקה של נושא המשרה או העובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה כוללים הוראה לפיה חל סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963 ובמקרה זה תחול הוראה זו.
- **תקופת הודעה מוקדמת** - על פי מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה: יו"ר - עד 3 חודשים, מנכ"ל - עד 6 חודשים, נושא משרה - עד 3 חודשים; מענק הסתגלות בתנאים הקבועים במסמכי המדיניות: יו"ר - עד 3 משכורות חודשיות, מנכ"ל - עד 6 משכורות חודשיות, נושא משרה עד 3 משכורות חודשיות. * בהתאם להוראה A301 תגמולים בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה של כלל עובדי הבנק, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד העזיבה על פני תקופה מינימאלית שלא תפחת מ- 3 שנים. על פי מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה נקבע כי מענק הסתגלות עד לגובה של 3 משכורות חודשיות יסווג כתגמול קבוע. * במסמכי מדיניות התגמול הקיימים נקבעה האפשרות, מטעמים מיוחדים, להפחית את התגמול המשתנה עפ"י שיקול דעת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

* במסמכי מדיניות התגמול הקיימים נקבעה התניה שלפיה עובד ו/או עובד מרכזי שאינו נושא משרה ונושא המשרה יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק. כמו כן, הוספה התניה כי כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתקיימותם של קריטריונים מוגדרים הקבועים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים. בהתייחס לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה תקופת ההשבה תהיה קצובה ל-5 שנים ממועד הענקת התגמול המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה. דירקטוריון הבנק לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, יהיה רשאי להאריך את תקופת ההשבה, מעבר לשנתיים הנוספות, ככל שהחקירה הרלוונטית טרם הסתיימה וטרם התבררה מידת אחריותו של נושא המשרה.

- ג. הבנק מבטיח כי עובדים העוסקים בסיכונים ובציות מתוגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים, באופן הבא: בהתייחס לנושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, הכוללים, בין היתר, נושאי משרה העוסקים בסיכונים ובציות, נקבע כי היחס בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע יטה יותר לטובת התגמול הקבוע בהשוואה ליחס זה אצל מי שאינם נמנים על פונקציית הבקרה והדיווח.
- ד. ביום 10 לאוקטובר 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר אישור דירקטוריון הבנק והמלצת ועדת התגמול, שינוי במדיניות התגמול הקיימת לנושאי המשרה כדלקמן: עדכון לתקרת המשכורת החודשית של יו"ר הדירקטוריון כך שתקרת המשכורת החודשית תעמוד על סך של עד 130,000 ש"ח ל-100% משרה במקום תקרת משכורת חודשית של עד 95,000 ש"ח ל-80% משרה.
- ה. ביום 31 לאוקטובר 2019, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, מדיניות תגמול חדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022 וזאת החל מיום 1 בינואר 2020.
- ו. ביום 11 בדצמבר, 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול מדיניות תגמול חדשה לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022 וזאת החל מיום 1 בינואר 2020.

4. תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול:

- א. הסיכונים העיקריים אותם הבנק מביא בחשבון בעת יישום מדדי תגמול (remuneration measures) הנם אלה הקבועים במסמך "התיאבון לסיכון" של הבנק הכוללים, בין השאר, סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים ונדל"ל, סיכונים תפעוליים (כולל סיכונים מערכות מידע וסייבר) וסיכונים ציות והלבנת הון.
- ב. במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון נקבעו, במסמכי מדיניות התגמול, מספר דרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול, כמפורט להלן:
 - נקבעה תקרת מענק שנתי במונחים של מספר משכורות חודשיות ממוצעות לכל אחד מנושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה באופן אישי; כמו כן, נקבעה תקרה לכלל נושאי המשרה ותקרה לכלל העובדים (שאינם עובדי נוסטרו) והעובדים המרכזיים.
 - בהתאם להוראה A301 נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה ולעובד מרכזי שאינו נושא משרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה.
 - בהתאם למסמכי מדיניות התגמול, עמידה ביעדים האישיים שיקבעו לנושאי המשרה יכללו בין היתר בחינה של עמידה בתאבון הסיכון של הבנק כפי שיקבע על ידי הדירקטוריון, עמידה במדדי סיכון של הבנק לרבות ציות לחוקים ולהוראות רגולטוריות ועמידה במדד סיכון להלבנת הון וסיכונים תפעוליים. כמו כן, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול, את מסמכי מדיניות התגמול הקיימים ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות לעניין נושאי משרה וכן הוראה A301 ויודא שהסמכי התגמול ומנגנון התגמול מיושמים על פי מסמכי המדיניות והנהלים באופן הולם. כמו כן, יודא הדירקטוריון שהתגמולים בפועל על פי מסמכי מדיניות התגמול, מדדי הסיכון ותוצאות מדדי הסיכון עקביים עם המנגנון המתוכנן, ויבצע בהם התאמות על פי הצורך. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במסמכי מדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק.
- ג. הדרכים בהן מובאים הסיכונים בחשבון בעת קביעת התגמול המשתנה הן מעצם קביעת התקרות השונות לגובה התגמול המקסימאלי; כמו כן, מובאים הסיכונים בחשבון בדרך של הפחתת התגמול במקרים של אי עמידה במדדי הסיכון.

5. הקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול:

א. מדדי הביצוע העיקריים עבור הבנק ומדדי הביצוע האישיים הנם, כדלקמן:

תשלום המענק השנתי המשתנה מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים:

- עמידה בשיעורי תשואה כדלקמן: שנת 2017-7.8%; שנת 2018-8.25%; שנת 2019-8.25% (להלן: "שיעור תשואה מינימאלי").
- עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. "שיעור תשואה" משמעו- רווח כולל כמדוח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון עצמי ממוצע כהגדרתו בהוראות המפקח על הבנקים-הוראות הדיווח לציבור, הוראה מס' 620. בחישוב שיעור תשואה ינטרלו רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים/הפסדים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי/הפסדי הון בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון. למען הסר ספק, הרווח הכולל יהיה לאחר קיזוז של הוצאות בגין תשלום מענק למנכ"ל, לנושאי המשרה ולעובדים ולרבות לעובדים המרכזיים ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין האופציות לנושאי משרה (ולכל גורם אחר, אם וככל שקיימים או שיהיו), כפי שאלו רשומים או יירשמו בספרי הבנק. נטרול רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים, רווחי/הפסדי הון ינטרלו בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון.
- ככלל, המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יתבסס על הענקת תגמול של עד שלוש משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של הביצועים הבאים: ביצועי נושא המשרה, ביצועי היחידה בבנק שאליו נושא המשרה משתייך וביצועי הבנק בכללותו. בנוסף, יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק לנושאי המשרה מענק משתנה נוסף מעבר ל-3 המשכורות החודשיות האמורות עד לתקרת המענק השנתי שנקבע לנושא המשרה, על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק כאשר במדדים אלו יכללו יעדים שונים.
- ב. הדרך בה סכומים בגין תגמול אישי קשורים לביצועים של הבנק בכללותו הנה על ידי קביעת תנאי הסף לתשלום המענק המשתנה וגובהו המקסימאלי של המענק שניתן להעניק; גובה התגמול האישי נקבע על פי עמידה ביעדים אישיים שנקבעו מראש ויעדים מדידים.
- ג. התגמול המשתנה שיוענק לנושאי המשרה (למעט יו"ר) הינו בהלימה לעמידתם ביעדים שנקבעו להם הקשורים לביצועי התאגיד ולביצועי האישים של נושא המשרה, כדלקמן:

מנכ"ל:

- הענקה של עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר, יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של ביצועי המנכ"ל וביצועי הבנק בכללותו.
- בנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק למנכ"ל מענק שנתי משתנה נוסף, מעבר ל-3 המשכורות לעיל עד לתקרת המענק השנתי המשתנה על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת התגמול ובכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים.

נושאי משרה:

- הענקה של עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר, יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של ביצועי נושאי המשרה, ביצועי היחידה בבנק שאליו משתייך נושא המשרה וביצועי הבנק בכללותו.
- בנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק לנושא המשרה מענק שנתי משתנה נוסף, מעבר ל-3 המשכורות לעיל עד לתקרת המענק השנתי המשתנה על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת התגמול ובכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים.

- ד. מדיניות התגמול לנושאי משרה כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) בשנה בה שיעור התשואה בפועל נמוך משיעור התשואה המינימאלי אך לא פחות משיעור תשואה של 6% ובכפוף לעמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי ההון. היקף המענק הכולל כאמור לעיל מוגבל לסכום לא מהותי שלא יעלה על 150,000 ש"ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ה. מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה מאפשרת להעניק בONUS מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים באופן הבא (בתחילת כל שנה על המנכ"ל יהיה להציג לאישור ועדת התגמול את העקרונות לחלוקת בONUS המצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים):

מנכ"ל הבנק יהיה רשאי להעניק בONUS מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים בסכום שלא יעלה על 1,150,000 ש"ח בתנאים הבאים:

- עד 40% מסכום הבONUS יחולק לאורך שנת המענק על פי יעדים שיקבעו על ידי המנכ"ל במטרה להניע את העובדים להצטיינות, בכפוף לעמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.
 - יתרת סכום בONUS המצטיינים תחולק אך ורק במקרה בו לא חולק תגמול שנתי משתנה מאחר והבנק לא עמד בתנאי הסף בכפוף לתנאים הבאים: שיעור תשואה שנתי באותה שנת מענק לא פחת משיעור תשואה של 6%; עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון; חלוקת יתרת סכום המענק תחולק לעד 20% מהעובדים והעובדים המרכזיים שאינם עובדי דילרים ו/או עובדי נוסטר; המענק יחולק עד למשכורת חודשית אחת לעובד ולרבות לעובד מרכזי ולא יותר מ- 20,000 ש"ח לעובד ולרבות לעובד מרכזי.
- למען הסדר הטוב יובהר כי בשנת 2019 הבנק עמד בתנאי הסף המצטברים וחולק תגמול שנתי משתנה ולפיכך יתרת סכום בONUS מצטיינים, הקבוע בסעיף 5.5(ב) לעיל לא חולק.

בשנים 2018 ו-2019 השיג הבנק רווחיות נאותה של כ 10% תשואה לרווח הכולל. רווחיות זו כללה מרכיבים מיוחדים כפי שפורטו בדוח הכספי.

בהתאם למדיניות התגמול לשיטתו בעלי המניות והעובדים ברווחיות ובמטרה לתת ביטוי למאמצי העובדים ותרומתם המיוחדת בהשגת הרווחיות החליט הדירקטוריון שלא לנטרל המרכיבים המיוחדים ולהעניק לעובדים מענקים המביאים בחשבון את מלוא הרווח.

6. הדרכים בהן הבנק מתאים את התגמול כדי להתחשב בביצועים לטווח ארוך יותר:

- א. במסמכי מדיניות התגמול נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה, הסדר המחזק את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח, ולפיו תשלום המענק המשתנה, כולל הסדר לפיו ככל שהתגמול המשתנה שהוענק לנושא המשרה אינו עולה על 40% מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה, הפריסה והדחייה של התגמול המשתנה תהיה כדלקמן: 40% ממנו יידחה ויפרס על פני שנתיים בקו ישר ותשלומו של כל תשלום יותנה בעמידה בשיעור תשואה של 6% ומעלה לגבי השנה בה אמור להשתלם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. היה ובשנה מסוימת שיעור התשואה יהיה נמוך מ- 6% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון אזי התשלום הנדחה לא ישולם וידחה לשנה הבאה (להלן: "מועד התשלום המעודכן"). במקרה בו שיעור התשואה בדוחות הכספיים המתפרסמים בסמוך לפני מועד התשלום המעודכן יהיה נמוך משיעור תשואה של 6% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון, אותו חלק מהמענק המשתנה הנדחה יבוטל ונושא המשרה לא יהיה זכאי לקבלו.
- ב. ככל שהתגמול המשתנה שהוענק לנושא המשרה עלה על 40% מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה, הפריסה והדחייה של התגמול המשתנה יהיה כדלקמן: 50% מהתגמול המשתנה יידחה ויפרס על פני שלוש שנים בקו ישר ותשלומו של כל תשלום יותנה בעמידה בשיעור תשואה של 6% ומעלה לגבי השנה בה אמור להשתלם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. היה ובשנה מסוימת שיעור התשואה יהיה נמוך מ- 6% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון אזי התשלום הנדחה לא ישולם וידחה לשנה הבאה (להלן: "מועד התשלום המעודכן"). במקרה בו שיעור התשואה בדוחות הכספיים המתפרסמים בסמוך לפני מועד התשלום המעודכן יהיה נמוך משיעור תשואה של 6% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון, אותו חלק מהמענק המשתנה הנדחה יבוטל ונושא המשרה לא יהיה זכאי לקבלו. ההסדר חל על כלל נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה. אלא אם כן, התגמול המשתנה שהוענק לנושא משרה ו/או עובד מרכזי שאינו נושא משרה בגין שנת המענק לא עלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה ו/או עובד מרכזי שאינו נושא משרה באותה שנה ואז ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להחליט שאין צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ג. עוד נקבעה במסמכי מדיניות התגמול התניה שלפיה נושא המשרה, עובד ועובד מרכזי שאינו נושא משרה, יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק (Claw back). כמו כן, הוספה התניה כי כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתקיימותם של קריטריונים מוגדרים הקבועים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים. בהתייחס לעובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה תקופת ההשבה תהיה קצובה ל-5 שנים ממועד הענקת המענק המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה. דירקטוריון הבנק לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, יהיה רשאי להאריך את תקופת ההשבה, מעבר לשנתיים הנוספות, ככל שהחקירה הרלוונטית טרם הסתיימה וטרם התבררה מידת אחריותו של נושא המשרה.

7. צורת תגמול משתנה:

- א. בהתאם להוראה A301, נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, בכפוף למפורט להלן ולמגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.
- ב. התגמול המשתנה על פי מסמכי מדיניות התגמול כולל תגמול בדרך של תשלום מזומן בלבד ואינו כולל מניות או מכשירים מבוססי מניות וצורות אחרות.
- ג. מעבר לתגמול המשתנה השנתי, כפי שפורט בהרחבה לעיל, מסמכי מדיניות התגמול כוללים אפשרות להעניק מענקים מיוחדים כגון:
- מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט יו"ר ומנכ"ל) – כמפורט בסעיף 5(ד) לעיל.
 - בונוס מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים כמפורט בסעיף 5(ה) לעיל.
- לפירות התגמולים לבעלי עניין ולחמשת בעלי התגמולים הגבוהים ראה פרק על ממשל תאגיד, ביקורת ופרטים נוספים על עסקי הבנק ואופן ניהולם.
- ד. לאור עמידת הבנק בשנת 2019 בתנאי הסף לתשלום המענק השנתי המשתנה, כפי שאלו הוגדרו במסמכי מדיניות התגמול ופורטו בסעיף 5(א) לעיל, אישר הדירקטוריון לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) הענקת תגמול משתנה לשנת 2019 על פי מדיניות התגמול. תשלום המענק המשתנה לנושאי המשרה לרבות למנכ"ל כפוף לאישור האסיפה הכללית.
- הפריסה והדחייה של תשלום התגמול המשתנה יהיה כקבוע במסמכי מדיניות התגמול.

2. מדיניות התגמול לשנים 2020-2022

1. כללי

מדיניות תגמול לנושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 11 בדצמבר, 2019, אישרה האסיפה הכללית של הבנק, לאחר קבלת אישורו של הדירקטוריון והמלצת ועדת התגמול מדיניות תגמול חדשה לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"), בהתאם לסעיף 267א-ו-267 לחוק החברות, להוראות A301 ולהוראות חוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה חלה על נושאי משרה כהגדרת המונח בחוק החברות, וכוללת את הדירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון, וכן את המנכ"ל, חברי הנהלה ונושאי משרה שאינם חברי הנהלה; למען הסדר הטוב יובהר כי המונח "נושא המשרה" להלן לא יכלול את חברי דירקטוריון הבנק, למעט יו"ר הדירקטוריון, אשר ייחשב כנושא משרה לצורך מדיניות התגמול לנושאי משרה.

מדיניות התגמול החדשה לנושאי המשרה דנה בתנאי התגמול של נושאי משרה, הכולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים), תגמול משתנה, תנאי פרישה, ביטוח ושיפוי והיא חלה מיום 1 בינואר 2020 למשך תקופה של שלוש שנים (2020-2022) לפריטים בדבר מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה ראה על דרך ההפניה דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 5 לנובמבר 2019 (אסמכתא מספר: 01-094800-2019) ואישור האסיפה הכללית למדיניות התגמול החדשה לנושאי המשרה מיום 11 לדצמבר 2019 (אסמכתא מספר: 01-108348-2019).

מובהר בזאת, כי בשנת הדו"ח, קרי בשנת 2019, חלה מדיניות התגמול הקיימת של נושאי המשרה כמפורט לעיל. על כן, על התגמול המשתנה שאושר ו/או יאושר בהתאם למדיניות התגמול הקיימת לשנים 2019-2017 וישולם החל מיום 1.1.2020, לרבות התשלומים בגין התגמול המשתנה מכוחה של המדיניות הקיימת אשר נפרסו ו/ויפרסו מכוחה וישולמו החל מיום 1.1.2020, ימשיכו לחול הוראות המדיניות הקיימת, לרבות תנאי הסף הקבועים בה לעניין התשלומים שטרם שולמו ו/או שנפרסו כאמור.

מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר, 2019, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת תגמול, מדיניות תגמול חדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה"), בהתאמה להוראות A301. המדיניות דנה בתנאי התגמול של עובדי הבנק ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, כולל תגמול קבוע (ובכלל זה רכיב השכר ותנאים נלווים) ותגמול משתנה, ותנאי פרישה והיא חלה מיום 1 בינואר 2020 למשך תקופה של שלוש שנים (2020-2022).

מובהר בזאת, כי בשנת הדו"ח, קרי בשנת 2019, חלה מדיניות התגמול הקיימת של עובדים ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, כמפורט לעיל. על כן, על התגמול המשתנה שאושר ו/או יאושר בהתאם למדיניות התגמול הקיימת לשנים 2017-2019 וישראל החל מיום 1.1.2020, לרבות התשלומים בגין התגמול המשתנה מכוחה של המדיניות הקיימת אשר נפרסו ו/יפרסו מכוחה וישראל החל מיום 1.1.2020, ימשיכו לחול הוראות המדיניות הקיימת, לרבות תנאי הסף הקבועים בה לעניין התשלומים שטרם שולמו ו/או שנפרסו כאמור.

מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה ומדיניות התגמול החדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, יקראו להלן ביחד: "מסמכי מדיניות התגמול החדשים". יצוין, כי על פי מסמכי מדיניות התגמול החדשים דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול את מסמכי מדיניות התגמול החדשים ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות, לעניין נושאי משרה, ולהוראה A301 ויודא שהסמכי התגמול החדשים ומנגנון התגמול מיושמים על פי המדיניות והנהלים באופן הולם. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במסמכי מדיניות התגמול החדשים אינם מעודדים חריגה ממגבלות הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק. בנוסף, ועדת התגמול תודא, אחת לשנה, ביצוע בדיקה של מנגנון התגמול ותפעולו אשר יתבחר, בין היתר, עמידת מנגנון התגמול במדיניות שנקבעה על ידי הדירקטוריון.

2. הגופים המפקחים על התגמול בבנק

א. למועד אישור דוח זה, ועדת הביקורת המשמשת גם כוועדת התגמול של הדירקטוריון הנה הגוף העיקרי המפקח על נושא התגמול בבנק ותפקידה לעניין זה הן כמוגדר וכמפורט בחוק החברות, בהוראה A301, ובמסמכי מדיניות התגמול החדשים. הרכב ועדת הביקורת של הבנק המשמשת כאמור גם כוועדת תגמול כולל את חברי הדירקטוריון הבאים: י. אורבך (יו"ר) (דח"צ), ר. ארד (דח"צ), י. טננבאום (דח"צ), א. שניצר (דירקטור), י. גרדי (דירקטור) (מטעמי נוחות, ועדת ביקורת בתפקידה כוועדת תגמול תקרא להלן: "ועדת תגמול").

ועדת התגמול והדירקטוריון הסתייעו ביעוץ משפטי חיצוני אשר סייעו בסקירת ההוראות הרלוונטיות מהוראות הפיקוח על הבנקים, וחוק החברות ובגיבוש מסמכי מדיניות התגמול החדשים.

מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה חלה גם על הדירקטורים בבנק (למועד אישור דוח זה, מכהנים בבנק עשרה דירקטורים, לרבות יו"ר הדירקטוריון) ונושאי משרה אחרים שאינם דירקטורים (למועד אישור דוח זה, מכהנים עשרה נושאי משרה בבנק שאינם דירקטורים, לרבות המנכ"ל).

ב. מדיניות התגמול החדשה לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה חלה, למועד אישור דוח זה, גם על שתי עובדות מרכזיות שאינן נושאות משרה בהתאם לחוק החברות, כמפורט מטה. נושאי המשרה הבכירה בבנק, כהגדרת המונח בהוראה A301, כוללים את בעלי התפקידים המנויים במונח זה בהוראה הנ"ל; למועד דוח זה, כל בעלי התפקידים המנויים בהגדרה זו הנם גם נושאי משרה על פי חוק החברות ולכן חלה עליהם מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה, למעט בעלות התפקידים הבאים שהנן נושאות משרה בכירה כהגדרת המונח בהוראה A301 אך אינן נושאות משרה לפי חוק החברות, כדלקמן: (א) קצינת הציות ואחראית מניעת איסור הלבנת הון (ב) מנהלת מחלקת משאבי אנוש. למעט נושאות המשרה הבכירה כהגדרת המונח בהוראה A301 כאמור לעיל שכאמור, אינן נושאות משרה בהתאם לחוק החברות, לא סווגו בבנק עובדים נוספים כעובדים מרכזיים; זאת בהתאם להוראות נב"ת A 301. כמו כן, ובהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק, לאחר המלצת ועדת התגמול, ולאחר שנבחנה פעילותם של בעלי תפקידים שונים בבנק, לא נמצאו בעלי תפקידים אשר לפעילותם עשויה להיות השפעה מהותית על כרוזיל הסיכון של הבנק או קבוצות של עובדים הכפופות לאותם הסדרי תגמולים ואשר עשויות, במצטבר, לחשוף את הבנק לסיכון מהותי, אפילו אם כל אחד מהעובדים בנפרד לא יחשוף את הבנק לסיכון מהותי. בשנת 2019, נדון הנושא שוב בוועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) ולאור העובדה שלא היה שינוי בפעילות העסקית של הבנק, ולא התווספו תקנים חדשים או מינויים של עובדים העשויים לענות על הגדרת "עובד מרכזי" ההחלטה כי למעט נושאי המשרה על פי חוק החברות ובעלות התפקידים הבאים: 1. קצינת הציות ואחראית מניעת איסור הלבנת הון; 2. מנהלת מחלקת משאבי אנוש אין צורך לסווג עובדים נוספים כ"עובדים מרכזיים" נותרה על כנה.

א. מטרת מסמכי מדיניות התגמול החדשים הינה, בין היתר, לקבוע כללים לאופן תגמול נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי המשרה בבנק המותאמים לתוכניות האסטרטגיות של הבנק, תכניות העבודה של הבנק, עמידה ביעדים הפיננסיים האסטרטגיים של הבנק הנקבעים מעת לעת בדיוני האסטרטגיה של הבנק, רוחניות הבנק ותנאי השוק בראייה ארוכת טווח וזאת תוך התחשבות ואיזון ראויים בין הרצון ליצור תמריצים ראויים להשגת יעדי הבנק בטווח הקצר והארוך והגברת תחושת ההזדהות עם הבנק ופעילותו.

מסמכי מדיניות התגמול החדשים נערכו בהתחשב בשיקולים כלל ארגונים כגון, עלויות התגמול בכללותן, ובפערי התגמול הרצויים בין הדרגים השונים בבנק, שיפור יחסי היעילות בבנק תוך מתן דגש על מיתון העלויות הקבועות בבנק, גודלו של הבנק והיקף פעילותו לבין הרצון להבטיח עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק.

ב. רכיבי התגמול המפורטים במסמכי מדיניות התגמול החדשים כוללים:

* **תגמול קבוע** - רכיב זה נועד לתגמל את נושאי המשרה, העובדים והעובדים המרכזיים עבור הזמן המושקע על ידם בביצוע תפקידים ולשמרם לאור כישוריהם, הידע והמומחיות שלהם, התואמים את צרכי הבנק וכן לאפשר גיוס כוח אדם איכותי לבנק; רמת השכר תקבע, על ידי הארגונים המוסמכים בבנק, תוך התחשבות בהשכלה, כישורים, מומחיות, ניסיון מקצועי הישגים, תפקיד, תחומי אחריות והסכמי שכר קודמים שנחתמו והיחס בין תנאי כהונה אלה לתנאי כהונה והעסקה של שאר עובדי הבנק. רכיבי התגמול הקבוע כוללים: פרמטרים לקביעת המשכורת החודשית של עובדים, עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ונושאי המשרה וכן קביעת תקרת המשכורת החודשית של יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל, נושא משרה (ממלא מקום מנכ"ל (ככל שימונה), נושא משרה (משנה למנכ"ל), נושא משרה אחר; פירוט התנאים הנלווים; מענק חתימה במקרים מיוחדים, המצדיקים זאת, לנושא משרה חדש בבנק המוגבל לשנת העבודה הראשונה בגובה של עד שתי משכורות חודשיות.

* **תגמול משתנה** - התגמול המשתנה נועד בין היתר לעודד ולהגביר את המוטיבציה של העובדים, עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה ונושאי המשרה לפעול למען השגת מטרות הבנק ויעדיו, בראייה ארוכת טווח, תוך יצירת זהות אינטרסים בינם לבין הבנק ובעלי מניותיו ותוך עמידה במדיניות ניהול הסיכונים של הבנק. התגמול המשתנה מורכב ממענק שנתי משתנה ומהענקת מענקים מיוחדים. ככלל, המענק השנתי המשתנה יתבסס על סל מדדים המורכב מעמידה ביעדים האישיים, ביצועי היחידה בבנק עליו נמנה נושא המשרה וביצועי הבנק בכללותו וכמפורט בסעיף 5(ג) להלן. במדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה נקבעה תקרת מענק שנתי משתנה לכל אחד מהבאים: למנכ"ל, ולכל יתר נושאי המשרה האחרים.

* **תשלומים בגין סיום העסקה** - במקרה של פיטורים של נושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה הם יהיו זכאים לשיעור של 100% פיצויי פיטורים, אלא אם כן, הסכם ההעסקה של נושא המשרה או העובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה כוללים הוראה לפיה חל סעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים, תשכ"ג-1963 ובמקרה זה תחול הוראה זו. במקרה של פיטורי נושא משרה אשר לא נכללת בהסכם ההעסקה הוראה לפיה סעיף 14 חל, הדירקטוריון, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, רשאי לקבוע כי ישוחררו לזכות נושא המשרה כל הכספים שהצטברו לזכותו על חשבון פיצויי פיטורים אשר עולים על 100% פיצויי פיטורים.

תקופת הודעה מוקדמת - על פי מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה: יו"ר - עד 3 חודשים, מנכ"ל - עד 6 חודשים, נושא משרה - עד 3 חודשים; מענק הסתגלות בתנאים הקבועים במסמכי המדיניות: יו"ר - עד 3 משכורות חודשיות, מנכ"ל - עד 6 משכורות חודשיות, נושא משרה עד 3 משכורות חודשיות.

* בהתאם להוראה A301 תגמולים בגין סיום העסקה מעבר לקבוע בתנאי ההעסקה של כלל עובדי הבנק, ייקחו בחשבון את הביצועים בפועל על פני זמן וסיבת סיום ההעסקה ויסווגו בהתאם כתגמול משתנה ויהיו כפופים להסדרי דחיית תשלומים מעבר למועד העזיבה על פני תקופה מינימאלית שלא תפחת מ-3 שנים. על פי מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה נקבע כי מענק הסתגלות עד לגובה של 3 משכורות חודשיות יסווג כתגמול קבוע.

* במסמכי מדיניות התגמול החדשים נקבעה האפשרות, מטעמים מיוחדים, להפחית את התגמול המשתנה עפ"י שיקול דעת הדירקטוריון לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול.

* במסמכי מדיניות התגמול החדשים נקבעה התניה שלפיה עובד מרכזי שאינו נושא משרה ונושא המשרה יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק. כמו כן, הוספה התניה כי כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתקיימותם של קריטריונים מוגדרים הקבועים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים. בהתייחס לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה תקופת ההשבה תהיה קצובה ל- 5 שנים ממועד הענקת התגמול המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה. דירקטוריון הבנק לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, יהיה רשאי להאריך את תקופת ההשבה, מעבר לשנתיים הנוספות, ככל שהחקירה הרלוונטית טרם הסתיימה וטרם התבררה מידת אחריותו של נושא המשרה.

ג. הבנק מבטיח כי עובדים העוסקים בסיכונים ובציות מתגמלים ללא תלות בעסקים עליהם הם מפקחים, באופן הבא: בהתייחס לנושאי משרה הנמנים על פונקציית הבקרה והדיווח, הכוללים, בין היתר, נושאי משרה העוסקים בסיכונים ובציות, נקבע כי התגמול המשתנה עבור עובדים אלו נמוך משמעותית מהתגמול הקבוע עבור עובדים אלו.

4. תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול:

א. הסיכונים העיקריים אותם הבנק מביא בחשבון בעת יישום מדדי תגמול (remuneration measures) הנם אלה הקבועים במסמך "התיאבון לסיכון" של הבנק הכוללים, בין השאר, סיכונים אשראי, סיכונים פיננסיים ונזילות, סיכונים תפעוליים (כולל סיכונים מערכות מידע וסייבר) וסיכונים ציות והלבנת הון. ב. במטרה ליצור מבנה תמריצים מאוזן ולמנוע נטילת סיכונים מעבר לתאבון הסיכון נקבעו, במסמכי מדיניות התגמול, מספר דרכים שבהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול, כמפורט להלן:

- נקבעה תקרת מענק שנתי במונחים של מספר משכורות חודשיות ממוצעות לכל אחד מנושאי המשרה ועובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה באופן אישי; כמו כן, נקבעה תקרה לכלל נושאי המשרה ותקרה לכלל העובדים (שאינם עובדי נוסטרו) והעובדים המרכזיים.
- בהתאם להוראה A301 נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה ולעובד מרכזי שאינו נושא משרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה. למרות זאת, בתנאים חריגים ובכפוף להוראות כל דין, הבנק יהיה רשאי לקבוע שהתגמול המשתנה המרבי יגיע ל- 200% מהתגמול הקבוע וזאת בכפוף לקיום הכללים הקבועים בהוראות A 301 וקבלת החלטה מנומקת של הדירקטוריון.
- בהתאם למסמכי מדיניות התגמול, עמידה ביעדים האישיים שיקבעו לנושאי המשרה יכללו בין היתר בחינה של עמידה בתאבון הסיכון של הבנק כפי שיקבע על ידי הדירקטוריון, עמידה במדדי סיכון של הבנק לרבות ציות לחוקים ולהוראות רגולטוריות, עמידה בתשואה להון, מדדי ציות ודוחות ביקורת, ביצועי אשראי, ביצועי פיקדונות.

כמו כן, דירקטוריון הבנק, יבחן מעת לעת, בין היתר, באמצעות ועדת התגמול, את מסמכי מדיניות התגמול הקיימים ואת הצורך בהתאמתם לקבוע בחוק החברות לעניין נושאי משרה וכן הוראה A301 וחוק תגמול לנושא משרה בתאגידים פיננסיים ויודא שהסכמי התגמול ומנגנון התגמול מיושמים על פי מסמכי המדיניות והנהלים באופן הולם. כמו כן, יודא הדירקטוריון שהתגמולים בפועל על פי מסמכי מדיניות התגמול, מדדי הסיכון ותוצאות מדדי הסיכון עקביים עם המנגנון המתוכנן, ויבצע בהם התאמות על פי הצורך. בכלל זה, יודא הדירקטוריון כי תמריצי התגמול שנקבעו במסמכי מדיניות התגמול אינם מעודדים חריגה ממגבלות תיאבון הסיכון של הבנק וממדיניות ההון של הבנק.

ג. הדרכים בהן מובאים הסיכונים בחשבון בעת קביעת התגמול המשתנה הן מעצם קביעת התקרות השונות לגובה התגמול המקסימלי; כמו כן, מובאים הסיכונים בחשבון בדרך של הפחתת התגמול במקרים של אי עמידה במדדי הסיכון.

5. הקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול:

א. מדדי הביצוע העיקריים עבור הבנק ומדדי הביצוע האישיים הנם, כדלקמן:

תשלום המענק השנתי המשתנה מותנה בעמידה בשני תנאי סף מצטברים:

- עמידה בשיעורי תשואה כדלקמן: שנת 2020 - 7.00%; שנת 2021 - 7.35%; שנת 2022 - 8.25% (להלן: "שיעור תשואה מינימאלי").
 - עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.
- למרות האמור לעיל, ככל שייחול שינוי חיצוני (אקסוגני) משמעותי המשפיע על הבנק, כגון שינוי ברגולציה או במשתי מקרו משמעותיים, ניתן יהיה לבצע התאמה לקריטריונים בכל עת, כגון, בתנאי הסף, בתקרת המענק השנתי המשתנה לכל נושאי המשרה ובתקרות המענק השנתי המשתנה למי מנושא המשרה, ככל שוועדת התגמול והדירקטוריון יאשר זאת בהחלטה מנומקת שתתקבל על ידם.
- "שיעור תשואה" משמעו - רווח כולל כמדוח בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון עצמי ממוצע [כהגדרתו בהוראות המפקח על הבנקים - הוראות הדיווח לציבור, הוראה מס' 620]. למרות האמור לעיל, הדירקטוריון בהתאם לשיקול דעתו הבלעדי יהיה זכאי לנטרל משיעור התשואה, לצורך חישוב המענק, בהיקף ובאופן שיחליט, רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים, רווחי/הפסדי ההון ואחרים, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, במועד אישור תוכנית העבודה השנתית של הבנק ו/או בתום השנה הקלנדרית בה הוכרו בדוחות הכספיים. החלטת הדירקטוריון תהא סופית ומחייבת.
- למען הסר ספק, הרווח הכולל לצורך חישוב המענק יהיה לאחר קיזוז של ההוצאות בגין תשלום מענק למנכ"ל, לנושאי המשרה ולעובדים ולרבות לעובדים המרכזיים ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות לנושאי משרה (ולכל גורם אחר, אם וככל שקיימים או שיהיו), כפי שאלו רשומים או יירשמו בספרי הבנק.
- ככלל, המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יתבסס על הענקת תגמול של עד שלוש משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של הביצועים הבאים: ביצועי נושא המשרה, ביצועי היחידה בבנק שאליו נושא המשרה משתייך וביצועי הבנק בכללותו. בנוסף, יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק לנושאי המשרה ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה מענק משתנה נוסף מעבר ל-3 המשכורות החודשיות האמורות עד לתקרת המענק השנתי שנקבע לנושא המשרה ולעובד המרכזי שאינו נושא משרה, על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק כאשר במדדים אלו יכללו יעדים שונים.

ב. הדרך בה סכומים בגין תגמול אישי קשורים לביצועים של הבנק בכללותו הנה על ידי קביעת תנאי הסף לתשלום המענק המשתנה וגובהו המקסימאלי של המענק שניתן להעניק; גובה התגמול האישי נקבע על פי עמידה ביעדים אישיים שנקבעו מראש ויעדים מדידים.

ג. התגמול המשתנה שיוענק לנושאי המשרה (למעט יו"ר) הינו בהלימה לעמידתם ביעדים שנקבעו להם הקשורים לביצועי התאגיד ולביצועי האישיים של נושא המשרה, כדלקמן:

מנכ"ל:

- הענקה של עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר, יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של ביצועי המנכ"ל וביצועי הבנק בכללותו.
 - בנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק למנכ"ל מענק שנתי משתנה נוסף, מעבר ל-3 המשכורות לעיל עד לתקרת המענק השנתי המשתנה על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת התגמול ובכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים. יעדים אלו יכללו, בין היתר, עמידה בתשואה להון; עמידה ביחס הלימות ההון; עמידה ביחס יעילות; נזילות; ביצועי אשראי; עמידה במדדי סיכון; עמידה ביעדים אישיים - יעדים אשר נגזרים מתוכנית האסטרטגית ומתוכנית העבודה השנתית של הבנק.
- נושאי משרה:

- הענקה של עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת אשר, יהיה מבוסס, בין היתר, על שילוב של ביצועי נושאי המשרה, ביצועי היחידה בבנק שאליו משתייך נושא המשרה וביצועי הבנק בכללותו.
- בנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להעניק לנושא המשרה מענק שנתי משתנה נוסף, מעבר ל-3 המשכורות לעיל עד לתקרת המענק השנתי המשתנה על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי ועדת התגמול ובכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים. יעדים אלו יכללו, בין היתר, עמידה בתשואה להון; מדדי ציות ודוחות ביקורת; ביצועי אשראי; ביצועי פיקדונות ועמידה ביעדים האישיים - יעדים אשר נגזרים מתוכנית האסטרטגית ומתוכנית העבודה השנתית של הבנק.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ד. מדיניות התגמול לנושאי משרה כוללת אפשרות להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט מנכ"ל ויו"ר) – ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה כאמור לעיל בשנה בה שיעור התשואה בפועל נמוך משיעור התשואה המינימאלי אך לא פחות משיעור תשואה של 6% ובכפוף לעמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי ההון. היקף המענק הכולל כאמור לעיל מוגבל לסכום לא מהותי שלא יעלה על 200,000 ש"ח תוך קביעת תקרה של עד משכורת אחת לנושא משרה.

ה. מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה מאפשרת להעניק בONUS מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים באופן הבא (בתחילת כל שנה על המנכ"ל יהיה להציג לאישור ועדת התגמול את העקרונות לחלוקת בONUS המצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים):

- מנכ"ל הבנק יהיה רשאי להעניק בONUS מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים (למעט מנהל ועובדי נוסטרו) בסכום שלא יעלה על 1,500,000 ש"ח בתנאים הבאים:
 - עד 50% מסכום הבONUS יחולק לאורך שנת המענק על פי יעדים שיקבעו על ידי המנכ"ל במטרה להניע את העובדים להצטיינות, בכפוף לעמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון.
 - יתרת סכום בONUS המצטיינים תחולק אך ורק במקרה בו לא חולק תגמול שנתי משתנה מאחר והבנק לא עמד בתנאי הסף בכפוף לתנאים הבאים: שיעור תשואה שנתי באותה שנת מענק לא פחות משיעור תשואה של 6%; עמידה ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בשנת המענק ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון; חלוקת יתרת סכום המענק תחולק עד למשכורת חודשית אחת לעובד ולרבות לעובד מרכזי ולא יותר מ- 20,000 ש"ח לעובד ולרבות לעובד מרכזי.

6. הדרכים בהן הבנק מתאים את התגמול כדי להתחשב בביצועים לטווח ארוך יותר

א. במסמכי מדיניות התגמול נקבע הסדר לפריסת התגמול המשתנה, הסדר המחזק את ביסוס הרכיב המשתנה על ביצועים ארוכי טווח, ולפיו תשלום המענק המשתנה, כולל הסדר לפיו ככל שהתגמול המשתנה שהוענק לנושא המשרה אינו עולה על 40% מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה, הפריסה והדחייה של התגמול המשתנה תהיה כדלקמן: 40% ממנו יידחה ויפרס על פני שנתיים בקו ישר ותשלומו של כל תשלום יותנה בעמידה בשיעור תשואה של 6% ומעלה לגבי השנה בה אמור להשתלם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. היה ובשנה מסוימת שיעור התשואה יהיה נמוך מ- 6% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון אזי התשלום הנדחה לא ישולם וידחה עד לשנה בה הבנק יעמוד בשיעור תשואה שלא יהיה נמוך מ- 6% וביחס הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. אם בחלוף 5 שנים מהמועד המקורי בו התשלום הנדחה אמור היה להשתלם לא עמד הבנק בתנאים הנ"ל, יבוטל התשלום הנדחה הנ"ל ונושא המשרה לא יהיה זכאי לקבלו.

ב. ככל שהתגמול המשתנה שהוענק לנושא המשרה עלה על 40% מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה, הפריסה והדחייה של התגמול המשתנה יהיה כדלקמן: 50% מהתגמול המשתנה יידחה ויפרס על פני שלוש שנים בקו ישר ותשלומו של כל תשלום יותנה בעמידה בשיעור תשואה של 6% ומעלה לגבי השנה בה אמור להשתלם התשלום ובכך שלא יהיה במתן אותו חלק מהתגמול המשתנה הנדחה כדי לפגוע ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על בנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. היה ובשנה מסוימת שיעור התשואה יהיה נמוך מ- 6% ו/או הבנק לא עמד ביחס הלימות ההון הנדרשים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון אזי התשלום הנדחה לא ישולם וידחה עד לשנה בה הבנק יעמוד בשיעור תשואה שלא יהיה נמוך מ- 6% וביחס הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון. אם בחלוף 5 שנים מהמועד המקורי בו התשלום הנדחה אמור היה להשתלם לא עמד הבנק בתנאים הנ"ל, יבוטל התשלום הנדחה הנ"ל ונושא המשרה לא יהיה זכאי לקבלו.

ג. ההסדר חל על כל נושאי המשרה והעובדים המרכזיים שאינם נושאי משרה. אלא אם כן, התגמול המשתנה שהוענק לנושא משרה ו/או עובד מרכזי שאינו נושא משרה בגין שנת המענק לא עלה על שישית (1/6) מהתגמול הקבוע של אותו נושא משרה ו/או עובד מרכזי שאינו נושא משרה באותה שנה ואז ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים להחליט שאין צורך בדחיית תשלום כלשהו בגין אותו תגמול משתנה.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ד. עוד נקבעה במסמכי מדיניות התגמול התניה שלפיה נושא המשרה ועובד מרכזי שאינו נושא משרה, יחזיר לבנק, בתנאים המפורטים במדיניות, סכומים ששולמו לו כחלק מתנאי הכהונה והעסקה, אם שולמו לו על בסיס נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק (Glaw back)). כמו כן, הוספה התניה כי כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתקיימותם של קריטריונים מוגדרים הקבועים במסמכי מדיניות התגמול הקיימים. בהתייחס לעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה תקופת ההשבה תהיה קצובה ל- 5 שנים ממועד הענקת המענק המשתנה. לגבי עובדים מרכזיים שהינם נושאי משרה כהגדרתם בחוק החברות, תוארך תקופת ההשבה בשנתיים נוספות בהתקיים התנאים הקבועים בהוראה. דירקטוריון הבנק לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, יהיה רשאי להאריך את תקופת ההשבה, מעבר לשנתיים הנוספות, ככל שהחקירה הרלוונטית טרם הסתיימה וטרם התבררה מידת אחריותו של נושא המשרה.

7. צורת תגמול משתנה

א. בהתאם להוראה A301, נקבעו יחסים בין התגמול המשתנה לתגמול הקבוע, כך שבכל מקרה התגמול המשתנה לנושא המשרה לא יעלה על 100% מעלות השכר עבור כל נושא משרה, בכפוף למפורט להלן ולמגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים. למרות זאת, בתנאים חריגים ובכפוף להוראות כל דין, הבנק יהיה רשאי לקבוע שהתגמול המשתנה המרבי יגיע ל- 200% מהתגמול הקבוע וזאת בכפוף לקיום הכללים הקבועים בהוראות A 301 וקבלת החלטה מנומקת של הדירקטוריון.

ב. התגמול המשתנה על פי מסמכי מדיניות התגמול כולל תגמול בדרך של תשלום מזומן בלבד ואינו כולל מניות או מכשירים מבוססי מניות וצורות אחרות.

ג. מעבר לתגמול המשתנה השנתי, כפי שפורט בהרחבה לעיל, מסמכי מדיניות התגמול כוללים אפשרות להעניק מענקים מיוחדים כגון:

- מענק בנסיבות מיוחדות לנושאי המשרה (למעט יו"ר ומנכ"ל) – כמפורט בסעיף 5(ד) לעיל.
- בונוס מצטיינים לעובדים ולעובדים מרכזיים- כמפורט בסעיף 5(ה) לעיל.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
פיצויים		
65.2	77.4	סכום ההתחייבות
63.4	67.0	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
1.8	10.4	עודף ההתחייבות (נכס) על נכסי התוכנית
1.8	10.4	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
הטבות אחרות		
7.0	8.5	סכום ההתחייבות
-	-	השווי ההוגן של נכסי התוכנית
7.0	8.5	עודף ההתחייבות על נכסי התוכנית
7.0	8.5	עודף ההתחייבות שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"
סה"כ		
8.8	18.9	עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תוכנית שנכלל בסעיף "התחייבויות אחרות"

ביאור 23 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת

1. מחויבויות ומצב המימון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה		
66.3	65.2	מחויבות בגין הטבה חזויה (עתודה לפיצויי פרישה) בתחילת השנה
3.3	3.8	עלות שירות
1.7	2.2	עלות ריבית
0.8	-	עלויות אחרות
(2.5)	8.3	הפסד אקטוארי (רווח)
(4.4)	(2.1)	הטבות ששולמו
65.2	77.4	מחויבות בגין הטבה חזויה (עתודה לפיצויי פרישה) בסוף השנה
64.3	79.5	מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה
ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית		
62.6	63.4	שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת השנה
0.6	2.4	תשואה בפועל על נכסי התכנית
3.3	3.3	הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי
(3.1)	(2.1)	הטבות ששולמו
63.4	67.0	שווי הוגן של נכסי התכנית (יעודה לפיצויי פרישה) בסוף השנה
(1.8)	(10.4)	מצב המימון – נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף השנה
ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד		
1.8	10.4	סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות
(1.8)	(10.4)	נכס (התחייבות) נטו שהוכר בסוף השנה
ד. סכומים שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס		
0.2	(7.1)	רווח (הפסד) אקטוארי נטו
-	-	נכס (התחייבות) נטו בגין המעבר
0.2	(7.1)	יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר
ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת וחזויה עולה על נכסי התכנית		
65.2	77.4	מחויבות בגין הטבה חזויה
64.3	79.5	מחויבות בגין הטבה מצטברת
(63.4)	(67.0)	שווי הוגן של נכסי התכנית

ביאור 23 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאות לתקופה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019
א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד		
3.6	3.3	3.8
1.6	1.7	2.2
1.6	0.8	-
(1.7)	(1.0)	(1.1)
-	-	-
(0.3)	0.2	-
-	-	-
(0.3)	0.2	-
4.8	5.0	4.9
ב. שינויים בגנסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס		
2.9	(1.1)	7.3
0.3	(0.2)	-
-	(1.3)	-
3.2	(2.6)	7.3
4.8	5.0	4.9
8.0	2.4	12.2
ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בשנת 2020 לפני השפעת המס		
0.7	-	-
0.7		

ביאור 23 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמדדת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה		
3.4%	1.7%	שיעור היוון
1.6%	1.4%	שיעור עליית המדד
9.0%	9.0%	שיעור עזיבה
1.0%	1.0%	שיעור גידול ריאלי בתגמול
2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה		
1.6%	1.4%	שיעור היוון
3.4%	1.7%	תשואה חזויה לטווח ארוך על נכסי התוכנית
1.0%	1.0%	שיעור גידול ריאלי בתגמול

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס *

תכנית פרישה				
קיטון בנקודת אחוז אחת		גידול בנקודת אחוז אחת		
ליום 31 בדצמבר				
2018	2019	2018	2019	
32.8	8.5	(22.9)	(7.9)	שיעור היוון
(0.1)	(0.1)	0.1	0.1	שיעור עזיבה
(23.8)	(8.2)	34.5	8.9	שיעור גידול בתגמול

* ניתוח הרגישות ניתן רק בגין הנחות שיש להן השפעה מהותית על המחויבות.

ביאור 23 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

תכניות להטבה מוגדרת (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי הוגן של נכסי תוכנית

	ליום 31 בדצמבר							
	2018				2019			
	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ	רמה 1	רמה 2	רמה 3	סה"כ
סוג נכס								
מזומנים ופקדונות בבנקים	0.8	-	-	0.8	22.5	-	-	22.5
מניות	22.5	-	-	22.5	0.5	-	-	0.5
אגרות חוב:								
ממשלתיות	9.8	-	-	9.8	5.9	4.7	13.6	24.6
קונצרניות	5.9	4.7	13.6	24.6	4.7	13.6	24.6	42.9
סך הכל אגרות חוב	15.7	4.7	13.6	34.0	13.5	4.7	13.8	32.0
אחר	0.5	0.5	8.7	9.7	0.3	0.5	8.1	8.9
סך הכל	39.5	5.2	22.3	67.0	36.2	5.2	21.9	63.4

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוג נכסים ויעד הקצאה לשנת 2020

	יעד הקצאה		% מנכסי התכנית	
	2020		ליום 31 בדצמבר	
	%		2019	2018
מזומנים ופקדונות בבנקים	3%-0%		1%	1%
מניות	43%-31%		34%	34%
אגרות חוב:				
ממשלתיות	14%-4%		15%	13%
קונצרניות	51%-27%		36%	38%
סך הכל אגרות חוב	51%		51%	51%
אחר	22%-2%		14%	14%
סך הכל			100%	100%

ביאור 23 – זכויות עובדים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. התנועה בשווי ההוגן של נכסי תכנית ששווים נמדד על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)

התנועה בשנת 2019		
תשואה בפועל על נכסי התוכנית		
יתרת פתיחה	רווחים, רכישות, מכירות וסילוקים, נטו	יתרת סגירה
סוג נכס		
13.8	(0.2)	13.6
קונצרניות		
8.1	0.6	8.7
אחר		
21.9	0.4	22.3
סך הכל		

התנועה בשנת 2018		
תשואה בפועל על נכסי התוכנית		
יתרת פתיחה	רווחים, רכישות, מכירות וסילוקים, נטו	יתרת סגירה
סוג נכס		
13.5	0.3	13.8
קונצרניות		
7.9	0.2	8.1
אחר		
21.4	0.5	21.9
סך הכל		

5. תזרימי מזומנים

הפקדות בפועל		
תחזית*	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2018	2019
א. הפקדות	3.3	3.3

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד	מיליוני ש"ח
2020	4.1
2021	4.1
2022	4.2
2023	5.0
2024	3.6
2025-2029	24.6
2030 ואילך	60.0
סך הכל	105.6

* אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתוכנית להטבה מוגדרת במהלך שנת הכספים הנוכחית.

במהלך שנת 2019 בעיקר כתוצאה משינוי בריבית ההיוון המשמשת לחישוב תזרימי המזומנים החזויים נרשם קיטון בקרן הון (הפסד אחר) בגין הטבות לעובדים בסך של כ-7.3 מיליוני ש"ח. לפרטים נוספים ראה ביאור 4.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 24 – עסקאות תשלום מבוסס מניות

מנהלים בכירים

- א. ליום 31 בדצמבר 2019 למנהל בכיר אחד בבנק יחידות פאנטום (מסוג A ו-B) שהוענקו על פי תכנית להקצאת יחידות פאנטום שאושרה בדירקטוריון הבנק ביום 29 בנובמבר, 2011. (להלן: "המנהלים" ו"התוכנית"). יתרת היחידות שהוקצו על פי התכנית למנהלים אחרים על פי התכנית פקעו עם ניתוק יחסי עובד-מעביד עמם על פי הוראות בתכנית.
- ב. היחידות הוענקו ללא תמורה. כל יחידת פאנטום מקנה את הזכות לקבל, לאחר מימושה, תמורה המשקפת את ההפרש שבין ממוצע מחיר מניית הבנק ב-30 ימי העסקים שקדמו למועד המימוש לבין תוספת המימוש. יחידות הפאנטום יהיו ניתנות למימוש למשך תקופה של 48 חודשים ממועד ההבשלה של כל מנה, כפוף להוראות תוכנית האופציות.
- ג. ליום 31 בדצמבר 2019 נותרה למנהל הבכיר כאמור מנה אחת (מתוך 4) אשר פקעה ביום 10 בינואר 2020.

ביאור 25 – הון עצמי

- א. הון המניות הרשום של הבנק ליום 31 בדצמבר 2019 מורכב מ-100,250,000 מניות רגילות בנות 1 ש"ח כל אחת (ליום 31 בדצמבר 2018 - דומה). ההון המונפק והנפרע ליום 31 בדצמבר 2019 - 70,517,741 מניות רשומות למסחר בבורסה לניירות ערך בתל אביב (ליום 31 בדצמבר 2018 - דומה).

ב. דיבידנדים

1. מדיניות ומגבלות בחלוקת הדיבידנדים
- ביום 27 באפריל 2017, החליט דירקטוריון הבנק לאמץ מדיניות חלוקת דיבידנד מעודכנת ("מדיניות חלוקת דיבידנד"), כמפורט בדוח המידי שפרסם הבנק ביום 27 באפריל 2017 (מספר אסמכתא 01-043638-2017), אשר המידע המופיע בו מובא על דרך ההפניה. בהתאם למדיניות זו, ניתן יהיה לחלק כדיבידנד עד 30% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ובכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון הרגולטורים החלים עליו גם לאחר חלוקת הדיבידנד. עוד נקבע במדיניות, כי בהגעה ליעדי הלימות ההון ארוכי הטווח ובמתווה עולה כפי שהנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול על פיה, ניתן יהיה לחלק דיבידנד בסכום של עד 50% מהרווח הנקי ובכפוף לעמידה בכל יתר התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק.
- בדוחות הכספיים לשנת 2018 ובדוח זה, מפורטים יעדי הלימות ההון המעודכנים שקבע הדירקטוריון בתחילת השנה. בהתחשב ביעדי הצמיחה האסטרטגיים שקבע הדירקטוריון ממשיך הבנק במדיניות תשלום דיבידנד של עד 30% מהרווח הנקי השנתי של הבנק.
- חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות, התשנ"ט-1999 והוראות בנק ישראל ולמגבלות החלות על הבנק, ולכן נסיבות מסוימות יכול וימנעו מהבנק את האפשרות לחלק דיבידנד.
- מדיניות חלוקת הדיבידנד תישאר בתוקפה כל עוד לא החליט הדירקטוריון אחרת ועשויים להיות בה שינויים מעת לעת ואין באמור בה כדי לגרוע מסמכות דירקטוריון הבנק להחליט מעת לעת בהתחשב בשיקולים עסקיים ובהוראות הדין ובהוראות רגולטוריות החלות על הבנק, על שינוי המדיניות או על שינוי שיעור הדיבידנד שיחולק בגין תקופה מסוימת או להחליט שלא לחלק דיבידנד בגין תקופה מסוימת.
- מובהר בזה, למען הסר ספק, כי אין באישור מדיניות חלוקת דיבידנד כדי ליצור התחייבות כלפי צד שלישי כלשהו לחלוקה של דיבידנד בפועל ו/או מועדי תשלום דיבידנד ו/או שיעורו וכי כל חלוקה של דיבידנד בפועל יהיה כפוף לעמידה בכל התנאים הדרושים לחלוקה על פי דין ולמגבלות החלות על הבנק בהתייחס לחלוקה ולהחלטה ספציפית של הדירקטוריון.

2. חלוקת דיבידנדים

להלן פירוט אודות חלוקת הדיבידנדים בבנק בשנים 2017-2019:

שנה	במיליוני ש"ח
2019	20.1
2018	29.9
2017	7.1

ביאור 25 – הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישם הבנק את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 והוראה 299 בנושא מדידה והלימות ההון, כפי שעודכנו, על מנת להתאימן להנחיות באזל III.

א. בנתוני המאוחד

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
		1. הון לצורך חישוב יחס ההון
872.1	944.9	הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
-	-	הון רובד 1 נוסף, לאחר ניכויים
365.5	349.7	הון רובד 2, לאחר ניכויים
1,237.6	1,294.6	סך הכל הון כולל
		2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון
7,430.5	8,163.1	סיכון אשראי
31.2	39.8	סיכונים שוק
876.8	887.0	סיכון תפעולי
8,338.5	9,089.9	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון
		3. יחס ההון לרכיבי סיכון
10.5%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון
14.8%	14.2%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
9.9%	9.9%	יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
13.4%	13.4%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים ⁽¹⁾
		ב. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון (בנתוני המאוחד)
		1. הון עצמי רובד 1
895.2	961.5	הון עצמי
-	-	הבדלים בין הון עצמי לבין הון עצמי רובד 1
895.2	961.5	סך הון עצמי רובד 1, לפני התאמות פיקוחיות וניכויים
		התאמות פיקוחיות וניכויים:
-	-	מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים
23.1	16.6	מיסים נדחים לקבל
23.1	16.6	סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1
872.1	944.9	סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים
		2. הון רובד 2
274.9	248.0	הון רובד 2: מכשירים, לפני ניכויים
90.6	101.7	הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים
365.5	349.7	סך הון רובד 2, לפני ניכויים
-	-	ניכויים - הון רובד 2
365.5	349.7	סך הכל הון רובד 2

⁽¹⁾ יחסי ההון הנדרשים על ידי המפקח על הבנקים מיום 1 בינואר, 2015 בתוספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו יושמה בהדרגה עד ליום 1 בינואר, 2017.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 25 - הלימות הון, מינוף ונזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
10.5%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר
-	-	השפעת הוראות המעבר
10.5%	10.4%	יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299

2. יחס כיסוי הנזילות (LCR) לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 221 בדבר יחס כיסוי נזילות.

לשלושה חודשים ^{א)} שהסתיימו ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
325%	241%	יחס כיסוי הנזילות
100%	100%	יחס כיסוי הנזילות המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

3. יחס המינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (בנתוני המאוחד)

מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר יחס מינוף.

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
872.1	944.9	הון רובד 1
14,139.2	15,167.7	סך החשיפות
6.2%	6.2%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש ע"י המפקח על הבנקים

(1) המידע מוצג במונחים של ממוצעים פשוטים של תצפיות יומיות במשך הרבעון המדווח.

בעקבות אימוץ הוראות באזל III ודרישות הון נוספות בגין הלוואות לדיר ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 329, אישרו הדירקטוריון והנהלה מדיניות לפיה על הבנק להחזיק רמת הלימות הון בהתאם ליחס שנקבע 10% הון רובד 1 יחס הון כולל בשיעור של 13.5%.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
		יתרת אשראי מפקדונות לפי מידת גביה ⁽²⁾
606.7	482.8	מטבע ישראלי צמוד למדד
49.9	52.1	מטבע ישראלי לא צמוד
656.6	534.9	סך הכל
		מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה
2.4	8.5	הלוואות מפקדונות לפי מידת הגביה
1.0	0.7	הלוואות עומדות
3.4	9.2	סך הכל

ב. תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה⁽³⁾

ליום 31 בדצמבר							
2018		2019					
סך הכל	סך הכל	מעל 10 עד 20 שנים	מעל 5 עד 10 שנים	מעל 3 עד 5 שנים	מעל שנה עד 3 שנים	עד שנה	
		שנים	שנים	שנים	שנים	שנים	
33.3	24.7	1.2	4.6	6.9	5.2	6.8	תזרימי חוזיים עתידיים
27.9	21.0	0.9	3.6	5.9	4.5	6.1	תזרימים צפויים מהווננים ⁽⁴⁾⁽⁵⁾

⁽¹⁾ אשראים ופיקדונות מפקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים עם עמלת גביה.

⁽²⁾ הלוואות עומדות ופקדונות ממשלה שניתנו בגינם, בסך 12.5 מיליוני ש"ח (2018 - 14.4 מיליוני ש"ח), לא נכללו בביאור זה.

⁽³⁾ כולל מגזר מטבע חוץ ומגזר שקלי הלא צמוד שאינו עולה על 10% מסך הפקדונות לפי מידת גביה.

⁽⁴⁾ היוון בוצע לפי שיעור של 2.67% (2018 - 3.38%).

⁽⁵⁾ הנתונים אינם לוקחים בחשבון הערכה של פירעונות מוקדמים.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. תביעות משפטיות

1. הבנק הינו צד להליכים משפטיים, לרבות בקשות לאישור תובענות ייצוגיות שנקטו נגדו לקוחותיו, או לקוחותיו בעבר, שראו את עצמם נפגעים או ניזוקים מפעילות הבנק במהלך העסקים הרגיל. לדעת הנהלת הבנק בהסתמך על חוות דעת משפטיות של יועצים משפטיים באשר לסיכויי תביעות תלויות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות ולגבי תביעות אשר לא תדחנה או תבוטלנה, נכללו בדוחות כספיים אלה הפרשות נאותות לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים.
2. ביום 17 בנובמבר, 2014 הוגשה לבית המשפט המחוזי - המחלקה הכלכלית בתל אביב תובענה ובקשה לאישור התובענה כייצוגית כנגד הבנק וכנגד מספר נתבעים נוספים שניהנו כדירקטורים בכלל, בטענה לפיה כלל בטוחה, בכובעה כמנהל תיקים, ביצעה עבור לקוחותיה עסקאות בניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, וזאת תוך העדפה של האינטרסים שלה ושל חברות שונות בקבוצת אי.די.בי על פני האינטרסים של לקוחותיה. לטענת התובע, הפרה כלל בטוחה את הוראות הדין, לרבות הוראות חוק העיסוק ביעוץ השקעות, שעניינן חובת האמונים של כלל בטוחה כלפי לקוחותיה, חובתה ליידע את לקוחותיה על ניגוד עניינים הקיים לה בביצוע פעולות כאמור ומבלי לקבל את הסכמתם מראש עבור לביצועה של כל עסקה שיש בה משום ניגוד עניינים, וכן איסור על העדפת נכסים פיננסיים של כלל בטוחה או תאגיד הקשור אליה. לטענת התובע הוא היה קשור בהסכם לניהול השקעות עם כלל בטוחה, אשר רכשה לתיקו ניירות ערך של חברות מקבוצת אי.די.בי, ובפעולותיה גרמה לו כלל בטוחה הפסדים משמעותיים. סכום התביעה האישית מוערך בכ-19 אלפי ש"ח. המבקש ציין כי לא ניתן להעריך בשלב זה את סכום התביעה הקבוצתית.
- ביום 8 בינואר, 2017 ניתנה החלטה בבקשת האישור (להלן: "ההחלטה") המאשרת את ניהול התובענה כייצוגית כנגד כלל בטוחה, ודוחה את הבקשה בנוגע לדירקטורים. חברי הקבוצה כפי שנקבעו בהחלטה הינם "כל מי שקיבל שירותי ניהול השקעות מחברת כלל פיננסים בטוחה ("בטוחה") ובמסגרת ניהול התיקים רכשה עבורו בטוחה (או מי מטעמה) ניירות ערך, בלי שהתקבל אישור מראש ביחס לכל עסקה כאמור, וכתוצאה מהרכישה כאמור נגרם לו נזק. כן נקבע בהחלטה כי הקבוצה תכלול את מי שבוצעו בחשבון רכישות של ניירות ערך כאמור בתקופה של עד 7 שנים טרם הגשת בקשת האישור ועד המועד בו הושלמה עסקת המיזוג של כלל בטוחה לבנק ירושלים. ביום 28 במאי, 2017 הוגש כתב הגנה מטעם הבנק. ביום 17 בדצמבר, 2017 הוגש כתב תשובה מטעם המבקש. במהלך 2018 ו-2019 ניהלו הצדדים הליכים מקדמיים בתיק.
- ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסים בע"מ, אשר החזיקה ב-100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין תביעה זו, ככל שתהיינה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שאירעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ובכללם תשלום על פי פסק דין שינתן בתביעה זו, ככל שינתן, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליון ש"ח. ביום 21 בדצמבר, 2014 הודיעו כלל פיננסים בע"מ וכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ לבנק ירושלים כי כלל פיננסים בע"מ המחיתה את התחייבויותיה וזכויותיה עפ"י סעיף 10 להסכם הרכישה לכלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. לפיכך, כיום חלה התחייבותה לשיפוי של כלל פיננסים בע"מ על כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ. להערכת הנהלת הבנק, המתבססת על הערכת יועציו המשפטיים באשר לסיכויי התביעה, ההפרשה שנכללה בדוחות הכספיים נאותה.
3. ביום 6 באוגוסט, 2017 הוגשה והתקבלה בבנק בקשה, שהוגשה לבית המשפט המחוזי מחוז מרכז, לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק, שעניינה ביטול הטבות בעמלות עו"ש הנגבות מלקוחות, אשר לפי הנתען זכאים להטבות אלו ללא הגבלה בזמן. לפי הנתען, לקוחות אלו הוטעו, לכאורה, על ידי הבנק במסגרת פרסומים שהופצו על ידו. בין היתר ביקשו התובעים כי בית המשפט יחייב את הבנק לשלם לקבוצה אותה מבקשים התובעים לייצג ביצוי בסך כולל 9.2 מיליון ש"ח או כל סכום אחר אותו ימצא בית המשפט הנכבד לנכון לפסוק בנסיבות העניין, וכן ייתן צו המחייב את הבנק ליתן לתובעים וליתר חברי הקבוצה פטור מעמלות העו"ש עד למועד סגירת החשבון על ידם. בירור התביעה הועבר לגישור. ביום 19 ביולי, 2018, נחתם הסכם פשרה שאושר על ידי המגשר ועל ידי בית המשפט, לפיו התחייב הבנק להשיב ללקוחותיו עמלות שנגבו מחשבונם לתקופה ובאופן כפי שסוכם בין הצדדים. ביום 24 ביוני, 2019 ניתן פס"ד המאשר את הסכם הפשרה, למעט שינוי שקבע בית המשפט לעניין מנגנון תשלום שכ"ט לב"כ המבקשים באופן לא מהותי. במהלך הרבעון השלישי לשנת 2019 שילם הבנק סכומים ללקוחות, לתובע ולב"כ התובע, בסך כולל של 2,571,615 ש"ח בהתאם להסכם הפשרה. במהלך הרבעון השני לשנת 2020 צפוי הבנק לשלם סכומים לא מהותיים נוספים בהתאם להסכם הפשרה, אשר נעשו בגינם ההפרשות הנדרשות.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

4. ביום 20 בספטמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק, בטענה שהבנק אינו פועל בהתאם לכללי הגילוי החלים על עמלות הבנק בכל הנוגע להפרשי השער אותם הוא גובה מלקוחותיו. מנימוק זה, מבוקש לתת צו שיחייב את הבנק לגלות את הפרשי השער ללקוחותיו וכן להשיב ללקוחות את הפרשי השער שנגבו מהם ב-7 השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה ואשר מוערכות ע"י המבקשת ב-77 מיליוני ש"ח. תביעה באותה עילה אשר הוגשה כנגד הבנק לפני 3 שנים נמחקה מכיוון שהמבקשת לא הפקידה ערובה אותה חויבה להפקיד ע"י בית המשפט. וכן, בתביעה באותה עילה כנגד בנקים אחרים נדחתה ע"י בית המשפט המחוזי וביום 1 באפריל, 2019 נדחה ע"י בית המשפט העליון ערעור על פסק הדין שדחה את הבקשה. ביום 29 באפריל, 2019, אישר בית המשפט בבקשת הסתלקות שהוגשה ע"י המבקשת, ובכך בא הדין בתיק זה לסיומו.
5. ביום 2 בספטמבר 2018 הוגשה לבית המשפט המחוזי בחיפה בקשה לאישור תובענה ייצוגית כנגד הבנק ובנקים נוספים, בטענה שמכשירי הבנקאות האוטומטיים של הבנק אינם מונגשים לליקויי ראייה כנדרש על פי דין. מנימוק זה מבוקש כי יינתן צו עשה המחייב את הבנקים להגיש את מכשירי הבנקאות האוטומטיים שלהם כנדרש, וכן מבוקש לחייב את הבנקים לשלם פיצוי לליקויי הראייה בסך כולל של 10 מיליוני ש"ח. ביום 27 בפברואר, 2019, הגישו המבקשת והבנק בבקשת הסתלקות, לפיה הבנק ישלם למבקשת גמול של 10 אלפי ש"ח, ולבא כוחה סך של 5 אלפי ש"ח, וכן ידביק על המכשירים מדבקות שיקלו על כבדי הראייה. ביום 11 באפריל, 2019, אישר בית המשפט את בקשת ההסתלקות המוסכמת, ובכך בא הדין בתיק זה לסיומו.
6. נכון ליום 31 בדצמבר 2019, לבנק אין חשיפה מהותית בגין תביעות שהוגשו נגדו אשר ההסתברות להתממשות אינה קלושה למעט כמפורט בסעיף 2 לביאור זה.

ד. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

1. בחודש ינואר, 2012 אושרה באסיפה הכללית של בעלי מניות הבנק החלטתה, לפיה יעניק הבנק למי שיהיה מעת לעת כנושאי משרה בבנק ובחברות הבנות שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות. מתן השיפוי מותנה בקיומם של התנאים המפורטים בכתב ההתחייבות וסכום השיפוי המרבי לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבנות במצטבר לא יעלה על 25% מההון העצמי של הבנק. ביום 9 לאוקטובר 2013 אישרה האסיפה הכללית של הבנק עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי לדירקטורים ולנושאי משרה בבנק הנ"ל.
- ביום 30 לאוקטובר, 2016, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב ההתחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות ענין אישי בהענקת כתבי ההתחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2016 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל, מר גדעון שובל ומר משה באואר ז"ל), באותם תנאים של כתבי ההתחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו בחודש אוקטובר 2013 כאמור לעיל לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים.
2. במסגרת הקמת החברה, "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברה בת בשליטה מלאה של הבנק (להלן: "מימון והנפקות") התחייב הבנק לשפות את מימון והנפקות בגין כל התחייבויותיה, זאת בכדי לעמוד בדרישות הוראות המפקח על הבנקים בנושא יחס הון מזערי (סעיף 4 להוראה 311 להוראות ניהול בנקאי תקין).
- במסגרת הנפקות לציבור של תעודות התחייבות על ידי מימון והנפקות, התחייב הבנק כלפי מימון והנפקות והנאמן לאותן הנפקות לקיים את כל תנאיהן של תעודות ההתחייבות אשר הונפקו על ידה ושיוחזקו על ידי הציבור. למועד הדוח, 427 מיליון ש"ח ע.ג. (סדרה ט'), 33 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ד), 87 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"ג), 128 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה י"א), 106 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבויות נדחים (סדרה י"ב), 523 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה י"ג), 300 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה י"ד) ו- 400 מיליון ש"ח ע.ג. אגרות חוב (סדרה ט"ו) שהונפקו על ידי מימון והנפקות. התחייבות הבנק הנ"ל אינה ניתנת לביטול או לשינוי מאחר שתלויות בהן זכויות בעלי תעודות הפיקדון.
3. ביום 6 באוגוסט, 2013 רכש בנק ירושלים את מלוא מניות כלל בטוחה מחברת כלל פיננסיים בע"מ, אשר החזיקה ב- 100% ממניות כלל בטוחה. לפיכך, בהתאם להסכם הרכישה, אחראי הבנק גם להתחייבויות וחובות כלל בטוחה בגין פעילות העבר שלה, ככל שתהיינה, ובכלל זה בגין תביעות קיימות כנגד כלל בטוחה אשר הוערכו לצורכי ייחוס עלויות הרכישה בסך כולל של 5 מיליוני ש"ח (מההון ליום הרכישה - 4.6 מיליוני ש"ח). זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שאירעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 2.5 מיליוני ש"ח (מההון ליום הרכישה 2.3 מיליוני ש"ח).
- בנוסף אחראי הבנק כתוצאה מעסקת הרכישה גם בגין התחייבויות לשיפוי של גופים שונים אשר רכשו פעילויות שונות מכלל בטוחה לפני מועד המכירה. זאת, בכפוף להתחייבות כלל פיננסיים לשפות את הבנק בגין נזקים הנובעים מאירועים שאירעו בכלל בטוחה לפני מועד המכירה, ככל שהסך הכולל של נזקים אלו יעלה על 30 אלפי ש"ח.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ה. התקשרויות אחרות

1. הבנק וחברה מאוחדת התקשרו בחוזה שכירות ארוכי טווח הכוללים אופציה להארכה. דמי השכירות לתשלום בשנים הבאות בגין התקשרויות כאמור, הינם כדלהלן:

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
18.1	16.7	שנה ראשונה
16.2	13.4	שנה שניה
12.9	12.9	שנה שלישית
12.4	12.6	שנה רביעית
101.0	93.7	שנה חמישית ואילך
160.6	149.3	סה"כ חוזה שכירות לזמן ארוך

2. פעילות מכירת אשראי

2017	2018	2019	
34.1	441.4	533.9	הערך בספרים של האשראי שנמכר ליום המכירה
36.6	457.8	590.0	תמורה שהתקבלה במזומן
2.5	16.4	56.1	סך הכול רווח ממכירת אשראי בתקופה

ביאור 26 א - ערבויות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. כללי

במהלך העסקים הרגיל, מעניק הבנק ללקוחותיו מגוון של ערבויות ושיפויים על מנת לשפר את יציבות האשראי שלהם ולאפשר להם לבצע מגוון רחב של פעילויות עסקיות.

חוזי הערבות כוללים דרישה מותנית, שהתאגיד הבנקאי הערב ישלם לצד הנערב (הצד המשופה), תשלומים על בסיס: (א) שינויים בנכס הבסיס, התחייבות או נייר ערך הוני של הצד המובטח; או (ב) כשל של צד ג' בביצוע הסכם מחייב. הסדרי ערבות עיקריים שהוענקו על ידי התאגיד הבנקאי כערב, כוללים ערבויות ביצוע, ערבויות לרכשי דירות וערבויות פיננסיות אחרות. בתחילת הערבות, מועד ההכרה לראשונה, התאגיד הבנקאי הערב מכיר בהתחייבות בגין הערבות הנמדדת לראשונה בהתאם לשוויה ההוגן של הערבות.

ב. מידע יתרת בערבויות לפי תקופת פקיעה חוזית

קביעת הסכום המקסימלי של התשלומים העתידיים הפוטנציאליים שהתאגיד הבנקאי עשוי להידרש לשלם במסגרת הערבויות, מבוססת על הסכום הנקוב של הערבויות ללא התחשבות בגביות אפשריות כתוצאה מהוראות תנאי חזרה (Recourse) או מבטחונות מוחזקים או משועבדים. להלן פרטים בדבר הערך בספרים וסכום החשיפה המקסימלית להפסד בגין ערבויות ושיפויים שניתנו על ידי הבנק:

ליום 31 בדצמבר 2019						
	פקיעת שנה או כחות	פקיעה לאחר שנה ועד 3 שנים	פקיעה לאחר 3 שנים ועד 5 שנים	פקיעה לאחר 5 שנים	סך הכל	יתרת חוזים
ערבויות להבטחת אשראי	28.6	69.9	-	-	98.5	120.2
ערבויות לרכשי דירות	0.8	-	-	-	0.8	0.8
ערבויות והתחייבויות אחרות	22.4	144.8	0.2	0.6	168.0	146.3
סך הכל ערבויות	51.8	214.7	0.2	0.6	267.3	267.3

ליום 31 בדצמבר 2018						
	פקיעת שנה או כחות	פקיעה לאחר שנה ועד 3 שנים	פקיעה לאחר 3 שנים ועד 5 שנים	פקיעה לאחר 5 שנים	סך הכל	יתרת חוזים
ערבויות להבטחת אשראי	107.7	3.6	-	-	111.3	111.3
ערבויות לרכשי דירות	12.8	-	-	-	12.8	12.8
ערבויות והתחייבויות אחרות	122.8	0.7	-	0.6	124.1	124.1
סך הכל ערבויות	243.3	4.3	-	0.6	248.2	248.2

ביאור 27 - שעבודים, תנאים מגבילים ובטחונות

א. על פי חוקי העזר של מסלוקת מעו"ף בע"מ (להלן: "מסלוקת מעו"ף"), נדרש הבנק כחבר מסלוקת מעו"ף להפקיד בטחונות נזילים עבור מלוא החשיפה בגין הפעילות בנגזרים ועבור חלקו בקרן הסיכונים. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלוקת מעו"ף את זכויותיו בחשבונות הבאים:

1. חשבון במסלוקת הבורסה על שם מסלוקת מעו"ף בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים (להלן: "חשבון הבטוחות"). שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2019 הסתכם בסך של 9.0 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 - 15.5 מיליוני ש"ח).

2. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ על שם מסלוקת מעו"ף בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ-25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2019 הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 1.3 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 - 1.3 מיליוני ש"ח).

החשבונות המפורטים לעיל משועבדים בשעבוד צף לטובת מסלוקת מעו"ף וכן משועבדים גם בשעבוד קבוע לטובת מסלוקת מעו"ף.

ב. כחבר הבורסה נדרש הבנק להפקיד בטחונות נזילים להבטחת קיום כל התחייבויות לקוחות הבנק כלפי מסלוקת הבורסה בגין עסקאות שבוצעו במסלוקת הבורסה ולהבטחת חלקם בקרן הסיכונים של מסלוקת הבורסה. לצורך זה, שיעבד הבנק לטובת מסלוקת הבורסה בשעבוד קבוע מדרגה ראשונה את זכויותיו בחשבונות הבאים:

3. חשבון במסלוקת הבורסה על שמה ואשר מנוהל עבור הבנק בו מופקדות איגרות חוב ממשלתיות בשווי מלוא דרישת הבטוחות מלקוחות הבנק ובגין חלקו של הבנק בקרן הסיכונים. שווי איגרות החוב שהופקדו ליום 31 בדצמבר 2019 הסתכם בסך של 4.0 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 - 11.0 מיליוני ש"ח).

4. חשבון בבנק לאומי לישראל בע"מ ע"ש מסלוקת הבורסה בו יופקדו מזומנים בשווי של לא פחות מ-25% מחלקו של הבנק בקרן הסיכונים, וכן יופקדו בחשבון זה מזומנים שישולמו כפירות של ניירות ערך שיופקדו בחשבון הבטוחות של הבנק. נכון ליום 31 בדצמבר 2019 הופקדו כספים בחשבון זה בסך של 0.7 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2018 - 3.4 מיליוני ש"ח).

ג. לצורך הבטחת אשראי שנתן או יתן בנק ישראל לבנק במסגרת פעילות הבנק במערכת זה"ב (RTGS), שיעבד הבנק לטובת בנק ישראל, על פי הסכם עמו מיום 24 בינואר 2011, אגרות חוב בהן מחזיק הבנק ואשר הופקדו או יופקדו בחשבון יעודי המתנהל בבורסה לני"ע על שם בנק ישראל. השעבוד הינו ללא הגבלה בסכום. ליום 31 בדצמבר 2019 לא שועבדו בטוחות (ליום 31 בדצמבר 2018 - לא שועבדו בטוחות).

ד. במסגרת הסכם מיום 21 בנובמבר 2016 למכירת תיק הלוואות לאיילון חברה לביטוח בע"מ ואיילון פנסיה וגמל בע"מ (להלן, ביחד ולחוד: "איילון"), המחזה הבנק לטובת איילון 80% מכלל זכויותיו והתחייבויותיו בתיק הלוואות ובבטחונות הלוואות. סך הלוואות שהומחו לאיילון על פי ההסכם עמד ביום 31 בדצמבר 2019 על סך של כ-10.2 מיליוני ש"ח (ליום 31 בדצמבר, 2018 - 39.7 מיליוני ש"ח). הודעה בגין המחאת הזכויות נרשמה בספרי הבנק אצל רשם החברות. יציין כי הבנק לא רשם רווח או הפסד כתוצאה מעסקה זו.

ה. שיעבוד לטובת איילון חברה לביטוח בע"מ להבטחת התחייבויותיה של מעוז דניאל חברה קבלנית לבניה בע"מ במסגרת הסכם שנחתם ביום 29 במאי, 2017. עם זאת, המקור להתחייבות נפרע. השיעבוד ברשם החברות נמחק ברבעון הראשון לשנת 2020.

ו. שיעבוד של חייבים (בטחונות, זכות לקבלת כספים בקשר להלוואות שניתנו ללקוחות ואשר נכללו במסגרת התיק הנמכר וזכות לתקבולים בגין פוליסות ביטוח אשר הומצאו לבנק כבטוחה להבטחת תשלום תמורת הלוואה) במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 1 באפריל, 1991 לקופת הגמל תמר.

ז. שיעבוד של חייבים במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 1 בפברואר 2018 לכלל חברה לביטוח בע"מ, כלל פנסיה וגמל בע"מ ועתודות - קרן פנסיה לשכירים ועצמאיים בע"מ.

ח. שיעבוד חייבים במסגרת הסכם מיום 31 באוקטובר, 2018, למכירת תיק אשראי צרכני למיטב דש גמל ופנסיה בע"מ.

ט. שיעבוד של חייבים במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 30 באפריל, 2019 לתאגידים מקבוצת הפניקס חברה לביטוח בע"מ.

י. שיעבוד של חייבים במסגרת מכירת תיק אשראי מיום 8 בדצמבר, 2019 לתאגידים מקבוצת כלל חברה לביטוח בע"מ.

פירוט ניירות ערך אשר שועבדו לטובת מסלוקת המעו"ף ומסלוקת הבורסה כמפורט לעיל (במיליוני ש"ח)

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
26.5	13.0	ניירות ערך זמינים למכירה
-	-	ניירות ערך למסחר
26.5	13.0	סה"כ

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יישום הוראות המפקח בדבר מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

פעילות הבנק כמתווך פיננסי חושפת אותו למגוון סיכונים ובכלל זה סיכונים שוק. סיכונים שוק כוללים בין היתר סיכונים בסיס, סיכונים ריבית, סיכונים לתנודתיות בשערי החליפין וסיכונים בקצב האינפלציה. כחלק מהאסטרטגיה הכוללת של הבנק לניהול רמת החשיפה לסיכונים שוק, כאמור לעיל, מבצע הבנק בין היתר עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים כדי להקטין את החשיפה שלו לסיכונים שוק. פעילות הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים הינה כמתווך, סוחר או כמשתמש סופי. לבנק מכשירים פיננסיים נגזרים כגון עסקאות עתידיות להחלפה בין מטבעות (Swap), וחוזים עתידיים להגנה על שערי מטבע (Future, Forward). הבנק אינו מבצע עסקאות באופציות לחשבוננו (נוסטר) למעט לצרכי גידור.

העסקאות במכשירים הפיננסיים הנגזרים נרשמות לפי שווי הוגן ושינויים בשוים ההוגן נרשמים באופן שוטף בדוח רווח והפסד. הבנק מתקשר בחוזים שבפני עצמם אינם מכשירים נגזרים אך הם מכילים נגזרים משוברים. לגבי כל חוזה, הבנק מעריך האם המאפיינים הכלכליים של הנגזר המשובר קשורים באופן ברור והדוק לאלה של החוזה המארח וקובע האם מכשיר נפרד עם אותם תנאים כשל המכשיר המשובר היה מקיים את ההגדרה של מכשיר נגזר. כאשר נקבע שהנגזר המשובר בעל מאפיינים כלכליים שאינם קשורים באופן ברור והדוק למאפיינים הכלכליים של החוזה המארח, וכן שמכשיר נפרד עם אותם תנאים היה כשיר כמכשיר נגזר, הנגזר המשובר מופרד מהחוזה המארח ומטופל כנגזר בפני עצמו. נגזר משובר שהופרד מוצג במאזן יחד עם החוזה המארח.

ב. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים

	ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 בדצמבר 2019		
	נזרים שאינם למסחר	נזרים למסחר	סה"כ	נזרים שאינם למסחר	נזרים למסחר	סה"כ
חוזי ריבית						
חוזי Forward ו-Futures	-	56.7	56.7	-	134.4	134.4
Swaps ⁽¹⁾	346.9	64.0	410.9	420.0	70.8	490.8
סה"כ ⁽²⁾	346.9	120.7	467.6	420.0	205.2	625.2
חוזי מטבע חוץ						
חוזי Forward ו-Futures ⁽³⁾	104.7	73.7	178.4	92.5	11.7	104.2
אופציות שנכתבו	-	14.2	14.2	-	123.5	123.5
אופציות שנקנו	-	14.2	14.2	-	123.5	123.5
סה"כ	104.7	102.1	206.8	92.5	258.7	351.2
חוזי בגין מניות						
אופציות שנכתבו	-	283.3	283.3	-	334.7	334.7
אופציות שנקנו ⁽⁴⁾	-	283.3	283.3	-	334.7	334.7
סה"כ	-	566.6	566.6	-	669.4	669.4
חוזי אשראי						
הבנק מוטב	65.4	-	65.4	75.7	-	75.7
סה"כ	65.4	-	65.4	75.7	-	75.7
סה"כ סכום נקוב	517.0	789.4	1,306.4	588.2	1,133.3	1,721.5

(1) מזה: swaps שהתאגיד הבנקאי משלם שיעור ריבית קבוע בסך 0 מיליוני ש"ח לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018.

(2) מזה: חוזי החלפת שקל-מדד לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018 בסך 300 ו-420 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(3) מזה: חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018 בסך 40.2 ו-11.7 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

(4) מזה: נסחרים בבורסה לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018 בסך 265.3 ו-239.6 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשוראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2019					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר
0.2	0.2	-	1.4	-	1.4
0.6	0.1	0.5	0.6	0.1	0.5
1.2	1.2	-	1.2	1.2	-
1.3	-	1.3	-	-	-
3.3	1.5	1.8	3.2	1.3	1.9
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו ^א					
1.3	-	1.3	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
2.0	1.5	0.5	3.2	1.3	1.9
יתרה מאזנית					

2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים

ליום 31 בדצמבר 2018					
התחייבויות בגין נגזרים ברוטו			נכסים בגין נגזרים ברוטו		
נגזרים שאינם			נגזרים שאינם		
סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר	סה"כ	נגזרים למסחר	למסחר
2.2	0.4	1.8	0.8	-	0.8
6.0	1.3	4.7	1.1	1.1	-
6.6	6.6	-	6.6	6.6	-
0.4	-	0.4	-	-	-
15.2	8.3	6.9	8.5	7.7	0.8
סה"כ נכסים / התחייבויות בגין נגזרים ברוטו					
0.4	-	0.4	-	-	-
סכומים שקוזזו במאזן					
14.8	8.3	6.5	8.5	7.7	0.8
יתרה מאזנית					

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2019					
בורסות	בנקים	דילרים / ברוקים	אחרים	סה"כ	
0.6	2.4	0.2	-	3.2	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(1.3)	-	-	(1.3)	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
0.6	1.1	0.2	-	1.9	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
3.5	4.4	(0.2)	-	7.7	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
4.1	5.5	-	-	9.6	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
1.3	0.7	-	1.3	3.3	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
1.3	0.7	-	1.3	3.3	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2018					
בורסות	בנקים	דילרים / ברוקים	אחרים	סה"כ	
5.1	1.1	2.3	-	8.5	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ⁽²⁾
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	(1.4)	-	-	(1.4)	הפחתת סיכון אשראי בגין ביטחון במזומן שהתקבל
5.1	(0.3)	2.3	-	7.1	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
-	2.5	-	-	2.5	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים ⁽¹⁾
5.1	2.2	2.3	-	9.6	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
5.6	6.9	2.3	0.4	15.2	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
					סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
-	-	-	-	-	ביטחון במזומן ששועבד
5.6	6.9	2.3	0.4	15.2	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

ביאור 28 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ד. פירוט מועדי פרעון (סכומי ערך נקוב)

ליום 31 בדצמבר 2019					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל	
200.0	100.0	-	-	300.0	חוזי ריבית (שקל-מדד)
120.7	-	46.9	-	167.6	חוזי ריבית (אחר)
161.9	-	44.9	-	206.8	חוזי מטבע חוץ
566.5	-	0.1	-	566.6	חוזים בגין מניות
-	-	-	65.4	65.4	חוזי אשראי
1,049.1	100.0	91.9	65.4	1,306.4	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018					
עד 3 חודשים	מעל 3 חודשים ועד שנה	מעל שנה ועד 5 שנים	מעל 5 שנים	סך הכל	
1,044.3	347.0	254.5	75.7	1,721.5	

(1) ההפרש הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על החבות של הלווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

(2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018 בסך 1.9 ו-8.5 מיליוני ש"ח, בהתאמה, הכלולה בסעיף נכסים בגין מכשירים נגזרים.

(3) כלל היתרה כפופה להסדרי התחשבנות נטו או הסדרים דומים.

א. הגדרות

- אנשים פרטיים - יחידים, לרבות יחידים המנהלים חשבון משותף, אשר למועד הדיווח אין להן חבות לבנק, או שהחבות שלהם סווגה בענף משק "אנשים פרטיים - הלוואות לדיר ואחר".
- מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק על בסיס מאוחד (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליוני ש"ח.
- משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטית.
- עסק - לקוח שאינו נכלל בהגדרת "אנשים פרטיים" ואינו גוף מוסדי או תאגיד בנקאי.
- מחזור פעילות - מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי.
- עסק זעיר - עסק שמחזור פעילותו קטן מ-10 מיליוני ש"ח.
- עסק קטן - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-10 מיליוני ש"ח וקטן מ-50 מיליוני ש"ח.
- עסק בינוני - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח וקטן מ-250 מיליוני ש"ח.
- עסק גדול - עסק שמחזור פעילותו גדול או שווה ל-250 מיליוני ש"ח.
- מגזר ניהול פיננסי - יכול את הפעילויות הבאות: פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקאות רכש חוזר ושאליה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך, פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, פקדונות בממשלות ושל ממשלות, פעילות השקעה ריאלית - השקעה בזמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים, אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
- נכסים בניהול - ניירות ערך של לקוחות, הלוואות בניהול הבנק ונכסים הנבועים מפעילות לפי מידת הגבייה.

ב. הכללים העיקריים שישומו בחלוקת תוצאות הפעילות בין המגזרים השונים:

- הכנסות ריבית, נטו** - מרווח המתקבל מההפרש בין ריבית האשראי שהועמד ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ האשראי). וכן רווח המתקבל מההפרש בין ריבית הפיקדון שניתן ללקוחות המגזר לבין מחיר הכסף (מחיר ההעברה הכלכלי התואם את מגזר ההצמדה ואת מח"מ הפקדון).
- הכנסות שאינן מריבית** - הכנסות שאינן מריבית נזקפות ישירות למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות בגין הפסדי אשראי** - ההפרשה נזקפה למגזר הפעילות בו מסווגת פעילות הלקוח אשר בגינה בוצעה ההפרשה. באופן דומה, גביה מהפרשה שבוצעה או הקטנתה יוחסה אף היא למגזר בו מסווגת פעילות הלקוח.
- הוצאות תפעוליות ואחרות** - הוצאות ישירות הניתנות לזיהוי, נזקפו ספציפית למגזרי הפעילות. יתרת ההוצאות העקיפות או ההוצאות הישירות שלא ניתן היה לשייכן באופן ישיר, יוחסו על פי מודל לפיו הוצאות אלו מיוחסות בהתאם לחלקן היחסי של המשרות הישירות במגזר מסך המשרות בבנק, המהווה אומדן מיטבי להיקף פעילות הלקוח במגזר הפעילות.
- מיסים על הכנסה** - המיסים חושבו על פי שיעור המס האפקטיבי, ויוחסו בהתאם לכל מגזר.

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019							
פעילות בישראל							
סך הכל	סכומים שלא הוקצו	מזר ניהול פיננסי ⁽¹⁾	גופים מוסדיים	עסקים בינניים וגדולים ⁽²⁾	עסקים קטנים וזעירים	בנקאות פרטית	משקי בית ⁽³⁾
548.6	-	11.3	-	15.0	43.6	0.3	478.4
128.8	-	38.4	1.7	2.6	7.0	23.3	55.8
הכנסות ריבית מחיצוניים							
הוצאות ריבית מחיצוניים							
הכנסות ריבית, נטו:							
419.8	-	(27.1)	(1.7)	12.4	36.6	(23.0)	422.6
-	-	82.7	2.5	0.1	(4.3)	28.5	(109.5)
מחיצוניים							
בינמגזרי							
419.8	-	55.6	0.8	12.5	32.3	5.5	313.1
סך הכנסות ריבית, נטו							
165.1	-	59.1	-	10.3	30.3	3.5	61.9
סך הכנסות שאינן מריבית							
584.9	-	114.7	0.8	22.8	62.6	9.0	375.0
סך ההכנסות							
36.9	-	1.7	-	0.2	0.4	(0.1)	34.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי							
409.6	-	9.1	1.7	10.1	29.8	13.0	345.9
הוצאות תפעוליות ואחרות							
138.4	-	103.9	(0.9)	12.5	32.4	(3.9)	(5.6)
רווח (הפסד) לפני מיסים							
49.0	-	36.8	(0.3)	4.4	11.5	(1.4)	(2.0)
הפרשה למיסים על הרווח							
89.4	-	67.1	(0.6)	8.1	20.9	(2.5)	(3.6)
רווח נקי (הפסד)							
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
201.8	-	5.0	0.2	4.2	13.5	6.4	172.5
הוצאות ישירות							
207.8	-	4.1	1.5	5.9	16.3	6.6	173.4
הוצאות עקיפות							
223.8	-	69.8	0.4	11.8	32.0	1.7	108.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות							
13,611.4	-	3,057.2	-	418.6	1,068.4	6.7	9,060.5
יתרה ממוצעת של נכסים							
10,619.0	-	65.0	-	418.4	1,068.4	6.7	9,060.5
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור							
10,731.3	-	100.0	-	346.3	1,120.6	6.7	9,157.7
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח							
15.3	-	-	-	-	0.2	-	15.1
יתרת חובות כגומים							
152.6	-	-	-	-	3.8	-	148.8
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום							
12,687.5	-	1,942.1	413.6	703.1	783.3	1,800.	7,044.9
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
10,792.3	-	-	413.6	702.2	783.3	1,800.	7,092.7
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור							
10,887.6	-	-	397.5	727.5	822.7	1,818.0	7,121.9
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח							
8,706.1	-	656.8	2.9	672.5	1,086.2	16.2	6,271.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון							
9,089.9	-	795.3	1.4	610.3	1,406.8	16.4	6,259.7
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח							
4,341.9	-	538.0	90.1	445.7	195.6	802.7	2,269.8
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול							
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
329.8	-	6.2	-	11.0	28.8	0.1	283.7
מרווח מפעילות מתן אשראי							
33.0	-	-	0.8	1.2	2.9	5.3	22.8
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות							
57.0	-	49.4	-	0.3	0.6	0.1	6.6
אחר							
419.8	-	55.6	0.8	12.5	32.3	5.5	313.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו							

(1) מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

(2) מגזר זה כולל את הפעילות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

(3) מגזר זה כולל הלוואה בסך 114 מיליוני ש"ח המטבה בתזרים הלוואות רכב.

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים –משקי בית ובנקאות פרטית – פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019					
סך הכל	מסר בנקאות פרטית	מסר משקי בית			
		סך הכל	אחר	הלוואות לדיור	
478.7	0.3	478.4	150.2	328.2	הכנסות ריבית מחיצוניים
79.1	23.3	55.8	55.8	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
					הכנסות ריבית, נטו:
399.6	(23.0)	422.6	94.4	328.2	מחיצוניים
(81.1)	28.5	(109.5)	60.0	(169.5)	בינמגזרי
318.6	5.5	313.1	154.4	158.7	סך הכנסות ריבית, נטו
65.4	3.5	61.9	40.0	21.9	סך הכנסות שאינן מריבית
384.0	9.0	375.0	194.4	180.6	סך ההכנסות
34.6	(0.1)	34.7	37.9	(3.2)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
358.9	13.0	345.9	246.1	99.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
(9.5)	(3.9)	(5.6)	(89.6)	84.0	רווח (הפסד) לפני מיסים
(3.4)	(1.4)	(2.0)	(31.7)	29.7	הפרשה למיסים על הרווח
(6.1)	(2.5)	(3.6)	(57.9)	54.3	רווח נקי (הפסד)
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
178.9	6.4	172.5	127.7	44.8	הוצאות ישירות
180.0	6.6	173.4	118.4	55.0	הוצאות עקיפות
109.8	1.7	108.1	18.6	89.5	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
9,067.2	6.7	9,060.5	1,377.2	7,683.3	יתרה ממוצעת של נכסים
9,067.2	6.7	9,060.5	1,377.2	7,683.3	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
9,164.4	6.7	9,157.7	1,520.0	7,637.7	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
15.1	-	15.1	10.5	4.6	יתרת חובות פגומים
148.8	-	148.8	9.5	139.3	יתרת חובות בפיקוח מעל 90 יום
8,845.4	1,800.5	7,044.9	7,044.9	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
8,893.2	1,800.5	7,092.7	7,092.7	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
8,939.9	1,818.0	7,121.9	7,121.9	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
6,286.7	16.2	6,271.5	1,779.0	4,492.5	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
6,276.1	16.4	6,259.7	1,816.9	4,442.8	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
3,072.5	802.7	2,269.8	1,685.5	584.3	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
283.8	0.1	283.7	130.8	152.9	מרווח מפעילות מתן אשראי
28.1	5.3	22.8	22.8	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
6.7	0.1	6.6	0.8	5.8	אחר
318.6	5.5	313.1	154.4	158.7	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים – פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019						
סך הכל	מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים וגדולים		
	ביטי ונדל"ן	אחר	סך הכל	ביטי ונדל"ן	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	38.3	5.3	43.6	15.0	-	15.0
הוצאות ריבית מחיצוניים	0.2	6.8	7.0	0.5	2.1	2.6
הכנסות ריבית, נטו:						
מחיצוניים	38.1	(1.5)	36.6	14.5	(2.1)	12.4
בינמגזרי	(9.3)	5.0	(4.3)	(2.7)	2.8	0.1
סך הכנסות ריבית, נטו	28.8	3.5	32.3	11.8	0.7	12.5
סך הכנסות שאינן מריבית	19.0	11.3	30.3	9.2	1.1	10.3
סך ההכנסות	47.9	14.7	62.6	21.1	1.7	22.8
הוצאות בגין הפסדי אשראי	(0.5)	(0.1)	0.4	0.2	-	0.2
הוצאות תפעוליות ואחרות	19.9	9.9	29.8	9.8	0.3	10.1
רווח (הפסד) לפני מיסים	27.6	4.8	32.4	11.0	1.5	12.5
הפרשה למיסים על הרווח	10.1	1.4	11.5	3.6	0.8	4.4
רווח נקי (הפסד)	17.5	3.4	20.9	7.4	0.7	8.1
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:						
הוצאות ישירות	8.9	4.6	13.5	4.1	0.1	4.2
הוצאות עקיפות	10.9	5.4	16.3	5.8	0.1	5.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	24.9	7.1	32.0	11.0	0.8	11.8
יתרה ממוצעת של נכסים	954.7	113.7	1,068.4	409.5	9.1	418.6
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	954.7	113.7	1,068.4	409.5	8.9	418.4
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	987.8	132.8	1,120.6	346.3	-	346.3
יתרת חובות כגומים	0.2	-	0.2	-	-	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	3.6	0.2	3.8	-	-	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות	264.6	518.7	783.3	332.8	370.3	703.1
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	264.6	518.7	783.3	332.7	369.5	702.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	287.7	535.0	822.7	322.1	405.4	727.5
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	995.4	90.8	1,086.2	642.8	29.7	672.5
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	1,275.0	131.8	1,406.8	552.2	58.1	610.3
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	11.3	184.3	195.6	347.5	98.2	445.7
פיצול הכנסות ריבית נטו:						
מרווח מפעילות מתן אשראי	27.0	1.8	28.8	11.0	-	11.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	0.7	2.2	2.9	0.6	0.6	1.2
אחר	1.1	(0.5)	0.6	0.2	0.1	0.3
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	28.8	3.5	32.3	11.8	0.7	12.5

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019				
פעילות למסחר	והתחייבויות	פעילות ניהול נכסים		פעילות השקעה
		ריאלית	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	0.1	11.4	-	11.3
הוצאות ריבית מחיצוניים	0.2	38.4	-	38.4
הכנסות ריבית, נטו:				
מחיצוניים	(0.1)	(27.0)	-	(27.1)
בינמגזרי	0.1	82.6	-	82.7
סך הכנסות ריבית, נטו	-	55.6	-	55.6
סך הכנסות שאינן מריבית	1.1	0.9	57.1	59.1
סך ההכנסות⁽²⁾	1.1	56.5	57.1	114.7
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	-	1.7	-	1.7
הוצאות תפעוליות ואחרות	1.9	7.2	-	9.1
רווח (הפסד) לפני מיסים	(0.8)	47.6	57.1	103.9
הפרשה למיסים על הרווח (חסכון במס)	(0.3)	16.6	20.3	36.6
רווח נקי (הפסד)	(0.5)	31.0	36.8	67.1
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:				
הוצאות ישירות	0.9	4.1	-	5.0
הוצאות עקיפות	1.0	3.1	-	4.1
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	0.1	33.0	37.1	70.2
יתרה ממוצעת של נכסים ⁽¹⁾	69.3	2,987.9	-	3,057.2
יתרה ממוצעת של התחייבויות	-	1,942.1	-	1,942.1
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	-	-	-	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	30.3	626.5	-	656.8
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	29.4	765.9	-	795.3
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	-	538.0	-	538.0
מרכיבי הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	-	-	-	-
הפרשי שער, נטו	(0.5)	0.3	-	(0.2)
הפרשי מדד, נטו	-	0.5	-	0.5
חשיפות ריבית, נטו	2.1	(4.7)	-	(2.0)
חשיפות למניות, נטו	(0.5)	2.1	-	1.6
מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי	-	56.6	-	55.6
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית על בסיס צבירה	1.1	53.8	-	54.9
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב	-	2.7	-	2.7
שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם	-	-	-	-
הכנסות אחרות שאינן מריבית	-	-	57.1	57.1
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית	1.1	56.5	57.1	114.7

⁽¹⁾ היתרה הממוצעת של נכסים מפעילות ניהול נכסים והתחייבויות לשנת 2019 כוללת יתרה ממוצעת של הלוואה מגובה תזרים הלוואות רכב בסך של 65 מיליוני ש"ח יתרת ההלוואה ליום 31 בדצמבר 2019 הינה 100 מיליוני ש"ח.

⁽²⁾ הכנסות תת מגזר אחר בשנת 2019 כוללות הכנסות ממכירת תיקי אשראי בסך 56.1 מיליוני ש"ח. הכנסות תת מגזר אחר בשנת 2018 כוללות הכנסות ממכירת מניות הבורסה בסך 27.0 מיליוני ש"ח, הכנסות ממכירת תיק הלקוחות בתחום פעילות הברוקראז' בסך 21.0 מיליוני ש"ח והכנסות ממכירת תיקי אשראי בסך 16.4 מיליוני ש"ח.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
פעילות בישראל							
משקי בית ¹⁾	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינעניים וגדולים ²⁾	גופים מוסדיים	מבזר ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	473.8	0.3	33.4	14.3	-	6.0	527.8
הוצאות ריבית מחיצוניים	67.2	20.7	7.6	1.6	4.8	42.2	144.1
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	406.6	(20.4)	25.8	12.7	(4.8)	(36.2)	383.7
בינמגזרי	(107.4)	25.3	(0.2)	(0.8)	6.7	76.4	-
סך הכנסות ריבית, נטו	299.2	4.9	25.6	11.9	1.9	40.2	383.7
סך הכנסות שאינן מריבית	65.9	4.7	25.7	10.5	1.0	66.0	173.8
סך ההכנסות	365.1	9.6	51.3	22.4	2.9	106.2	557.5
הוצאות בגין הפסדי אשראי	34.2	0.1	0.6	(0.1)	-	(0.1)	34.7
הוצאות תפעוליות ואחרות	333.4	13.0	26.4	10.3	10.6	9.9	403.6
רווח (הפסד) לפני מיסים	(2.5)	(3.5)	24.3	12.2	(7.7)	96.4	119.2
הפרשה למיסים על הרווח	(0.5)	(1.1)	7.2	3.4	(2.3)	25.3	32.0
רווח נקי (הפסד)	(2.0)	(2.4)	17.1	8.8	(5.4)	71.1	87.2
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	165.1	5.5	10.9	4.4	8.2	6.2	200.3
הוצאות עקיפות	168.3	7.5	15.5	5.9	2.4	3.7	203.3
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	116.0	2.8	28.1	13.0	(3.7)	73.4	229.6
יתרה ממוצעת של נכסים	8,660.5	7.1	817.6	365.6	-	3,500.7	13,351.5
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	8,660.5	7.1	817.6	363.2	-	-	9,848.4
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	8,865.1	3.9	760.6	379.3	-	-	10,008.
יתרת חובות כגומים	12.7	-	8.8	-	-	-	21.5
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	147.6	-	1.5	-	-	-	149.1
יתרה ממוצעת של התחייבויות	6,590.9	1,599.2	824.4	666.3	649.9	2,148.0	12,478.7
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	6,590.9	1,599.2	824.4	663.8	649.9	-	10,328.2
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	6,849.7	1,736.5	736.2	666.8	524.1	-	10,513.3
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	5,825.1	22.8	930.9	673.2	15.7	666.4	8,134.0
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	5,998.8	13.5	974.0	658.3	4.8	689.1	8,338.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	2,534.4	1,007.2	354.4	656.1	19.9	380.1	4,952.1
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	275.5	0.1	23.6	10.8	-	-	310.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	19.4	4.8	2.0	1.1	1.9	-	29.2
אחר	4.3	-	-	-	-	40.2	44.5
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	299.2	4.9	25.6	11.9	1.9	40.2	383.7

⁽¹⁾ מגזר זה כולל את הפעילות של כרטיסי האשראי, אשר היקפה אינו מהותי.

⁽²⁾ מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים – משקי בית ובעקבות פרטית – פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
מסר משקי בית	סך הכל בנקאות		סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדירור
	סך הכל	פרטית			
הכנסות ריבית מחיצוניים	474.1	0.3	473.8	151.8	322.0
הוצאות ריבית מחיצוניים	87.9	20.7	67.2	67.2	-
הכנסות ריבית, נטו:					
מחיצוניים	386.2	(20.4)	406.6	84.6	322.0
בינמגזרי	(82.1)	25.3	(107.4)	66.5	(173.9)
סך הכנסות ריבית, נטו	304.1	4.9	299.2	151.1	148.1
סך הכנסות שאינן מריבית	70.6	4.7	65.9	41.9	24.0
סך ההכנסות	374.7	9.6	365.1	193.0	172.1
הוצאות בגין הפסדי אשראי	34.3	0.1	34.2	32.4	1.8
הוצאות תפעוליות ואחרות	346.4	13.0	333.4	243.5	89.9
רווח (הפסד) לפני מיסים	(6.0)	(3.5)	(2.5)	(82.9)	80.4
הפרשה למיסים על הרווח	(1.6)	(1.1)	(0.5)	(23.7)	24.2
רווח נקי (הפסד)	(4.4)	(2.4)	(2.0)	(59.2)	56.2
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
הוצאות ישירות	170.6	5.5	165.1	127.1	38.0
הוצאות עקיפות	175.8	7.5	168.3	116.4	51.9
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	118.8	2.8	116.0	23.5	92.5
יתרה ממוצעת של נכסים	8,667.6	7.1	8,660.5	1,352.3	7,308.2
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	8,667.6	7.1	8,660.5	1,352.3	7,308.2
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	8,869.0	3.9	8,865.1	1,344.0	7,521.1
יתרת חובות פגומים	12.7	-	12.7	12.7	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	147.6	-	147.6	8.9	138.7
יתרה ממוצעת של התחייבויות	8,190.1	1,599.2	6,590.9	6,590.9	-
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	8,190.1	1,599.2	6,590.9	6,590.9	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	8,586.2	1,736.5	6,849.7	6,849.7	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	5,847.9	22.8	5,825.1	1,635.6	4,189.5
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	6,012.3	13.5	5,998.8	1,631.9	4,366.9
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	3,541.6	1,007.2	2,534.4	1,826.9	707.5
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
מרווח מפעילות מתן אשראי	275.6	0.1	275.5	130.8	144.7
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	24.2	4.8	19.4	19.4	-
אחר	4.3	-	4.3	0.9	3.4
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	304.1	4.9	299.2	151.1	148.1

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים – פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018							
סך הכל	מגזר עסקים בינוניים וגדולים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
	סך הכל	אחר	ביטי ונדל"ן	סך הכל	אחר	ביטי ונדל"ן	
47.7	14.3	-	14.3	33.4	2.6	30.8	הכנסות ריבית מחיצוניים
9.2	1.6	1.2	0.4	7.6	7.4	0.2	הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות ריבית, נטו:
38.5	12.7	(1.2)	13.9	25.8	(4.8)	30.6	מחיצוניים
(1.0)	(0.8)	1.8	(2.6)	(0.2)	8.3	(8.5)	בינמגזרי
37.5	11.9	0.6	11.3	25.6	3.5	22.1	סך ההכנסות ריבית, נטו
36.2	10.5	1.1	9.4	25.7	9.1	16.6	סך ההכנסות שאינן מריבית
73.7	22.4	1.7	20.7	51.3	12.6	38.7	סך ההכנסות
0.5	(0.1)	-	(0.1)	0.6	0.1	0.5	הוצאות בגין הפסדי אשראי
36.7	10.3	0.2	10.1	26.4	8.6	17.8	הוצאות תפעוליות ואחרות
36.5	12.2	1.5	10.7	24.3	3.9	20.4	רווח (הפסד) לפני מיסים
10.6	3.4	0.3	3.1	7.2	1.1	6.1	הפרשה למיסים על הרווח
25.9	8.8	1.2	7.6	17.1	2.8	14.3	רווח נקי (הפסד)
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
15.3	4.4	0.1	4.3	10.9	4.0	6.9	הוצאות ישירות
21.4	5.9	0.1	5.8	15.5	4.6	10.9	הוצאות עקיפות
41.1	13.0	1.3	11.7	28.1	6.2	21.9	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
1,183.2	365.6	2.8	362.8	817.6	126.9	690.7	יתרה ממוצעת של נכסים
1,180.8	363.2	0.4	362.8	817.6	126.9	690.7	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
1,139.9	379.3	-	379.3	760.6	42.0	718.6	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
8.8	-	-	-	8.8	-	8.8	יתרת חובות כגומים
1.5	-	-	-	1.5	-	1.5	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
1,490.7	666.3	279.8	386.5	824.4	524.9	299.5	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,488.2	663.8	277.3	386.5	824.4	524.9	299.5	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
1,403.0	666.8	300.2	366.6	736.2	453.7	282.5	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,604.1	673.2	34.2	639.0	930.9	73.2	857.7	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,634.8	658.3	14.5	643.8	976.5	86.2	890.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
1,010.5	656.1	372.4	283.7	354.4	307.6	46.8	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
34.4	10.8	-	10.8	23.6	1.6	22.0	מרווח מפעילות מתן אשראי
3.1	1.1	0.6	0.5	2.0	1.9	0.1	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	-	-	-	אחר
37.5	11.9	0.6	11.3	25.6	3.5	22.1	סך הכל ההכנסות ריבית, נטו

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018				
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים	פעילות השקעה	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	0.2	5.8	-	6.0
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	42.2	-	42.2
הכנסות ריבית, נטו:				
מחיצוניים	0.2	(36.4)	-	(36.2)
בינמגזרי	(0.2)	76.6	-	76.4
סך הכנסות ריבית, נטו	-	40.2	-	40.2
סך הכנסות שאינן מריבית	(3.1)	2.8	66.3	66.0
סך ההכנסות	(3.1)	43.0	66.3	106.2
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(0.1)	-	-	(0.1)
הוצאות תפעוליות ואחרות	3.9	5.7	0.3	9.9
רווח (הפסד) לפני מיסים	(6.9)	37.3	66.0	96.4
הפרשה למיסים על הרווח (חסכון במס)	(2.1)	11.2	16.2	25.3
רווח נקי (הפסד)	(4.8)	26.1	49.8	71.1
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:				
הוצאות ישירות	3.0	2.9	0.3	6.2
הוצאות עקיפות	0.9	2.8	-	3.7
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	(4.4)	28.1	49.8	73.5
יתרה ממוצעת של נכסים	381.5	3,119.2	-	3,500.7
יתרה ממוצעת של התחייבויות	123.7	2,024.3	-	2,148.0
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור				
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	29.0	637.4	-	666.4
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	31.2	657.9	-	689.1
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	-	-	380.1	380.1
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן				
הפרשי שער, נטו	-	1.1	-	1.1
הפרשי מדד, נטו	-	4.1	-	4.1
חשיפות ריבית נטו	(3.1)	1.3	-	(1.8)
חשיפות למניות, נטו	-	-	-	-
מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי	-	36.0	-	36.0
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית על	(3.1)	42.5	-	39.4
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה	-	0.5	-	0.5
שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של	-	-	-	-
הכנסות אחרות שאינן מריבית	-	-	66.3	66.3
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן	(3.1)	43.0	66.3	106.2

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
פעילות בישראל							
מסקי	בנקאות	עסקים קטנים וזעירים	עסקים בינוניים וגדולים	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	סכומים שלא הוקצו	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	418.3	35.1	15.6	-	4.5	-	473.5
הוצאות ריבית מחיצוניים	49.9	3.7	1.2	6.2	35.6	-	110.1
הכנסות ריבית, נטו:							
מחיצוניים	368.4	31.4	14.4	(6.2)	(31.1)	-	363.4
בינמגזרי	(75.4)	(4.3)	(2.0)	8.0	55.6	-	-
סך הכנסות ריבית, נטו	293.0	27.1	12.4	1.8	24.5	-	363.4
סך הכנסות שאינן מריבית	67.6	26.4	11.3	19.0	(0.6)	-	129.1
סך ההכנסות	360.6	53.5	23.7	20.8	23.9	-	492.5
הוצאות בגין הפסדי אשראי	38.6	(2.4)	0.7	-	-	-	36.9
הוצאות תפעוליות ואחרות	297.0	15.4	26.3	7.9	45.9	-	403.4
רווח (הפסד) לפני מיסים	25.0	(5.4)	29.6	15.1	(25.1)	-	52.2
הפרשה למיסים על הרווח	7.2	(1.6)	8.7	4.5	(7.3)	-	15.2
רווח נקי (הפסד)	17.8	(3.8)	20.9	10.6	(17.8)	-	37.0
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
הוצאות ישירות	156.5	6.4	11.6	2.4	27.6	-	210.6
הוצאות עקיפות	140.5	9.0	14.7	5.5	18.3	-	192.8
רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות	116.4	2.6	31.4	14.5	(4.8)	-	172.7
יתרה ממוצעת של נכסים	8,388.7	9.5	923.1	487.9	13.1	3,628.2	13,450.
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור	8,388.7	9.5	923.1	420.0	13.1	-	9,754.4
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	8,595.1	10.5	786.9	357.8	22.1	-	9,772.4
יתרת חובות כגומים	15.5	-	8.8	16.9	-	-	41.2
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	162.3	-	2.7	-	-	-	165.0
יתרה ממוצעת של התחייבויות	6,635.1	1,625.8	926.0	560.2	898.5	1,985.8	12,631.
מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור	6,635.1	1,625.8	913.6	504.9	898.5	-	10,577.
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	6,701.1	1,619.5	896.9	615.2	727.4	-	10,560.
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון	5,620.3	20.9	1,114.7	683.0	43.4	479.3	7,961.6
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	5,817.9	17.1	1,102.0	597.4	34.4	528.7	8,097.5
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול	3,829.3	2,661.4	848.7	2,946.5	-	-	10,285.
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
מרווח מפעילות מתן אשראי	267.5	-	26.5	12.0	-	-	306.0
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות	21.8	4.6	0.6	0.4	1.8	-	29.2
אחר	3.7	-	-	-	-	24.5	28.2
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	293.0	4.6	27.1	12.4	1.8	24.5	363.4

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים – משקי בית ובעקבות פרטית – פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
סך הכל	סך הכל בנקאות	מגזר משקי בית			
		סך הכל משקי בית	אחר	הלוואות לדיר	
418.3	-	418.3	145.9	272.4	הכנסות ריבית מחיצוניים
63.4	13.5	49.9	49.9	-	הוצאות ריבית מחיצוניים
					הכנסות ריבית, נטו:
354.9	(13.5)	368.4	96.0	272.4	מחיצוניים
(57.3)	18.1	(75.4)	57.4	(132.8)	בינמגזרי
297.6	4.6	293.0	153.4	139.6	סך הכנסות ריבית, נטו
73.0	5.4	67.6	42.0	25.6	סך הכנסות שאינן מריבית
370.6	10.0	360.6	195.4	165.2	סך ההכנסות
38.6	-	38.6	40.2	(1.6)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
312.4	15.4	297.0	227.0	70.0	הוצאות תפעוליות ואחרות
19.6	(5.4)	25.0	(71.8)	96.8	רווח (הפסד) לפני מיסים
5.6	(1.6)	7.2	(20.9)	28.1	הפרשה למיסים על הרווח
14.0	(3.8)	17.8	(50.9)	68.7	רווח נקי (הפסד)
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:					
162.9	6.4	156.5	123.5	33.0	הוצאות ישירות
149.5	9.0	140.5	103.5	37.0	הוצאות עקיפות
119.0	2.6	116.4	21.6	94.8	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
8,398.2	9.5	8,388.7	1,302.8	7,085.9	יתרה ממוצעת של נכסים
8,398.2	9.5	8,388.7	1,302.8	7,085.9	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
8,605.6	10.5	8,595.1	1,317.0	7,278.1	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
15.5	-	15.5	14.2	1.3	יתרת חובות כגומים
162.3	-	162.3	9.9	152.4	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
8,260.9	1,625.8	6,635.1	6,635.1	-	יתרה ממוצעת של התחייבויות
8,260.9	1,625.8	6,635.1	6,635.1	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
8,320.6	1,619.5	6,701.1	6,701.1	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
5,641.2	20.9	5,620.3	1,605.5	4,014.8	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
5,835.0	17.1	5,817.9	1,596.6	4,221.3	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
6,490.7	2,661.4	3,829.3	2,950.5	878.8	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:					
267.5	-	267.5	130.9	136.6	מרווח מפעילות מתן אשראי
26.4	4.6	21.8	21.8	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
3.7	-	3.7	0.7	3.0	אחר
297.6	4.6	293.0	153.4	139.6	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים – פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017							
סך הכל	מגזר עסקים בינוניים וגדולים			מגזר עסקים קטנים וזעירים			
	סך הכל	אחר	ביטי ונדל"ן	סך הכל	אחר	ביטי ונדל"ן	
50.7	15.6	-	15.6	35.1	2.6	32.5	הכנסות ריבית מחיצוניים
4.9	1.2	0.8	0.4	3.7	3.4	0.3	הוצאות ריבית מחיצוניים
							הכנסות ריבית, נטו:
45.8	14.4	(0.8)	15.2	31.4	(0.8)	32.2	מחיצוניים
(6.3)	(2.0)	1.1	(3.1)	(4.3)	3.1	(7.4)	בינמגזרי
39.5	12.4	0.3	12.1	27.1	2.3	24.8	סך ההכנסות ריבית, נטו
37.7	11.3	0.6	10.7	26.4	10.0	16.4	סך ההכנסות שאינן מריבית
77.2	23.7	0.9	22.8	53.5	12.3	41.2	סך ההכנסות
(1.7)	0.7	-	0.7	(2.4)	-	(2.4)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
34.2	7.9	-	7.9	26.3	10.6	15.7	הוצאות תפעוליות ואחרות
44.7	15.1	0.9	14.2	29.6	1.7	27.9	רווח (הפסד) לפני מיסים
13.2	4.5	0.3	4.2	8.7	0.6	8.1	הפרשה למיסים על הרווח
31.5	10.6	0.6	10.0	20.9	1.1	19.8	רווח נקי (הפסד)
מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:							
14.0	2.4	-	2.4	11.6	5.2	6.4	הוצאות ישירות
20.2	5.5	-	5.5	14.7	5.4	9.3	הוצאות עקיפות
45.9	14.5	0.6	13.9	31.4	5.1	26.3	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
1,411.0	487.9	67.9	420.0	923.1	191.9	731.2	יתרה ממוצעת של נכסים
1,343.1	420.0	-	420.0	923.1	191.9	731.2	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור
1,144.7	357.8	-	357.8	786.9	70.5	716.4	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
25.7	16.9	-	16.9	8.8	0.5	8.3	יתרת חובות כגומים
2.7	-	-	-	2.7	-	2.7	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
1,486.2	560.2	190.4	369.8	926.0	585.9	340.1	יתרה ממוצעת של התחייבויות
1,418.5	504.9	135.1	369.8	913.6	573.5	340.1	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
1,512.1	615.2	236.7	378.5	896.9	522.4	374.5	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
1,797.7	683.0	39.4	643.6	1,114.7	94.5	1,020.2	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
1,699.4	597.4	47.1	550.3	1,102.0	72.5	1,029.5	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
3,795.2	2,946.5	2,585.3	361.2	848.7	797.7	51.0	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
פיצול הכנסות ריבית נטו:							
38.5	12.0	-	12.0	26.5	2.1	24.4	מרווח מפעילות מתן אשראי
1.0	0.4	0.3	0.1	0.6	0.2	0.4	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות
-	-	-	-	-	-	-	אחר
39.5	12.4	0.3	12.1	27.1	2.3	24.8	סך הכל ההכנסות ריבית, נטו

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 29 - מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך) - מגזר ניהול פיננסי - פעילות בישראל, מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
מסר ניהול פיננסי					
פעילות למסחר	פעילות ניהול נכסים	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל	
0.5	4.0	-	-	4.5	הכנסות ריבית מחיצוניים
-	35.6	-	-	35.6	הוצאות ריבית מחיצוניים
הכנסות ריבית, נטו:					
0.5	(31.6)	-	-	(31.1)	מחיצוניים
(0.5)	56.1	-	-	55.6	בינמגזרי
-	24.5	-	-	24.5	סך הכנסות ריבית, נטו
(0.5)	(2.6)	-	2.5	(0.6)	סך הכנסות שאינן מריבית
(0.5)	21.9	-	2.5	23.9	סך ההכנסות
-	-	-	-	-	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
4.8	5.6	-	0.5	10.9	הוצאות תפעוליות ואחרות
(5.3)	16.3	-	2.0	13.0	רווח (הפסד) לפני מיסים
(1.6)	4.6	-	0.7	3.7	הפרשה למיסים על הרווח (חסכון במס)
(3.7)	11.7	-	1.3	9.3	רווח נקי (הפסד)
-	-	-	-	-	מתוך סך הוצאות תפעוליות ואחרות:
3.0	2.6	-	0.5	6.1	הוצאות ישירות
1.8	3.0	-	-	4.8	הוצאות עקיפות
(2.4)	13.6	-	1.4	12.6	רווח נקי לפני העמסת הוצאות עקיפות
453.3	3,174.9	-	-	3,628.	יתרה ממוצעת של נכסים
284.5	1,701.3	-	-	1,985.8	יתרה ממוצעת של התחייבויות
-	-	-	-	-	מזה: יתרה ממוצעת של פקדונות הציבור
-	-	-	-	-	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
24.3	455.0	-	-	479.3	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון
26.8	501.9	-	-	528.7	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח
-	-	-	-	-	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית					
-	(0.4)	-	-	(0.4)	הפרשי שער, נטו
-	0.5	-	-	0.5	הפרשי מדד, נטו
(0.5)	(1.0)	-	-	(1.5)	חשיפות ריבית נטו
-	-	-	-	-	חשיפות למניות, נטו
-	21.0	-	-	21.0	מרווחי ריבית שמשוייכים לניהול פיננסי
(0.5)	20.1	-	-	19.6	סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית על בסיס צבירה
-	1.8	-	-	1.8	רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של
-	-	-	-	-	שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים
-	-	-	2.5	2.5	הכנסות אחרות שאינן מריבית
(0.5)	21.9	-	2.5	23.9	סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

ליום 31 בדצמבר 2019					
מסחרי	לדיוור	פרטי אחר	סך הכל	בנקים	
				אשראי לציבור	וממשלות
סך הכל					
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
7.5	45.3	51.1	103.9	-	103.9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
2.4	(3.2)	37.7	36.9	-	36.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
-	(0.6)	(41.1)	(41.7)	-	(41.7)
מחיקות חשבונאיות					
0.2	5.0	10.3	15.5	-	15.5
בביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
0.2	4.4	(30.8)	(26.2)	-	(26.2)
מחיקות חשבונאיות נטו					
10.1	46.5	58.0	114.6	-	114.6
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)					
2.2	0.6	0.3	3.1	-	3.1
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^(*) , ועל חובות ^(*) בינם היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות					
1,253.5	4.6	13.2	1,271.3	-	1,271.3
שנבדקו על בסיס פרטי					
578.3	7,633.1	1,248.6	9,460.0	268.7	9,728.7
שנבדקו על בסיס קבוצתי (**)					
1,831.8	7,637.7	1,261.8	10,731.3	268.7	11,000.0
סך הכל חובות					
264.8	7,277.8	-	7,542.6	-	7,542.6
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
5.7	0.7	7.9	14.3	-	14.3
שנבדקו על בסיס פרטי					
2.2	45.2	49.8	97.2	-	97.2
שנבדקו על בסיס קבוצתי (***)					
7.9	45.9	57.7	111.5	-	111.5
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
0.9	44.8	-	45.7	-	45.7
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0 אלפי ש"ח, ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 26.2 מיליוני ש"ח.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2018					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
104.9	-	104.9	53.6	43.4	7.9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
34.7	-	34.7	32.4	2.4	(0.1)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(45.4)	-	(45.4)	(44.5)	(0.5)	(0.4)
מחיקות חשבונאיות					
9.7	-	9.7	9.6	-	0.1
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(35.7)	-	(35.7)	(34.9)	(0.5)	(0.3)
מחיקות חשבונאיות נטו					
103.9	-	103.9	51.1	45.3	7.5
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה (*)					
3.0	-	3.0	0.4	0.6	2.0
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ⁽²⁾ , ועל חובות ⁽³⁾ בגינם היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות					
1,079.5	-	1,079.5	18.5	2.3	1,058.7
שנבדקו על בסיס פרטי					
9,185.2	255.8	8,929.4	1,078.2	7,501.0	350.2
שנבדקו על בסיס קבוצתי (**)					
7,503.					
10,264.7	255.8	10,008.9	1,096.7	3	1,408.9
סך הכל חובות					
7,354.4	-	7,354.4	-	7,137.3	217.1
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
12.9	-	12.9	9.1	0.1	3.7
שנבדקו על בסיס פרטי					
88.0	-	88.0	41.6	44.6	1.8
שנבדקו על בסיס קבוצתי (***)					
100.9	-	100.9	50.7	44.7	5.5
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
45.5	-	45.5	-	44.7	0.8
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.2 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 25.7 מיליוני ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. חובות⁽¹⁾ ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2017					
סך הכל	בנקים וממשלות	אשראי לציבור			
		סך הכל	פרטי אחר	לדיוור	מסחרי
1. תנועה ביתרת הפרשה להפסדי אשראי					
105.4	-	105.4	51.0	44.8	9.6
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
36.9	-	36.9	40.0	(1.3)	(1.8)
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(48.8)	-	(48.7)	(47.8)	(0.5)	(0.5)
מחיקות חשבונאיות					
11.4	-	11.4	10.4	0.4	0.6
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(37.4)	-	(37.3)	(37.4)	(0.1)	0.1
מחיקות חשבונאיות נטו					
104.9	-	104.9	53.6	43.4	7.9
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה					
3.2	-	3.2	0.5	0.4	2.3
(*) מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות (1), ועל חובות (1) בגינם היא חושבה					
יתרת חוב רשומה של חובות					
1,133.2	-	1,133.2	15.6	1.3	1,116.3
שנבדקו על בסיס פרטי					
8,721.1	81.9	8,639.2	1,125.0	7,276.8	237.4
שנבדקו על בסיס קבוצתי (**)					
9,037.1	81.9	9,772.4	1,140.6	7,278.1	1,353.7
סך הכל חובות					
7,017.1	-	7,017.1	-	6,830.1	187.0
(**) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות					
14.2	-	14.2	9.4	0.1	4.7
שנבדקו על בסיס פרטי					
87.5	-	87.5	43.7	42.9	0.9
שנבדקו על בסיס קבוצתי (***)					
101.7	-	101.7	53.1	43.0	5.6
סך ההפרשה להפסדי אשראי					
43.6	-	43.6	-	42.9	0.7
(***) מזה: שההפרשה בגינם חושבה לפי עומק הפיגור					

(1) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(2) כולל יתרות הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס פרטי בסך 0.7 מיליוני ש"ח ושחושבה על בסיס קבוצתי בסך 25.1 מיליוני ש"ח.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ 1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 31 בדצמבר 2019					
פעילות לזרים בישראל	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	סה"כ	חובות לא פגומים מידע נוסף
					בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾ בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן-בינוי	1,081.9	2.3	0.2	1,084.4	2.3
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן	522.7	1.3	-	524.0	1.3
שרותים פיננסיים	106.6	-	-	106.6	-
מסחרי-אחר	116.6	0.2	-	116.8	0.2
סך הכל מסחרי	1,827.8	3.8	0.2	1,831.8	3.8
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	7,493.8	139.3	4.6	7,637.7	139.3
אנשים פרטיים - אחר	1,235.1	16.2	10.5	1,261.8	9.5
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	10,556.7	159.3	15.3	10,731.3	152.6
בנקים בישראל	268.7	-	-	268.7	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	10,825.4	159.3	15.3	11,000.0	152.6
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	10,825.4	159.3	15.3	11,000.0	152.6

ליום 31 בדצמבר 2018					
פעילות לזרים בישראל	לא בעייתיים	לא פגומים	פגומים ⁽³⁾	סה"כ	חובות לא פגומים מידע נוסף
					בפיגור של 90 ימים או יותר ⁽⁴⁾ בפיגור של 30 ועד 89 ימים ⁽⁵⁾
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן-בינוי	867.1	5.1	3.5	875.7	-
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן	436.1	4.1	3.1	443.3	1.6
שרותים פיננסיים	85.1	-	-	85.1	-
מסחרי-אחר	4.8	-	-	4.8	-
סך הכל מסחרי	1,393.1	9.2	6.6	1,408.9	1.6
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור	7,362.3	138.7	2.3	7,503.3	138.7
אנשים פרטיים - אחר	1,068.3	15.8	12.6	1,096.7	8.8
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	9,823.7	163.7	21.5	10,008.9	149.1
בנקים בישראל	255.8	-	-	255.8	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	10,079.5	163.7	21.5	10,264.7	149.1
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	10,079.5	163.7	21.5	10,264.7	149.1

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדירור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדירור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

⁽³⁾ ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש באירגון מחדש של חוב בעייתי ראה ביאור 1.2.130. להלן.

⁽⁴⁾ מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.

⁽⁵⁾ צוברים הכנסות ריבית. חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך של 4.7 מיליוני ש"ח סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים (31.12.2018 - 4.9 מיליוני ש"ח).

⁽⁶⁾ כולל יתרת הלוואות לדירור בסך 9.7 מיליוני ש"ח עם הפרשה לפי עומק הפיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיעה מועד פרעונה (31.12.2018 - 9.5 מיליוני ש"ח).

⁽⁷⁾ סווג מחדש.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 30 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות ⁽⁴⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 31 בדצמבר 2019					
פעילות לזרים בישראל	יתרת חובות פגומים ⁽²⁾		יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת חובות פגומים ⁽²⁾	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
	בניגוד לא קיימת	בניגוד לא קיימת			
ציבור מסחרי	-	0.2	-	0.2	12.3
בנייני ונדל"ן-בינוי	-	-	-	-	1.3
בנייני ונדל"ן-פעילות בנדל"ן	-	-	-	-	-
שרותים פיננסיים	-	-	-	-	-
מסחרי-אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	0.2	-	0.2	13.6
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	-	4.6	-	4.6	4.6
אנשים פרטיים - אחר	-	10.5	-	10.5	31.6
סך הכל ציבור - פעילות בישראל	-	15.3	-	15.3	49.8
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	-	15.3	-	15.3	49.8
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	-	15.3	-	15.3	49.8
מזה:	-	0.2	-	0.2	0.2
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	10.7	-	10.7	10.7
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	-	-	-

ביאור 30 – מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2018					
פעילות לזרים בישראל	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בנינם קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים בנינם לא קיימת הפרשה פרטנית ⁽³⁾	סך הכל יתרת ⁽²⁾ חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים
ציבור מסחרי					
בינוי ונדל"ן- בינוי	-	-	3.5	3.5	11.0
בינוי ונדל"ן- פעילות בנדל"ן	-	-	3.1	3.1	4.4
שרותים פיננסיים	-	-	-	-	-
מסחרי- אחר	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי	-	-	6.6	6.6	15.4
אנשים פרטים - הלוואות לדירור	-	-	2.3	2.3	2.3
אנשים פרטיים - אחר	-	-	12.6	12.6	33.9
סך הכל ציבור- פעילות בישראל	-	-	21.5	21.5	51.6
בנקים בישראל	-	-	-	-	-
ממשלת ישראל	-	-	-	-	-
סך הכל פעילות בישראל	-	-	21.5	21.5	51.6
בנקים בחו"ל	-	-	-	-	-
סך הכל	-	-	21.5	21.5	51.6
מזה:					
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים	-	-	3.2	3.2	-
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים	-	-	15.8	15.8	-

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה.

⁽³⁾ הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית פעילות לווים בישראל

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 בדצמבר 2019		
מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽³⁾	מזה נרשמו על בסיס מזומן	הכנסות ריבית שנרשמו ⁽²⁾	יתרה ממוצעת של חובות פגומים ⁽³⁾
ציבור- מסחרי					
-	-	15.1	-	-	2.1
-	-	3.7	-	-	2.1
-	-	0.1	-	-	-
-	-	18.9	-	-	4.2
-	-	1.6	-	-	2.7
1.1	1.2	13.4	0.8	1.0	11.5
1.1	1.2	33.9	0.8	1.0	18.4
סך הכל					
ליום 31 בדצמבר 2017					
ציבור- מסחרי					
-	-	20.1	-	-	-
-	-	5.5	-	-	-
-	-	0.5	-	-	-
-	-	26.1	-	-	-
-	-	0.5	-	-	-
1.5	1.7	14.9	-	-	-
1.5	1.7	41.5	-	-	-
סך הכל					

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

⁽³⁾ הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

⁽⁴⁾ אילו החובות היו צוברים ריבית לכי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 1.3 מיליוני ש"ח לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019. (לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 -

1.8 מיליוני ש"ח ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 - 2.5 מיליוני ש"ח).

⁽⁵⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽⁴⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל

ליום 31 בדצמבר 2019				
יתרת חוב רשומה				
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾
ציבור מסחרי				
-	-	-	0.2	0.2
בינוי ונדל"ן-בינוי				
-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן				
-	-	-	-	-
שרותים פיננסיים				
-	-	-	-	-
מסחרי-אחר				
-	-	-	0.2	0.2
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור				
4.3	-	-	6.2	10.5
אנשים פרטיים - אחר				
4.3	-	-	6.4	10.7
סך הכל				
ליום 31 בדצמבר 2018				
יתרת חוב רשומה				
שאינו צובר הכנסות ריבית	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	סך הכל ⁽³⁾
ציבור מסחרי				
-	-	-	2.7	2.7
בינוי ונדל"ן-בינוי				
-	-	-	0.5	0.5
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן				
-	-	-	-	-
שרותים פיננסיים				
-	-	-	-	-
מסחרי-אחר				
-	-	-	3.2	3.2
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור				
6.1	-	-	6.5	12.6
אנשים פרטיים - אחר				
6.1	-	-	9.7	15.8
סך הכל				

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018					
יתרת חוב רשומה					
סך הכל ⁽³⁾	צובר ⁽²⁾ לא בפיגור	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים	צובר ⁽²⁾ בפיגור של 90 ימים או יותר	שאינו צובר הכנסות ריבית	
ציבור מסחרי					
2.7	2.7	-	-	-	בינוי ונדל"ן - בינוי
0.5	0.5	-	-	-	בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן
-	-	-	-	-	שרותים פיננסיים
-	-	-	-	-	מסחרי - אחר
3.2	3.2	-	-	-	סך הכל מסחרי
-	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
12.6	6.5	-	-	6.1	אנשים פרטיים - אחר
15.8	9.7	-	-	6.1	סך הכל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

⁽²⁾ צובר הכנסות ריבית.

⁽³⁾ נכלל בחובות פגומים.

⁽⁴⁾ יתרה הנמוכה מ- 0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ליום 31 בדצמבר, 2019 לא קיימות בבנק התחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי, במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות^(*) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו בשנת הדיווח								
ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 בדצמבר 2019		
יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר	יתרת חוב רשומה	יתרת חוב רשומה	מספר
לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	חוזים	לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	חוזים	לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	חוזים
ציבור מסחרי								
-	-	-	-	-	-	2.3	2.3	1.0
בינוי ונדל"ן-בינוי								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן								
-	-	1.0	-	-	-	-	-	-
מסחרי-אחר ⁽⁴⁾								
-	-	1.0	-	-	-	2.3	2.3	1.0
סך הכל מסחרי								
אנשים פרטים - הלוואות לדיור								
-	-	-	-	-	-	-	-	-
6.2	6.2	259.0	5.0	5.0	219.0	4.3	4.3	149.0
אנשים פרטיים - אחר								
6.2	6.2	260.0	5.0	5.0	219.0	6.6	6.6	150.0
סך הכל פעילות בישראל								

ארגונים מחדש שכשלו ⁽²⁾					
ליום 31 בדצמבר 2017		ליום 31 בדצמבר 2018		ליום 31 בדצמבר 2019	
מספר	יתרת חוב רשומה	מספר	יתרת חוב רשומה	מספר	יתרת חוב רשומה
חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים	חוזים
ציבור מסחרי					
-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן-בינוי					
-	-	-	-	-	-
בינוי ונדל"ן-פעילות בנדל"ן					
-	-	-	-	-	-
מסחרי-אחר					
-	-	-	-	-	-
סך הכל מסחרי					
אנשים פרטים - הלוואות לדיור					
-	-	-	-	-	-
0.5	54.0	0.3	57.0	0.2	28.0
אנשים פרטיים - אחר ^(*)					
0.5	54.0	0.3	57.0	0.2	28.0
סך הכל פעילות בישראל					

הערות בסוף חלק ב2ג.

(*) יתרת חוב רשומה לארגונים מחדש שכשלו הינה בגין חובות בפיגור של עד 30 יום. חובות בפיגור מעל 30 יום נמחקים חשבונאית.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש פעילות לווים בישראל (המשך)

ארגונים מחדש שבוצעו ונשלחו ⁽²⁾			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - בינוי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן			
-	-	-	-
מסחרי - אחר			
-	-	-	-
סך הכל מסחרי			
-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			
36.0	0.3	36.0	0.3
אנשים פרטיים - אחר			
36.0	0.3	36.0	0.3
סך הכל			
36.0	0.3	36.0	0.3
ארגונים מחדש שבוצעו ונשלחו ⁽²⁾			
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
ציבור מסחרי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - בינוי			
-	-	-	-
בינוי ונדל"ן - פעילות בנדל"ן			
-	-	-	-
מסחרי - אחר			
-	1.0	-	-
סך הכל מסחרי			
-	1.0	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור			
-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר			
42.0	0.8	45.0	0.9
סך הכל			
42.0	0.8	46.0	0.9

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מחר חוזר.

⁽²⁾ חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ב. חובות⁽¹⁾ (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף שנה לפי שיעור המימון (LTV) סוג החזר וסוג ריבית

ליום 31 בדצמבר 2019				
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור			שיעור ראשון: שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
684.2	4,089.3	291.7	6,009.6	עד 60%
108.1	1,115.2	68.2	1,627.3	מעל 60%
0.1	0.6	-	0.8	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
792.4	5,205.1	359.9	7,637.7	סך הכל

ליום 31 בדצמבר 2018				
סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	יתרת הלוואות לדיור			שיעור ראשון: שיעור המימון
	מזה: ריבית משתנה	מזה: בולט ובלון	סך הכל	
684.0	4,194.7	316.6	6,126.2	עד 60%
78.6	1,036.9	48.5	1,371.5	מעל 60%
0.6	3.1	0.9	5.6	שיעבוד משני או ללא שיעבוד
763.2	5,234.7	366.0	7,503.3	סך הכל

⁽¹⁾ אשראי לציבור, אשראי לממשלו, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכם מכר חוזר.

איכות אשראי - יחס ה-LTV

יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק לאיכות אשראי. יחס ה-LTV מהווה יחס בין סכום הלוואה לבין השווי המוערך של הנכס הממומן כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. מכירה, רכישה⁽¹⁾ וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך שנת 2019

סיכון אשראי שנמכר				
יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר התאגיד הבנקאי נתן עברו שירות	מזה: סה"כ רווח בין אשראי שנמכר	אשראי בעייתי	סיכון אשראי חוץ מאדני שנמכר השנה	אשראי לציבור שנמכר השנה
10.4	-	-	-	-
746.0	56.1	-	-	533.9
87.8	-	-	-	-
844.2	56.1	-	-	533.9

⁽¹⁾ במהלך שנת 2019 לא בוצעה רכישת סיכון אשראי.

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות⁽¹⁾

עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם				
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019				
חלקם של אחרים		חלקו של התאגיד הבנקאי		
סיכון אשראי חוץ מאדני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאדני	אשראי לציבור	
769.2	952.2	262.0	407.2	סה"כ מסחרי
-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיוור
-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
769.5	952.2	262.0	407.2	סה"כ סיכון אשראי לציבור

⁽¹⁾ לתאריך 31 בדצמבר 2019 הבנק לא השתתף בעסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והכרזה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

1. מכירה, רכישה⁽¹⁾ וסינדיקציה של אשראי לציבור במהלך שנת 2018

סיכון אשראי שנמכר					
יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר, אשר	סה"כ רווח בין התאגיד הבנקאי נותן עבור שירות	סה"כ רווח בין אשראי שנמכר	מזה: אשראי בעייתי	מאזני שנמכר השנה	אשראי לציבור שנמכר השנה
	90.7	-	-	-	-
	266.1	10.7	-	-	299.2
	135.3	5.7	-	-	142.2
	492.1	16.4	-	-	441.4
					סה"כ סיכון אשראי לציבור

⁽¹⁾ במהלך שנת 2018 לא בוצעה רכישת סיכון אשראי.

2. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות⁽¹⁾

עסקאות סינדיקציה שהתאגיד הבנקאי יזם					
יתרה ליום 31 בדצמבר 2019					
חלקו של התאגיד הבנקאי					חלקם של אחרים
סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני	אשראי לציבור	סה"כ סיכון אשראי חוץ מאזני	
	754.2	262.0	407.2	365.9	סה"כ מסחרי
	-	-	-	-	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
	-	-	-	-	אנשים פרטיים - אחר
	754.2	262.0	407.2	365.9	סה"כ סיכון אשראי לציבור

⁽¹⁾ לתאריך 31 בדצמבר 2018 הבנק לא השתתף בעסקאות סינדיקציה שיזמו אחרים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של לווה⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2018			ליום 31 בדצמבר 2019			תקרת האשראי באלפי ש"ח
סיכון אשראי	אשראי	מספר לווים	סיכון אשראי	אשראי	מספר לווים	
חוץ מאזני			חוץ מאזני			
7.6	33.2	9,695	4.9	37.2	10,652	אשראי ללווה עד 10
12.7	80.7	6,781	9.5	78.7	6,847	אשראי ללווה מעל - 10 עד 20
23.0	353.9	12,582	18.0	336.1	13,222	אשראי ללווה מעל - 20 עד 40
26.4	530.7	11,226	19.2	492.9	10,359	אשראי ללווה מעל - 40 עד 80
15.9	320.0	3,217	12.2	386.2	4,254	אשראי ללווה מעל - 80 עד 150
13.2	738.3	3,533	7.6	668.1	3,369	אשראי ללווה מעל - 150 עד 300
45.8	2,013.5	4,884	22.0	2,007.6	5,063	אשראי ללווה מעל - 300 עד 600
214.1	2,395.8	3,320	173.0	2,635.1	3,780	אשראי ללווה מעל - 600 עד 1200
270.0	1,130.9	1,013	256.5	1,179.4	1,110	אשראי ללווה מעל - 1200 עד 2000
258.9	855.5	456	320.9	881.1	534	אשראי ללווה מעל - 2000 עד 4000
196.1	547.3	149	181.4	468.8	142	אשראי ללווה מעל - 4000 עד 8000
278.0	339.7	57	247.4	414.8	67	אשראי ללווה מעל - 8000 עד 20000
358.0	403.4	27	393.7	643.8	39	אשראי ללווה מעל - 20000 עד 40000
364.3	266.0	12	398.3	501.5	15	אשראי ללווה מעל - 40000 עד 110000
2,084.0	10,008.9	56,952	2,064.6	10,731.3	59,453	סך הכל

ד. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים

יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף שנה

ליום 31 בדצמבר		ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	2018	2019	
יתרת הפרשה להפסדי אשראי ⁽²⁾		יתרות חוזים ⁽¹⁾		
עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:				
0.4	0.5	111.3	120.2	ערבויות להבטחת אשראי ⁽¹⁾
-	-	12.8	0.8	ערבויות לרוכשי דירות
0.2	0.2	124.1	146.3	ערבויות והתחייבויות אחרות
0.3	0.3	106.4	90.5	מסגרת אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
-	-	24.7	33.6	מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
2.1	2.1	1,718.4	1,686.9	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן
3.0	3.1	2,097.7	2,078.3	סך הכל

⁽¹⁾ יתרות חוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף התקופה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.

⁽²⁾ יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף התקופה.

⁽³⁾ יתרה נמוכה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מוצגת.

ביאור 31 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019						
סך הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	3,054.8	-	102.9	109.7	-	2,842.2
ניירות ערך	345.9	12.0	60.3	84.9	20.4	168.3
אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾	10,619.8	-	166.3	456.4	2,777.0	7,220.1
בניינים וציוד	159.5	159.5	-	-	-	-
נכסים בגין מכשירים נגזרים	3.2	1.3	0.3	0.2	1.3	0.1
נכסים אחרים	114.9	39.2	-	-	6.2	69.5
329.						
סך הכל נכסים	14,298.1	212.0	8	651.2	2,804.9	10,300.2
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	10,887.6	-	337.3	676.8	1,156.7	8,716.8
פיקדונות מבנקים	112.0	-	-	-	27.7	84.3
פיקדונות הממשלה	0.4	-	-	-	-	0.4
אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	2,133.1	-	-	-	1,725.6	407.5
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	2.0	1.3	0.1	0.1	-	0.5
התחייבויות אחרות	201.5	43.1	1.3	0.9	-	156.2
סך הכל התחייבויות	13,336.6	44.4	338.7	677.8	2,910.0	9,365.7
הפרש	961.5	167.6	(8.9)	(26.6)	(105.1)	934.5
מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ⁽³⁾						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	-	-	-	46.3	(301.3)	255.0
סך הכל כללי	961.5	167.6	(8.9)	19.7	(406.4)	1,189.5

⁽¹⁾ כולל צמודי מטבע חוץ.

⁽²⁾ לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

⁽³⁾ אינם מגדרים גידור חשבונאי.

ביאור 31 - דוח מאוחד על נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018						
סך הכל	פריטים שאינם נכסיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		אחר	דולר של ארה"ב	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
נכסים						
2,116.8	-	122.7	146.7	-	1,847.4	מזומנים ופיקדונות בבנקים
956.2	-	72.6	132.9	13.7	737.0	ניירות ערך
9,908.0	-	198.4	610.4	2,912.2	6,187.0	אשראי לציבור, נטו ⁽²⁾
164.9	164.9	-	-	-	-	בניינים וציוד
8.5	6.0	-	1.2	1.3	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
138.1	50.2	-	-	5.0	82.9	נכסים אחרים
13,292.5	221.1	393.7	891.2	2,932.2	8,854.3	סך הכל נכסים
התחייבויות						
		395.				
10,513.3	-	0	805.2	1,332.9	7,980.2	פיקדונות הציבור
30.9	-	-	-	30.9	-	פיקדונות מבנקים
50.0	-	-	-	14	48.6	פיקדונות הממשלה
1,618.7	-	-	-	1,394.7	224.0	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
14.8	6.6	0.5	5.5	1.8	0.4	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
169.6	57.7	0.1	4.4	-	107.4	התחייבויות אחרות
12,397.3	64.3	395.6	815.1	2,761.7	8,360.6	סך הכל התחייבויות
895.2	156.8	(1.9)	76.1	170.5	493.7	הפרש
						מכשירים נגזרים שאינם מגדרים ⁽³⁾
-	-	4.2	(68.3)	(19.1)	83.2	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
895.2	156.8	2.3	7.8	151.4	576.9	סך הכל כללי

* כולל תוכניות חסכון מאוחד ובבנק, עם רצפה שקלית בסכום של 21.1 מיליוני ש"ח.

⁽¹⁾ כולל צמודי מטבע חוץ.

⁽²⁾ לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיסי הצמדה.

⁽³⁾ אינם מגדרים גידור חשבונאי.

ביאור 32 – נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לכירעון⁽¹⁾

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019				
תורמי מזומנים חוזיים צפויים				
עם דרישה ועד חודש	מלל חודש ועד 3 חודשים	מלל 3 חודשים ועד שנה	מלל שנה ועד שנתיים	מלל שנתיים ועד 3 שנים
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
נכסים ^(*)	3,098.2	360.6	1,693.9	1,363.6
התחייבויות ^(**)	2,923.1	978.0	2,075.2	2,787.9
הפרש	175.1	(617.4)	(381.3)	(1,424.3)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(0.5)	1.4	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	174.6	(616.0)	(381.3)	(1,424.3)
מטבע חוץ ^(*)				
נכסים ^(*)	271.6	59.3	61.3	103.4
התחייבויות ^(**)	509.3	114.5	329.0	68.7
הפרש	(237.7)	(55.2)	(267.7)	34.7
מזה: הפרש - בדולר	(212.8)	(106.5)	(167.5)	32.4
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	0.5	(0.2)	-	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(237.2)	(55.4)	(267.7)	34.7
סך הכל				
נכסים ^(*)	3,369.8	419.9	1,755.2	1,467.0
התחייבויות ^(**)	3,432.8	1,092.5	2,404.2	2,856.6
הפרש	(62.6)	(672.6)	(649.0)	(1,389.6)
מזה: אשראי לציבור ^(*)	261.2	355.0	1,670.3	1,421.3
מזה: פיקדונות הציבור ^(**)	3,036.5	780.6	2,308.2	2,366.6
ליום 31 בדצמבר 2018				
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח)				
נכסים ^(*)	2,033.4	469.7	1,947.0	1,264.7
התחייבויות ^(**)	3,103.4	603.7	2,371.2	1,708.9
הפרש	(1,070.0)	(134.0)	(424.2)	(444.2)
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	5.3	-	57.9	-
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(1,064.7)	(134.0)	(366.3)	(444.2)
מטבע חוץ ^(*)				
נכסים ^(*)	307.0	3.6	176.1	163.8
התחייבויות ^(**)	610.6	127.7	393.2	42.7
הפרש	(303.6)	(124.1)	(217.1)	121.1
מזה: הפרש - בדולר	(212.8)	(106.5)	(167.5)	32.4
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(5.9)	(0.3)	(62.9)	(0.3)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(309.5)	(124.4)	(280.0)	120.8
סך הכל				
נכסים ^(*)	2,340.4	473.3	2,123.1	1,428.5
התחייבויות ^(**)	3,714.0	731.4	2,764.4	1,751.6
הפרש	(1,373.6)	(258.1)	(641.3)	(323.1)
מזה: אשראי לציבור ^(*)	197.6	326.6	1,548.1	1,327.4
מזה: פיקדונות הציבור ^(**)	3,393.9	728.3	2,588.6	1,487.2

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 32 – נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019								
שיעור תשואה חוזי ⁽⁵⁾	יתרות מאזניות ⁽⁴⁾		תזרימי מזומנים חוזיים צפויים					
	סך הכל	ללא תקופת פירעון ⁽²⁾	סך הכל תזרימי המזומנים	מעל 20 שנה	מעל 10 שנים ועד 20 שנה	מעל 5 שנים ועד 10 שנים	מעל 4 שנים ועד 5 שנים	מעל 3 שנים ועד 4 שנים
4.05%	13,105.1	4.6	16,728.7	1,070.6	3,451.3	2,837.6	807.1	914.2
1.16%	12,275.7	-	12,495.3	77.1	131.6	403.3	771.0	740.0
	829.4	4.6	4,233.4	993.5	3,319.7	2,434.3	36.1	174.2
	(0.4)	-	(0.4)	(1.3)	-	-	-	-
	829.0	4.6	4,223.0	992.2	3,319.7	2,434.3	36.1	174.2
3.46%	981.0	-	1,074.3	8.3	125.3	235.0	65.8	69.3
2.80%	1,016.5	-	1,022.1	-	-	0.2	0.4	-
	(35.5)	-	52.2	8.3	125.3	234.8	65.4	69.3
	-	-	132.3	3.4	127.1	247.2	65.7	70.3
	0.3	-	0.3	-	-	-	-	-
	(35.2)	-	52.5	8.3	125.3	234.8	65.4	69.3
4.01%	14,086.1	4.6	17,803.0	1,078.9	3,576.6	3,072.6	872.9	983.5
1.29%	13,292.2	-	13,517.4	77.1	131.6	403.5	771.4	740.0
	793.9	4.6	4,285.6	1,001.8	3,445.0	2,669.1	101.5	243.5
4.89%	10,619.8	4.6	14,451.8	1,073.5	3,575.1	3,069.7	862.7	967.1
1.57%	9,873.5	-	11,052.8	-	106.0	190.8	491.1	458.3
ליום 31 בדצמבר 2018								
4.29%	11,797.6	3.9	15,130.2	837.9	3,143.1	2,722.9	748.8	896.4
1.02%	11,133.5	-	11,455.9	92.3	156.3	363.6	513.0	931.1
	664.1	3.9	3,674.3	745.6	2,986.8	2,359.3	235.8	34.7
	62.7	-	62.7	-	-	0.5	-	-
	726.8	3.9	3,737.0	745.6	2,986.8	2,358.8	235.8	34.7
3.69%	1,284.9	-	1,483.4	10.1	185.1	342.1	84.7	117.1
1.04%	1,210.7	-	1,174.2	-	-	-	-	-
	74.2	-	309.2	10.1	185.1	342.1	84.7	117.1
	-	-	132.3	3.4	127.1	247.2	65.7	70.3
	69.4	-	69.4	-	-	-	-	-
	4.8	-	239.8	10.1	185.1	342.1	84.7	117.1
4.23%	13,082.5	3.9	16,613.6	848.0	3,328.2	3,065.0	833.5	1,013.5
1.02%	12,344.2	-	12,630.1	92.3	156.3	363.6	513.0	931.1
	738.3	3.9	3,983.5	755.7	3,171.9	2,701.4	320.5	82.4
5.06%	9,908.0	3.9	13,482.1	848.0	3,328.2	2,995.1	827.1	948.9
0.94%	9,313.1	-	10,687.0	-	126.6	198.4	368.1	675.5

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

המידע הכלול בביאור זה מתייחס להערכת השווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי הוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור, כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית נכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. אומדן של השווי הוגן באמצעות הערכת תזרים המזומנים העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון הינו סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי הוגן דלעיל אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי הוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. תחת הנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכולו שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית.

בנוסף, בקביעת ערכי השווי הוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית וכן אינם כוללים את השפעת המס. נציין כי, יתכן והפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי הוגן לא ימומש מכיוון שברוב המקרים הבנק עשוי להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי התאגיד הבנקאי כעסק חי. כמו כן, יש להזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים בשל ריבוי של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום בעת ביצוע הערכת השווי הוגן.

חישוב השווי הוגן נערך בהתחשב באומדן ביחס לאפשרות של פירעון מוקדם במשכנתאות, פריסת פקדונות העו"ש, והתנהגות בפועל של מפקידים עם אופציית משיכה ומבוססות על ניתוח אמפירי.

ב. השיטה וההנחות העיקריות לצורך אומדן השווי הוגן של המכשירים הפיננסיים

פקדונות בבנקים, אגרות חוב ומלוות שאינם נסחרים ואשראי לממשלה – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם הבנק ביצע עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך סחירים – לפי שווי שוק, ניירות ערך לא סחירים – לפי נתוני שערך המתקבלים ממקורות חיצוניים.

אשראי לציבור – השווי הוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומנים עתידיים מנוכים בשיעורי נכיון מתאימים. יתרת האשראי כוללה לקטגוריות לפי סוגי אוכלוסיה עיקריים בחלוקה לפי מיצרי הצמדה ואשראי בשיעורי ריבית קבועה ומשתנה. תזרימי המזומנים (קרן וריבית) הונו בשיעורי ריבית זהה לשיעורי הריבית הממוצעת לפיה נעשות בבנק עסקאות דומות במועד הדיווח. ההנחות הפירעון המוקדם במשכנתאות מבוססות על בדיקות אמפיריות ועל מודל התנהגות של לווים בקשר עם שיעור הסילוקים המוקדמים מתוך סך המשכנתאות, על בסיס שנתי. ההנחות נבדקות מעת לעת מול הסילוקים המוקדמים בפועל.

השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי. השווי הוגן של חובות בעייתיים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית נכיון המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. שיעורי נכיון אלה לא פחתו משיעור הריבית הגבוה ביותר המשמש את הבנק בעסקאותיו במועד הדיווח. תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות בעייתיים חושבו לאחר ניכוי מחיקות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות, אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים – בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הבנק מגייס פיקדונות דומים, או בהנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים דומים, על ידי הבנק ביום הדיווח, למעט אגרות חוב הרשומות למסחר בבורסה המוצגות לפי שווי שוק. ההנחות ההתנהגותיות בפיקדונות, מבוססות על ניתוח אמפירי, והן נבדקות ומתעדכנות מעת לעת.

לגבי מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים בהם היתרה מייצגת סיכון אשראי – השווי הוגן הוערך על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומנים העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה במועד הדיווח. מכשירים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק ומכשירים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו על בסיס מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי.

מכשירים פיננסיים לתקופה מקורית של עד שלושה חודשים ובריבית שוק משתנה – היתרה במאזן מהווה קירוב לשווי הוגן כפוף לשינויים בסיכוני אשראי ובמרווח הבנק בעסקאות בריבית משתנה.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019					
שווי הוגן				יתרה במאזן	
סה"כ	רמה 3 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 1 ^(א)		
נכסים פיננסיים					
3,054.8	-	-	3,054.8	3,054.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
345.9	-	62.4	283.5	345.9	ניירות ערך ⁽²⁾
10,686.2	10,686.2	-	-	10,619.8	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
3.2	-	3.1	0.1	3.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
29.1	29.1	-	-	29.1	נכסים פיננסיים אחרים
14,119.2	10,715.3	65.5	3,338.4	14,052.8	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
10,865.7	8,419.9	2,445.8	-	10,887.6	פיקדונות הציבור
116.5	32.2	-	84.3	112.0	פיקדונות מבנקים
0.4	0.4	-	-	0.4	פיקדונות הממשלה
2,167.7	104.5	-	2,063.2	2,133.1	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
3.3	1.3	1.9	0.1	2.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
128.0	128.0	-	-	128.0	התחייבויות פיננסיות אחרות
13,281.6	8,686.3	2,447.7	2,147.6	13,263.1	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

הערות בסוף ביאור 33א.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2018					
שווי הוגן				יתרה במאזן	
רמה 1 ^א	רמה 2 ^א	רמה 3 ^א	סה"כ		
נכסים פיננסיים					
2,116.8	-	-	2,116.8	2,116.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
956.2	-	0.4	955.8	956.2	ניירות ערך ⁽²⁾
9,863.8	9,863.8	-	-	9,908.0	אשראי לציבור, נטו ⁽³⁾
8.5	-	7.4	1.1	8.5	נכסים בגין מכשירים נגזרים
25.8	25.8	-	-	25.8	נכסים פיננסיים אחרים
12,971.1	9,889.6	7.8	3,073.7	13,015.3	סך הכל הנכסים הפיננסיים ⁽⁴⁾
התחייבויות פיננסיות					
10,523.2	7,987.4	2,535.8	-	10,513.3	פיקדונות הציבור
35.4	35.4	-	-	30.9	פיקדונות מבנקים
50.0	1.0	-	49.0	50.0	פיקדונות הממשלה
1,624.4	105.8	-	1,518.6	1,618.7	אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
15.2	0.4	13.1	1.7	14.8	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
112.4	112.4	-	-	112.4	התחייבויות פיננסיות אחרות
12,360.6	8,242.4	2,548.9	1,569.3	12,340.1	סך כל ההתחייבויות הפיננסיות ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

⁽²⁾ לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה ביאור ניירות ערך.

⁽³⁾ מזה, אשראי פגום שבגייטו מותנית בביטחון לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018 בסך 4.6 מיליוני ש"ח ו-4.9 מיליוני ש"ח, בהתאמה.

⁽⁴⁾ מזה: נכסים אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018 בסך 3,433.0 מיליוני ש"ח ו-3,107.3 מיליוני ש"ח, בהתאמה. התחייבויות אשר היתרה שלהם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן) לימים 31.12.2019 ו-31.12.2018 בסך 2,576.6 מיליוני ש"ח ו-2,713.0 מיליוני ש"ח, בהתאמה. למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאור 33ב.

⁽⁵⁾ בחישוב השווי הוגן ל-31 בדצמבר 2018 לא הובאה בחשבון תחזית פרעונות מוקדמים של אשראים. והשווי הוגן של יתרות זכות בחשבונות עו"ש ושל פיקדונות ללא זמן פירעון הוערכו בהתאם ליתרה המאזנית. השפעת הנחות התנהגותיות אלו על חישוב השווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2019 הינה גידול של כ-80 מיליוני ש"ח בסך השווי הוגן.

ביאור 133 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

ליום 31 בדצמבר 2019			
סך הכל שווי הוגן	מידות שווי הוגן המשתמשות ב-		
	רמה 3	רמה 2	רמה 1
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
138.5	-	-	138.5
24.2	-	-	24.2
56.4	-	-	56.4
47.3	-	0.2	47.1
266.4	-	0.2	266.2
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
השקעה במניות וקרנות שאינן למסחר			
73.2	-	62.2	11.0
339.6	-	62.4	277.2
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה ומניות שאינן למסחר			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
0.2	-	-	0.2
5.1	-	-	5.1
1.0	-	-	1.0
-	-	-	-
6.3	-	-	6.3
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצרים:			
1.4	1.4	-	-
-	-	-	-
0.6	-	0.5	0.1
1.2	-	-	1.2
-	-	-	-
3.2	1.4	0.5	1.3
349.1	1.4	62.9	284.8
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
84.3	-	-	84.3
התחייבויות בגין מכשירים נצרים:			
-	-	-	-
0.2	-	-	0.2
0.6	-	0.5	0.1
1.2	-	-	1.2
1.3	1.3	-	-
3.3	1.3	0.5	1.5
87.6	1.3	0.5	85.8
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

(9) רמה 1 - מידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

ביאור 133 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2018			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
סך הכל שווי הוגן	רמה 3 ^א	רמה 2 ^א	רמה 1 ^א
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
658.3	-	-	658.3
אגרות חוב ממשלת ישראל			
118.7	-	-	118.7
אגרות חוב ממשלת זרות			
124.1	-	-	124.1
מוסדות פיננסיים			
11.5	-	-	11.5
אגרות חוב חברות אחרות			
912.6	-	-	912.6
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למטרות מסחר:			
40.5	-	-	40.5
אגרות חוב ממשלת ישראל			
-	-	-	-
מוסדות פיננסיים			
3.1	-	-	3.1
תעודות סל			
-	-	-	-
של אחרים בישראל			
43.6	-	-	43.6
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נצרים:			
0.8	0.8	-	-
חוזי ריבית שקל מדד			
-	-	-	-
חוזי ריבית- אחר			
1.1	-	-	1.1
חוזי מטבע חוץ			
6.6	-	-	6.6
חוזי מניות			
-	-	-	-
חוזים בגין נצרי אשראי			
8.5	0.8	-	7.7
סה"כ נכסים בגין מכשירים נצרים			
964.7	0.8	0.4	963.5
סך הכל הנכסים הפיננסיים			
התחייבויות			
49.0	-	-	49.0
פיקדונות מבנקים			
התחייבויות בגין מכשירים נצרים:			
1.8	1.8	-	-
חוזי ריבית- שקל מדד			
0.4	-	-	0.4
חוזי ריבית- אחר			
6.0	-	4.7	1.3
חוזי מטבע חוץ			
6.6	-	-	6.6
חוזי מניות			
0.4	0.4	-	-
חוזים בגין נצרי אשראי			
15.2	2.2	4.7	8.3
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נצרים			
64.2	2.2	4.7	57.3
סך הכל ההתחייבויות הפיננסיות			

⁽¹⁾ רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל. רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים. רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

ביאור 33ג - שינויים בפרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019						
שווי הוגן לתחילת תקופה	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ושטרם מומשו שנכללו					שווי הוגן
	מכירות	רכישות	ברוח כולל אחר	בדוח רווח והפסד	שווי הוגן לסוף תקופה	
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	0.8	1.2	-	-	0.6	1.4
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	(1.8)	-	-	-	(1.8)	-
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(0.4)	(0.9)	-	-	-	(1.3)
ליום 31 בדצמבר 2018						
נכסים בגין חוזי ריבית- שקל מדד	-	0.8	-	-	-	0.8
התחייבויות בגין חוזי ריבית- שקל מדד	(2.0)	(1.0)	-	-	(1.2)	(1.8)
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	1.1	(1.5)	-	-	-	(0.4)

ביאור 33ד - מידע כמותי על פרטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2019			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	ממוצע משוקלל
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(1.3)	היוון תזרימי מזומנים	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות 2.53%
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד	1.4	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה 0.56%
ליום 31 בדצמבר 2018			
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	ממוצע משוקלל
התחייבויות בגין נגזרי אשראי	(0.4)	היוון תזרימי מזומנים	ריבית משכנתאות סיכון לכשל המשכנתאות 2.48%
נכסים והתחייבויות בגין חוזי ריבית - שקל מדד	(1.0)	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה ציפיות אינפלציה 0.93%

ביאור 34 – בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק וחברות המאוחזות שלו

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

א. יתרות

31 בדצמבר 2019									
בעלי עניין									
מחזיק מניות									
בעלי שליטה ⁽²⁾		אחרים ⁽³⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		אחרים ⁽⁵⁾		מי שהיה בעל עניין בעת	
היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31
הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר
במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך
השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾
נכסים									
אשראי לציבור	-	-	-	-	0.7	-	0.7	-	1.4
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו	-	-	-	0.7	0.7	-	-	-	-
התחייבויות									
פיקדונות הציבור	22.5	35.8	-	0.9	1.1	-	0.3	0.5	-
התחייבויות אחרות-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי)	774.8	774.8	-	-	-	-	-	-	-

31 בדצמבר 2018									
בעלי עניין									
מחזיק מניות									
בעלי שליטה ⁽²⁾		אחרים ⁽³⁾		נושאי משרה ⁽⁴⁾		אחרים ⁽⁵⁾		מי שהיה בעל עניין בעת	
היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31	היתרה	ליום 31
הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר	הגבוהה	בדצמבר
במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך	במהלך
השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾	השנה ⁽⁶⁾	השנה ⁽⁷⁾
נכסים									
אשראי לציבור	-	-	-	-	0.7	-	0.9	-	1.6
הפרשה להפסדי אשראי	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אשראי לציבור, נטו	-	-	-	-	0.7	-	0.9	-	1.6
התחייבויות									
פיקדונות הציבור	6.9	6.9	-	1.1	1.1	-	0.3	0.3	-
התחייבויות אחרות-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות (כלול בהון העצמי)	774.8	774.8	-	-	-	-	-	-	-

ביאור 34 – בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק וחברות המאוחזות שלו (המשך)

ב. תמצית תוצאות עסקיות

31 בדצמבר 2017				31 בדצמבר 2018				31 בדצמבר 2019				
בעלי עניין				בעלי עניין				בעלי עניין				
מחזיקי מניות				מחזיקי מניות				מחזיקי מניות				
								בעלי				
אחרים	נשאי		בעלי	אחרים	נשאי		בעלי	אחרים	נשאי	אחרים	שליטה	
(א)(ס)	משרה (4)	אחרים (3)	שליטה (2)	(א)(ס)	משרה (4)	אחרים (3)	שליטה (2)	(א)(ס)	משרה (4)	(3)	(2)	
-	0.1	-	(0.1)	-	-	-	(0.1)	-	-	-	(0.1)	הכנסות (הוצאות) ריבית
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הוצאות ובין הפסדי אשראי
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הכנסות שאינן מריבית
0.7	15.0	-	0.3	0.9	14.8	-	0.3	0.7	16.3	-	0.3	הוצאות תפעוליות ואחריות
(0.7)	(14.9)	-	(0.4)	(0.9)	(14.8)	-	(0.4)	(0.7)	(16.3)	-	(0.4)	סה"כ

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין

2019							
בעלי עניין							
מחזיקי מניות							
אחרים ^(א) ^(ב)		נשאי משרה ^(א)		אחרים ^(א)		בעלי שליטה ^(א)	
מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה	מספר מקבלי הטבות	סך ההטבה
-	-	12	15.1	-	-	-	-
-	-	7	1.2	-	-	2	0.3
4	0.7	-	-	-	-	-	-
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו ^(א)							
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו ^(א)							
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							
2018							
-	-	14	13.2	-	-	-	-
-	-	8	1.2	-	-	2	0.3
5	0.9	-	-	-	-	-	-
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו ^(א)							
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו ^(א)							
בעל עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							
2017							
-	-	14	13.6	-	-	-	-
-	-	8	1.4	-	-	2	0.3
6	0.7	-	-	-	-	-	-
בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו ^(א)							
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו ^(א)							
על עניין אחר שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו							

(*) לא כולל מס שכר

ביאור 34 – בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק וחברות המאוחזות שלו (המשך)

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות עם התאגיד הבנקאי וחברות מאוחזות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

	2017	2018	2019
א. בגין נכסים מאשראי לציבור	0.1	-	-
ב. בגין התחייבויות על פיקדונות הציבור	(0.1)	(0.1)	(0.1)
סך כל הכנסות ריבית, נטו	-	(0.1)	(0.1)

- (1) בעל עניין, צד קשור, איש קשור – כהגדרתו בסעיף 1.80 בהוראות הדיווח לציבור.
- (2) מחזיקי מניות בעלי שליטה וקורב שלהם – בהתאם לסעיף 1.80(1) בהוראות הדיווח לציבור.
- (3) מחזיקים אחרים – לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בתאגיד הבנקאי, ומי שרשאי למנות דירקטור אחד או יותר מהדירקטורים של התאגיד הבנקאי או את מנהלו הכללי – בהתאם לסעיף 1.80(2) בהוראות הדיווח לציבור.
- (4) נושאי משרה – בהתאם לסעיף 1.80(3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (5) בהתאם לסעיף 1.80(4) בהוראות הדיווח לציבור.
- (6) לתאריך המאזן אין נכסים או התחייבויות, בגין תאגידים, שאדם או תאגיד, שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לעיל לפי חוק ניירות ערך, מחזיק עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות עשרים וחמישה אחוזים או יותר מהדירקטורים שלהם.
- (7) יתרה לתאריך המאזן.
- (8) היתרה הגבוהה ביותר במשך השנה – וזאת על בסיס יתרות שהיו בכל סופי החודשים.
- (9) אחזקות בעלי עניין וצדדים קשורים בהון התאגיד הבנקאי.
- (10) יתרה קטנה מ-0.1 מיליוני ש"ח אינה מופיעה בביאור זה.

ה. עיקרי תנאי העסקה של המנכ"ל

ביום 1 בנובמבר, 2015, החל מר גיל טופז לכהן כמנכ"ל הבנק (להלן: "המנכ"ל" או "מנכ"ל הבנק"). ההסכם היה לארבע שנים. ביום 13 לאוגוסט 2019, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את הארכת כהונתו של המנכ"ל לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים אשר החלה ביום 26 לאוקטובר 2019. ביום 3 לאוקטובר 2019, התקבלה הודעת בנק ישראל ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות להארכת הכהונה.

ביום 15 לאוגוסט, 2019, אישר דירקטוריון הבנק, פה אחד, לאחר אישור ועדת הביקורת (בישיבה כוועדת תגמול) פה אחד, את תנאי כהונתו והעסקתו המעודכנים של המנכ"ל לתקופת העסקה נוספת של ארבע שנים וזאת בהתאם לתקנה 21ב(ב) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), תש"ס-2000 (להלן: "תקנות ההקלות"), התואמים את מדיניות התגמול של הבנק. השינויים בתנאי העסקה של המנכ"ל, החל מיום 26 לאוקטובר 2019, יפורטו בסעיף להלן.

תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק מיום 26 לאוקטובר 2015 ועד ליום 25 לאוקטובר 2019:

תנאי העסקתו וכהונתו של מנכ"ל הבנק אושרו באסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 20 באוגוסט 2015, לאחר שהתקבלו אישור הדירקטוריון בישיבתו מיום 14 ביולי, 2015 ואישור ועדת התגמול, בישיבתה מיום 8 ביולי, 2015 (להלן: "תנאי העסקה"). תנאי העסקה של המנכ"ל כאמור נקבעו בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה לשנים 2014-2016, שאושרה על ידי האסיפה הכללית ביום 20 ביולי 2014 ועודכנה ביום 20 באוגוסט 2015 (להלן: "מדיניות התגמול לשנים 2014-2016").

ביום 21 בדצמבר, 2016, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכון בתנאי כהונתו והעסקתו של מנכ"ל הבנק, לאחר אישור הדירקטוריון ביום 27 לאוקטובר 2016 ואישור ועדת התגמול בישיבתה מיום 27 לאוקטובר, 2016 (להלן: "התיקון בתנאי העסקתו של מנכ"ל הבנק"); בהתאמה להוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), תשע"ו-2016 (להלן: "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים") ולמדיניות התגמול לנושאי משרה לנושאי המשרה לשנים 2017-2019 שאושרה אף היא באסיפה הכללית הנ"ל (להלן: "מדיניות התגמול"). לפרטים בדבר מדיניות התגמול ראה ביאור 23. בהתאם להחלטת האסיפה הנ"ל, התיקון המתייחס לתקרת המענק השנתי המשתנה נכנס לתוקף החל מה-12 לאוקטובר 2016, בכפוף להוראות המעבר הקבועות במדיניות התגמול לנושאי משרה, ואילו לגבי אותם תנאים אשר תוקנו בהתאמה למדיניות התגמול, אלו נכנסו לתוקף החל מיום 1 לינואר 2017.

ביאור 34 – בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

להלן פרטים אודות תנאי העסקה של המנכ"ל:

כללי

תקופת העסקת המנכ"ל תהא לארבע שנים אשר החלו עם תחילת כהונתו בבנק. הצדדים יהיו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת, בכתב של 6 חודשים.

במשך 6 חודשים מיום ניתוק יחסי עובד-מעביד, יחולו על המנכ"ל הוראות לעניין אי תחרות כמפורט בתנאי העסקה ותמורת מענק הסתגלות. הבנק רשאי, על פי שיקול דעתו הבלעדי, להאריך את תקופת אי התחרות בעוד 3 חודשים נוספים כנגד תשלום בגובה שכרו לתקופה זו.

תגמול קבוע

משכורתו החודשית של המנכ"ל במהלך שנת 2015 ו-2016 הייתה 97,750 ש"ח ברוטו; החל ממשכורת חודש ינואר, 2017 עמדה משכורתו על סך של 103,500 ש"ח ברוטו למשורה מלאה; החל ממשכורת חודש ינואר, 2018 תעמוד על סך של 115,000 ש"ח ברוטו למשורה מלאה והחל ממשכורת חודש ינואר, 2019 תעמוד על סך של 120,000 ש"ח ברוטו למשורה מלאה (להלן: "משכורת חודשית"). המשכורת החודשית תהא צמודה לעליית מדד המחירים לצרכן כאמור בתנאי העסקה. בנוסף, יהיה המנכ"ל זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים כמפורט בתנאי העסקה.

תגמול משתנה

בהתאם לתיקון בתנאי העסקתו של מנכ"ל הבנק, יהיה המנכ"ל זכאי למענק שנתי משתנה בהתאם ובכפוף למדיניות התגמול ולהוראות המפקח על הבנקים. בכפוף לאמור לעיל, תקרת המענק השנתי המשתנה (מינימום, מקסימום) בהתאמה, לו יהיה זכאי המנכ"ל בגין שנה קלנדרית יהיה בין 300,000 ש"ח ל- 700,000 ש"ח בכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים, וכמפורט להלן:

הוגדרו תנאי סף חדשים לתשלום מענק שנתי משתנה כמפורט במדיניות התגמול. שונה חישוב "שיעור תשואה" כך שחישוב "שיעור התשואה" יהיה כרוח הכולל כמדוזן בדוחות הכספיים השנתיים המבוקרים של הבנק ביחס להון העצמי הממוצע. בחישוב שיעור התשואה ינוטרלו רווחים/הפסדים שמקורם באירועים חד פעמיים (רווחים/הפסדים פיננסיים דוגמת נוסטרו לא ייחשבו לחד פעמיים) וכן רווחי/הפסדי הון בהתאם לשיקול דעתו של הדירקטוריון. (הרווח הכולל יהיה לאחר קיצוז ההוצאות בגין תשלום מענק למנכ"ל, נושאי משרה, עובדים מרכזיים ועובדים ולאחר לקיחה בחשבון של ההוצאות בגין אופציות לנושאי משרה, כפי שאלו רשומים או יירשמו בספרי הבנק).

בכפוף להתקיימותם של תנאי הסף נקבעה רשימה של קריטריונים שבהתקיימותם יהיו ועדת התגמול והדירקטוריון רשאים להעניק עד 3 משכורות חודשיות על פי שיקול דעת ובנוסף, ועדת התגמול והדירקטוריון יהיו רשאים לאשר מענק שנתי משתנה נוסף מעבר ל-3 משכורות אלו על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת תגמול, עד לתקרת המענק השנתי הקבוע במדיניות התגמול ובכפוף לחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

מבלי לגרוע מהאמור, היה ויתברר כי ישנם רכיבי תגמול, כהגדרתם ועל פי התנאים הקבועים בחוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים אשר אינם נכללים בתקרת התגמול שנקבעה בסעיף 2(א) לחוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים, יכול ויעודכן התגמול השנתי המשתנה לו יהיה זכאי המנכ"ל, כמפורט לעיל, על מנת לכלול רכיבים אלה, כולם ו/או מקצתם. ככל שהעדכון אינו מהותי כאמור בסעיף 12.2 למדיניות התגמול הוא יהיה כפוף לקבלת אישור ועדת התגמול והדירקטוריון וככל

שהעדכון יהיה מהותי, עדכונו יהיה כפוף גם לאישור האסיפה הכללית. כמו כן יהיה התגמול, במקרה לעיל כפוף גם לתנאים הבאים: (1) סך התגמול כאמור בחוק התגמול לנושאי משרה בתאגידים הפיננסיים של המנכ"ל לאחר העדכון לא יעלה על שניים וחצי מיליון שקלים חדשים בשנה צמוד למדד כמפורט בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ו- (2) סך התגמול הכולל למנכ"ל לא יעלה על התגמול שהמנכ"ל היה זכאי לקבל על פי הסכם העסקתו קודם לתיקון בכל הקשור לתגמול המשתנה.

התגמול המשתנה המרבי לא יעלה על 100% מהתגמול הקבוע, כהגדרתו במדיניות התגמול, של מנכ"ל הבנק.

כל תגמול משתנה יוענק וישולם בכפוף להתניה שהינו בר השבה בהתאם לתנאים המוגדרים במדיניות התגמול.

תנאי הפריסה של התגמול המשתנה - לאור התיקון במדיניות התגמול - חל שינוי בסעיף זה ביחס לתנאי כהונה והעסקה קודמים. המענק השנתי המשתנה של המנכ"ל בגין שנה קלנדרית ישולם במועדים ובתנאים הקבועים במדיניות התגמול.

בגין כל סוגי התגמול המשתנה, לא ישולמו תנאים נלווים. בנסיבות בהן לא יהיה זכאי מנכ"ל הבנק לפיצויי פיטורים ובנסיבות אחרות, כפי שיקבעו מעת לעת על ידי הדירקטוריון (ככל שייקבעו) לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, הבנק יהיה רשאי לשלול את זכאותו של המנכ"ל לתגמול המשתנה (כולו או חלקו) כולל המענקים ולכל חלקי התגמול המשתנים שטרם שולמו ולרבות לגבי אותם חלקי התגמולים המשתנים שנדחו.

ביאור 34 – בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

תנאי פרישה

פיצויי פיצויים – תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיצויים יבואו במקום תשלום פיצויי פיצויים העשויים להגיע למנכ"ל או לשאיירי, לפי המקרה, והם ממצים את חובותיו של בנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיצויים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיצויים. עם סיום עבודתו של מנכ"ל הבנק, ישחרר הבנק לזכות מנכ"ל הבנק את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית. הודעה מוקדמת – תקופת ההודעה המוקדמת במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביזמת מי מהצדדים תהיה, בכתב של 6 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של מנכ"ל הבנק במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה, ובמקרה זה מנכ"ל הבנק יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו. יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשר העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם למנכ"ל הבנק את תמורת ההודעה המוקדמת שנתתה לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם, למעט התגמול המשתנה. היה ומנכ"ל הבנק יפר את חובתו למסור לבנק הודעה מוקדמת להתפטרותו, יהיה עליו לשלם לבנק פיצוי מוסכם בגובה השכר הכולל שהוא היה זכאי לקבל אילו עבד. מענק הסתגלות – עם סיום העסקתו של המנכ"ל ישולם למנכ"ל מענק הסתגלות בסכום השווה ל-3 משכורות חודשיות בגובה השכר הקבוע כאמור לעיל, כפי שיהיה במועד סיום העסקתו בבנק. מענק ההסתגלות מהווה תמורה להתחייבות לאי תחרות לתקופה של 6 חודשים. הסדרי פרישה משתנים – לאור התיקון במדיניות התגמול החדשה – חל שינוי בסעיף זה ביחס לתנאי כהונה והעסקה קודמים והם ישולמו במועדים ובתנאים הקבועים במדיניות התגמול החדשה.

הוראות כלליות נוספות

כל הוראות ההסכם עם המנכ"ל תהיינה כפופות למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה מעת לעת ולהוראות בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כפי שיהיו מעת לעת ולחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים ויתוקנו במידת הצורך בהתאמה. הדיקטוריון יהיה רשאי, מטעמים מיוחדים, להחליט על הפחתת התגמול המשתנה (כולו או חלקו), למנכ"ל הבנק, לאחר קבלת המלצת ועדת תגמול. באם יימצא כי שולמו למנכ"ל הבנק, סכומים כחלק מתנאי כהונה והעסקה אשר התבססו על נתונים שהתבררו כמוטעים והוצגו מחדש בדוחות הכספיים של הבנק, ולאור הצגתם מחדש של הנתונים היו אמורים להשתלם למנכ"ל הבנק סכומים נמוכים מאלו שקיבל בפועל או לא להיות משולמים כלל, ישיב מנכ"ל הבנק על פי דרישת הבנק סכומים אלו בתוספת הפרשי הצמדה ממועד התשלום ועד למועד ההחזר. השינויים בתנאי ההעסקה של המנכ"ל, החל מיום 26 לאוקטובר 2019:

תגמול קבוע

משכורתו החודשית של המנכ"ל תעמוד על סך של 124,000 ש"ח (צמוד למדד המחירים לצרכן כאמור בתנאי העסקה).

חופשה שנתית

המנכ"ל יהיה זכאי לארבעה ימי חופשה נוספים אשר יהיה ניתנים לצבירה אך לא יהיו ניתנים לפדיון. כך שסך החופשה השנתית תהיה בת 27 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, שכאמור מתוכם 4 ימי החופשה בשנה, לא יהיו ניתנים לפדיון (במקום חופשה שנתית של 23 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, ללא מגבלת צבירה).

תקרת מענק שנתי משתנה

תקרת המענק השנתי המשתנה לו יהיה זכאי המנכ"ל בגין שנה קלנדרית תהיה עד 700 אלפי ש"ח, בכפוף למדיניות התגמול של הבנק ולמגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים.

לתנאי כהונה המעודכנים של המנכ"ל ראה דוח מיידי מיום 18 לאוגוסט, 2019 אסמכתא מספר 2019-01-085555.

ביאור 34 – בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק וחברות המאוחדות שלו (המשך)

עיקרי תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון

ביום 13 לאוגוסט 2019, החליט דירקטוריון הבנק לאשר את חידוש מינויו של מר נהרי כיו"ר הדירקטוריון, אשר החלה ביום 11 לאוקטובר 2019. חידוש המינוי של מר נהרי היה כפוף לכך שהאסיפה הכללית תאשר את מינויו כדירקטור בבנק ולכן שהמפקחת על הבנקים לא תודיע על התנגדותה למינוי בתוך 60 מיום מהיום שנמסרה למפקחת הודעה על כך, או שתודיע על הסכמתה לכך.

ביום 15 לאוגוסט, 2019 אישר דירקטוריון הבנק, פה אחד, לאחר אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) פה אחד, את תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון לתקופה של ארבע שנים, החל ממועד הארכת תקופת כהונתו ביום 11 לאוקטובר, 2019.

ביום 3 לאוקטובר 2019, התקבלה הודעת בנק ישראל ולפיה אין לבנק ישראל התנגדות למינויו של מר נהרי לתקופת כהונה נוספת, כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק. ביום 10 לאוקטובר 2019, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר נהרי כדירקטור בבנק ואת תנאי ההעסקה המעודכנים של יו"ר הדירקטוריון לתקופה של ארבע שנים החל מיום 11 לאוקטובר 2019.

השינויים בתנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון, יפורטו להלן.

תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון מיום 11 לאוקטובר, 2015 ועד ליום 10 לאוקטובר, 2019:

דירקטוריון הבנק, בישיבתו מיום 17 לספטמבר 2015, החליט למנות את מר זאב נהרי כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק ("יו"ר הדירקטוריון" או: "מר נהרי") וזאת על פי סעיף 11ג.א(3) לפקודת הבנקאות, 1941 ותקנון הבנק, וזאת עד למועד בו המינוי יבא לאישור על ידי האסיפה הכללית המיוחדת שתכנס לצורך זה ובכפוף לאישורים הנדרשים על פי דין.

ביום 11 באוקטובר, 2015 התקבל אישור בנק ישראל כי אין לו התנגדות למינויו של מר נהרי לדירקטור וליו"ר דירקטוריון הבנק ומהמועד הנ"ל מכהן מר נהרי בפועל כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק. ביום 19 בנובמבר, 2015, אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר נהרי כדירקטור בבנק. תקופת העסקת יו"ר הדירקטוריון היתה ל-4 שנים אשר החלו ביום 11 לאוקטובר 2015.

על אף האמור בסעיף לעיל, הצדדים יהיו רשאים לסיים את קשר העבודה בכל עת, בהודעה מוקדמת בכתב של 3 חודשים.

להלן פרטים אודות תנאי העסקה של יו"ר הדירקטוריון:

כללי

בתקופת ההעסקה יועסק היו"ר במסגרת שבוע עבודה בן 4 ימים (לא פחות מ-80% משרה).

יו"ר הדירקטוריון מתחייב שלא לעסוק בכל עסק אחר ו/או תפקיד אחר ו/או עיסוק אחר ו/או עבודה אחרת, אצל או עבור תאגיד בנקאי או גוף פיננסי או גורם הפעיל בשוק ההון, ו/או בכל עיסוק אחר האסור על פי נוהל בנקאי תקין, אלא אם כן נתקבל אישור לכך מדירקטוריון הבנק בכתב ומראש. יו"ר הדירקטוריון התחייב להימנע מניגוד עניינים.

משכורת חודשית ותנאים נלווים

משכורתו החודשית של יו"ר הדירקטוריון נקבעה על סך של 95,000 ש"ח ברוטו לחודש עבודה (עבור היקף משרה של 80%). השכר יהיה צמוד לעליית המדד המחירים לצרכן, כאשר מדד הבסיס הינו במועד תחילת עבודתו. בנוסף, יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי להפרשות סוציאליות ותנאים נלווים הכוללים, בין היתר, הפרשות סוציאליות; ימי מחלה, דמי הבראה, רכב המתאים לצורכי עבודתו, ביטוח נשאי משרה הקיימים בבנק, ככל שתהיה העברת שליטה בבנק ביטוח Run-of נמקובל בבנק, התחייבות לשיפוי בתנאים מקובלים לנשאי משרה בכירים בבנק, החזר הוצאות הקשורות למילוי תפקידו והטבות נוספות.

תגמול משתנה

בהתאם לתנאי הכהונה וההעסקה, ובהתאמה להוראות ניהול בנקאי תקין A 301, יו"ר הדירקטוריון לא יהיה זכאי למענק שנתי משתנה.

תנאי פרישה

פיצויי פיטורים- תשלומי הבנק לתוכנית הפנסיונית בגין פיצויי פיטורים יבואו במקום תשלום פיצויי פיטורים העשויים להגיע ליו"ר הדירקטוריון או לשאייריו, לפי המקרה, והם ממצים את חובותיו של הבנק בכל הקשור לתשלום פיצויי הפיטורים, כאמור בסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורים. עם סיום עבודתו של יו"ר הדירקטוריון, ישחרר הבנק לזכות יו"ר הדירקטוריון את כל הכספים אשר הצטברו לזכותו בתוכנית הפנסיונית, לרבות פירותיהם והבנק לא יהיה זכאי לקבל סכום כלשהו מתוך כספי התוכנית.

הודעה מוקדמת-תקופת ההודעה המוקדמת במקרה של סיום יחסי עובד-מעביד ביוזמת מי מהצדדים תהיה, בכתב של 3 חודשים. הבנק יהיה רשאי לוותר על עבודתו של יו"ר הדירקטוריון במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, כולה או חלקה, ובמקרה זה יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לתשלום כל הזכויות הקובעות בהסכם כאילו עבד בפועל בתקופה זו. יחד עם זאת, הבנק יהיה רשאי לסיים את קשר העבודה לאלתר, או במהלך תקופת ההודעה המוקדמת, ובלבד שישלם ליו"ר הדירקטוריון את תמורת ההודעה

ביאור 34 – בעלי עניין וצדדים קשורים⁽¹⁾ של הבנק וחברות המאוחזות שלו (המשך)

המוקדמת שנתורה לזכותו בגובה המשכורת החודשית ושווי התנאים הנלווים והסוציאליים הקבועים בהסכם.

הוראות כלליות נוספות

כל הוראות ההסכם עם יו"ר הדירקטוריון תהיינה כפופות למדיניות התגמול של הבנק כפי שתהיה מעת לעת ולהוראות בנק ישראל והמפקח על הבנקים, כפי שיהיו מעת לעת.

השינויים בתנאי ההעסקה של יו"ר הדירקטוריון, החל מיום 11 לאוקטובר 2019.

היקף המשרה:

היקף משרתו של יו"ר הדירקטוריון יעודכן ל- 100% משרה.

משכורת החודשית:

משכורתו החודשית תעמוד על סך של 128,000 ש"ח ל- 100% משרה (צמוד למדד המחירים הידוע ביום 11 לאוקטובר 2019).

ימי חופשה שנתית:

יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לארבעה ימי חופשה נוספים אשר יהיו ניתנים לצבירה אך לא יהיו ניתנים לפדיון. כך שסך החופשה השנתית תהיה בת 27 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, שכאמור מתוכם 4 ימי חופשה בשנה, לא יהיו ניתנים לפדיון (במקום חופשה שנתית של 23 ימי עבודה לכל שנת עבודה מלאה, ללא מגבלת צבירה).

שינוי בהשתתפות באחזקת רכב:

הבנק ישלם ליו"ר הדירקטוריון אחזקת רכב בסך של 11,250 ש"ח נטו לחודש (במקום סך של 10,250 ש"ח נטו לחודש) וזאת חלף העמדת רכב לצורכי עבודתו ולצרכיו הפרטיים וחלף נשיאה בהוצאות השימוש בו וזאת כל עוד קיימים יחסי עובד-מעסיק בין יו"ר הדירקטוריון לבין הבנק.

לתנאי הכהונה המעודכנים של יו"ר הדירקטוריון ראה דוח מיידי זימון לאסיפה כללית מיום 4 לספטמבר, 2019 אסמכתא מספר 2019-01-092749 ואישור אסיפה כללית מיום 10 לאוקטובר, 2019 אסמכתא מספר 2019-01-087690.

ביאור 35 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

- ביום 27 בינואר 2019 התקבלה עמדת רשות המסים ביחס לכתבי ההתחייבות הנדחים שהונפקו על-ידי חברת הבת של הבנק, בהתאם לעקרונות באזל, המציינת כי עמדת רשות המסים הינה כי בעת מחיקת קרן החוב לא מתקיים אירוע מס למחזיקים בכתבי ההתחייבות אלא רק בתום התקופה הקבועה להתאוששות (7 שנים).
- הצעת הבנק לרכישת בנק מוניציפל בע"מ - לאחר שביום 27 במרץ 2018 הגיש הבנק בקשה לדירקטוריון מוניציפל בנק בע"מ (לשעבר בנק דקסיה ישראל בע"מ - להלן: "מוניציפל") להיכנס למשא ומתן בדבר רכישה של 100% ממניות מוניציפל ע"י הבנק, ובנק מוניציפל דחה את הצעת הבנק, על שיפוטיו במהלך התקופה ובחר לאשר את הצעתו של בנק דיסקונט לישראל בע"מ, אושרה ההחלטה גם על-ידי רשות התחרות.
- ביום 25 בפברואר, 2020 ניתן מפי בית הדין לתחרות פסק דין אשר סילק על הסף את הערר שהגיש הבנק על החלטת הממונה על התחרות. פרטים נוספים לגבי הצעות המיזוג, ההתכתבויות בין הבנק למוניציפל והחלטות הממונה על התחרות ובתי הדין הנכבד ניתן למצוא בביאור 35 לדוחות הכספיים לשנת 2018 ובדיווחים המידיים שדיווח הבנק בנושא בשנת 2019 ו-2020 (אסמכתאות 2019-01-022930, 2019-01-032008, 2019-01-059092, 2019-01-065728, 2019-01-077680, 2019-01-084856, 2019-01-092905, 2019-01-098842, 2019-01-099600, 2019-01-102915, 2019-01-105102, 2019-01-109524, 2020-01-019524).
- ביום 14 במרץ 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot על קביעת דירוג מנפיק זמן קצר של הבנק 'ilA-1' ודירוג הנפקה 'ilA-1' לניירות ערך מסחריים חדשים בהיקף של עד 300 מיליון ש"ח ערך נקוב.
- ביום 25 במרץ 2019, הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק, 300 מיליון ש"ח ערך נקוב ניירות ערך מסחריים (סדרה 1) תמורת 299.2 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח על החברה לשלם ריבית שנתית בסך 0.66% הצמודה לריבית בנק ישראל, הקרן נפרעת בתשלום בודד במרץ 2020.
- ביום 7 במאי 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot כי במסגרת הערכה מחודשת של ענף הבנקאות ולנוכח שיפור הדרגתי בביצועים של בנק ירושלים בשנים האחרונות וביכולת יצירת הרווחים וההון, תוך יישום האסטרטגיה העסקית שלו, בין השאר בזכות סביבה תפעולית חיובית. העלתה חברת הדירוג את דירוג המנפיק של הבנק מ 'ilA+' ל 'ilAA-' ואת דירוג החוב הנחות מ 'ilA-' ל 'ilA+' ואת דירוג כתי התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים (COCO) מ 'ilBBB+' ל 'ilA-'. תחזית הדירוג היציבה משקפת את הערכת חברת הדירוג שהבנק יישאר ממוקד בצמיחה של עסקי הליבה שלו ב-18-12 החודשים הקרובים, תוך שמירה על הפרופיל הפיננסי הקיים ויכולת יצירת הרווחים הקיימת.
- ביום 14 ביולי 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot על אשור דירוג המנפיק של הבנק ל- 'ilAA-' בשל סביבה כלכלית תומכת בביצועים וביכולת יצירת הון.
- ביום 24 ביוני 2019 הודיעה חברת הדירוג מידרוג כי היא קובעת לראשונה הערכת איתנות פיננסית פנימית של הבנק של 'a2.il', כיוון התפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית יציב.
- דירוג הפיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נקבע על 'Aa3.il' באופק יציב והוא מגלם הנחת תמיכה חיצונית גבוהה מצד המדינה, של 2 רמות דירוג (נוטשים) ביחס להערכת האיתנות הפיננסית הפנימית.
- דירוגי החובות הנחותים וההיברידיים נקבעו כדלקמן: שטרי הון נדחים (הון משני תחתון) 'A1.il' וכתבי התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (COCO) על ידי מחיקה או מחיקה חלקית (מסווגים כהון רובד 2) נקבע על ('A3.il)hyb. אופק דירוג יציב. כמו כן, מידרוג קובעת דירוג 'p-1.il' לפיקדונות לזמן קצר.
- ביום 12 באפריל 2019 עלתה לאוויר מערכת נתוני אשראי שהוקמה על ידי בנק ישראל, מכח חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016.
- הבנק נערך לכניסת חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016 לתוקף מבעוד מועד הן בהיבטים הרגולטוריים (בעיקר פיתוח יכולות הדיווח השוטף למאגר האשראי ופיתוח מערכת לזיהוי והסכמות) והן בהיבטים העסקיים (בעיקר פיתוח היכולת המיכנית לקליטת המידע ממאגר האשראי, עדכון כללי חיתום ומוכנות לניטור), כך שמאז הפיכת המערכת לאופרטיבית בחודש אפריל 2019, הבנק עושה שימוש בנתוני המערכת בגין לקוחות אשר מבקשים לקבל אשראי ובדירוגי לשכת דירוג האשראי לגביהם.
- בחלוף כשנה מהפיכת המערכת לאופרטיבית, עולה כי השימוש במערכת נתוני האשראי משפר את יכולת הבנק לגבש תמונה מלאה יותר מבעבר על מצבו הכלכלי של מבקש האשראי, להציע לו הצעה התואמת יותר את יכולותיו וצרכיו. לאור היקף נתוני הלקוחות אליהם צפוי להיחשף הבנק במסגרת מאגר נתוני האשראי, אשר יאפשר לבנק לנתח את סיכוני הלקוח באופן מדויק יותר, הבנק צופה כי ההשלכות העיקריות על הבנק יהיו - הקטנת שיעורי הכשל בתיק הבנק, שיפור יכולת הבנק לפנות לקהלים חדשים אליהם לא פנה עד כה בשל מחסור במידע. מנגד, הבנק צופה כי תתגבר התחרות מצד גופים פיננסיים נוספים.

ביאור 35 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

5. מכירת תיקי אשראי לדיור

על מנת להגדיל את היקף הפעילות הבנקאית בתחום האשראי לדיור, ועל מנת לחזק את מעמדו של הבנק בקרב ציבור הלקוחות הפוטנציאליים ולהגדיל את יחס היעילות ולחזק את יציבותו של הבנק, הבנק מבצע במהלך השנתיים האחרונות מכירה חלקית (80% באופן שזכויות הרוכש בחלק התיק ההלוואות שנמכר וזכויות הבנק בחלק שנותר בבעלותו) תהינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו) של תיקי אשראי לדיור.

ביום 30 באפריל 2019, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים, על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור ששכנו הכולל כ- 342 מיליוני ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכש וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכש את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק התיק ההלוואות שנותר בבעלותו.

הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 16.1 מיליוני ש"ח.

ביום 8 בדצמבר 2019, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים מקבוצת כלל החזקות עסקי ביטוח בע"מ ("הרוכש"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור ששכנו הכולל כ- 325 מיליוני ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות").

יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכש וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכש את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק התיק ההלוואות שנותר בבעלותו.

הבנק רשם בספריו הכנסה בגין המכירה בסך 40.0 מיליוני ש"ח.

ביום 11 במרץ 2020, נחתם הסכם בין הבנק ובין גופים מוסדיים ("הרוכשים"), על פיו מכר הבנק בעסקת המחאת מכר בלתי חוזרת, סופית גמורה ומוחלטת 80% מזכויותיו והתחייבויותיו בקשר עם תיק הלוואות לדיור ששכנו הכולל כ- 432 מיליוני ש"ח, אשר מורכב מהלוואות לדיור שהועמדו על ידי הבנק ("תיק ההלוואות"). יתרת תיק ההלוואות נותרת בבעלות הבנק, באופן שזכויות הרוכש וזכויות הבנק בתיק ההלוואות תהיינה בדרגת קדימות זהה (פרי פסו). בהתאם להסכם ניהול שנחתם בין הצדדים, הבנק ינהל ויתפעל עבור הרוכש את חלק התיק ההלוואות שנרכש על ידה, בתמורה לדמי ניהול, באופן ועל בסיס אותם כללים לפיהם הבנק מנהל ומתפעל הלוואות לדיור עבור עצמו, לרבות חלק התיק ההלוואות שנותר בבעלותו.

הבנק צפוי לרשום בספריו הכנסה בגין המכירה בסך כ-51.7 מיליוני ש"ח.

6. ביום 13 לאוגוסט 2019 החליט דירקטוריון הבנק למנות מחדש את מר זאב נהרי (להלן: "מר נהרי") לכהן כיו"ר הדירקטוריון, לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים, שתחל בתום מועד תקופת העסקתו הנוכחית, כלומר החל מיום 11 באוקטובר 2019 ("תקופת העסקה הנוספת").

ביום 15 באוגוסט, 2019, החליט דירקטוריון הבנק לאשר (בכפוף לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות), וזאת לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) ביום 14 באוגוסט, 2019, את תנאי כהונתו והעסקתו המעודכנים של יו"ר הדירקטוריון לתקופת העסקה הנוספת. ראה על דרך ההפניה דוח מיידי של החברה מיום 4 בספטמבר, 2019 מספר אסמכתא 2019-01-092749 ובביאור 23 לדוחות הכספיים.

ביום 6 באוקטובר 2019 הודיעה המפקחת על הבנקים, כי אין לה התנגדות למינויו של מר זאב נהרי, לתקופת כהונה נוספת, כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון הבנק.

ביום 10 באוקטובר 2019 אישרה האסיפה הכללית את מינויו של מר זאב נהרי כדירקטור לתקופת כהונה נוספת.

7. ביום 13 לאוגוסט 2019 החליט דירקטוריון הבנק למנות מחדש את מר גיל טופז (להלן: "מר טופז") לכהן כמנכ"ל הבנק, לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים, שתחל בתום מועד תקופת העסקתו הנוכחית, כלומר החל מיום 26 לאוקטובר 2019 ("תקופת העסקה הנוספת").

ביום 15 לאוגוסט 2019, אישר דירקטוריון, לאחר אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) ביום 14 לאוגוסט 2019, את תנאי כהונתו והעסקתו של המנכ"ל בתקופת העסקה הנוספת בהתאם לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי ענין), תס"ס-2000, ראה על דרך ההפניה דוח מיידי מיום 18 באוגוסט 2019 מספר אסמכתא 2019-01-085555 ובביאור 23 לדוחות הכספיים.

ביאור 35 - אירועים מהותיים בתקופת הדוח ואירועים לאחר תאריך המאזן (המשך)

8. מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר 2019, לאחר קבלת המלצת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) (להלן: "ועדת התגמול"), אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה"); בהתאם לסעיף 267 א ו-267 לחוק החברות, תשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות"), להוראות ניהול בנקאי תקין A301 (להלן: "נב"ת A301") ולהוראות חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג) התשע"ו-2016 (להלן: "חוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים").

מדיניות התגמול החדשה לנושאי משרה על-ידי האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק ביום 11 לדצמבר 2019. ראה על דרך הפניה דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 5 לנובמבר 2019 (אסמכתא מספר: 01-094800-2019) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 11 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר: 01-108348-2019). יצוין, כי עד לתום שנת 2019 תחול מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2017-2019 (בכפוף להוראות מעבר כמפורט במדיניות התגמול החדשה).

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

ביום 31 לאוקטובר 2019, לאחר קבלת המלצת ועדת התגמול, אישר דירקטוריון הבנק את מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2020-2022 בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין A301 (להלן: "מדיניות התגמול החדשה לעובדים").

לפרטים נוספים אודות מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2017-2019 ומדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2020-2022 ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים.

9. ביום 13 בדצמבר 2019, הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק, 400 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח סדרה טו' תמורת 402 מיליון ש"ח. לפי תנאי האג"ח הקרן והריבית צמודים למדד המחירים לצרכן. כמו כן, האג"ח נושאת ריבית בסך 0.2% אשר משולמת החל מיום 31 בדצמבר 2020, הקרן נפרעת ב-4 תשלומים החל מיום 31 בדצמבר 2023.

10. ביום 17 בדצמבר 2019, הנפיקה ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ, חברת בת בשליטה ובבעלות מלאה של הבנק, 120 מיליוני ש"ח ערך נקוב אג"ח הרחבה לסדרה יג' תמורת 125 מיליון ש"ח. תנאי האג"ח זהים לתנאי ההנפקה המקוריים לפיהם הקרן והריבית צמודים למדד המחירים לצרכן. האג"ח נושאת ריבית בסך 0.68% אשר משולמת ביום 31 במאי, הקרן נפרעת ב-3 תשלומים החל מיום 31 במאי 2022.

11. ביום 30 בינואר 2020, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), את העסקתה של קרובה של בעלי השליטה בבנק, בתפקיד מתמחה בתחום אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק ובהמשך בתפקיד אנליסטית סייבר ואבטחת מידע בהתאם לתקנה 1ב(א) (4) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), תש"ס-2000. הסכם ההעסקה קצוב לשלוש שנים החל מחודש פברואר, 2020.

12. ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) ודירקטוריון הבנק דנו בנושא ושקלו את מלוא הנתונים הרלבנטיים לגבי העסקת קרובה של בעלי השליטה בבנק, לרבות השכלתה, ניסיונה המקצועי וכישוריה של העובדת ואישורו כי משכורתה החודשית של העובדת אינה עולה על השכר הממוצע במשק והוא סביר בהתחשב בהיקף ההעסקה, באופי התפקיד ובכישוריה לביצוע התפקיד ותנאי ההעסקה תואמים את המקובל בענף הסייבר ואבטחת המידע. לפרטים נוספים ראו דיווח מיידי שדיווח הבנק ביום 30 בינואר, 2020 (מס' אסמכתא 01-011838-2020).

13. השפעת נגיף הקורונה -

בשבועות האחרונים התפשט נגיף הקורונה בקצב מהיר ברחבי העולם, וארגון הבריאות העולמי הכריז על מגפה עולמית. כחלק מההתמודדות עם המגפה נוקטות ממשלות רבות ובהן ממשלת ישראל צעדי התגוננות כגון הגבלת מעברים בין מדינות, אמצעי בידוד וצמצום התקהלויות ותנועה וכן הגבלות על הפעלת עסקים. אמצעי התגוננות אלו גורמים לפגיעה כלכלית ומגמות שליליות בשוקי ההון העולמיים ובשוק המקומי.

אירועים אלה עלולים להביא להרעה מהותית בפעילות המשק בישראל אליו חשופה פעילות הבנק וצפויות להם השלכות על עסקי הבנק, לרבות בגין עליה בסיכון האשראי וההאטה בפעילות הכלכלית. כמו כן, להורדת ריביות לזמן קצר על-ידי הבנקים המרכזיים השפעה על קיטון בהכנסות המימון והריבית העתידיות של הבנק בטווח הקצר. היקפן של השלכות אלה תלוי בין היתר, בהיקף התפשטות הנגיף, בתגובת הממשלות והשוקים ובהמשכות האירוע, ולפיכך לא ניתן עדיין לאמוד ולכמת את השפעתן העתידית. לאירועים אלו עלולה להיות השפעה מהותית לרעה על התוצאות הכספיות של הבנק לשנת 2020.

לא ניתן להעריך בשלב זה את מלוא השפעות אלו והיקפן, וזאת בשל האי ודאות בקשר עם משך אירוע התפשטות הנגיף, צעדים שיינקטו, וכן אי-ודאות באשר להשפעות הנצרות על הפעילות המשקית.

הבנק נוקט צעדים להתמודדות עם השלכות נגיף הקורונה, בשים לב להנחיות רגולטוריות בנושא, ונערך במספר מישורים לרבות המשך מתן שירותים ללקוחותיו בסניפיים ובערוצים נוספים ושמירה על המשכיות עסקית בתרחישים שונים. במטרה לשמור על בטיחות עובדיו, צומצמה מתכונת העבודה בבנק בהתאם להוראות הרגולטוריות.

ביאור 36 – מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצורכי מס

ליום 31 בדצמבר			
2018	2019		
מיליוני ש"ח			
13,808.1	14,644.3		סה"כ נכסים
12,971.1	13,683.0		סה"כ התחייבויות
837.0	961.3		הון עצמי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר				
2017	2018	2019		
37.1	87.2	89.4		רווח נקי

ביאור 37 – תמצית מאזן - בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר		
2018	2019	
נכסים		
2,116.8	3,054.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
783.6	345.9	ניירות ערך ⁽¹⁾
10,008.9	10,731.3	אשראי לציבור
(100.9)	(111.5)	הפרשה להפסדי אשראי
9,908.0	10,619.7	אשראי לציבור, נטו
421.4	438.5	השקעות בחברות מוחזקות
43.8	76.3	בנינים וציוד
8.5	3.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
133.0	105.8	נכסים אחרים
13,415.1	14,644.4	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
11,718.1	12,939.5	פיקדונות הציבור
30.9	112.0	פיקדונות מבנקים
50.0	0.4	פיקדונות הממשלה
537.7	443.0	אגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים
14.8	2.0	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
168.4	186.0	התחייבויות אחרות ⁽²⁾
12,519.9	13,682.9	סך כל ההתחייבויות והון
895.2	961.5	הון עצמי
13,415.1	14,644.4	סך כל ההתחייבויות והון

⁽¹⁾ לפרטים בדבר ניירות ערך הנמדדים בשווי הוגן, ובדבר ניירות ערך ששועבדו ראה ביאור 5.

⁽²⁾ מזה הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים לימים 31 בדצמבר 2019, ו-31 בדצמבר 2018 בסך 3.1 מיליוני ש"ח, ו-3.0 בהתאמה.

ביאור 37 – תמצית רווח והפסד - בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
473.5	527.5	548.1	הכנסות ריבית
111.1	144.8	(129.7)	הוצאות ריבית
362.4	382.7	418.4	הכנסות ריבית, נטו
36.9	34.7	(36.9)	הוצאות בגין הפסדי אשראי
325.5	348.0	381.5	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית			
(0.6)	43.1	58.8	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
112.2	91.8	99.9	עמלות
11.5	32.4	-	הכנסות אחרות
123.1	167.3	158.7	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות			
155.0	160.7	162.9	משכורות והוצאות נילוות
48.2	47.7	11.4	אחזקה ופחת בניינים וציוד
207.9	206.3	43.9	הוצאות אחרות
411.1	414.7	209.9	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
37.5	100.6	(112.0)	רווח לפני מיסים
11.8	26.5	40.6	הפרשה למיסים על הרווח
25.7	74.1	71.4	רווח לאחר מיסים
11.3	13.1	18.0	חלק של הבנק ברווח של חברות מוחזקות לאחר השפעת המס
37.0	87.2	89.4	רווח נקי
רווח למניה (בש"ח)			
0.5	1.2	1.3	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

ביאור 37 – תמצית דוח על תזרימי מזומנים - בנק

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2017	2018	2019
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
37.0	87.2	89.4
רווח נקי לשנה		
התאמות:		
(11.3)	(13.1)	(17.1)
חלקו של התאגיד ברווחים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות		
1.3	2.6	11.3
פחת על בניינים וציוד		
36.9	34.7	36.9
הוצאות בגין הפסדי אשראי		
(2.5)	(16.4)	(56.8)
רווח ממכירת תיקי אשראי		
(1.8)	(43.4)	(2.7)
רווח ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר		
2.5	(0.3)	3.4
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר		
(2.0)	7.5	3.1
מיסים נדחים, נטו		
3.8	0.7	1.0
פיצויי פרישה - גידול בעודף עתודה על יעודה (גידול בעודף היעודה על העתודה)		
8.5	26.3	(158.9)
הפרשי צבירה שנכללו בפעולות השקעה ומימון		
שינוי נטו בנכסים שוטפים:		
87.1	55.5	5.3
נכסים בגין מכשירים נגזרים		
220.0	291.8	33.9
ניירות ערך למסחר		
(0.4)	(3.1)	25.5
נכסים אחרים		
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
-	-	84.3
ניירות ערך שהושאלו		
(80.5)	(51.4)	(12.8)
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים		
29.3	(33.3)	(46.0)
התחייבויות אחרות		
(5.2)	(18.2)	8.5
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים		
322.7	327.1	8.3
מזומנים נטו מפעילות שוטפת		

ביאור 37 – תמצית דוח על תזרימי מזומנים- בנק (המשך)

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2017	2018	2019	
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
85.0	(255.6)	(691.8)	שינוי נטו באשראי לציבור
(2,845.3)	(1,501.5)	(638.6)	רכישת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
2,468.3	1,327.8	728.1	תמורה ממכירת איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
726.0	(27.7)	475.4	תמורה מכדיון איגרות חוב זמינות למכירה ומניות שאינן למסחר
(0.3)	(25.0)	(28.3)	רכישת בניינים וציוד
433.7	(482.0)	(155.2)	מזומנים נטו מפעילות בהשקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
(32.9)	(396.7)	1,221.4	שינוי נטו בפיקדונות הציבור
(2.8)	(2.7)	(3.2)	שינוי נטו בפיקדונות מבנקים
(556.6)	15.1	(49.6)	שינוי נטו בפיקדונות הממשלה
(25.2)	(1.0)	(55.1)	כדיון איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
(7.1)	(20.2)	(20.1)	דיבידנד ששולם לבעלי מניות
(624.6)	(405.5)	1,093.4	מזומנים נטו מפעילות מימון
5.2	18.2	(8.5)	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות המזומנים
131.8	(560.4)	946.5	גידול (קיטון) במזומנים ופיקדונות בבנקים
2,522.0	2,659.0	2,116.8	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לתחילת התקופה
2,659.0	2,116.8	3,054.8	יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים לסוף התקופה
ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו:			
599.6	621.7	241.1	ריבית שהתקבלה
149.3	123.5	117.9	ריבית ששולמה
30.3	26.6	46.4	מיסים על הכנסה ששולמו
15.7	-	1.2	מיסים על ההכנסה שהתקבלו
נספח ג'- פעולות השקעה שלא במזמן בתקופת הדוח			
15.7	11.3	15.6	רכישת רכוש קבוע באשראי

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגד הבנקאי ואופן ניהולם

ממשל תאגידי ביקורת ופרטים נוספים על עסקי התאגד הבנקאי ואופן ניהולם - תוכן עניינים		
חלק א-	ממשל תאגידי וביקורת	220
	הדירקטוריון	220
	הנהלה ונושאי משרה בכירה	223
	המבקר הפנימי	224
	שכר רואה החשבון המבקר	226
	שכר נושאי משרה	227
	פעילות עסקאות עם בעל שליטה	229
חלק ב-	פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם	233
	תרשים מבנה אחזקות הבנק	233
	תמצית נתונים עיקריים ממיינים לפי מבנה הקבוצה הבנקאית	234
	רכוש קבוע ומתקנים	234
	נכסים בלתי מוחשיים	235
	מערכות מידע ומחשוב	235
	הון אנושי	236
	הסכמים מהותיים	238
	רישוי, חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק	239
	חקיקה ותקינה אמריקאית	239
	עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל	240
	תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי הפעילות הפיקוחיים- פרטים נוספים	243
	דירוג האשראי של הבנק	246
חלק ג-	נספחים לדוחות השנתיים 2019	247
	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	248
	נספח 2 - דוח רווח והפסד לרבעון - מידע רב רבעוני ומאזן לסוף רבעון - מידע רב רבעוני	252
	נספח 3 - דוחות רווח והפסד - מידע רב רבעוני	254
	נספח 4 - מאזן לחמש השנים האחרונות	255

חלק א- ממשל תאגידי וביקורת

הדירקטוריון

שמות חברי הדירקטוריון ליום 31 בדצמבר, 2019 ועיסוקיהם⁽¹⁾

שם הדירקטור/ית	העיסוק העיקרי
זאב נהרי, רו"ח	יו"ר דירקטוריון הבנק.
זלמן שובל	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ (החברה האם); יו"ר משותף של קרן פייר.
יהודה אורבך, רו"ח ⁽²⁾	יו"ר וחבר בוועדות ובגופים שונים. יועץ, סוקר ומרצה בתחום מערכות מידע וביקורת טכנולוגית המידע.
ד"ר רות ארד ⁽²⁾	דירקטורית
ליאור בן עמי	מנכ"ל שותף בחברת ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ
יעקב טננבאום ⁽²⁾ (החל לכהן ביום 19.2.19)	דירקטור בחברות
עוזי לוי ⁽³⁾ (החל לכהן ביום 6.3.19)	סגן נשיא חברת Wework
יואב נרדי (החל לכהן ביום 10.10.19)	דירקטור; יו"ר וועדת השקעות (בהתנדבות) וחבר וועדת ביקורת (בהתנדבות) בעמותות.
גדעון שובל	מנכ"ל ייצוא חברה להשקעות בע"מ.
אביב שנצר (החל לכהן ביום 18.2.19)	מנכ"ל ובעלים, שנצר סיכונים בע"מ; ייעוץ עסקי אסטרטגי לחברות.

⁽¹⁾ פרטים נוספים אודות חברי הדירקטוריון של הבנק, מוצגים בהמשך בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2019.

⁽²⁾ דירקטור חיצוני לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

⁽³⁾ דירקטור בלתי תלוי לפי חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין.

דיווח על דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית

בהתאם להוראות חוק החברות התשנ"ט-1999 (להלן: "חוק החברות") ולתקנות החברות (תנאים ומבנים לדירקטור בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית ולדירקטור בעל כשירות מקצועית), התשס"ו-2005, לפחות שני דירקטורים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית כהגדרת המונח בחוק החברות (להלן: "בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית") ולפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית;

בהתאם להוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הוראה 301") לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית;

בהתאם להחלטת דירקטוריון הבנק (המעוגנת בנוהל עבודת הדירקטוריון וועדות הדירקטוריון) המספר המזערי של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית יהיה זה הקבוע בהוראה 301 וחוק החברות, דהיינו: (א) לפחות חמישית מכלל חברי הדירקטוריון יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחות משני דירקטורים. בנוסף, לפחות שניים מבין הדירקטורים החיצוניים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; (ב) לפחות שניים מחברי ועדת ביקורת המשמשת גם כוועדה לבחינת דוחות כספיים יהיו בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית; זאת מהנימוקים המפורטים להלן:

(א) להערכת הדירקטוריון המספר המזערי דלעיל יאפשר לדירקטוריון ולוועדת הביקורת לעמוד בחובות המוטלות עליהם בהתאם להוראות הדין ומסמכי ההתאגדות, במיוחד לאחריותם לבדיקת מצבו הכספי של הבנק ולעריכת הדוחות הכספיים;

(ב) המספר המזערי דלעיל מתחשב בגודל הבנק, במורכבות פעילותו ובמגוון הסיכונים הכרוכים בו.

במועד הדיווח, כל חברי דירקטוריון הבנק וכל חברי ועדת ביקורת (המשמשת כוועדה לבחינת דוחות כספיים) הנם בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית לפי השכלתם כמפורט בדוח התקופתי לשנת 2019 ו/או עיסוקם העיקרי כמפורט לעיל ו/או כישוריהם וניסיונם, כמפורט להלן:

שם	כישורים וניסיון
זאב נהרי	יו"ר דירקטוריון בנק ירושלים (החל משנת 2015 – כיום); כיהן במגוון תפקידים בבנק לאומי לישראל בע"מ (בשנים 1965-2011); בתפקידו האחרון כיהן כחבר הנהלה בכיר לכספים, חשבונאות ושוק ההון. עוד כיהן כיו"ר דירקטוריון בנק ערבי לישראל בע"מ וכן כיו"ר או כדירקטור בחברות מקבוצת בנק לאומי לישראל בע"מ, כמפורט בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2019; כמו כן, כיהן כדירקטור בבנק לאומי ארה"ב, בבנק לאומי לישראל קורפוריישן ובחברה לישראל בע"מ. שימש כיועץ לחברת החשמל עד ליום 31.12.16.
זלמן שובל	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ (החברה האם); יו"ר משותף של קרן פייר. כיהן כמנכ"ל בנק ליצוא, שגריר ישראל בארה"ב, יו"ר בנק ירושלים, חבר ועדת הכספים של הכנסת, חבר ועדת חוץ וביטחון של הכנסת, חבר בדירקטוריון הדסה (ישראל).
יהודה אורבך	יו"ר וחבר בוועדות ביקורת ומחשוב ובגופים שונים. יועץ, בודק וסוקר ומרצה באוניברסיטאות ובמכללות בתחום מערכות מידע וביקורת טכנולוגיית מידע. כיהן כסמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי בבנק אגוד לישראל בע"מ ובחברות הבנות של הבנק בין השנים (2000-2014).
ד"ר חת ארד	בקר סיכונים ראשי בבנק לאומי לישראל בע"מ (בשנים 1999-2011); דח"צ בישראלכרט (וכן יו"ר ועדת ניהול סיכונים וחברה בוועדת ביקורת) (בשנים 2011-2014); מרצה באוניברסיטת חיפה (בשנת 2013); חברה בוועדת אשראי בקרן סולו (בשנים 2014-4/2016).
ליאור בן עמי	מנכ"ל שותף בחברת ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ. מנכ"ל שותף בחברת הלפ פי סי המרכז לתמיכה במחשוב ביתי (בשנים 2006-2013); מנהל חטיבת מוצרי תקשורת בסימנס ישראל (בשנים 2003-2005); מנהל כיתוח עסקים ואסטרטגיה בחברת פז נפט בע"מ (בשנים 1997-2003); עוזר מנכ"ל ברשות הנמלים והרכבות (בשנים 1996-1997); מנתח חברות ביחידת הייעוץ בתחום שוק ההון והכספים; כלכלן במחלקת תכנון ובקרה עסקית בבנק הבינלאומי הראשון (בשנים 1993-1996); עוזר לכלכלן בכיר במחלקת המחקר בתחום המוניטרי בבנק ישראל (בשנים 1992-1993).
יעקב טננבאום	מכהן כדירקטור חיצוני ב"רציו חיפוש נפט" (מימון) (החל משנת 2015); כיהן במגוון תפקידים במערכת הבנקאית: מנכ"ל, בנק מרכנתיל דיסקונט (בשנים 2006-2013); מנכ"ל בנק פועלי אגודת ישראל בע"מ בין השנים (1997-2006); סמנכ"ל בבנק מזרחי וכן תפקידים ניהוליים נוספים בתחומי השיווק והפרסום, מנהל אזור ת"א ומנהל הסניף הראשי (1973-1997).
עוזי לוי	סגן נשיא חב' WeWork (החל ממרץ 2019); מנכ"ל "דירה להשכיר", החברה הממשלתית לדיור והשכרה (2014-מרץ 2019); משנה למנכ"ל ואחראי על הפעילות הבינלאומית בקבוצת נכסים ובניין (2009-2014); מנכ"ל, אלעד גרופ (2007-2009); בנק לאומי לישראל (2000 – 2007), ראש מערך בנייה נדל"ן ותשתיות (2004-2007) וקודם לכן כסגן המערך הנ"ל; אגף תקציבים במשרד האוצר, סגן בכיר לראש אגף תקציבים במשרד האוצר והממונה על תקציב הביטחון, (1996 – 2000), רכז ורפרנט תקציב הביטחון (1991 – 1996).
יואב נרדי	כיהן במגוון תפקידים במערכת הבנקאית: דירקטור בבנק לאומי לישראל (2010 – 2019); משנה למנכ"ל, בנק ירושלים (1995 – 2010); כלכלן ראשי, הבנק הבינלאומי הראשון (1988 – 1994); כמו כן, מילא מגוון תפקידים בפיקוח על הבנקים בבנק ישראל (1973 – 1988).
גדעון שובל	מנכ"ל ודירקטור ביצוא חברה להשקעות בע"מ.
אביב שנצר	מנכ"ל ובעלים שנצר ניהול סיכונים בע"מ (2011- עד כה); ייעוץ עסקי אסטרטגי לחברות; ממונה ציית ואכיפה בקרן השתלמות רום (2013- פברואר 2019); מנהל סיכונים בש. שלמה ביטוח (2018- פברואר 2019); מנהל סיכונים שאינם פיננסיים בקרן השתלמות לעובדי המדינה (2016- עד כה).

פרטים נוספים אודות הדירקטוריון וועדותיו

במהלך שנת 2019 ועד מועד פרסום הדוח, חלו השינויים הבאים בהרכב הדירקטוריון:

סיימו כהונתם במהלך שנת 2019 ועד מועד פרסום הדוח:

גב' אירה סובל ביום 18 בפברואר, 2019 (דירקטורית בלתי תלויה לפי חוק החברות ודירקטורית חיצונית לפי הוראה 301), בתום כהונתה השנייה.

מוט או חודש מינויים במהלך שנת 2019 ועד פרסום הדוח:

- ביום 18 בפברואר 2019, אישרה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק את מינויים של מר יעקב טננבאום לדירקטור חיצוני לפי חוק החברות ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 החל מיום 19 בפברואר, 2019, וכן את מינויו של מר אביב שנצר כדירקטור בבנק החל מיום 18 בפברואר, 2019.
- ביום 6 במרץ 2019 אישרה אסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק את מינויו של מר עוזי לוי לדירקטור בלתי תלוי לפי חוק החברות ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301.
- ביום 10 באוקטובר 2019, אישרה האסיפה הכללית השנתית של בעלי המניות של הבנק את מינויים מחדש של הדירקטורים (אשר אינם דירקטורים חיצוניים) זאב נהרי (יו"ר הדירקטוריון), זלמן שובל, גדעון שובל, ליאור בן עמי ואביב שנצר ואת מינויו לראשונה של יואב נרדי, לתקופת כהונה של כ-3 שנים שהחלה במועד מינויים באסיפה הכללית ותסתיים באסיפה השנתית שתוזמן בשנת 2022.
- ביום 11 באוקטובר 2019, לאחר מינויו מחדש על ידי האסיפה הכללית של הבנק לדירקטור כאמור לעיל ולאחר שהמפקחת על הבנקים הודיעה ביום 3 באוקטובר 2019, כי אין לה התנגדות למינויו כדירקטור וכיו"ר דירקטוריון, החל מר זאב נהרי לכהן כיו"ר דירקטוריון הבנק, לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים. תנאי הכהונה והעסקה של מר נהרי כיו"ר הדירקטוריון בתקופת ההעסקה הנוספת אושרו על ידי ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול), הדירקטוריון ואסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק שהתכנסה ביום 10 באוקטובר, 2019. לפרטים נוספים אודות תנאי הכהונה והעסקה של יו"ר הדירקטוריון ראה ביאור 34 לדוח הכספי.

הרכב הדירקטוריון ליום פרסום הדוח:

ליום פרסום הדוח מונה דירקטוריון הבנק 10 דירקטורים בהם 3 דירקטורים חיצוניים כהגדרתם בחוק החברות שהינם גם דירקטורים חיצוניים על פי הוראה 301, וכן 1 דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות, שהנו גם דירקטור חיצוני על פי הוראה 301. מספר הדירקטורים כאמור לעיל הנו בהתאמה לסעיף 22 להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי, 2017 ולפיה דירקטוריון תאגיד בנקאי יורכב מלא יותר מ- 10 דירקטורים ולא פחות מ- 7 דירקטורים (יצוין, כי באישור המפקח יוכל התאגיד הבנקאי למנות יותר מ- 10 חברים אם הוא סבור כי הדבר נדרש לצורך תפקודו התקין של הדירקטוריון). תוקף התיקון לסעיף 22 הנ"ל על פי הוראת המעבר הנו ביום 1.7.2020, אולם, לא תותר הגדלה של מספר הדירקטורים בתקופת המעבר עד למועד התחילה. יצוין, כי ביום 14 באוקטובר 2010 פנה המפקח על הבנקים לדירקטוריון הבנק, במסגרת בחינת תפקוד הדירקטוריון הבנק ומבנהו, לקבוע כללים לגבי הרכב הדירקטוריון והיחס שבין דירקטורים חיצוניים על פי הוראה 301 ודירקטורים אחרים. על פי הוראה 301 יכלול הדירקטוריון לפחות שליש דירקטורים חיצוניים כהגדרת המונח בהוראה 301, ובבנק ירושלים – 40% (להלן: "דרישה מיוחדת ביחס להרכב דירקטוריון הבנק"). בשנת 2019 עמד הרכב דירקטוריון הבנק ביחס שבין דירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים על פי המוסכם עם הפיקוח על הבנקים. ביום 17 במרץ 2020 הודיע הפיקוח על הבנקים כי הדרישה המיוחדת ביחס להרכב דירקטוריון הבנק בטלה. ביום 18 בינואר, 2018, אישר דירקטוריון הבנק בהתאם לסעיף 28 (ה) להוראה 301 כפי שתוקנה בחודש יולי, 2017, מדיניות לעניין משך כהונה מקסימלי של יו"ר הדירקטוריון. בהתאם למדיניות הדירקטוריון כאמור, התקופה המרבית שנקבעה לכהונה של יו"ר דירקטוריון הבנק על פי המדיניות הנה 10 שנים. ביום 17 בפברואר, 2018, אישר דירקטוריון הבנק בהתאם לסעיף 34 (ה) להוראה 301 מדיניות לעניין משך כהונה של יו"ר וועדה דירקטוריונית. התקופה המקסימלית של יו"ר וועדה יהיה עד ל- 6 שנים, אולם תתאפשר הארכה לתקופה של עד 3 שנים נוספות בנסיבות המפורטות במדיניות. ועוד הוחלט כי מניין תקופת כהונת יו"ר וועדות הדירקטוריון המכהנים למועד אישור המדיניות כאמור לעיל תחל ממועד אישור המדיניות.

ועדות הדירקטוריון והרכביהן:

נכון למועד פרסום הדוח, ועל פי החלטת הדירקטוריון מיום 24 בספטמבר, 2019, הרכבי ועדות הדירקטוריון הנם, כדלקמן:

ועדת ביקורת (המשמשת גם כוועדה לדין בדוחות כספיים, וועדת תגמול וועדה לאישור עסקאות עם אנשים קשורים) – ה"ה יהודה אורבך (יו"ר) (דח"צ), יעקב טננבאום (דח"צ), ד"ר רות ארד (דח"צ), יואב נרדי, אביב שנצר.

ועדה לניהול סיכונים – ה"ה זאב נהרי (יו"ר), גדעון שובל, ד"ר רות ארד (דח"צ), עוזי לוי (דירקטור בלתי תלוי וחיצוני לפי הוראה 301), יואב נרדי.

ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה – ה"ה זאב נהרי (יו"ר), גדעון שובל, יעקב טננבאום (דח"צ), עוזי לוי (דירקטור בלתי תלוי וחיצוני לפי הוראה 301), אביב שנצר.

וועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית – ה"ה יהודה אורבך (יו"ר), ליאור בן עמי, ר. ארד (דח"צ) עוזי לוי (דירקטור בלתי תלוי וחיצוני לפי הוראה 301), יואב נרדי. בשנת 2019 התקיימו 16 ישיבות של מליאת הדירקטוריון ו-44 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

הנהלה ונושאי משרה בכירה

ביום 13 לאוגוסט, 2019, אישר דירקטוריון הבנק את מינוי מחדש של מר גיל טופז למנכ"ל הבנק, לתקופת כהונה נוספת של ארבע שנים, החל מיום 26 לאוקטובר, 2019. ביום 3 לאוקטובר, 2019, הודיעה המפקחת על הבנקים, כי אין לה התנגדות למינוי של מר גיל טופז, לתקופת כהונה נוספת, כמנכ"ל הבנק. תנאי הכהונה והעסקה של מר טופז כמנכ"ל הבנק בתקופת ההעסקה הנוספת אושרו בוועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) ובדירקטוריון. לפרטים נוספים אודות תנאי הכהונה והעסקה של מנכ"ל הבנק ראה ביאור 34 לדוח הכספי. ביום 26 ביוני, 2019 הודיעה גב' הגר פרץ-דיין, מנהלת אגף שיווק, אסטרטגיה ופיתוח עסקי וחברת הנהלת הבנק על סיום עבודתה בבנק. גב' פרץ-דיין חדלה לכהן כנושאת משרה בבנק בתפקידה הנ"ל ביום 1 באוגוסט 2019. ביום 14 ביולי, 2019, הודיעה עו"ד כרמל פלורנץ, מזכירת הבנק, על סיום עבודתה בבנק. עו"ד פלורנץ חדלה לכהן כנושאת משרה בבנק בתפקידה הנ"ל ביום 25 בדצמבר, 2019. בהמשך להחלטת הדירקטוריון מיום 25 בספטמבר, 2019, על שינוי במבנה הארגוני של הבנק, אישר הדירקטוריון במועד הנ"ל את מינוי של מר לירן עובדיה לסמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים וחבר הנהלת הבנק, בתוקף ממועד ההחלטה הנ"ל. ביום 26 בנובמבר, 2019, אישר דירקטוריון הבנק את מינוי של עו"ד יובל מרקו למזכיר הבנק. עו"ד מרקו החל לכהן כנושא משרה בתפקידו הנ"ל ביום 25 בדצמבר, 2019.

חברי הנהלת הבנק ליום 31 בדצמבר 2019⁽¹⁾

גיל טופז, ר"ח, עו"ד	מנכ"ל
מרי ויינברטין	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית
דוד לוי	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית
משה עומר	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי
שרית וייסטר, עו"ד	סמנכ"ל, היועצת המשפטית, מנהלת אגף הייעוץ המשפטי, ציות ואכיפה
אלכס זלצמן, ר"ח	סמנכ"ל, מנהל אגף כספים וחשבונאי ראשי
אריאל לוינר	סמנכ"ל, מנהל הסיכונים הראשי ומנהל חטיבת הסיכונים
לירן עובדיה	סמנכ"ל, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים

נושאי משרה שאינם חברי הנהלה ליום 31 בדצמבר 2019⁽¹⁾

רון שגיא	סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי, במעמד חבר הנהלה
יובל מרקו, עו"ד	מזכיר הבנק

⁽¹⁾ פרטים נוספים אודות נושאי המשרה בבנק (שאינם דירקטורים), מוצגים בדוח התקופתי של הבנק לשנת 2019 ובאתר המגנא של רשות ניירות-ערך: <http://www.magna.isa.gov.il>.

המבקר הפנימי

מר רון שגיא מכהן כמבקר הפנימי של הבנק החל מיום 20 במרץ 2012. הוא בעל תואר ראשון בכלכלה מהאוניברסיטה העברית. מר רון שגיא בעל ניסיון רב בתחום הבנקאות. בשנים 2003 עד 2010 כיהן כסמנכ"ל ומנהל אגף התפעול והתשתיות הבנקאיות של הבנק והחל מדצמבר 2010 ועד למינויו כמבקר הפנימי של הבנק כיהן כמ"מ וכסגן המבקר הפנימי.

המבקר הפנימי עומד בתנאים הקבועים בסעיף 3 (א') לחוק הביקורת הפנימית, בהוראת סעיף 146(ב) לחוק החברות התשנ"ט-1999, וכן בהוראת סעיף 8 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992. המבקר הפנימי אינו בן משפחה של נושא משרה אחר או בעל עניין בבנק, אין לו קשרים עסקיים מהותיים עם הבנק וכן אינו מחזיק במישרין בניירות ערך של הבנק. המבקר הפנימי האחראי גם על היחידה לטיפול בתלונות הציבור, אינו משמש בתפקיד נוסף על תפקידיו אלה, בנוסף, המבקר הפנימי לא משמש בתפקיד אחר מחוץ לבנק אשר יוצר או עלול ליצור ניגוד עניינים עם תפקידו כמבקר פנימי.

בעת מינוי מר שגיא לתפקיד המבקר הפנימי סבר הדירקטוריון כי הניסיון הבנקאי הרב שצבר מר שגיא בתפקידיו השונים בבנק, השכלתו (לרבות, השלמת לימודים ייעודיים בתחום הביקורת הפנימית), והכשרתו לתפקיד בתקופת מילוי תפקיד סגן המבקר יאפשרו לו להתמודד בהצלחה עם האתגרים הניצבים בפני הביקורת הפנימית בתקופה של שינויים עסקיים משמעותיים של הבנק.

עובדי הביקורת הפנימית עומדים בהוראות ניהול בנקאי תקין 307 – פונקציית הביקורת הפנימית ומתמנים רק בהסכמתו של המבקר.

הממונה על המבקר הפנימי הוא יושב ראש הדירקטוריון של הבנק.

היקף העסקת המבקר הפנימי וצוות העובדים הכפוף לו עמד בשנת 2019 על כ-9 משרות בממוצע שנתי, (כולל עריכת ביקורת פנימית באמצעות גורמי חוץ מקצועיים בהיקף משרה של 1.5 משרות). היקף המשרות לתחום פניות הציבור עמד, בשנת 2019, על 1.5 משרות.

תכנית הביקורת

הביקורת הפנימית בבנק פועלת בהתאם לתכנית עבודה שנתיית המתבססת על תכנית העבודה הרב-שנתית של הביקורת, המורכבת מתכנית עבודה לשנה השוטפת ותכנית עבודה לשנתיים הבאות.

תכנית העבודה הרב-שנתית מתייחסת למרבית נושאי הביקורת ובכללם: היחידות הארגוניות של הבנק, חברות הבנות ותאגיד העזר, תהליכי העבודה, המוצרים המשווקים והמערכות הממוחשבות. כמו כן, הביקורת הפנימית מבקרת את תהליכי ניהול החשיפות של הבנק לסיכונים השונים, כגון: סיכונים האשראי, סיכונים פיננסיים, סיכונים תפעוליים (לרבות סיכונים מעילה והונאה), סיכונים ציות וכיצא בזאת. כמו כן, הביקורת הפנימית עוקבת אחר אופן תיקון הליקויים המהותיים המתגלים בעבודת הביקורת של המבקר הפנימי, של רואה החשבון המבקר ושל המפקח על הבנקים בבנק ישראל. דוח שנתי מסכם מוגש אחת לשנה ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הבנק ולחברי ועדת הביקורת.

תכנית העבודה, השנתית והרב-שנתית נערכות בהתאם לחוק הביקורת הפנימית, התשנ"ב-1992, ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 307 – פונקציית הביקורת הפנימית.

תכנית העבודה הרב-שנתית נגזרת ממתודולוגיה שיטתית של הערכת סיכונים ובקורות, אשר על-פיה נקבעת תדירות הביקורת בכל נושא ונושא.

עבודת הביקורת הפנימית מתבצעת על פי מתודולוגיה שעל בסיסה נקבעת תדירות הביקורת בישויות השונות התאם להערכת סיכונים. לגבי נושאים בעלי סיכון גבוה יותר, נקבע כי תדירות הביקורת תהיה שנה ובנושאים בעלי סיכון נמוך יותר, תדירות הביקורת הינה עד 3 שנים. במהלך שנת 2018 הוכנה ואושרה בוועדת הביקורת ובדירקטוריון, בסיועו חברת חיצונית, תכנית עבודה רב-שנתית חדשה על בסיסה הוכנה תכנית העבודה לשנת 2019. מידי שנה נערך עדכון של התכנית הרב-שנתית במסגרתו נלקחים בחשבון שינויים במבנה הארגוני, שינויים והתפתחויות בפעילות העסקית התפעולית וניהול הסיכונים, הוראות רגולטוריות וממצאי ביקורת ועוד.

תכנית העבודה השנתית נגזרת מתכנית העבודה הרב-שנתית.

ועדת הביקורת והדירקטוריון דנו ואישרו את העדכון לתכנית העבודה הרב-שנתית ואת תכנית עבודה לשנת 2019 ובכלל זה את משאבי הביקורת הפנימית בהתאמה לנדרש על-פי התכנית הרב-שנתית החדשה.

כחלק מתהליך הטמעת ה-ICAAP בבנק ועל פי הנחיות המפקח על הבנקים, נדרש כי גורם בלתי תלוי יאתגר ויאבחן את התהליך המתבצע על-ידי הבנק. הביקורת הפנימית של הבנק נקבעה כגורם הבלתי תלוי שמתפקידו להכין את מסמך הסקירה הבלתי תלוי. מסמך הסקירה הבלתי תלוי סוקר את המערכת לניהול הסיכונים שמיושמת על-ידי הבנק, את היחס בין הסיכון לבין רמת ההון של התאגיד הבנקאי, ואת המתודולוגיה שפותחה לניטור הציות למדיניות ההון הפנימית. מסמך הסקירה הבלתי תלוי כולל פירוט של תהליכי הבחינה והבקורות שיושמו, הגורם שביצע אותם, וכן, מסקנות עיקריות העולות מהסקירה. המסמך מוצג בפני ועדת הביקורת והדירקטוריון. לצורך הכנת סקירה זו הביקורת הפנימית נעזרת ביעוץ מקצועי חיצוני בהתאם לצורך.

תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית לשנת 2019 נדונה ואושרה על-ידי ועדת הביקורת ביום 11 בדצמבר 2018 ולאחריה על ידי הדירקטוריון בישיבתו מיום 16 בדצמבר 2018. במהלך שנת 2019 פעלה הביקורת הפנימית בהתאם לתכנית עבודה זו. לנוכח שינויים בפעילות העסקית ובמספר תהליכים מהותיים בבנק, ובהתאם להמלצת הביקורת הפנימית, אישרה ועדת הביקורת, במהלך השנה, מספר עדכונים בתכנית העבודה. תכנית העבודה השנתית והרב-שנתית מותירות בידי המבקר הפנימי שיקול דעת לסטות מהן ובתנאי

שיעדכן את יו"ר הדירקטוריון ואת יו"ר ועדת הביקורת באופן שוטף ויקבל את אישורם לכך.

עסקאות מהותיות, שמבוצעות על-ידי הבנק, במידה וקיימות, מדווחות למבקר הפנימי ונבחנות על-ידו, לרבות תהליך אישורן של אותן העסקאות.

המבקר הפנימי, רשאי במסגרת התקציב המאושר, להיעזר ביועצים חיצוניים לביצוע עבודות ביקורת הדורשות ידע ומומחיות מיוחדים ו/או במקרים של תקן משרות חסר.

המבקר הפנימי פועל על פי התקנים המקצועיים של הלשכה העולמית של המבקרים הפנימיים (IIA) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

במחצית השנייה של שנת 2016 בוצע תהליך הערכה חיצונית לאיכות פעילות הביקורת הפנימית של הבנק ובחינת עמידתה בעריכת דוחות הביקורת בהתאמה לתקנים מקצועיים מקובלים. ממצאי הערכה זו הוצגו בפני ועדת הביקורת והדירקטוריון במהלך הרבעון הראשון של שנת 2017. מידי שנה מבצעת הביקורת הפנימית הליך פנימי של הערכת איכות

עבודת פונקציית הביקורת הפנימית אשר ממציאה מוצגים בפני ועדת הביקורת.

למבקר הפנימי ניתנה גישה חופשית למידע, בהתאם לקבוע בסעיף 9 לחוק הביקורת הפנימית התשנ"ב-1992 ובהתאם לסעיף 30 בנוהל בנקאי תקין 307 – פונקציית הביקורת הפנימית, ובכלל זה, קיימת גישה מתמדת ובלתי אמצעית למערכות המידע של הבנק, לרבות לנתונים הכספיים הגנוזים באותן המערכות, ונתוני החברות הבנות.

התייחסות לתאגידים המהווים החזקות מהותיות

המבקר הפנימי משמש גם כמבקר הפנימי של כל החברות הבת של הבנק. חברות הבת כלולות בתכניות העבודה השנתית והרב-שנתית ומבוקרות בתדירות שנקבעה בהתאם להערכת הסיכונים והבקורות הקיימות, כמפורט בסעיף הקודם.

דוחות ביקורת ודיונים עליהם

על-פי נוהל עבודת ועדת הביקורת ונוהל עבודת המבקר הפנימי הנגזר ממנו, כל דוח ביקורת מוגש בכתב לגורם המבוקר, למנהל הכללי, ליושב ראש הדירקטוריון וליושב ראש וועדת הביקורת. לגבי כל דוח ביקורת מתקיים דיון עם המבוקרים וכן נערך דיון מסכם על הממצאים וההמלצות המהותיות עם חברי ההנהלה ובמידת הצורך עם מנכ"ל הבנק. דוחות הביקורת מובאים גם לדיון בוועדת הביקורת וזאת לאחר קבלת ההתייחסות המתאימה לממצאי הדוח מהגורם המבוקר וממנכ"ל הבנק. דוחות ביקורת מהותיים מובאים לידיעת הדירקטוריון.

סיכום פעילות הביקורת הפנימית למחצית הראשונה של שנת 2019 נדון בהנהלת הבנק ולאחר מכן בוועדת הביקורת ביום 6 באוגוסט 2019 ובדירקטוריון ביום 13 באוגוסט 2019. סיכום הפעילות השנתי לשנת 2019 נידון בהנהלת הבנק ולאחר מכן בוועדת הביקורת ביום 13 בפברואר 2020 וכן יעלה לדיון בישיבת דירקטוריון שהתקיימה ביום 22 במרץ 2020. הביקורת הפנימית גם מדווחת לוועדת הביקורת, מדי רבעון, על אופן ומידת היישום של המלצות הביקורת הפנימית שעלו מדוחות הביקורת שנערכו בתחומי הפעילות השונים של הבנק.

במקרה בו מתגלים ממצאים חמורים במיוחד, נמסר דיווח מידי למנכ"ל, יו"ר ועדת הביקורת ויו"ר הדירקטוריון.

הדוחות על סיכום פעילות הביקורת הפנימית ועל אופן ומידת יישום המלצות הביקורת הפנימית מוגשים גם ליו"ר הדירקטוריון ולמנכ"ל הבנק.

הערכת הדירקטוריון

אחת לשנה מקיימת ועדת הביקורת ישיבה עם המבקר הפנימי לבדו. ישיבה זו התקיימה ביום 7 בינואר 2020.

על סמך הדיווחים השוטפים המוגשים על-ידי המבקר הפנימי ועל-פי נהלי העבודה של פונקציית הביקורת הפנימית, הניחה ועדת הביקורת את דעתה לגבי עמידת מבקר הפנים בתקנים המקצועיים שלפיהם ערך את דוחות הביקורות על פעולות הבנק השונות. בנוסף, ועדת הביקורת ניהלה סקירה על עבודת פונקציית הביקורת הפנימית שבוצעה על-ידי גורם חיצוני וזאת בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין 307 – הביקורת הפנימית.

ועדת הביקורת והדירקטוריון סבורים כי לשכר ולתשלומים אשר ניתנים למבקר הפנימי אין השפעה על הפעלת שיקול דעתו המקצועי של המבקר.

הדירקטוריון וועדת הביקורת גם סבורים שההיקף, האופי, רציפות הפעילות ותכנית העבודה של המבקר הפנימי הינם סבירים בנסיבות העניין, ויש בהם כדי לתת מענה הולם וכדי למלא אחר יעדי הביקורת הפנימית בבנק.

תגמול המבקר הפנימי

עלות שכרו של המבקר הפנימי הסתכמה בשנת הדוח לסך של 1,221 אלפי ש"ח (כולל עדכון הפרשות בגין שנים קודמות) כמבואר בפרק שכר בכירים להלן.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2019	
באלפי ש"ח		
		עבור פעולות הביקורת ⁽⁵⁾
1,412	1,410	רו"ח המבקר
		עבור שירותים הקשורים לביקורת ⁽⁶⁾
191	248	רו"ח המבקר
		עבור שירותי מס ⁽⁷⁾
234	316	רו"ח המבקר
		עבור שירותים אחרים
426	204	רו"ח המבקר
2,263	2,178	סה"כ שכר של רו"ח מבקרים

⁽¹⁾ דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת עבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו- 167 לחוק החברות, התשנ"ט-1999.

⁽²⁾ שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים ע"פ חוק מע"מ.

⁽³⁾ כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

⁽⁴⁾ קוסט פורר גבאי את קסירר, לרבות משרדים קודמים שפעילותם שולבה בו, שימש כרואה החשבון המבקר של הבנק החל משנת 1963, ככל הידוע. החל משנת 2003, בעקבות רכישה, קוסט פורר גבאי את קסירר חותם בשמו הנוכחי.

⁽⁵⁾ ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.

⁽⁶⁾ כולל בעיקר: תשקיפים.

⁽⁷⁾ שירותי מס שוטפים והכנת דוחות לרשויות מס.

שכר נושאי משרה

להלן פירוט ההטבות והסכומים ששולמו או נרשמו בגינם הפרשות ליו"ר הדירקטוריון ולחמשת מקבלי השכר הגבוה ביותר מבין נושאי המשרה הבכירה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019 (באלפי ש"ח)									
פרטי מקבל התגמולים		תגמולים בעבור השירותים						תגמולים אחרים	סה"כ
שם	תפקיד	משרה	היקף	החזקה	שיעור	השלמת עתודות	בנין הוצאות	נלוות עקב	מבוסס
		התאגיד	שוכר	שכר	מנעק	מניות	ריבית		
א. זאב נהרי ⁽⁵⁾	יו"ר הדירקטוריון	מלא	-	1,864	-	-	-	-	1,864
ב. גיל טופז ⁽⁶⁾	מנכ"ל	מלא	-	2,025	-	375	-	-	2,400
ג. דוד לוי ⁽⁶⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	1,311	-	196	-	-	1,507
ד. רון שגיא ⁽⁸⁾	סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי, במעמד חבר הנהלה	מלא	-	1,052	-	169	-	-	1,221
ה. משה עומר ⁽⁹⁾	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי	מלא	-	1,012	-	168	-	-	1,180
ו. מרין ויינגרטין ⁽¹¹⁾	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת משאבים וחדשנות	מלא	-	1,129	-	154	-	-	1,283

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018 (באלפי ש"ח)									
פרטי מקבל התגמולים		תגמולים בעבור השירותים						תגמולים אחרים	סה"כ
שם	תפקיד	משרה	היקף	החזקה	שיעור	השלמת עתודות	בנין הוצאות	נלוות עקב	מבוסס
		התאגיד	שוכר	שכר	מנעק	מניות	ריבית		
א. זאב נהרי ⁽⁵⁾	יו"ר הדירקטוריון	80%	-	1,742	-	-	-	-	1,742
ב. גיל טופז ⁽⁶⁾	מנכ"ל	מלא	-	1,934	-	500	-	-	2,434
ג. דוד לוי ⁽⁶⁾	משנה למנכ"ל, מנהל החטיבה הקמעונאית	מלא	-	1,297	-	277	-	-	1,574
ד. רון שגיא ⁽⁸⁾	סמנכ"ל, מבקר פנימי ראשי, במעמד חבר הנהלה	מלא	-	1,049	-	219	-	-	1,268
ה. משה עומר ⁽⁹⁾	משנה למנכ"ל, מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי	מלא	-	982	-	190	-	-	1,172
ו. אלכס זלצמן ⁽¹⁰⁾	סמנכ"ל, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי	מלא	-	968	-	175	-	2	1,145

(1) כולל הפרשות לפיצויים, תגמולים, קרן השתלמות, ביטוח לאומי וכן תנאים נלווים לשכר. אך אינו כולל השלמת עתודות בגין הוצאות נלוות עקב שינויים בשכר ומס שכר.

(2) מענק בגין 2019: כולל מענק שהופרש בגינו בשנת הדוח וטרם שולם נכלל ברו"ה בסעיף משכורות והוצאות נלוות. יצוין כי תשלום המענק כפוף לאישור האסיפה הכללית. לאור עמידת הבנק בתנאי הסף ולרבות "שעור התשואה" של הבנק בשנת 2019 כהגדרתו במדיניות התגמול לנושאי משרה לשנים 2017-2019 (להלן: "מדיניות התגמול"), אשר עמד על 9.4% ועמידה ביחס הלימות ההון הנדרש בהתאם להוראות המפקח על הבנקים לשנת 2019 ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון ובכפוף לאישור האסיפה הכללית, ישולמו מענקים לנושאי המשרה בגין שנת 2019 כמפורט בטבלה לעיל.

בהתאם למדיניות התגמול, ככל שהמענק לא עלה על 40% מהתגמול הקבוע, תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים כאשר: שישים אחוז (60%) מסכום המענק ישולם לאחר אישור האסיפה הכללית, כאמור, וארבעים אחוז (40%) הנותרים מסכום המענק ידחה על פני השנתיים העוקבות וייפרס לשני תשלומים שנתיים שווים ויותרנה בעמידה ביעדים, כמפורט בפרק ב' בנושא מדיניות

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

התגמול.

ככל שהמענק עלה על 40% מהתגמול הקבוע, תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים כאשר: חמישים אחוז (50%) מסכום המענק ישולם לאחר אישור האסיפה הכללית, כאמור, וחמישים אחוז (50%) הנותרים מסכום המענק יידחה על פי שלוש השנים העוקבות וייפרס לשלושה תשלומים שנתיים שווים ויותר בעמידה ביעדים, כמפורט בפרק ב' בנמשא מדיניות התגמול.

התגמול הנדחה בין שנת 2018 – בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה, והואיל ו-"שיעור התשואה" כהגדרתו במדיניות התגמול גבוה מ- 6%, התגמול הנדחה בין שנת 2018 שאמור להשתלם בשנת הדו"ח ישולם.

(4) כולל הטבת ריבית בגין הלוואות שניתנו בתנאי עובדים.

(5) מר זאב נהרי – מכהן כיושב ראש הדירקטוריון של הבנק. החל מיום 11 באוקטובר 2015 ועד ליום 10 באוקטובר 2019 כיהן בהיקף משרה של 80%. ביום 10 באוקטובר 2019 אישרה האסיפה הכללית של הבנק, בהתאם להחלטת הדירקטוריון ולאחר אישור וועדת התגמול את מינויו מחדש לתקופת כהונה נוספת בת 4 שנים בהיקף של משרה מלאה (100%) החל מיום 11 לאוקטובר 2019. לפרטים אודות תנאי העסקתו ראה ביאור 34.

(6) מר גיל טופז – מנכ"ל הבנק החל מיום 1 בנובמבר 2015 – לפרטים לגבי תנאי העסקתו ראה ביאור 34. המענק השנתי המשתנה שיוענק למנכ"ל בשנת 2019, לאור העמידה בתנאי הסף הקבועים במדיניות התגמול ובכפוף לעמידה בחוק תגמול לנושאי משרה בתאגידים פיננסיים (אישור מיוחד ואי התרת הוצאה לצורכי מס בשל תגמול חריג), התשע"ו-2016 (להלן לצורך סעיף זה: "חוק תגמול לנושאי משרה") הינם כדלקמן:

א. עד שלוש משכורות חודשיות על פי שיקול דעת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) והדירקטוריון אשר יהיה מבוסס, בין היתר, על פי הקבוע במדיניות על שילוב של הביצועים הבאים:

1. ביצועי המנכ"ל-עמידה ביעדים האישיים שנקבעו והוגדרו לו לשנת המענק על פי התוכנית האסטרטגית של הבנק; עמידה ביעדי הבנק על פי תכנית העבודה השנתית לשנה הרלוונטית; קידום ויישום תכניות ויעדים אסטרטגיים; דוחות ביקורת פנים ודוחות רגולטוריים שניתנו; עמידה בתאבון הסיכון של הבנק כפי שיקבע על ידי הדירקטוריון; עמידה בלוחות הזמנים שנקבעו על ידי הדירקטוריון; עמידה במדדי הסיכון של הבנק לרבות ציות לחוקים ולהוראות רגולטוריות; עמידה ברמת השקיפות והדיווח לדירקטוריון. 2. ביצועי הבנק בכללותו- תוצאות הבנק ועמידה ביעדיו.

ב. כמו כן, המנכ"ל יהיה זכאי למענק שנתי משתנה נוסף, מעבר לשלוש המשכורות שבשיקול דעת ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול) והדירקטוריון כאמור לעיל עד לתקרת המענק (700,000 ש"ח) בכפוף למגבלות ולכללים הקבועים בחוק תגמול לנושאי משרה. וזאת על פי פרמטרים מדידים אשר יקבעו, בסמוך לתחילת כל שנת מענק על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול).

ג. היעדים שנקבעו למנכ"ל בתחילת השנה על ידי הדירקטוריון לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול), הינם בהתבסס בין היתר על תכנית העבודה של הבנק לרבות היעדים המדידים: עמידה בתשואה להון; עמידה ביחס הלימות להון; עמידה ביחס היעילות; עמידה ביעדים של פיתוח עסקי; עמידה באיכות תיק אשראי (הפרשות לחובות מסופקים, פיגורים באשראי), עמידה ביעדים איכותיים; הערכת תפקוד כללי.

לאור עמידת הבנק בתנאי הסף לרבות "שעור התשואה" של הבנק לשנת 2019 כהגדרתו במדיניות התגמול לנושאי משרה לשנים 2017-2019, אשר הינו 9.4% ועמידה ביעד הלימות ההון הנדרש בהתאם להוראות המפקח על הבנקים לשנת 2019 ובמתווה שקבע הדירקטוריון לצורך עמידה ביחסי הלימות ההון, דירקטוריון הבנק, לאחר אישור ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת התגמול), אישר את הזכאות של המנכ"ל למענק לשנת 2019 והענקת מענק בסכום כאמור בטבלה לעיל. תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים בהתאם לאמור בסעיף (2) לעיל.

(7) מר דוד לוי- מנהל החטיבה הקמעונאית. מועסק בבנק והחל לכהן בתפקידו ביום 1 בנובמבר, 2016 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר לוי צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש. כמו כן, יהיה זכאי מר לוי לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו. תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים בהתאם לאמור בסעיף (2) לעיל.

(8) מר רון שגיא - המבקר הפנימי הראשי, מועסק בבנק החל מיום 20 בפברואר 1998 והחל לכהן בתפקידו הנ"ל ביום 20 למרץ 2012 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר שגיא צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן, יהיה זכאי מר שגיא לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים בהתאם לאמור בסעיף (2) לעיל.

(9) מר משה עומר- מנהל חטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי. מועסק בבנק החל מיום 15 בדצמבר 2013, על פי הסכם ההעסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר עומר צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן, יהיה זכאי מר עומר לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים בהתאם לאמור בסעיף (2) לעיל.

(10) מר אלכס זלצמן- מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי. מועסק בבנק החל מיום 10 למאי 2005 והחל לכהן בתפקידו הנ"ל ביום 16 לינואר 2014 על פי הסכם העסקה אישי לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר זלצמן צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש, כמו כן יהיה זכאי מר זלצמן לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים בהתאם לאמור בסעיף (2) לעיל.

(11) מר מריו ויינגרטין- מנהל חטיבת המשאבים וחדשנות טכנולוגית מועסק בבנק החל לעבוד בבנק ביום 30 באפריל 2018 על פי הסכם העסקה אישי, לתקופה בלתי קצובה. שכרו החודשי של מר ויינגרטין צמוד למדד המחירים לצרכן. כל אחד מהצדדים להסכם ההעסקה רשאי לסיים את ההתקשרות תוך מתן הודעה מוקדמת של שלושה חודשים מראש. כמו כן, יהיה זכאי מר ויינגרטין לכך שעם סיום העסקתו, ישחרר הבנק לטובתו את כל הסכומים שנצברו לזכותו בקופות השונות. תשלום המענק ייפרס על פני מספר שנים בהתאם לאמור בסעיף (2) לעיל.

מתן התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו

לפרטים בדבר מתן התחייבות לשיפוי נושאי משרה בבנק ובחברות הבת שלו ראו פרק עסקאות בעלי שליטה לדוח זה להלן.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022

לפרטים בדבר מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק לשנים 2020-2022 ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2019.

דוח מיידי לזימון האסיפה הכללית מיום 5 לנובמבר 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-094800) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 11 בדצמבר 2019 (אסמכתא מספר: 2019-01-108348)

יצוין כי עד לתום שנת 2019 תחול מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2019-2017 (בכפוף להוראות מעבר מכפורט במדיניות התגמול החדשה). לפרטים בדבר מדיניות התגמול הקיימת לנושאי משרה לשנים 2019-2017 ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2019.

מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק שאינם נושאי משרה לשנים 2020-2022

לפרטים בדבר מדיניות התגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים בבנק לשנים 2020-2022 ראו ביאור 23 לדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2019.

עסקאות עם בעל שליטה

בחודש פברואר 2010 קיבלה ועדת הביקורת לראשונה החלטה לגבי סיווג עסקאות בנקאיות (חריגות ושאינן חריגות) ועסקאות שאינן בנקאיות (זניחות ושאינן זניחות). ההחלטה האמורה התקבלה לאחר דיונים מול רשות ניירות ערך ואיגוד הבנקים ביחס למתכונת מוסכמת לדיווח על עסקאות עם בעלי שליטה, בחלוקה בין עסקאות בנקאיות (חריגות ושאינן חריגות) ועסקאות שאינן בנקאיות (זניחות ושאינן זניחות). במסגרת ההסכמות נקבע כי עסקאות בנקאיות שאינן חריגות תפורטנה במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר.

כמו כן, תקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל 1970 מחייבות לתת גילוי בדוח התקופתי על כל העסקאות עם בעלי שליטה, למעט עסקאות זניחות, תוך הפרדה בין עסקאות חריגות לעסקאות שאינן חריגות.

ביום 21 בפברואר, 2017, אישרה ועדת הביקורת קריטריונים לאבחנה בין עסקאות בנקאיות חריגות ושאינן חריגות וכן קריטריונים להגדרת עסקאות שאינן בנקאיות זניחות ושאינן זניחות (לפרטים בדבר ההחלטה של ועדת הביקורת הנ"ל ראו בתיאור העסקאות עם בעל שליטה בדוח השנתי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2016 אשר פורסם ביום 28 בפברואר, 2017 המובא פה על דרך ההפניה בעמוד 249).

ביום 11 בינואר, 2018, אישרה מחדש ועדת הביקורת קריטריונים לאבחנה בין עסקאות בנקאיות חריגות ושאינן חריגות וכן קריטריונים להגדרת עסקאות שאינן בנקאיות זניחות ושאינן זניחות בהתאמות ובעדכונים ושנוסחה כמפורט להלן. תוקף ההחלטה יהיה עד למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2018 (לפרטים בדבר ההחלטה של ועדת הביקורת הנ"ל ראו בתיאור העסקאות עם בעל שליטה בדוח השנתי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2017 אשר פורסם ביום 27 בפברואר, 2018 המובא פה על דרך ההפניה בעמוד 241). ביום 24 בינואר, 2019, אישרה מחדש ועדת הביקורת את החלטתה מיום 11 בינואר, 2018 הנ"ל. תוקף ההחלטה יהיה עד למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2019. ביום 12 במרץ, 2020, אישרה מחדש ועדת הביקורת את החלטתה מיום 24 בינואר, 2019 הנ"ל. תוקף ההחלטה יהיה עד למועד פרסום הדוחות הכספיים לשנת 2020. להלן פירוט בדבר הקריטריונים כאמור שנקבעו כאמור בישיבת ועדת ביקורת הנ"ל בחלוקה לעסקאות בנקאיות ושאינן בנקאיות, כדלקמן:

הגדרות:

לצורך ההחלטות להלן, על כל סעיפיהן, תהייה למונחים הבאים המשמעות המפורטת להלן:

"ההון הפיקוחי" - כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין 202 של המפקח על הבנקים.

"חבות" - כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 312 של המפקח על הבנקים.

"תנאי שוק" - תנאים שאינם מועדפים על התנאים בהם נעשות עסקאות דומות מסוגה של העסקה על- ידי הבנק עם אנשים או עם תאגידים שאינם בעלי שליטה בבנק או עם אנשים שלבעל שליטה אין בעסקאות עימם עניין אישי. תנאי השוק ביחס לעסקאות בנקאיות נבחנים בהשוואה לתנאים בהם נעשות עסקאות מאותו סוג בהיקפים דומים, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה 312 להוראות ניהול בנקאי תקין, עם לקוחות הבנק שאינם אנשים קשורים או גורמים שיש לבעלי השליטה עניין אישי בעסקה עמם; תנאי השוק ביחס לעסקאות שאינן עסקאות בנקאיות ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים ו/או ביחס להצעות של ספקים אחרים שנבחנו בטרם הוחלט על ההתקשרות. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובתנאי שהעסקה הינה במהלך העסקים הרגיל ושלעסקאות מסוג זה קיים שוק בו נעשות עסקאות דומות.

"קבוצת בעל השליטה" - בעל השליטה ביחד עם החברות הפרטיות הקשורות אליו כמשמעות המונח "איש קשור" בהוראת ניהול בנקאי תקין 312 וביחד עם קרוביו וחברות פרטיות הקשורות אליהם, לרבות בני משפחתו הגרים עמו או שפרנסתם עליו; הגדרת "קרוב" על פי הוראות חוק הבנקאות (רישוי) כוללת את, הורה, צאצא, צאצא בן הזוג, ובן זוגו של כל אחד מאלה.

עסקאות בנקאיות "חריגות":

עסקאות בנקאיות העונות על הקריטריונים הבאים תיחשבה כעסקאות חריגות:

- א. לעניין עסקאות "חבות" - עסקת חבות תחשב לחריגה אם בעקבות ביצועה סך החבות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 5% מהון הפיקוחי כפי שדווח בדוחות הכספיים שפורסמו לאחרונה לפני מועד העסקה, או אם הגידול בחבות של לווה בודד מתוך קבוצת בעל השליטה בעקבות העסקה עולה על 2% מההון הרגולטורי במועד ביצוע העסקה. במידה וייוודע לבנק על עסקאות חבות אשר לבעל השליטה עניין אישי בהן ואשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 אינה חלה לגביהן משום שאין מבוצעות עם "איש קשור" כהגדרת מונח זה בהוראת ניהול בנקאי תקין 312, הבנק יביאן לאישור בהתאם לקבוע בהוראה האמורה. לגבי עסקאות אלו ימסור הבנק מידע במסגרת הדוחות השנתיים באופן מצטבר במתכונת המופיעה בטבלאות להלן (טבלה נפרדת לעסקאות אלו ולעסקאות כאמור אשר הוראת ניהול בנקאי תקין 312 חלה לגביהן). בהקשר זה יובהר, כי הקריטריון הקבוע לעסקת חבות חריגה עם בעל שליטה, או שלבעל השליטה עניין אישי בה, יחול בין אם הוראת ניהול בנקאי תקין 312 חלה על עסקה זו ובין אם היא לא חלה. בנוסף, כל הפרשה ספציפית לחובות מסופקים או מחיקת סכום מסוים בגין חבות של בעל שליטה או של תאגיד הקשור אליו תיחשב כעסקה מהותית.
- ב. לעניין עסקאות "פיקדון" - הפקדת כספים בפיקדון מכל סוג שהוא תיחשב לעסקה חריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של קבוצת בעל השליטה יעלה על 1% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על ידי הבנק לפני מועד העסקה. קבלת פיקדון מחברה שהינה "איש קשור" לבעל השליטה (כהגדרת המונח בהוראת ניהול בנקאי תקין 312) אשר אינו נמנה על חברות שהינן בשליטת בעל השליטה תיחשב כחריגה אם בעקבותיה סך הפיקדונות של אותו "איש קשור" יעלה על 1% מסך פיקדונות הציבור, כפי שידווח בדוחות הכספיים האחרונים אשר יפורסמו על ידי הבנק לפני מועד העסקה.
- ג. לעניין עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון כמפורט לעיל) - עסקה בניירות ערך או עסקה במט"ח תחשב לחריגה אם סכום העמלה השנתי הנגבה בגינה שווה או עולה על 4% מהסך השנתי של ההכנסות התפעוליות של הבנק (בניכוי הכנסות מהשקעה במניות) לפי הדוחות הכספיים השנתיים האחרונים של הבנק.
- ד. כל עסקה בנקאית אחרת, מסוג העסקאות שהבנק מבצע עם הציבור בדרך כלל, ובלבד שאין עמה מתן אשראי על-ידי הבנק, כאשר סכומה של עסקה כאמור עולה על 0.1% מההון הפיקוחי במועד ביצוע העסקה.
- ה. חריגה זמנית זניחה מההיקפים המפורטים בסעיפים (א) עד (ד) לעיל, ולתקופה אשר אינה עולה על 30 יום, לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כ"עסקה שאינה חריגה", וינתן גילוי על חריגות אלו במסגרת הדוח השנתי. יובהר כי כל שינוי של עסקה חריגה הינו, כשלעצמו, בגדר עסקה חריגה, וינתן לגבי דיווח מיידי.

עסקאות שאינן בנקאיות

העסקאות שלהלן תיחשבה כעסקאות זניחות

- א. עסקה לרכישת שירותים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בה עניין אישי, ובלבד שאיננה התקשרות עם בעל שליטה או עם קרובו באשר לתנאי כהונתו והעסקתו, שהינה במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה אינו עולה על סכום של 250 אלפי ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי. במניין הסך האמור לא יובאו בחשבון עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן הינו פחות מ-25,000 ש"ח.
- ב. עסקאות של שכירת שטחים מבעל שליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, שאושרו בשנה קלנדרית אחת, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפן הכולל אינו עולה על 0.1% מההון הפיקוחי.
- ג. נשיאה בהוצאות בעל השליטה, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, לצורך השתתפות באירועים ייצוגיים או חברות במועדון חברתי או כלכלי או כנסי לקוחות של הבנק וחברות הבנות על פי הזמנתם או השתתפות בהתייעצויות על פי הזמנת יו"ר הדירקטוריון- הוצאות עד לסך מצטבר של 100,000 ש"ח בשנה.
- ד. כל עסקה אחרת במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק ואשר היקפה הינו עד לסכום של 250,000 ש"ח, ובלבד שסך העסקאות מסוגה לשנה קלנדרית אחת לא יעלה על 0.1% מההון הפיקוחי.

להלן פרטים על היתרות של קבוצת בעל השליטה ושל אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעיסוקיהם עם הבנק (אלפי ש"ח):

יתרה ליום 31 בדצמבר 2019			היתרה הנבונה במהלך שנת 2019		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה
אשראי	20.5	-	-	28.1	-
מסגרת לא מנוצלת	79.6	-	-	79.6	-
פיקדונות	4,264.6	325.2	17,920.7	5,295.0	325.2
			30,538.1		

יתרה ליום 31 בדצמבר 2018			היתרה הנבונה במהלך שנת 2018		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה
אשראי	15.0	-	-	25.2	-
מסגרת לא מנוצלת	85.0	-	-	94.5	-
פיקדונות	5,477.5 ⁽¹⁾	308.6	1,413.0	5,477.5 ⁽²⁾	308.6
			1,413.0		

⁽¹⁾ מזה סך של 0.3 מיליוני ש"ח הוחזקו על-ידי חברה מקבוצת בעל שליטה בנאמנות, עבור צדדים שלישיים שאינם קשורים, לימים 31 בדצמבר 2019 ו-31 בדצמבר 2018.

⁽²⁾ מזה סך של 0.2 מיליוני ש"ח ו-0.3 מיליוני ש"ח הוחזקו על-ידי חברה מקבוצת בעל שליטה בנאמנות, עבור צדדים שלישיים שאינם קשורים במהלך שנת 2019 ובמהלך שנת 2018, בהתאמה.

להלן פרטים על ההכנסות מעמלות בגין עסקאות בניירות ערך ו/או עסקאות במט"ח (שאינן עסקת חבות או עסקת פיקדון) ששולמו על-ידי קבוצת בעל השליטה ועל-ידי אחרים שלבעל השליטה עניין אישי בעסקיהם עם הבנק (באלפי ש"ח):

לשנת 2019			לשנת 2018		
סוג היתרה	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה	יצוא חברה להשקעות בע"מ	קבוצת בעל השליטה	קרובי בעל השליטה
הכנסות מעמלות	1.4	1.9	9.1	1.1	1.5
			0.1		

לפרטים נוספים לגבי בעלי עניין וצדדים קשורים ראה ביאור 34 לדוחות הכספיים.

להלן פרטים על עסקאות שאינן בנקאיות עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש בהן עניין אישי, לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר בשנת 2019 (באלפי ש"ח) ואשר אינן עסקאות "זניחות" כהגדרתן בהחלטת וועדת הביקורת מיום 21 בדצמבר, 2017, בדבר קריטריונים לסיווג עסקאות:

פוליסת ביטוח נושאי משרה (D&O):

- בהמשך ובהתאם להחלטת המסגרת של האסיפה הכללית של בעלי המניות בבנק מיום 10 במאי 2015 (ראה דוח זימון מיום 1 באפריל, 2015 (מספר אסמכתא -01-2015-070975) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 10 במאי 2015 (מספר אסמכתא 01-2015-016284) ("החלטת המסגרת"), אישר דירקטוריון הבנק ביום 29 בספטמבר 2016 לאחר שהתקבל אישור וועדת תגמול בשיבתה מיום 15 בספטמבר, 2016, התקשרות הבנק באשר לביטוחם של דירקטורים ונושאי משרה (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה (D&O). בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בשיבתו זו, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו (לפרטים בדבר החלטת הדירקטוריון הנ"ל ראו בתיאור העסקאות עם בעל שליטה בדוח השנתי של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2016 אשר פורסם ביום 28 בפברואר, 2017 המובא פה על דרך ההפניה בעמוד 251).
- ביום 15 באוגוסט, 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור וועדת ביקורת (ביושבה כוועדת תגמול) ביום 23 ביולי, 2019 ובהמשך ובהתאם להחלטת המסגרת, את הארכת פוליסת הביטוח לדירקטורים ונושאי משרה (כולל בחברות בנות) כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין לתקופה של שישה חודשים, כדלקמן: הפוליסה תירכש אצל קונסורציום של מבטחים בלונדון באמצעות ברוקר ביטוח בינלאומי. גבולות אחריות ותקופה לפוליסה: 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר לתקופה, וזאת

לתקופה של 18 חודשים, החל מיום 1.10.2018 ועד ליום 31.3.2020 (תקופה מקורית של 12 חודשים והארכה ב-6 חודשים נוספים) הפרמיה השנתית בגין הארכת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה (O&D) תעמוד על סך של עד כ- 37,500 דולר ארה"ב. סכום ההשתתפות העצמית בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי המשרה (O&D) לא יעלה על סך של 25,000 דולר ארה"ב לבנק.

- בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהנם בעלי שליטה ו/או קרוביהם של בעלי השליטה בבנק המכהנים כדירקטורים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, היא בתנאי שוק, והיא אינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו.
- עסקאות התקשרות הבנק עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה (O&D) אינה פוגעת בטובת הבנק.

כתבי שיפוי

- ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המידי לזימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מידי מיום 19 בינואר, 2012 (להלן: "הדוח המידי"), וזאת: (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכיהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המידי המכהנים ו/או שיכיהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם. (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכיהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכיהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת. לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012 (אסמכתא מס': 2012-01-020319).
- ביום 9 באוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי נושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 וזאת: לנושאי המשרה דלעיל. לפרטים בדבר עדכון כתב ההתחייבות לשיפוי ראה דוח מידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 (אסמכתא מס': 2013-01-136176).
- ביום 30 באוקטובר 2016, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק (לאחר אישור וועדת תגמול מיום 6 לספטמבר, 2016 והדירקטוריון מיום 8 לספטמבר, 2016), הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתב התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2016 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי לדירקטורים הנ"ל, ה"ה זלמן שובל, מר גדעון שובל ומר משה באואר ז"ל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו ביום 9 לאוקטובר 2013 לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האמורים. (ראה דוח מידי על זימון אסיפה כללית מיום 19 בספטמבר, 2016 (אסמכתא: 2016-01-125356)).
- ביום 3 לאוקטובר, 2019, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתב התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2019 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו ביום 9 לאוקטובר 2013 לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. (ראה דוח מידי על זימון אסיפה כללית מיום 28 באוגוסט, 2019 (אסמכתא: 2019-01-089374)).

גמול שנתי

ביום 7 באפריל, 2016, התקבלה באסיפה כללית מיוחדת של בעלי המניות של הבנק החלטה לאשר הגדלת סכום הגמול השנתי המשולם לדירקטורים החיצוניים, לדירקטורים הבלתי תלויים וליתר הדירקטורים, למעט דירקטורים שהינם בעלי שליטה ודירקטורים שהינם קרוביהם של בעלי השליטה ולמעט יו"ר הדירקטוריון, המכהנים ושיכיהנו בבנק, מעת לעת, בהתאם לחוק החברות, לסך של 62,784 ש"ח לשנה (נכון למדד שפורסם בגין חודש ינואר, 2016) ובתוספת הפרשי הצמדה על פי תקנת הגמול ומע"מ, זאת ממועד מינויה של ד"ר רות ארד כדירקטורית חיצונית בבנק; מובהר, כי בגובה הגמול להשתתפות בישיבה המשולם, לא יחול שינוי.

ביום 19 באפריל, 2016, אישר דירקטוריון הבנק, בהתאם לסעיף 11(3) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), התש"ס-2000, כי יעודכנו הגמול השנתי ותנאיו שישולמו לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם (ה"ה זלמן שובל וגדעון שובל) והם יהיו זהים לגמול השנתי המשולם לדירקטורים החיצוניים, לדירקטורים הבלתי תלויים וליתר הדירקטורים (שאינם בעלי שליטה או קרוביהם) כפי שאושר בהחלטת האסיפה הכללית הנ"ל.

עסקאות שכירות

הבנק (באמצעות חברה בת בבעלותו המלאה) שוכר, במהלך עסקיו הרגיל ובתנאי שוק, שטחי משרדים ומחסנים, כדלקמן:

הבנק שוכר (באמצעות חברה בת בבעלות מלאה) מחברת בת בבעלות מלאה של קרוב של בעל השליטה מחסנים בשטח של 695 מ"ר בירושלים המשמשים לארכיב הבנק. ביום 8 במרץ, 2018 אישרה ועדת הביקורת חידוש הסכם השכירות לתקופה של חמש שנים החל מיום 1 ביולי, 2018 ועד ליום 30 ביוני 2023 בתמורה כוללת של כ- 1,520 אלפי

ש"ח לכל תקופת השכירות (לרבות, דמי אחזקה הכוללים הוצאות חשמל, מים, שמירה וחינה) ובתוספת מע"מ. סכומים אלו אינם מהותיים לבנק. הבנק שוכר (באמצעות חברה בת בבעלותו המלאה) מחברת בת בבעלות מלאה של קרוב של בעל השליטה משרדים במגדל שלום המשמשים, בין היתר, כחדר ישיבות, בשטח של כ- 100 מ"ר. תקופת השכירות נקבעה לתקופה של שנה החל מיום 1 באוקטובר, 2019 ועד ליום 30 בספטמבר, 2020 והתמורה הכוללת שתשולם (לרבות, דמי אחזקה) הנה כ- 130 אלפי ש"ח לכל תקופת השכירות בתוספת מע"מ. סכומים אלו אינם מהותיים לבנק. לבנק אפשרות להשתחרר מההסכם בהודעה של 30 ימים מראש.

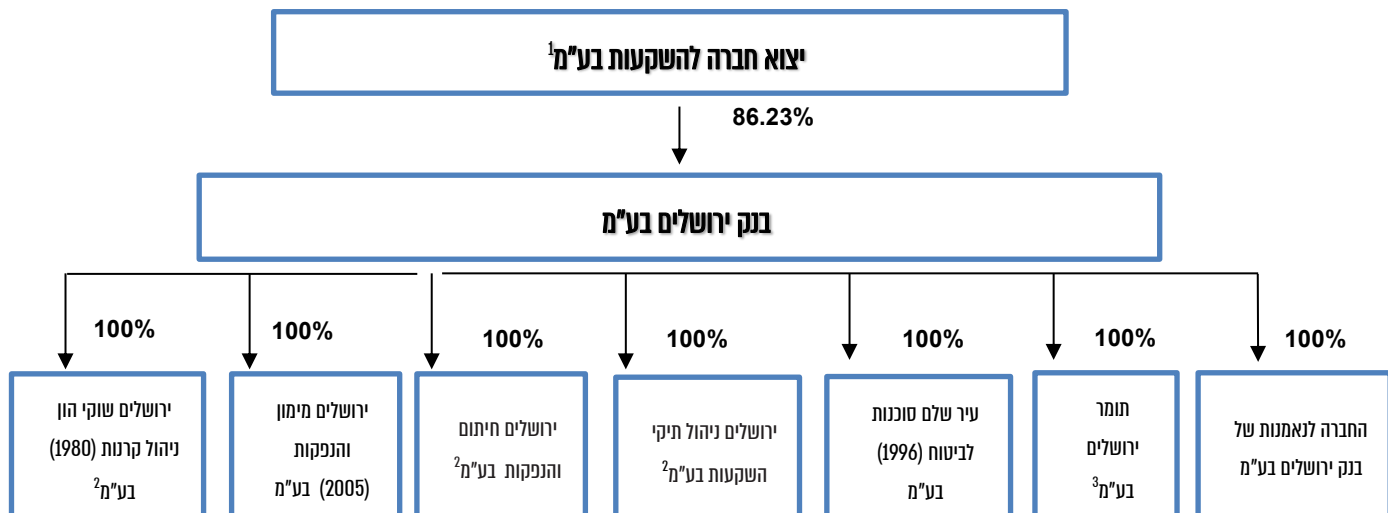
העסקת קרוב של בעלת השליטה

ביום 30 בינואר, 2020, אישר דירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישורה של ועדת הביקורת (ביושבה כוועדת תגמול), את העסקתה של קרובה של בעלי השליטה בבנק, בתפקיד מתמחה בתחום אבטחת המידע והגנת הסייבר בבנק ובהמשך בתפקיד אנליסטית סייבר ואבטחת מידע בהתאם לתקנה 11(א)(4) לתקנות החברות (הקלות בעסקאות עם בעלי עניין), תש"ס-2000. הסכם ההעסקה קצוב לשלוש שנים החל מחודש פברואר, 2020. לפרטים נוספים ראה ביאור 35. חלק ב- פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

חלק ב – פרטים נוספים בנוגע לעסקי התאגיד הבנקאי ואופן ניהולם

תרשים מבנה אחזקות הבנק

להלן תרשים מבנה אחזקות הבנק בחברות בת ובחברות כלולות נכון ליום 31 בדצמבר 2019. לפירוט תחומי העיסוק של החברות הבנות והחברות כלולות ראה ביאור 15 לדוח הכספי.

(1) לפירוט בדבר בעלי השליטה בבנק, ראה להלן.

(2) לא פעילה.

(3) למר זלמן שובל החזקה זניחה בחברה כמפורט בתקנות 11-13 לדוח התקופתי.

(4) לפירוט נוסף ראה ביאור 15.

בעלי השליטה בבנק

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב-74.94% מהון המניות המונפק והנפרע של יציאת חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יציאה"). ייצוא מחזיקה ב-86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב-0.34% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי. הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל. על פי חוות דעת משפטית שהומצאה לבנק מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק) נחשב כבעל שליטה לפי הוראות חוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ולפי הוראות חוק הבנקאות רישוי.

תמצית נתונים עיקריים ממוינים לפי מבנה הקבוצה הבנקאית

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

הבנק	חברות בת*	סה"כ מאוחד	הבנק	חברות בת*	סה"כ מאוחד
ליום 31 בדצמבר 2019			ליום 31 בדצמבר 2018		
נתונים עיקריים מדוח רווח והפסד					
89.4	18.0	89.4	87.2	13.1	87.2
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי					
418.4	1.4	419.8	382.7	1.0	383.7
הכנסות ריבית, נטו					
36.9	-	36.9	34.7	-	34.7
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
158.7	87.7	165.1	167.3	116.4	173.8
הכנסות שאינן מריבית					
99.9	6.5	106.3	91.8	6.5	98.3
מזה: עמלות					
209.9	87.7	409.6	414.7	98.7	403.6
הוצאות תפעוליות ואחרות					
162.9	16.4	179.3	160.7	21.5	182.2
מזה: משכורות והוצאות נלוות					
נתונים עיקריים מהמאזן					
14,644.4	2,144.1	14,298.1	12,993.7	1,933.6	13,292.5
סך הכל נכסים					
3,054.8	2,051.9	3,054.8	2,116.8	1,635.2	2,116.8
מזה: מזומנים ופקדונות בבנקים					
345.9	-	345.9	783.6	172.6	956.2
ניירות ערך					
10,619.7	-	10,619.8	9,908.0	-	9,908.0
אשראי לציבור, נטו					
13,682.9	1,705.5	13,336.6	12,519.9	1,512.2	12,397.3
סך הכל התחייבויות					
112.0	-	112.0	30.9	-	30.9
מזה: פקדונות מבנקים					
12,939.5	-	10,887.6	11,718.1	-	10,513.3
פקדונות הציבור					
443.0	1,690.1	2,133.1	537.7	1,510.9	1,618.7
איגרות חוב וכתבי התחייבויות נדחים					
961.5	-	961.5	895.2	-	895.2
הון עצמי, המיוחס לבעלי מניות התאגיד הבנקאי					
נתונים עיקריים על הלימות הון, מינוף וסדילות					
		10.4%			10.5%
יחס הון עצמי רובד 1					
		6.2%			6.2%
יחס המינוף					
		241%			325%
יחס כיסוי הנדילות					

*ללא קיזוז יתרות בין חברתיות הדדיות וללא פעולות איחוד

רכוש קבוע ומתקנים

העלות המופחתת של בניינים וציוד הסתכמה ב-31 בדצמבר 2019, ב-159.5 מיליוני ש"ח, בהשוואה ל-164.9 מיליוני ש"ח ב-31 בדצמבר 2018. מרבית השטחים בהם מתנהלים עסקי הבנק הינם שטחים בשכירות. נכון ליום 31 בדצמבר 2019, עמדו לרשות הבנק שטחים בהיקף של כ-13,000 מ"ר בדומה ליום 31 בדצמבר 2018. נכון לסוף שנת 2019 משתרעים משרדי המטה בקריית שדה התעופה על שטח כולל של כ-5,000 מ"ר. יתרת השטח שימש את סניפי הבנק ואגפיו השונים. נכון לסוף 2019 בבעלות הבנק מקרקעין בשטח של כ-500 מ"ר בדומה ליום 31 בדצמבר 2018. הסכם השכירות של מטה הבנק בקריית שדה התעופה נחתם ביום 19 בדצמבר 2010. הסכם השכירות הינו לתקופה של 7 שנים (עד שנת 2018) עם אופציה להארכה שמומשה ל-7 שנים נוספות (עד שנת 2025) ואופציה נוספת ל-7 שנים (עד שנת 2032). יתר הרכוש הקבוע הינו בעיקר עלויות תוכנה, (ראה להלן פרק המחשוב) ציוד וריהוט שמשמשים את הבנק לפעילותיו השוטפות. לפרטים נוספים ראה גם ביאורים 16 ו-26 לדוחות הכספיים. מדיניות הבנק הינה להחזיק אך ורק נכסי מקרקעין הדרושים לו בפועל לפעילותו, או שצפוי שידרשו לו בעתיד לפעילותו. הבנק בוחן באופן שוטף את היקפם, מאפייניהם ומיקומם של השטחים הנחוצים לו, על בסיס תכניתו העסקית והתכנית לפריסה הארצית של הסניפים ועורך את ההתאמות הנדרשות.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

נכסים בלתי מוחשיים

סימני מסחר ושמות מתחם - הבנק הוא בעל זכויות הקניין הרוחני בסימני המסחר הבאים, הרשומים על שמו אצל רשם סימני המסחר: "בנק ירושלים", "BANK OF JERUSALEM". כמו כן, הבנק הוא הבעלים הרשום של שמות מתחם שונים. בעלות על סימני המסחר מקנה לבנק זכות בלעדית על השימוש בשם המותג ומונעת ממחרים להשתמש בשם זה ובכך לפגוע בפעילות השיווקית של הבנק. השפעת הבעלות מהותית לפרסום הבנק ותוצאותיו ולתפיסתו של בנק ירושלים כמותג ייחודי. תוקפו של סימן מסחר רשום הינו לתקופה של עשר שנים, אשר לאחר מכן מתאפשר לבעל סימן המסחר לחדשו לתקופות נוספות.

מאגרי מידע - הבנק וחברות בקבוצתו הינם הבעלים של מאגרי מידע רשומים המכילים נתונים בקשר לעסקי הבנק ובלקוחותיו.

מערכות מידע ומחשוב

אגף המחשוב והחדשנות הטכנולוגית של הבנק פועל לפיתוח מערכות טכנולוגיות מתקדמות ולשיפור מתמיד של המערכות והתשתיות המחשוביות בבנק.

מרכזי מחשוב - מרכז המחשוב הראשי של הבנק נמצא בבניין ההנהלה בקרית שדה התעופה בלוד (אירפורט סיטי). האתר המשני לגיבוי של הבנק נמצא בבניין IBM בנתניה.

מערכות מידע - התמיכה בפעילויות העסקיות של הבנק מתבצעת תוך התבססות על 3 מערכות ליבה:

- מערכת מסחרית (BankWare) - לניהול הפעילות המסחרית, משכנתאות במט"ח והספר הראשי.
- מערכת משכנתאות (Cav) - לניהול פעילות המשכנתאות בשקלים.
- מערכת שוק ההון המרכזית (Fmr) - לניהול הפעילות בשוק ההון.

בנוסף, לבנק מגוון של מערכות ואפליקציות נוספות המשמשות לצרכים עסקיים, תפעוליים ומידע ניהולי.

אינטגרציה וקישוריות - הבנק עובד בארכיטקטורת SOA. בבנק כלי תוכנה (ESB – Enterprise service bus) שמאפשר את האינטגרציה בין מערכות הערוצים למערכות הליבה. שיטת האינטגרציה בין המערכות מבוצעת באמצעות פיתוח Web services באופן מאובטח.

גיבוי והתאוששות מאסון - תוכנית ההמשכיות העסקית של הבנק הינה נגזרת של יעדי הבנק בשעת חירום, תהליכים עסקיים ושירותים חיוניים שהוגדרו בתהליך ה-BIA (Business Impact Analysis).

בתחילת 2018 בוצע רענון לתהליך BIA (מיפוי תהליכים חיוניים של הבנק). לצורך עמידה ביעדי ההתאוששות שהוגדרו, קיים אתר גיבוי (Disaster Recovery) בנתניה הכולל את המערכות התומכות בתהליכים החיוניים.

הגנת הסייבר ואבטחת מידע - בשנת 2019 בוצעה פעילות ענפה בתחום הגנת הסייבר ואבטחת המידע בבנק ובכלל זאת - שדרוג מערך הניטור והבקרה, - SIEM / SOC בהסכם ארוך טווח עם חברת יב"מ, פרויקט לעדכון / תיקוף רמות הסיכון השורשי והשירותי של המערכות, הכנסת טכנולוגיה לביצוע (pt) (penetration testing) אוטומטי למערכות הבנק, הטמעת מערכות מתקדמות כגון: מלכודות דבש, בקרה וניטור הרשאות, ניטור אנומאליות, ניטור פעולות במסדי נתונים, בחינת כלל ספקי הבנק ומיפויים לשם ברירת הספקים המהותיים בהיבטי אבטחת המידע וכן ביצוע נרחב של סקרים.

תשתיות מחשוב - תשתיות המחשוב של הבנק תומכות במערכות השונות. על רקע הרגולציה המתפתחת והשינויים הטכנולוגיים המתקדמים, בוחן הבנק את מערכות הליבה. בשנת 2019 בוצעו מספר שיפורים שונים בתשתיות המחשוב ובחדרי המחשב, לרבות החלפת מערך האחסון, שודרגו והוחלפו רכיבים על פי תוכנית והוטמעו תשתיות מחשוב חדשות שונות כמענה לצרכים העסקיים והטכנולוגיים.

הבנק מצוי בתהליכי בחינה חוצי אירגון של החלפת מערכות הליבה התשתיות או שידרוגן. בשלב זה טרם התקבלו החלטות בדבר אופן ההתנהלות העתידי בנושא.

בשנת 2019 פעילים כ-125 כספומטים של הבנק אשר אינם צמודים לסניפי הבנק.

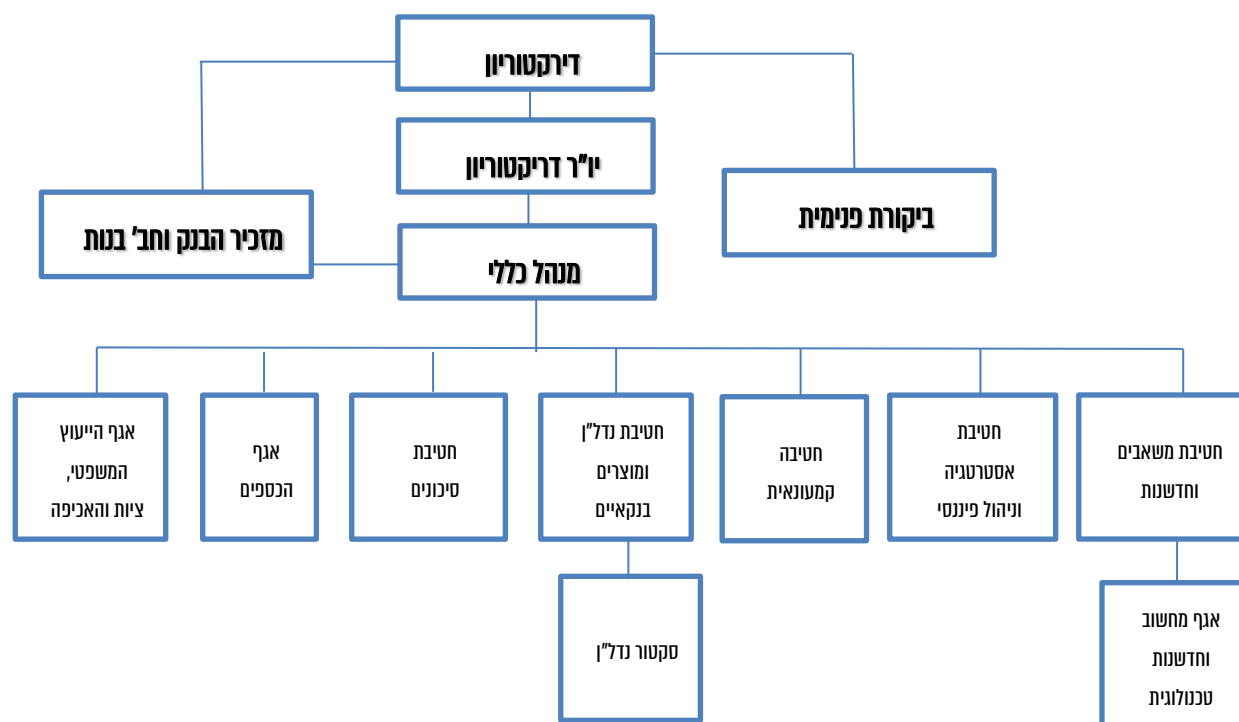
ניהול ספקים - הבנק נישען על מערכות שונות כולל מערכות הליבה שפותחו ומתוחזקות על ידי חברות שונות. הבנק מקפיד על התקשרות נאותה עם כלל הספקים החיצוניים של טכנולוגיית המידע, על מנת להבטיח תקינות המערכות, רציפות פעילותן ושדרוגן הטכנולוגי והפונקציונאלי. יחסי הבנק מעוגנים בהסכמים פרטניים מול כל ספק וספק המפרטים את חובות הספק למול הבנק (כולל Service Level Agreement) וכן את חובות הבנק כלפי הספק.

לבנק יש תלות בספקי התוכנה של המערכת המסחרית ושל מערכת המשכנתאות של הבנק. לנושא שוק ההון הבנק מקבל שירותים מלאים מחברת FMR ותלוי בה בהקשר זה. קודי המקור והתיעוד של תוכנות אלו מופקדים בנאמנות בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים. הבנק מסתמך על תשתיות טכנולוגיות של IBM, EMC, ORACLE, VMWARE ו-MICROSOFT.

היקף ההשקעה - לפרטים אודות היקף השקעה ראה פרק 2.2 התפתחויות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר בדוח הדירקטוריון וההנהלה.

הון אנושי

להלן תרשים המבנה הארגוני של הבנק:

מצבת כוח אדם⁽¹⁾

להלן פירוט מספר המועסקים בבנק ובחברות הבנות שלו:

	ממוצע שנתי		לסוף שנת	
	2018	2019	2018	2019
מספר העובדים:	572	581	570	587
מזה במיקור חוץ ⁽²⁾	48	35	49	36
מספר המשרות:				
בשעות רגילות	557	569	557	570
בשעות נוספות	19	19	19	16

⁽¹⁾ הדיווח לא כולל את מוקד הבנק המופעל באמצעות ספק חיצוני, עובדי ניקיון ושמירה וכן עובדים המועסקים באמצעות ספקי שירותים להחלפה זמנית של עובדי בנק או לפריקטים.

⁽²⁾ בסעיף מיקור חוץ נכללו עובדים המועסקים דרך חברות כח אדם, בתי תוכנה וחברות אחרות המעניקות שירותים לבנק, מהן נשכרים עובדים מסוימים לתפקידים ספציפיים.

לפירוט בדבר המשרות במגזרי הפעילות השונים ראה בפרק מגזרי פעילות לדוח זה.

רוטציה וחופשה

הבנק פועל בהתאם להוראת נוהל בנקאי תקין בנושא רוטציה, ורואה ברוטציה של בעלי תפקידים רגילים מרכיב חשוב בתהליכי הבקרה הפנימיים בארגון. במקרה בו לא ניתן לקיים נידוי בין בעלי תפקידים מיישם הבנק בקרות מפצות. במהלך שנת 2019 נידוי 44 עובדים, 9 מהם בעלי תפקידים רגילים. במהלך שנת 2018 נידוי 56 עובדים, 9 מהם בעלי תפקידים רגילים.

הבנק קבע יעד ניצול ומגבלת צבירה לניצול חופשה פרטני לעובדי הבנק ומנהל מעקב פרטני אחר העמידה ביעד.

מדיניות תגמול

לפרטים אודות: מדיניות תגמול לנושאי משרה, מדיניות תגמול לעובדים ולעובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה, הגופים המפקחים על התגמול בבנק, תכנון ומבנה התהליכי התגמול, תיאור הדרכים בהן סיכונים קיימים ועתידיים מובאים בחשבון בתהליך התגמול והקשר בין ביצועים במהלך תקופת מדידת הביצועים לבין רמות התגמול ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תוכנית תגמול למנכ"ל וליו"ר ראה בבביאור 34 לדוחות הכספיים.

תיאור הסכמי העסקה

בחודש דצמבר 2015 נחתמו מספר הסדרים קיבוציים בין הנהלת הבנק לוועד העובדים של הבנק, המעגנים את מרבית תנאי העסקתם של כל עובדי הבנק, למעט נושאי משרה ועובדים מרכזיים. ההסדרים הקיבוציים נחתמו לתקופה של ארבע שנים, עד ליום 31 בדצמבר 2019. נכון למועד פרסום הדו"ח, נמצאת הנהלת הבנק במגעים מתקדמים לחידוש ההסכם עם ועד העובדים, לתקופה של ארבע שנים.

כ-55% מעובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים, המסדירים את תנאי העסקתם בבנק, בנוסף להסדרים הקבועים בהסדרים הקיבוציים. אחת לשנה נבחן עדכון תנאי העסקתם, וזאת על פי תרומתו הדיפרנציאלית של העובד לבנק ובהתאם להמלצות המנהלים. הסכמי העבודה האישיים נחתמים עם כל עובד בנפרד, בהתאם לשכר ולהסדר ההטבות הסוציאליות שסוכמו עמו באופן פרטני.

כ-4% מעובדי הבנק מועסקים בהסכמי עבודה אישיים, המסדירים את תנאי העסקתם במוקד הבנק, בנוסף להסדרים הקבועים בהסדרים הקיבוציים. הסכמי העבודה האישיים נחתמים עם כל עובד בנפרד, בהתאם לשכר ולהסדר ההטבות הסוציאליות הייחודיים למוקד הבנק.

תנאי העסקתם של כ-41% מעובדי הבנק מוסדרים בהסכם שנחתם עם ועד העובדים בבנק המסדיר את תנאי העסקתם ואת הקידום בשכרם (הסכם עובדי דרגות). בנוסף לתנאים הקבועים בהסדרים הקיבוציים ההסכם מתעדכן אחת לשנתיים בהסכמה עם ועד העובדים וזאת בתוספת בכתב שנחתמת בין ההנהלה לוועד העובדים. עדכון זה כולל תוספות שכר על שכר הבסיס והנלווים לו, ולוקח בחשבון את שיעור עליית מדד המחירים לצרכן בתקופה נשוא העדכון. בנוסף, עורך הבנק אחת לשנה דיוני דרגות אישיים לעובדים האמורים על פי תרומתו הדיפרנציאלית של העובד לבנק ובהתאם להמלצות המנהלים.

בנוסף, רוכשים הבנק וחברת בת שלו את שירותיהם של חברות כוח אדם, בתי תכנה וחברות מתמחות אחרות (ראה פירוט עובדי "מיקור חוץ" בטבלה לעיל).

לפרטים נוספים ראה ביאור 23 לדוחות הכספיים.

פיתוח המשאב האנושי

הבנק מתמקד בהשקעה ערכית בעובדים לצד פיתוח העובדים וההון האנושי.

מלבד הדרכות מובנות פנימיות העוסקות בליבה העסקית של הבנק ובתחום ניהול הסיכונים, הבנק מעודד את עובדיו לצאת ללימודים אקדמיים בתחומים המשיקים לתחומי פעילותם. כמו כן, שולח הבנק את עובדיו להשתלמויות, ימי עיון וכנסים מקצועיים להם השקעה לתחומי הבנקאות.

הבנק מקיים מסלולי הכשרה לניהול בהתאם לצורך ולמסלולי הקידום הפנימיים. בשנת 2019 השתתפו מנהלים בבנק בתכנית לפיתוח ויישום תפקיד מנהל מוצר במטרה את עבודת הממשקים המטריציאליים ובמטרה לחדד ולמסד את שגרות הניהול ותהליכי העבודה של מנהלי המוצרים בבנק. בנוסף, זכו מנהלים בדרגי ניהול שונים במטה ובסניפים לתהליכי אימון פרטניים לשיפור מיומנויות ניהול ולסיוע באתגרי ניהול בהם נתקלו במסגרת עבודתם השוטפת.

כיום קולט הבנק לשורותיו בעיקר עובדים אקדמאים ונכון לסוף שנת 2019 בבנק 65% עובדים אקדמאים, מהם 26% בעלי תואר שני ו-1.3% במהלך לימודיהם לתואר שני. שיעור העובדים, שאינם אקדמיים, המחזיקים בהשכלה על תיכונית מכלל עובדי הבנק עומד על 11% ושיעור הלומדים לתואר ראשון עומד על 1.3%.

הבנק מעודד ערבות הדדית בין עובדיו והקים קרן משותפת בינו לבין העובדים לתמיכה בעובדים אשר נקלעו למצוקה כלכלית.

נושאי משרה ומורשי חתימה

נכון ליום 31 בדצמבר 2019 מכהנים בבנק 10 נושאי משרה (שאינם דירקטורים) בחוזים אישיים. בבנק 208 מורשי חתימה, 98 בסניפים, ו-110 במטה. לפרטים לגבי נוספים לגבי נושאי משרה בתקופת הדוח ראה בפרק נושאי משרה בכירה לעיל.

הסכמים מהותיים

להלן תיאור תמציתי של עיקרי ההסכמים אשר עשויים להיחשב כמהותיים, שלא במהלך העסקים הרגיל, אשר הבנק צד להם, או שלמיטב ידיעתו הוא זכאי לפיהם, כולל הסכמים שהיו בתוקף בתקופה המתוארת בדוח שנתי זה או שהשפיעו על פעילות הבנק באותה תקופה.

- 1. הסכמים עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות** - לבנק הסכם מסגרת עם ממשלת ישראל להעמדת הלוואות באחריות הממשלה (כולל הסדרת ביצוען וגבייתן) לזכאי משרד הבינוי והשיכון. ההסכמים קובעים כי הבנק זכאי לקבל עמלות בשיעורים שונים שנקבעו בהסכמים כאמור וכן השתתפות בהוצאות גביה. הסכם המסגרת האחרון נחתם בחודש יולי 2004, תוקפו לשנתיים והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה נוספת של שנה אחת, אלא אם מי מהצדדים יודיע על סיום ההסכם 4 חודשים לפני תום תקופתו. בנוסף, חתם הבנק בחודש מאי 2008, הסכם עם ממשלת ישראל המתייחס להלוואות שיועמדו לזכאי משרד הבינוי והשיכון ממועד החתימה על הסכם זה ואילך. ההלוואות שיועמדו לזכאים על פי הסכם זה הינן ברובן מכספי הבנק ועל אחריותו ומיעוטן מכספי המדינה ועל אחריותה. הבנק זכאי לקבל מהמדינה סבסוד בגין ההלוואות שנתן מכספי הבנק וכן עמלות בשיעורים שונים בגין ההלוואות שנתן מכספי המדינה. תוקפו של ההסכם הוא לשנה והוא מתחדש מאליו בכל פעם לתקופה של שנה נוספת אלא אם מי מהצדדים הודיע על סיום ההסכם 3 חודשים לפני תום תקופתו.
- הבנק התחייב כלפי ממשלת ישראל כי במתן השירותים על פי ההסכמים האמורים יפעל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה וכי ישפה את מדינת ישראל אם לא יעשה כן. הבנק פועל בהתאם להוראות חוזרי הממשלה לעניין הלוואות לזכאים ולפיכך הוא מעריך כי ההתחייבות לשיפוי אינה יוצרת לבנק חשיפה מהותית.**
- 2. הסכם לביטוח חיי לווים** - הבנק צד להסכמים משנת 1992 (כפי שעודכנו מעת לעת) עם מספר חברות ביטוח, עיר שלם, וסוכנות ביטוח נוספת. על פי ההסכמים, מתחייבות חברות הביטוח לבטח את חיי הלווים בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסות הביטוח. חברות הביטוח זכאיות לפרמיה והבנק וסוכנויות הביטוח הנ"ל זכאיות לתשלום מאת חברות הביטוח, בהתחשב בשירותיהן. הבנק הינו בעל הפוליסה והמוטב על פיה. ההסכמים הנ"ל חלים רק על ביטוחי חיים של לווים שנעשו עד ליום 31 בדצמבר 2005.
- 3. הסכם לביטוח נכסי לווים** - ביום 1 באפריל 2007, נחתמו הסכמים בין הבנק, עיר שלם וסוכנות לביטוח (1996) בע"מ ומספר חברות ביטוח לפיו התחייבו חברות הביטוח לבטח נכסים אשר שועבדו לטובת הבנק בכפוף לתנאים הקבועים בהסכמים ובפוליסות הביטוח ולשלם לעיר שלם עמלה. ההסכמים חודשו בסוף מרץ 2015 ותוקפם הוארך עד ליום 31 במרץ 2019 ומחודשים מידי שנה. ההסכמים חלים רק על פוליסות ביטוח מבנה שנערכו בגין הלוואות שניתנו עד ליום 31 בדצמבר 2005.
- 4. הסכם מסגרת - ביטוח חיים וביטוח מבנה אגב הלוואות לדיר** - הסכם מיום 10 באפריל 2006, שתוקפו החל מ-1 בינואר 2006, בין עיר שלם לבין חברת ביטוח, לפיו ינפיק המבטח פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה (לרבות נזקי מים) אגב הלוואות לדיר שניתנו על-ידי הבנק ללקוחות הבנק, אשר ישווקו על-ידי עיר שלם באמצעות חברה בת של תאגיד מבטח.
- 5. הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ** - לבנק הסכם עם בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") מיום 10 לדצמבר 2017 אשר החליף את ההסכם הקיים מיום 15 בנובמבר 1998, לפיו מקבל הבנק מבנק לאומי שירותי סליקה לממסרים המוצגים בבנק וממסרים המשוכים על הבנק באמצעות מסלקת בנק לאומי, תמורת עמלות שנקבעו בהסכם.
- 6. הסכם עם חברת כרטיסי אשראי** - לבנק הסכם עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ("כאל") מיום 8 באוגוסט 2002, אשר משקף את מערכת היחסים במסגרת שיתופי הפעולה בין הבנק לבין כאל, לרבות לעניין חלוקת האחריות בין חברת כרטיסי האשראי לבנק, והתנאים המסחריים בין הצדדים.
- 7. שיפוי נושאי משרה** - הבנק מעניק לנושאי המשרה בבנק ובחברות הבת שלו התחייבות לשיפוי בגין חבות כספית שתוטל על מי מהם ובגין הוצאות התדיינות סבירות הקשורות לרשימת אירועים שצורפה כנספח לכתב ההתחייבות (להלן: "כתב התחייבות לשיפוי"). פרטים בדבר התחייבות זו ראו בפרק שכר נושאי משרה לדוח זה וכן דיווחים מיוחדים של הבנק מיום 19 בינואר, 2012, ומיום 29 בינואר, 2012 (מס' אסמכתאות: 2012-01-020319 ו- 2012-01-027834, בהתאמה). ביום 30 באוקטובר, 2016, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות ענין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם. לפרטים נוספים ראה בפרק שכר נושאי משרה לדוח זה וכן דיווחים מיוחדים של הבנק מיום 19 בספטמבר, 2016, ומיום 30 באוקטובר, 2016 (מס' אסמכתא: 2016-01-125356 ו- 2016-01-069234, בהתאמה). ביום 3 באוקטובר, 2019, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות ענין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו בחודש אוקטובר 2013 כאמור לעיל לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. לפרטים נוספים ראה בפרק שכר נושאי משרה לדוח זה וכן דיווחים מיוחדים של הבנק מיום 28 באוגוסט, 2019, ומיום 3 באוקטובר, 2019 (מס' אסמכתא: 2019-01-089374 ו- 2019-01-085749, בהתאמה).

רישוי חקיקה והוראות פיקוח על פעילות קבוצת הבנק

הבנק הינו בנק מסחרי, חברה ציבורית שניירות הערך שלה נסחרים בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ, חבר מסלוקת הבורסה ומסלוקת המעו"ף וחלים עליו עקב כך כל הדינים הרלוונטיים.

לבנק רישיון בנק, על פי סעיף 10 לחוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א 1981. על פי רישיון הבנק חלות עליו המגבלות הבאות: הבנק לא ישלוט ולא יהיה בעל עניין בתאגידים מכל סוג שהוא, בארץ או בחו"ל, למעט תאגיד עזר, ללא אישור המפקח, לתאגיד מסוים או לסוג של תאגידים. האמור לעיל לא יחול על תאגידים שהבנק החזיק בהם כדין ערב מתן הרישיון, וההחזקה הינה על פי התנאים שנקבעו.

כמו כן על פי רישיון הבנק, מינוי יושב ראש דירקטוריון ומנהל כללי טעונים אישור מראש ובכתב של המפקח על הבנקים.

יובהר כי דרישות הרישיון לעניין שליטה בתאגיד עזר ואישור כהונת יו"ר ומנכ"ל, הינן דרישות הנכללות כיום בחקיקה הבנקאית ומתייחסות לכלל התאגידים הבנקאיים. הוראת בנק ישראל לבנק הינה כי הבנק רשאי לבצע עסקאות אופציות ופורוורד בין שערי מטבעות או שערי ריבית אך ורק לצורך גידור. עסקאות שאינן למטרת גידור טעונות אישורו המוקדם של בנק ישראל.

פעילות הבנק כפופה לחוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו. פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותו של הבנק. אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, השימוש בנכסי הבנק, אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור והפעילות המותרת לחברות בנות של הבנק ותנאי השליטה והבעלות בהן.

בצידם כפוף הבנק לחקיקה ענפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום ייעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח), וכן להנחיות משרד האוצר המסדירות את פעילותו של הבנק כעושה שוק באג"ח ממשלתיות.

עמלות הבנקים, ובכללם בנק ירושלים, מופקות על-ידי בנק ישראל. כמו כן, בנק ישראל קבע תעריפים אשר בהם פורטה רשימת השירותים שבגינם בנקים יהיו רשאים לגבות עמלות, וכן אופן חישוב עמלות אלו.

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על הבנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדיר, דיני הערבות וכו'.

בנוסף לאלה, קיימת חקיקה שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את דיני ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות-ערך, רשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון והממונה על הגבלים עסקיים.

הבנק וחברות הבת שלו פועלים בהתאם לחובות החלות עליהם מכוח הוראות הדין.

במסגרת החקיקה, נקבעה בחלק מהחוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות חוק והוראות חקיקת משנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

רשימת לפעילות חברות הבת

לעיר שלם, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק, רישיון לסוכן ביטוח תאגיד על פי חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), תשמ"א 1981. בהתאם להוראות המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים, עיר שלם רשאית לעסוק רק בשיווק פוליסות ביטוח חיים ופוליסות ביטוח מבנה, אגב הלוואות לדיר הניתנות על-ידי הבנק (מגבלה זו אינה חלה לגבי ביטוח שנעשה לפני ה-1 בינואר 2006).

חקיקה ותקינה אמריקאית

בשנת 2011 נחקק בארה"ב חוק ה-FATCA (The Foreign Account Tax Compliance Act) לפיו נדרשים המוסדות הפיננסיים בעולם לזהות את כל לקוחותיהם האמריקאים ולהעביר דיווח לגבי נתוני לקוחות אלו למס הכנסה האמריקאי (ה-IRS). בחודש ינואר 2013, התפרסם הנוסח הסופי של התקנות המסדירות את הנושא ואשר נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2014.

הבנק מיישם את הוראות החוק והוראות המפקח על הבנקים, ובכלל זה נרשם הבנק באתר ה-IRS. ביום 1 ביולי 2014 נחתם הסכם בין מדינת ישראל לבין משרד האוצר האמריקאי ליישום הוראות ה-FATCA אשר מסדיר העברת מידע לגבי חשבונות המוחזקים בישראל על ידי אזרחי או תושבי ארצות הברית לרשויות המס בארצות הברית, באמצעות רשות המיסים בישראל (להלן: "הסכם ה-FATCA").

ביום 16 ביולי, 2016 חוקק תיקון מס' 227 לפקודת מס הכנסה וביום 4 באוגוסט, 2016 פורסמו תקנות מס הכנסה (יישום הסכם הפטקא), אשר החילו על תאגידים בנקאיים חובות מכם הסכם ה-FATCA, ובין היתר חובת העברת מידע לרשות המסים, על מנת שזו תוכל להעבירו לרשות המסים האמריקאית.

בהתאם למדיניות הבנק, הבנק נמנע ממתן כל ייעוץ או סיוע בנושא מיסוי, ובכלל זה יעוץ הקשור לאופן זיהוי החשבון כאמריקאי או בקשר עם מיסוי אמריקאי, ובכלל זה כל עצה בנוגע ל-FATCA.

כמו כן, לאור החקיקה הקיימת בארצות הברית, מוסדות פיננסיים שאינם בעלי רישיון אמריקאי מתאים, מנועים מלתת את מגוון השירותים בניירות ערך ללקוחות שהינם תושבי ארצות הברית. לפיכך, נדרש בנק ירושלים לתת שירותים בניירות ערך ללקוחותיו שהינם תושבי ארצות הברית רק במגבלות החקיקה האמריקאית בנושא זה.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

חילופי מידע אוטומטיים לגבי חשבונות פיננסיים – OECD – Standards For Automatic Exchange of Financial Account Information

ארגון ה-OECD פרסם נוהל לחילופי מידע אוטומטי לגבי חשבונות פיננסיים בין מדינות (להלן: "התקן"). תקן זה נבנה ברוח ה-FATCA האמריקאי ונועד להגביר את השקיפות והפיקוח על דיווחי המס של תושבי מדינות ה-OECD התקן האמור מורכב ממודל ה-CRS המטיל חובות זיהוי ודיווח על מוסדות פיננסיים לגבי חשבונות המתנהלים אצלם, וממודל CAA- המהווה את הבסיס להסכמים המשפטיים שיחתמו לעניין זה בין המדינות. ב-21 ביולי 2014 פרסם ה-OECD מדריך ליישום התקן.

ביום 24 לנובמבר 2015 הצטרפה ישראל לאמנה המולטילטרלית בדבר סיוע מנהלי הדדי בענייני מס. ביום 13 במאי 2016 חתם מנהל רשות המיסים, על הצטרפותה של ישראל להסכם רשויות מוסמכות ליישום האמנה המולטילטרלית לחילופי מידע אוטומטי הנוגע למידע פיננסי וליישום האמנה המולטילטרלית לדיווח בין מדינות.

לצורך יישום התקן, חוקק ביום 26 בנובמבר 2015 חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 207), אשר הסמיך את משרד האוצר לחתום על הסכמים עם המדינות האחרות, לחייב את הגופים הפיננסיים להעביר את המידע לרשות המיסים, ולהעביר בעצמו את המידע למדינות שהתקשרו על מדינת ישראל בהסכמי הדדיות לשיתוף במידע.

בראשית חודש ינואר 2019 תוקנו תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחיד לדיווח ולבדיקת נאותות של מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ט-2019 (אך טרם פורסמו) (להלן: "תקנות ה-CRS"). לפי תקנות אלו נדרש התאגיד הבנקאי להעביר לרשות המיסים מידע בדבר חשבונות של תושבי חוץ, במדינות בנות דיווח, על מנת שזו תוכל להעבירו למדינות עימן התקשרה מדינת ישראל בהסכם לשיתוף מידע הדדי.

ההתקנות, הסכם והתקן האמורים מסדירים בין היתר את סוג המידע שהמדינות תעברנה, מועד העברת המידע, והגופים הפיננסיים עליהם תחול חובת העברת המידע לרשויות המס. מועד תחילת היישום של ההסכם והתקן הינו בינואר 2017 כאשר הדיווח הראשון על ידי מדינת ישראל דווח בשנת 2019.

תיקון מספר 13-2016 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר מכשירים פיננסיים - הפסדי אשראי

הפרשות להפסדי אשראי כפויים CECL – Current Expected Credit Loss

שינוי זה בוצע בארה"ב כחלק מהליך הפקת לקחי המשבר הפיננסי הגלובלי. מטרתו לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ושמחזק את הקשר בין האופן בו מנוהלים סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.

בהתאם למודל ה-CECL יש להכיר בהפרשה להפסדי אשראי כך שהעלות המופחתת של המכשיר הפיננסי תשקף את הסכום אותו צופה הבנק לגבות. ההפרשה תתבסס על הפסדי האשראי החזויים לאורך כל חיי הנכס וכן על איכות אשראי לפי מועדי בציור העמדת ההלוואות (vintage), נתונים אלו עשויים לכלול לדוגמה את מאפייני כל הלוואה, מועד יצירתה ופירוט המועדים והסכומים בקורות שינויים בסיווג, ארגונים מחדש, מחיקות חשבונאיות, וגביות של סכומים שנמחקו חשבונאית. בנוסף באומדן הפסדי האשראי נדרש לשקף תחזיות באשר לאירועים כלכליים עתידיים. עבור תקופות עתידיות לגביהן לא ניתן לבצע תחזיות.

לפרטים נוספים ראה בביאור 10 לדוחות הכספיים.

עדכוני חקיקה והוראות בנק ישראל

עדכוני החקיקה ו/או הוראות בנק ישראל שהינם ספציפיים למגזרי הפעילות השונים תוארו בפרקים הרלוונטים בדוח זה. בנוסף, הוראות סקירה חוק ורגולציה אשר חלות על הבנק, ובכלל זה הוראות אשר התקבלו עד מועד פרסום הדוח השנתי של הבנק לשנת 2018 תוארו בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018. להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה (לרבות הוראות של המפקח על הבנקים) רלוונטיים לתקופת הדיווח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק:

החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח – 2018

ביום 18 במרץ, 2018 פורסם ברשומות החוק לצמצום השימוש במזומן, התשע"ח – 2018. הוראות החוק לפיהן תאגיד בנקאי אינו אמור לפרוע שיק אשר מתקיימות לגבי הגבלות המנויות בחוק, נכנסו לתוקף ביום 1 ביולי 2019. לפירוט נוסף ראה פרק מממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018. ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

חוק שירותי תשלום התשע"ט – 2018

ביום 31 בדצמבר, 2018 פורסם חוק שירותי תשלום התשע"ט 2018, שמטרתו להסדיר את מערכת היחסים בין נותן שירותי תשלום לבין המשלם והמוטב. תחולת החוק (למעט לגבי כרטיסים נטענים מסויימים) הינה ביום 1 בינואר 2020. לפירוט נוסף ראה פרק מממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018.

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019) בנושא הקלות למעבר בין בנקים

חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנת התקציב 2019), התשע"ח-2018 פורסם ביום 14 במרץ, 2018 ותחילתו 3 שנים מיום פרסומו. במסגרת התיקון לחוק הוטלה על הבנקים חובה להיענות לבקשת לקוח (יחיד וכן תאגיד מסוג שקבע הנגיד בכללים) להעביר את הפעילות הפיננסית שלו מהבנק שבו היא מתנהלת לבנק אחר. נקבע כי על הבנק המעביר ועל הבנק הקולט, לבצע את הפעולות הנדרשות כדי לאפשר ללקוח להעביר את הפעילות הפיננסית לבנק הקולט באופן מקוון, נוח, אמין,

מאובטח ובלא גביית תשלום מהלקוח בעד הליך העברת הפעילות הפיננסית כאמור, בתוך שבעה ימי עסקים. על פי החוק, לנגיד בהסכמת שר האוצר, קיימת הסמכות לפטור באופן מלא או חלקי בנק בעל היקף פעילות קטן (בנק ששווי נכסיו אינו עולה על 5% משווי הנכסים של כלל הבנקים בישראל) מיישומ. בנק ירושלים ביקש, וקיבל, פטור בתנאים מיישום המהלך, למשך שלוש שנים ממועד כניסת החוק לתוקף.

חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, תשע"ח-2018

ביום 5 במרץ, 2018 אושר חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018 (להלן: "חוק חדלות פירעון החדש") אשר נכנס לתוקף בחודש ספטמבר 2019. לפירוט נוסף ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018.

חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016

ביום 12 באפריל, 2016, פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, אשר נכנס לתוקף ביום 12 באפריל, 2019. החוק גיבש הסדר כולל לשיתוף נתוני אשראי המרוכזים, בין היתר, בנקים. ריכוז הנתונים מתבצע על-ידי בנק ישראל, אצלו מרוכז המאגר.

על-פי החוק על כל גוף הנתון אשראי וגופים נוספים כפי שנקבעו בחוק, נקבעה חובה להעביר מידע לבנק ישראל על לקוחותיו. המידע כולל מסגרות אשראי, עמידה או אי עמידה בהתחייבויות הלקוח לאותו גוף ועוד.

החוק מסדיר את זכותו של לקוח לקבל ריכוז נתונים הקיימים אודותיו במאגר, להגרע מהמאגר או למנוע מסירת נתוני אשראי מסויימים אודותיו, וכן כולל סנקציות פליליות וכספיות בגין הפרת חלק מהוראות החוק.

תיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) באמצעות תיקון מס' 57 לחוק הגנת הצרכן – מענה טלפוני

ביום 25 ליולי, 2018 פורסם תיקון (מס' 57) לחוק הגנת הצרכן, אשר חייב כל תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, לתת ללקוח מענה אנושי מקצועי, לכל היותר תוך 6 דקות ממענה הניתב לשיחת הלקוח. החוק נכנס לתוקף ביום 25 ביולי, 2019. לפירוט נוסף ראה פרק ממשל תאגידי בדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2018. ליישום החוק אין השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

במקביל, ביום 12 ביוני, 2019 פורסם נוהל בנקאי תקין מס' 426 המסדיר את ההוראות החלות על הבנקים בהקשר למתן מענה טלפוני אנושי במוקדי הבנק. עיקרי הנו"ת הם: הבנק מחוייב לתת מענה אנושי מקצועי במוקד טלפוני תוך 6 דקות מתחילת השיחה, כאשר ישנם מקרים בהם מתאפשרת חריגה, והכל הבתאם להוראות הנוהל. בנוסף, יש לתת עדיפות בניתב השיחות של המוקד לאזרח ותיק (לקוח מגיל 75).

על הבנק לאסוף ולנטר נתונים אודות דפוסי המענה וזמני ההמתנה במוקד ולהסדיר מערך דיווח תקופתי להנהלה, שיכלול מידע ניהולי רלבנטי לשיפור איכות ויעילות המענה. הבנק נדרש לפרסם באתר האינטרנט, נתונים מסויימים אודות המענה במוקד הטלפוני.

תחולת הנוהל מיום 25 ביולי, 2019 (למעט הסעיף לגבי אזרחים ותיקים, שתחולתו החל מיום 1 בינואר, 2020).

נוהל בנקאי תקין מס' 332 – רכישה עצמית של מניות על ידי תאגידים בנקאיים

ביום 28 לפברואר 2019 פורסם תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 332 שעניינו רכישה עצמית של מניות על ידי תאגידים בנקאיים.

במסגרת התיקון הותר לתאגיד בנקאי לבצע רכישה עצמית של מניותיו בכפוף לתנאים מסויימים. תנאי בסיס לביצוע הרכישה העצמית הינו עמידה בתנאי החלוקה של חוק החברות ותנאי נב"ת 331 בנושא חלוקת דיבידנד על ידי תאגידים בנקאיים. הרכישה הוגבלה ל-3% מההון המונפק והנפרע (ביחס לכל תכנית רכישה שתיקבע). תכנית כאמור צריך שתאושר ע"י דירקטוריון התאגיד הבנקאי ותקבל את אישור הפיקוח על הבנקים.

נוהל בנקאי תקין מס' 359A – מיקור חוץ

ביום 8 באוקטובר, 2018 פורסם נוהל בנקאי תקין מס' A359 בנושא מיקור חוץ הקובע עקרונות והנחיות על פיהם נדרשים הבנקים לפעול כאשר הם מעבירים פעילויות שונות למיקור חוץ. במסגרת ההוראה נקבעו חובות החלות על הדירקטוריון ועל ההנהלה של הבנק, בין השאר, בקשר עם האחראיות הכוללת למיקור חוץ ואישור התקשרויות מהותיות (החלים על הדירקטוריון) ובקשר עם קביעת ואישור מדיניות.

במסגרת הנוהל בוטלה הוראה 359 העוסקת בקשרי תאגידים בנקאיים עם מתווכים ונקבעו בו הוראות לעניין הפניית לקוחות לתאגיד הבנקאי.

תחולת הנוהל החל מיום 31 במרץ, 2020, אך הבנק רשאי ליישם את מרבית הוראות הנוהל (למעט פניה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לבנק לקבלת, אשר מותנית בתחילת הפעילות של מאגר נתוני אשראי לפי חוק נתוני אשראי) לפני מועד התחולה, ככל שהוא עומד במלוא הדרישות לפי הנוהל.

הבנק השלים את העמידה בדרישות הנו"ת, ובהתאם מיישם את הוראותיו. ליישום הנוהל לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

נוהל בנקאי תקין מס' 367 – בנקאות בתקשורת

ביום 7 במאי 2019 פורסם ונכנס לתוקפו תיקון בהוראת נוהל בנקאי תקין מס' 367 – בנקאות בתקשורת. התיקון הגדיר כי גם קבלת הוראה בפקס נכנסת לגדר "ערוץ תקשורת"

המחייב התנהלות הכפופה להוראות הנב"ת, החל מיום 1 בינואר, 2020.

בנוסף, במטרה להשוות בין תנאי חשבון מקוון לבין אלו של חשבון שנפתח בסניף – בוטל סעיף "הגבלות על חשבון מקוון".

הקלה נוספת שניתנה מתייחסת לפעולות כמו העברות, תשלומים ופעולות אחרות למוטבים, ביטלה את החובה לעשות שימוש בגורם אימות לעניין זה, והשאירה זאת לשיקול דעת הבנק.

לא צפויה להיות לתיקון השפעה מהותית על הדוחות הכספיים של הבנק.

נוהל בנקאי תקין מס' 368 – "בנקאות פתוחה"

ביום 24 בפברואר, 2020 פורסם נוהל בנקאי תקין מס' 368 בנושא בנקאות פתוחה. מטרת הנוהל היא להגדיר את התשתית של בנקאות פתוחה בישראל ובכך לחזק את השליטה של הלקוח במידע הפיננסי אודותיו ואת אופן ביצוע הפעולות בחשבון שלו. ההוראה מסדירה, בין השאר, את החובות של הבנק במסגרת הבנקאות הפתוחה, את ההגנות ללקוח, הכלים לניהול הסיכונים של הבנק בסביבה של בנקאות פתוחה, ובכלל זה את האפשרות של מקור המידע (בנק או חברת כרטיסי אשראי) להשעות הסכמה להעברת מידע במקרה של חשד סביר לפירצת אבטחת מידע אצל צד שלישי. הוראה זו קובעת את הדרישות מבנקים ומחברות כרטיסי אשראי בתפקידם כמנהלי חשבון תשלום, כמקור מידע וכן כצרכני מידע ויזומי תשלומים בעצמם.

תחילת מרבית הוראה ביום 31 בדצמבר, 2020 למעט סעיפים מסוימים ממנה (מפורטים בסעיף 66 "תחילה" בדברי ההסבר).

הבנק לומד את ההוראה ואת השלכותיה. טרם ניתן להעריך את השפעתה על הדוחות הכספיים של הבנק לשנים הבאות.

תיאור עסקי הבנק לפי מגזרי הפעילות הפיקוחיים- פרטים נוספים

הבנק מספק מגוון שירותים בנקאיים בחמישה מגזרי פעילות עיקריים. מגזרי הפעילות של הבנק סווגו בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים לפי סוגי הלקוחות הנכללים בכל אחד מהמגזרים ואינם תואמים בהכרח את המבנה הארגוני של הבנק. גישת ההנהלה לפילוח פעילות הבנק אינה שונה מהותית מגישת פילוח המגזרים הפיקוחיים. פירוט אודות תוצאות הפעילות של מגזרי הפעילות השונים וניתוח הפעילות העסקית בהן ניתן לראות בפרק מגזרי פעילות בדוח הדירקטוריון והנהלה וכן בביאור 29 לדוח הכספי.

להלן מספר ממוצע של משרות ישירות שיוחסו למגזרי פעילות:

מגזרים	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
	2018	2019
משקי בית	255	287
בנקאות פרטית	12	11
עסקים קטנים וזעירים	24	27
עסקים בינוניים וגדולים*	8	10
גופים מוסדיים	4	3
ניהול פיננסי	6	7
סך הכל משרות ישירות	310	345

*מגזר זה כולל את הפעילויות עם העסקים הגדולים, אשר היקפן אינו מהותי.

מגזר משקי בית

במסגרת מגזר משקי הבית מספק הבנק מגוון של שירותים ומוצרים פיננסיים עבור אנשים פרטיים (למעט אלו המיוחסים למגזר "בנקאות פרטית"). המוצרים העיקריים העומדים לרשות לקוחות הבנק במסגרת מגזר פעילות זה כוללים: הלוואות לרכישת דירת מגורים ונכסים מסחריים, הלוואות לכל מטרה בביטחון דירת מגורים, הלוואות צרכניות וכרטיסי אשראי, חשבון עו"ש, פיקדונות וחשכונות, מסגרות עובר ושב, הלוואות לרכישת כלי רכב, פעילות בשוק ההון בניירות ערך וייעוץ השקעות. מרבית לקוחות הבנק המשתתפים למגזר פעילות זה, מקבלים מהבנק שירותי בנקאות באמצעות סניפי הבנק, באמצעים דיגיטליים ועל ידי מוקד הלקוחות של הבנק, לרבות שירותי ה- Interactive Voice Response.

מגזר זה מחולק לשני תתי מגזרים: הלוואות לדירור ואחר.

להלן תיאור המוצרים והשירותים המרכזיים המוצעים במסגרת תת מגזר הלוואות לדירור:

מתן הלוואות לדירור ולכול מטרה כנגד שעבוד דירת מגורים ליחידים ולקבוצות רכישה לתקופות ארוכות בבסיס הצמדה שונים ועל פי מגוון מסלולי ריבית הנקבעים על פי סוג ההלוואה, העדפות הלקוח, יכולת ההחזר של הלווה ובהתאם למגבלות בנק ישראל על הלוואות לדירור.

מתן שירותים נלווים של ביטוח חיי לווים וביטוח נכס אגב משכנתא, הניתנים בהתאם להוראת המפקח על הביטוח והמפקח על הבנקים באמצעות עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ, חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של הבנק (להלן: "עיר שלם").

להלן תיאור המוצרים והשירותים המרכזיים המוצעים במסגרת תת מגזר "אחר":

הלוואות צרכניות סולו לזמן קצוב, כרטיסי אשראי, שירותי עו"ש, פיקדונות וחשכונות, שירותי נ"ע - ביצוע קניה ומכירה ותפעול של עסקאות בניירות ערך ובנגזרים בארץ ובחו"ל, ייעוץ השקעות - מתן שירותי ייעוץ בניירות ערך באמצעות יועצים מורשים.

אחד מהיעדים העיקריים העומדים בבסיס התכנית האסטרטגית של הבנק (כפי שתוארה בדוח הדירקטוריון והנהלה), הינו פיתוח והרחבה של מגזר משקי הבית באמצעות מכירת מוצרים פיננסיים משלימים ללקוחות כל הבנקים, ללא תלות בבנק בו מנוהל חשבון העו"ש העיקרי של הלקוח.

להלן עיקרי התכנית האסטרטגית של הבנק במגזר פעילות זה:

מתן משכנתאות התואמות את צרכי וטעמיו האישיים של הלקוח תוך התמקדות באפיקים בעלי רווחיות גבוהה.

מתן אשראי צרכני במגוון ערוצי מכירה, בדגש על ערוץ האינטרנט וללא צורך להגיע לסניפי הבנק. כמו כן הבנק ימשיך לשפר את מערכת חיתום האשראי, ככלי תומך החלטה.

גיוס פיקדונות ממשקי בית, באמצעות סניפי הבנק ו/או באמצעות האינטרנט.

הצעת שירותי תיווך וייעוץ בניירות ערך, כמוצר משלים להצעת פיקדונות.

פעילות מגזר משקי הבית מאופיינת בפיזור רב של לקוחות. בהיבטי מתן האשראי, יש לציין את המיקוד במשקי בית כאשר האשראי הניתן לכל אחד מהם הינו בהיקף נמוך

יחסית, ולכן אין לבנק תלות מהותית בלקוח בודד או במספר מצומצם של לקוחות אשר אובדנם עשוי להשפיע באופן מהותי על מגזר הפעילות. כמו כן, למגזר זה משקל רב בגיוס המקורות של הבנק באפיקים השונים. המתחרים במגזר זה הינם כל הבנקים הפועלים במשק וכן גופים פיננסיים חוץ בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. לפירוט ההסכמים המהותיים והסכמי שיתוף פעולה אשר הבנק צד להם הרלוונטיים למגזר משקי הבית ראה לעיל בפרק ההסכמים מהותיים סעיפים 6-1.

מגזר בנקאות פרטית

הפעילות הבנקאית במגזר בנקאות פרטית מספקת שירותים ומוצרים הניתנים לאנשים פרטיים להם תיק נכסים פיננסיים העולה על 3 מיליוני ש"ח. מגזר זה מחולק לשני תתי מגזרים: הלוואות לדיור ואחר בדומה למגזר משקי בית. והמוצרים והשירותים דומים אף הם לאלו שבמגזר משקי בית תוך התאמה לאופי הלקוחות. הבנק רואה במגזר פעילות זה נדבך חשוב לפעילותו העסקית ובהתאם לכך פועל, בין היתר: לשימור המעמד והמוניטין שהבנק יצר בקרב הקהילות היהודיות בחו"ל.

הקפדה על ביצוע כלל ההוראות הרגולטוריות, ביניהן בחינה וזיהוי של מקורות ההכנסה של הלקוחות והחתמתם על המסמכים וההצהרות הרלוונטיים הנדרשים הבנק משקיע מאמצים בהכשרה מקצועית ייחודית של הבנקאים העובדים מול לקוחות המגזר, כמו כן לבנק יתרון המתבטא ברמת השירות והזמינות של בנקאים אלו המכירים היטב את תרבות לקוחות המגזר, ובהתאם לכך הם בעלי יכולת ליצור קשר אישי מולם.

ההסכמים המהותיים והסכמי שיתוף פעולה אשר הבנק צד להם הרלוונטיים למגזר בנקאות פרטית הינם אלה המפורטים במגזר משקי בית לעיל.

מגזר עסקי

המגזר העסקי מחולק לשני תתי מגזרים כלהלן:

מגזר עסקים קטנים וזעירים – עסקים שמחזור פעילותם קטן מ-50 מיליוני ש"ח.

מגזר עסקים בינוניים וגדולים – עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליוני ש"ח (הקף הפעילות עם עסקים גדולים אינו מהותי).

תתי מגזרים אלו מספקים שירותים בנקאיים ללקוחות עסקיים בתחומים שונים:

ביני ונדל"ן – באמצעות חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים, מתבצע בעיקר ליווי פרויקטים לבניה למגורים בשיטת הליווי הסגור.

הפעילות בתחום ביני ונדל"ן כוללת בעיקר מימון רכישת קרקע והקמת פרויקטים למגורים, פרויקטים בתחום ההתחדשות העירונית וכן העמדת ערבויות לסוגיהן על פי צרכי העסקה. המימון להקמת פרויקטים למגורים, ניתן על פי רוב בשיטת הליווי הסגור בהתאם לצרכים הספציפיים של כל פרויקט ועל פי מאפייניו. בשיטת הליווי הסגור מופרד הפרויקט משאר פעילות הלקוח. לפרויקט נפתח חשבון ייעודי המשמש לצורכי הפרויקט בלבד ואליו מופקדים כספי התקבולים מרוכשי יחידות הדיור, ההון העצמי ואשראי הבנק. כספים אלו משמשים לביצוע הפרויקט ומשוחזרים לפי קצב התקדמות הבניה ע"פ דוחות מפקח מומחה. לבנק הסכמי שיתוף פעולה עם מספר חברות ביטוח למימון משותף של פרויקטים. במסגרת מימון פרויקט לבנייה מעמיד הבנק מסגרת אשראי כספי למימון הבניה, ערבויות ביצוע, ערבויות כספיות ובטוחות חוק מכר לרוכשים יחידות בפרויקט אשר על פי רוב, מונפקות על ידי חברת הביטוח השותפה במימון הפרויקט. המקרקעין והתקבולים משועבדים לטובת הבנק.

שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח כאמור, מייצר לבנק ניצול מיטבי של ההון והשאת הרווחיות, תוך פיזור סיכונים האשראי ועמידה במגבלות רגולטוריות נדרשות.

השוני בין סוגי שיתוף הפעולה עם חברות הביטוח, מתבטא בסוג האשראי או הבטוחה המועמדים על ידן: העמדת בטוחות על פי חוק המכר; העמדת בטוחות לבעלי קרקע בעסקת קומבינציה; ומתן אשראי כספי על פי מודל האופרטור.

מודל האופרטור בתחום הבניה והנדל"ן, מתבצע על פי העקרונות שלהלן:

הפרויקט נבחר ומאושר על-ידי מוסדות השותף הפיננסי; הביטוחות בפרויקט הינם פרי-פסו, כאשר יחס החלוקה במקרה של מימוש הבטוחות נקבע מראש בין הבנק והשותף הפיננסי; יחס היקפי העמדת האשראי נשמר לאורך חיי הפרויקט. שחרור העודפים המתקבלים בגין הפרויקט ליזם, מבוצע על פי שיקול דעת הבנק על פי נוסחת שחרור עודפים המאושרת על-ידי הבנק והנכללת בהסכם שיתוף הפעולה.

ניהול הפרויקט על פי מודל זה, מבוצע על-ידי הבנק לפי שיקול דעתו ועל פי סטנדרטים בנקאיים מקובלים; דוחות המעקב בפרויקט מועברים על-ידי המפקח לבנק ולגוף הנוסף, כאשר הבנק מדווח לגוף הנוסף על אירועים חריגים בפרויקט.

במסגרת התכנית האסטרטגית (כפי שתוארה בדוח הדירקטוריון וההנהלה), פועל הבנק ליישום מדיניות ענפית סלקטיבית בתחום מתן אשראי לחברות בניה ונדל"ן למגורים, בדגש על עליה מתונה בהיקף התיק המנוהל תוך הקטנת חלקו היחסי של הבנק בתיק וללא עליה ברמת הסיכון הקיימת. לצורך כך, פועל הבנק ליצירת שיתופי פעולה בין הבנק לבין חברות ביטוח וגופים מוסדיים אחרים לשם מתן אשראי לליווי פרויקטים (מודל האופרטור) והנפקת בטוחות לפי חוק מכר (דירות) וערבויות אחרות. אסטרטגיה זו מאפשרת לבנק להגדיל את היקף הפרויקטים שבטיפולו, בהתאם למדיניות הבנק, שימוש במומחיות שנצברה, כניסה לעסקאות גדולות ומורכבות לצד עסקאות קטנות, בעיקר בתחום ההתחדשות העירונית, ופיזור הסיכון ובהתאמה הגדלת התשואה להון הנובעת מפעילות זו תוך שמירה על רמת סיכון נאותה.

כמו כן, הבנק פועל להסעת הסיכון והתשומות, למימון פרויקטים (ליווי בניה למגורים), וזאת תוך הקטנת היקף האשראי המסחרי למימון פעילות שוטפת של חברות ועסקים

קטנים, ככל שניתן, וכן הקטנת היקף האשראי שניתן לפרויקטים בתחום האנרגיה הסולארית.

תיק האשראי של הבנק מפוזר ולבנק אין תלות בלקוח בודד או בקבוצת לקוחות מצומצמת. יתרת האשראי של לקוחות הבנק אינה משיקה למגבלת לווה בודד הרגולטורית. פיזור התיק מתאפשר גם באמצעות שיתוף פעולה אסטרטגי של הבנק עם חברות ביטוח במתן אשראי כספי (מודל האופרטור) ובהנפקת פוליסות על פי חוק המכר (דירות) כאמור לעיל.

התחרות בין הבנקים על השגת לקוחות איכותיים בתחום הנדל"ן מתבטאת בשיעורי ההון העצמי המושקע בפרויקט, מבנה העסקה, גובה העמלות, הריביות על האשראי ורמת השירות הניתנת ללקוח. בשנים האחרונות חלק מחברות הביטוח הקימו מערך עצמאי לליווי בניה ובכך הגבירו את התחרות בענף.

השיטות העיקריות של הבנק להתמודדות עם התחרות, מתבססות על הקשרים שנצברו לאורך השנים ובסיס הלקוחות הקיים בבנק המהווים עבור הבנק מנוף להמשך פעילותו. בנוסף, לעיתים משתמש הבנק בעודפי המקורות בפרויקטים קיימים למינוף פעילות עתידית בפרויקטים חדשים של לקוחותיו. הבנק מפעיל מנגנון לקביעת היקף ההון העצמי הנדרש בפרויקטים, הנגזר מקצב הביצוע והמכירות בפרויקט. המנגנון האמור מתמרץ הקדמת מכירות בפרויקטים ולפיכך מפחית את רמת הסיכון בפרויקטים.

לבנק שיתופי פעולה עם מספר חברות ביטוח למתן אשראי כספי ו/או להנפקת פוליסות ביטוח על ידן לרוכשים של דירות בפרויקטים למגורים בהם ניתן מימון על-ידי הבנק בשיטת הליווי הסגור (הנפקת הפוליסות נעשית על-ידי חברות הביטוח כנדרש על פי חוק המכר (דירות)). ההתקשרויות עם חברות הביטוח כוללות הסדרת שיתוף הפעולה בין הבנק לבין בנושאים הבאים: אחריות לניהול השוטף של הפרויקט ומסירת דיווחים, קבלת בטוחות ושחרור נקיטת הליכים למימוש השעבודים ויחסי הנשייה בין הגופים

מגזר מוסדיים

מגזר המוסדיים בתחום הפיקדונות משרת מגוון רחב של לקוחות כחלק מפעילות גיוס ושימור המקורות. לקוחות אלה כוללים חברות ביטוח, חברי בורסה, מוסדות פיננסיים וקרנות נאמנות. רב הלקוחות המוסדיים של הבנק הינם בעלי זיקה חזקה לשוק ההון ומנוהלים באופן ישיר ע"י הדסק המוסדי במחלקת ניהול פיננסי.

עיקר הפעילות של גופים אלה עם הבנק היא השקעה בפיקדונות. הפיקדונות מנוהלים בכל התקופות, בש"ח ובמט"ח. בדרך כלל מדובר בסכומי הפקדה גבוהים העולים על 5 מיליוני ש"ח. הפעילות היא בעיקר בפיקדונות קצרים משנה אך קיימים מקרים בהם ההפקדה היא לפיקדונות לתקופה ארוכה מכך.

עיקר התחרות בתחום מגזר המוסדיים היא מול הבנקים השונים בישראל. רב המשקיעים המוסדיים עובדים מול חדרי המסחר במט"ח בארץ ומקבלים מחירים תחרותיים בפיקדונות בש"ח ובמט"ח. בנוסף האלטרנטיבה העיקרית מול הבנקים ותחום הפיקדונות היא ההשקעה בשוק ההון, המאפשרת לרובם לקבל ציטוטים גבוהים על עודפי הנזילות שלהם.

מגזר ניהול פיננסי

הפעילויות במגזר זה כוללות את הניהול הכספי של הבנק, ואינן כוללות פעילות מול לקוחות הבנק.

תחומי הפעילות העיקריים במגזר זה הם - ניהול ההון הפיננסי הפני של הבנק, ניהול נכסים והתייבשות, פעילות מכירת אשראי, ניהול תיק הנוסטרו של הבנק, ניהול החשיפות לסיכונים שוק לרבות חשיפות בסיס, ריבית ונזילות, פעילות בנקים בארץ ובחו"ל, חדרי מסחר.

תיאור תמציתי של מאפייני המגזר

פעילות המגזר מרוכזת בחטיבת אסטרטגיה וניהול פיננסי. החשיפות הפיננסיות העיקריות בבנק מנוהלות ונוצרות בתיק הבנקאי, כחלק בלתי נפרד מהפעילות העסקית של הבנק. ככלל, הבנק שואף למזער את החשיפות הפיננסיות שלו, למעט מקרים בהם להערכתנו יש יתרון ברור לקיום חשיפה לאחד או יותר מגורמי השוק. הבנק מנהל באופן שוטף את הפוזיציות במגזרי ההצמדה השונים באמצעות מגוון הכלים הפיננסיים העומדים לרשותו על פי מדיניות ניהול הסיכונים שקבע דירקטוריון הבנק, וזאת תוך התחשבות בהתפתחויות הכלכליות ובסביבה העסקית בה פועל הבנק. הבנק מקיים מערך של מדידה והערכה של התפתחות החשיפות באופן מתמיד, והחשיפות השונות מדווחות לדירקטוריון הבנק כחלק ממהלך העסקים הרגיל.

בנוסף, הבנק נוקט פעולות יזומות להשקעה וגידור בתיקי הנוסטרו, המשמשים לסוגי פעילות כמפורט להלן:

פעילות המשמשת כהגנה לפיקדונות המופקדים בבנק לתקופות קצרות, בינוניות וארוכות וכן השקעות כנגד ההון העצמי של הבנק.

פעילות השקעה באגרות חוב ממשלתיות לצורך השגת תשואה עודפת על יתרות הנזילות של הבנק.

פעילות למסחר המאופיינת בהשקעות קצרות טווח בעיקר בניירות ערך ממשלתיים בשוק הראשוני ובשוק המשני.

פעילות השקעה בניירות ערך שאינם ממשלתיים הינה מועטה ונקודתית בהתאם למדיניות האשראי של הבנק.

כחלק מניהול הנזילות ובהתחשב במגבלות שקבע הדירקטוריון מופקדים עודפי הנזילות בבנק ישראל ובבנקים בארץ ובחו"ל. לצורך זה וכחלק מפעילות הבנק במט"ח לבנק מסגרות אשראי מבנקים בארץ אותם הוא מנצל מעת לעת בהתאם לצרכי השוטפים. מסגרות אלו מנוטרות באופן שוטף כחלק מניהול סיכון צד נגדי בבנק. לפרטים בדבר מודל הנזילות, סיכון צד נגדי ומגבלות ההנהלה והדירקטוריון, ראה פרק הסיכונים ודרכי ניהולם.

תיקי ההשקעה נבחנים באופן שוטף בהתחשב בתחזיות מאקרו כלכליות בנושאי שער חליפין, שער ריבית לטווח קצר וארוך, אינפלציה, צמיחה ועקומי תשואות, ובהתאם

לתיאבון הסיכון של הבנק בזמן נתון.

מאז סוף שנת 2014 הקטין הבנק באופן משמעותי את חשיפותיו לסיכונים השונים, וזאת מתוך הערכה כי הסיכון בשווקים אינו מתומחר כראוי. בהתאם לזאת, לעלייה בתנודתיות השווקים וירידת ערכם של נכסים פיננסיים בחודשים האחרונים היתה השפעה קטנה על הבנק. התוכנית העסקית של הבנק כוללת המשך שמירה על עמדה שמרנית ועל חשיפות נמוכות לגורמי השוק השונים, מתוך הערכה כי התנודתיות בשוקי ההון תימשך בחודשים הקרובים, ולנוכח האי ודאות הכלכלית.

דירוג האשראי של הבנק

ביום 14 במרץ 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot על קביעת דירוג מנפיק זמן קצר של הבנק 'iA-1' ודירוג הנפקה 'iA-1' לניירות ערך מסחריים חדשים בהיקף של עד 300 מיליוני ש"ח ערך נקוב.

ביום 7 במאי 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot כי במסגרת הערכה מחודשת של ענף הבנקאות ולנוכח שיפור הדרגתי בביצועים של בנק ירושלים בשנים האחרונות וביכולת יצירת הרווחים וההון, תוך יישום האסטרטגיה העסקית שלו, בין השאר בזכות סביבה תפעולית חיובית. העלתה חברת הדירוג את דירוג המנפיק של הבנק מ 'iA+' ל 'iAA-' ואת דירוג החוב הנחות מ 'iA-' ל 'iA' ואת דירוג כתיב התחייבות נדחים עם מנגנון ספיגת הפסדים (COCO) מ 'iBBB+' ל 'iA-'. תחתית הדירוג היציבה משקפת את הערכת חברת הדירוג שהבנק יישאר ממוקד בצמיחה של עסקי הליבה שלו ב-12-18 החודשים הקרובים, תוך שמירה על הפרופיל הפיננסי הקיים ויכולת יצירת הרווחים הקיימת.

ביום 14 ביולי 2019 הודיעה חברת הדירוג Standard&Poor's Maalot על אשרור דירוג המנפיק של הבנק ל- 'iAA-' בשל סביבה כלכלית תומכת בביצועים וביכולת יצירת הון. ביום 24 ביוני 2019 הודיעה חברת הדירוג מידרוג כי היא קובעת לראשונה הערכת איתנות פיננסית פנימית של הבנק של 'a2.il', כיוון התפתחות של הערכת האיתנות הפיננסית הפנימית יציב.

דירוג הפיקדונות לזמן ארוך והחוב הבכיר של הבנק נקבע על 'Aa3.il' באופק יציב והוא מגלם הנחת תמיכה חיצונית גבוהה מצד המדינה, של 2 רמות דירוג (נוטשים) ביחס להערכת האיתנות הפיננסית הפנימית.

דירוגי החובות הנחותים וההיברידיים נקבעו כדלקמן: שטרי הון נדחים (הון משני תחתון) 'A1.il' וכתיב התחייבות נדחים עם מנגנון חוזי לספיגת הפסדים (COCO) על ידי מחיקה או מחיקה חלקית (מסווגים כהון רובד 2) נקבע על 'A3.il(hyb)' אופק דירוג יציב.

כמו כן, מידרוג קובעת דירוג 'p-1.il' לפיקדונות לזמן קצר.

ביום 11 בדצמבר, 2019 וביום 17 בדצמבר, 2019, אישרו חברות הדירוג את דירוג המנפיק של הבנק ושל חברת הבת של הבנק "ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ בבוא חברת הבנק להנפיק לציבור סדרת אג"ח ט"ו והרחבה באמצעות הנפקה פרטית סדרת אג"ח י"ג. לפרטים נוספים ראה דיווחי הבנק מימים 11 בדצמבר ו-17 בדצמבר, 2019 (מס' אסמכתא 2019-01-108408, 2019-01-108417, 2019-01-110436 ו-2019-01-110508).

להלן טבלה המרכזת את הדירוגים:

מידרוג	Standard&Poor's Maalot	
Stable Aa3il	iAA- /Stable	דירוג הבנק למועד הדוח (פיקדונות לזמן ארוך ואג"ח)
Stable A1il	IIA /Stable	כתיב ההתחייבות הנדחים שהונפקו ע"י הבנק
Stable A3il (hyb)	IIA- / Stable	כתיב התחייבות הנדחים המותנים (CoCo) שהונפקו ע"י הבנק
Plil	+A1	ניירות ערך מסחריים (סדרה 1) דירוג זמן קצר

נספחים לדוחות השנתיים 2019

נספחים לדוחות השנתיים - תוכן עניינים	
248	נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית
252	נספח 2 - דוח רווח והפסד לרבעון - מידע רב רבעוני ומאזן לסוף רבעון - מידע רב רבעוני
254	נספח 3 - דוחות רווח והפסד - מידע רב רבעוני
255	נספח 4 - מאזן לחמש השנים האחרונות

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות

והוצאות ריבית

חלק א' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום			
31 בדצמבר 2017			31 בדצמבר 2018			31 בדצמבר 2019			
שיעורי			שיעורי			שיעורי			
הכנסה	הכנסות	יתרה	הכנסה	הכנסות	יתרה	הכנסה	הכנסות	יתרה	
אחוז	ריבית	ממוצעת ⁽²⁾	אחוז	ריבית	ממוצעת ⁽²⁾	אחוז	ריבית	ממוצעת ⁽²⁾	
נכסים נושאי ריבית									
4.88	469.0	9,617.5	5.35	521.8	9,749.8	5.09	540.9	10,619.0	אשראי לציבור ⁽³⁾⁽⁶⁾
-	-	177.7	0.06	0.1	177.2	0.08	0.1	132.2	פקדונות בבנקים
0.10	1.3	1,340.5	0.11	1.4	1,248.7	0.25	4.1	1,664.4	פקדונות בבנקים מרכזיים
אג"ח מוחזקות לפדיון וזמינות									
0.41	2.7	657.0	0.48	4.3	892.2	0.73	3.4	467.8	למכירה ⁽⁴⁾
0.10	0.5	494.9	0.06	0.2	344.8	-	-	47.0	אגרות חוב למסחר ⁽⁴⁾
-	-	3.4	-	-	2.3	2.94	0.1	3.4	נכסים אחרים
3.85	473.5	12,291.0	4.25	527.8	12,415.0	4.24	548.6	12,933.8	סך כל הנכסים נושאי ריבית
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם									
-	-	31.50	-	-	28.4	-	-	23.3	נושאים ריבית
נכסים אחרים שאינם נושאים									
-	-	1,128.0	-	-	908.1	-	-	654.3	ריבית ⁽⁵⁾
3.52	473.5	13,450.5	3.95	527.8	13,351.5	4.03	548.6	13,611.4	סך כל הנכסים

הערות בסוף הנספח.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ב' - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום								
31 בדצמבר 2017			31 בדצמבר 2018			31 בדצמבר 2019		
שיעורי			שיעורי			שיעורי		
יתרה			יתרה			יתרה		
ממוצעת ⁽²⁾			ממוצעת ⁽²⁾			ממוצעת ⁽²⁾		
הכנסה אחוז	הוצאות ריבית	הכנסה אחוז	הוצאות ריבית	הכנסה אחוז	הוצאות ריבית	הכנסה אחוז	הוצאות ריבית	הכנסה אחוז
התחייבויות נשאות ריבית								
0.82	74.4	9,079.7	0.07	0.8	1,131.0	0.11	11	1,024.0
0.05	0.7	1,489.5	1.30	101.0	7,755.8	1.04	85.9	8,292.5
0.97	73.7	7,590.2	1.15	101.8	8,886.8	0.93	87.0	9,316.5
4.57	1.9	41.6	5.60	2.1	37.5	1.90	1.7	89.5
0.08	0.3	369.1	0.13	0.3	224.2	-	-	(0.7)
			-	-	104.0	-	-	-
2.27	33.5	1,478.4	2.37	39.9	1,684.7	2.37	40.1	1,691.5
סך הכל התחייבויות								
1.00	110.1	10,968.8	1.32	144.1	10,937.2	1.16	128.8	11,096.8
הנשאות ריבית								
-	-	1,498.2	-	-	1,441.4	-	-	1,475.8
-	-	164.4	-	-	100.1	-	-	114.9
0.87	110.1	12,631.4	1.15	144.1	12,478.7	1.02	128.8	12,687.5
		819.1	-	-	872.8	-	-	923.9
סך כל ההתחייבויות								
-		13,450.5	-	-	13,351.5	-	-	13,611.4
2.85	-	-	2.93	-	-	3.08	-	-
תשואה נטו⁽³⁾ על נכסים								
2.96	363.4	12,291.0	3.09	383.7	12,415.0	3.25	419.8	12,933.8

הערות בסוף הנספח.

נספח 1- שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ג - יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום			לשנה שהסתיימה ביום		
31 בדצמבר 2017			31 בדצמבר 2018			31 בדצמבר 2019		
שיעורי	הכנסה	יתרה	שיעורי	הכנסה	יתרה	שיעורי	הכנסה	יתרה
/	(הוצאות	ממוצעת	/	(הוצאות	ממוצעת	/	(הוצאות	ממוצעת
הוצאה	ריבית	%)	הוצאה	ריבית	%)	הוצאה	ריבית	%)
אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז	אחוז
מטבע ישראלי לא צמוד								
3.77	289.7	7,693.6	3.84	316.9	8,243.1	4.11	372.1	9,053.3
(0.70)	(49.7)	7,145.1	(0.80)	(57.7)	7,226.7	(1.02)	(80.1)	7,860.9
3.07			3.04			3.09		
מטבע ישראלי צמוד למדד								
4.47	146.8	3,281.2	5.72	171.5	2,997.1	5.11	145.6	2,847.8
(1.81)	(52.7)	2,912.7	(2.68)	(75.8)	2,828.3	(1.62)	(39.9)	2,467.9
2.66			3.04	-	-	3.49	-	-
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)								
2.81	37.0	1,316.2	3.35	39.4	1,174.8	2.99	30.9	1,032.7
(0.85)	(7.7)	911.0	(1.20)	(10.6)	882.2	(1.15)	(8.8)	768.0
1.96			2.15	-	-	1.84	-	-
סך פעילות בישראל								
								12,933.
3.85	473.5	12,291.0	4.25	527.8	12,415.0	4.24	548.6	8
(1.00)	(110.1)	10,968.8	(1.32)	(144.1)	10,937.2	(1.16)	(128.8)	11,096.8
2.85			2.93			3.08		

הערות בסוף הנספח.

נספח 1 - שיעורי הכנסות והוצאות ריבית - של הבנק והחברות המאוחדות שלו(1) וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית (המשך)

חלק ד- ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

סכומים מדווחים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2019		
לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לעומת השנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018		
נידול (קיסון)	בגלל שינוי	נידול (קיסון)	נידול (קיסון)	בגלל שינוי	נידול (קיסון)
כמות	מחיר	כמות	מחיר	מחיר	מחיר
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
נכסים נושאי ריבית					
44.3	(25.2)	19.1	7.1	45.7	52.8
(2.1)	3.8	1.7	0.9	0.6	1.5
42.2	(21.4)	20.8	8.0	46.3	54.3
התחייבויות נושאות ריבית					
4.0	(18.8)	(14.8)	(2.2)	29.6	27.4
1.1	(1.6)	(0.5)	4.7	1.9	6.6
5.1	(20.4)	(15.3)	2.5	31.5	34.0
סך כל הנצאות הריבית					

(1) הנתונים לאחר השפעת מכשירים נגזרים מגדרים.

(2) על בסיס יתרות לתחילת החודשים (במגזר מטבע ישראלי לא צמוד - על בסיס יתרות יומיות).

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מהיתרה הממוצעת של אג"ח למסחר ושל אג"ח זמינות למכירה נוכח/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר וכן רווחים/הפסדים בגין אג"ח זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לשנים 2019, 2018 ו-2017 בסך 2.9, (1.7) ו-2.0 מיליוני ש"ח בהתאמה.

(5) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים אחרים שאינם נושאים ריבית ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(6) עמלות בסך 4.4 מיליוני ש"ח, 2.8 מיליוני ש"ח ו-1.1 מיליוני ש"ח נכללו בהכנסות ריבית בשנים 2019, 2018 ו-2017 בהתאמה.

(7) לרבות מכשירים נגזרים.

(8) תשואה נטו - הכנסות ריבית, נטו לחלק לסך הנכסים נושאי הריבית.

(9) השינוי המיוחס לשינוי בכמות חושב על ידי הכפלת המחיר החדש בשינוי בכמות. השינוי המיוחס לשינוי במחיר חושב על ידי הכפלת הכמות הישנה בשינוי במחיר.

נספח 2 - דוח רווח והפסד לרבעון - מידע רב רבעוני

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2019				2018				
רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	רבעון 4	רבעון 3	רבעון 2	רבעון 1	
138.3	114.9	174.7	120.7	130.4	130.6	156.5	110.3	הכנסות ריבית
21.9	15.5	68.5	22.9	32.2	33.8	58.6	19.5	הוצאות (הכנסות) ריבית
116.4	99.4	106.2	97.8	98.2	96.8	97.9	90.8	הכנסות ריבית, נטו
1.8	11.4	10.9	12.8	3.2	12.1	8.4	11.0	הוצאות בגין הפסדי אשראי
114.6	88.0	95.3	85.0	95.0	84.7	89.5	79.8	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
הכנסות שאינן מריבית								
38.5	4.0	16.4	(0.1)	8.7	28.1	0.6	5.7	הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית
23.0	30.7	25.2	27.4	25.9	23.4	23.3	25.7	עמלות
-	-	-	-	2.8	2.9	9.3	17.4	הכנסות אחרות
61.5	34.7	41.6	27.3	37.4	54.4	33.2	48.8	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
הוצאות תפעוליות ואחרות								
52.6	44.2	41.9	41.0	48.0	45.7	42.4	46.1	משכורות והוצאות נילוות
25.4	25.5	23.0	26.3	26.2	26.2	24.4	25.5	אחזקה וכפת בניינים וציוד
35.3	34.8	29.6	30.4	33.5	27.2	29.5	28.9	הוצאות אחרות
113.3	104.5	94.5	97.7	107.7	99.1	96.3	100.5	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
62.8	18.2	42.4	14.6	24.7	40.0	26.4	28.1	רווח לפני מיסים
23.4	6.0	14.9	4.5	7.7	7.7	7.5	9.1	הפרשה למיסים
39.4 ^(*)	12.2	27.5 ^(*)	10.1	17.0	32.3 ^(*)	18.9	19.0	רווח נקי
רווח למניה (בש"ח)								
0.55	0.18	0.39	0.14	0.24	0.46	0.27	0.27	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)

^(*) השינויים ברווח הנקי בין הרבעונים בשנת 2019 נובע ממכירת תיקי משכנתאות ברבעון השני והרביעי. גם בשנת 2018 השינויים נובעים בעיקר מפעילות מכירת תיקים, מכירת מניות הבורסה ומכירת פעילות הברוקראז'.

נספח 2 - מאזן לסוף רבעון - מידע רב רבעוני

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

2018								2019
רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	רבעון 1	רבעון 2	רבעון 3	רבעון 4	
נכסים								
2,017.1	1,968.1	2,130.4	2,116.8	2,188.0	2,253.2	2,304.4	3,054.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,012.7	1,671.9	1,308.7	956.2	951.7	394.3	320.1	345.9	ניירות ערך
9,542.7	9,829.1	9,895.5	9,908.0	10,406.4	10,546.3	10,779.4	10,619.8	אשראי לציבור, נטו
164.9	159.5	154.1	164.9	165.3	156.5	148.1	159.5	בניינים וציוד
0.3	0.2	0.1	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
2.9	3.1	3.1	8.5	2.4	2.4	2.2	3.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
175.6	164.5	165.4	138.1	156.2	134.0	138.8	115.1	נכסים אחרים
12,916.2	13,796.4	13,657.3	13,292.5	13,870.0	13,486.7	13,693.0	14,298.3	סך כל הנכסים
התחייבויות והון								
10,103.9	10,286.6	10,422.6	10,513.3	10,923.8	10,623.4	10,870.3	10,887.6	פקדונות הציבור
33.9	34.7	35.1	30.9	109.3	45.8	102.1	112.0	פיקדונות מבנקים
49.9	512.6	325.0	50.0	2.0	0.9	1.7	0.4	פיקדונות מהממשלה
-	208.4	208.4	-	-	-	-	-	ניירות ערך שהושאלו
1,713.2	1,726.5	1,620.7	1,618.7	1,758.0	1,725.0	1,611.4	2,133.1	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
6.8	7.4	5.8	14.8	7.2	4.8	2.5	2.0	התחייבות בגין מכשירים נגזרים
161.7	160.2	153.7	169.6	168.3	160.2	178.2	201.9	התחייבויות אחרות
12,069.4	12,936.4	12,771.3	12,397.3	12,968.6	12,560.1	12,766.2	13,337.0	סך כל ההתחייבויות
846.8	860.0	886.0	895.2	901.4	926.6	926.8	961.3	הון עצמי
12,916.2	13,796.4	13,657.3	13,292.5	13,870.0	13,486.7	13,693.0	14,298.3	סך כל ההתחייבויות והון

הגידול בסעיף איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים ברבעון רביעי לשנת 2019 נובע מהנפקות של אגרות חוב כמפורט בביאור 35.

נספח 3 – דוחות רווח והפסד - מידע רב שנתי

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר					
2015	2016	2017	2018	2019	
406.3	438.3	473.5	527.8	548.6	הכנסות ריבית
72.2	95.3	110.1	144.1	128.8	הוצאות ריבית
334.1	343.0	363.4	383.7	419.8	הכנסות ריבית, נטו
40.4	30.4	36.9	34.7	36.9	הוצאות בגין הפסדי אשראי
293.7	312.6	326.5	349.0	382.9	הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
					הכנסות שאינן מריבית
0.9	35.4	(0.6)	43.1	58.8	הכנסות מימון שאינן מריבית
124.5	120.9	118.2	98.3	106.3	עמלות
17.3	11.5	11.5	32.4	-	הכנסות אחרות
142.7	167.8	129.1	173.8	165.1	סך כל ההכנסות שאינן מריבית
					הוצאות תפעוליות ואחרות
166.3	172.6	175.2	182.2	179.7	משכורות והוצאות נילוות
81.8	89.9	99.2	102.3	100.2	אחזקה וכפת בניינים וציוד
117.7	124.0	129.0	119.1	130.1	הוצאות אחרות
365.8	386.5	403.4	403.6	410.0	סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
70.6	93.9	52.2	119.2	138.0	רווח לפני מיסים
22.0	38.3	15.2	32.0	48.8	הפרשה למיסים
48.6	55.6	37.0	87.2	89.2	רווח נקי
0.69	0.79	0.52	1.24	1.26	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה (ש"ח)
2.1	(17.5)	(0.9)	0.6	(3.0)	רווח כולל (הפסד) אחר (לאחר השפעת המס)
50.7	38.1	36.1	87.8	86.2	סך הרווח הכולל

נספח 4 – מאזן לחמש השנים האחרונות

סכומים מדווחים במיליוני ש"ח

31 בדצמבר					
2015	2016	2017	2018	2019	
נכסים					
2,071.9	2,522.0	2,659.0	2,116.8	3,054.8	מזומנים ופיקדונות בבנקים
1,779.5	1,434.5	858.3	956.2	345.9	ניירות ערך
10,000.9	9,892.6	9,772.4	10,008.9	10,731.3	אשראי לציבור
(111.6)	(102.5)	(101.7)	(100.9)	(111.5)	הפרשה להפסדי אשראי
9,889.3	9,790.1	9,670.7	9,908.0	10,619.8	אשראי לציבור, נטו
156.9	157.8	150.6	164.9	159.5	בניינים וציוד
1.2	0.8	0.4	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
195.1	151.1	64.0	8.5	3.2	נכסים בגין מכשירים נגזרים
125.6	145.7	150.6	141.3	115.1	נכסים אחרים
14,219.5	14,202.0	13,553.6	13,295.7	14,298.3	סך כל הנכסים
התחייבויות והון					
11,019.0	10,868.3	10,560.1	10,513.3	10,887.6	פקדונות הציבור
39.4	36.5	33.6	30.9	112.0	פיקדונות מבנקים
(⁽¹⁾)388.1	(⁽¹⁾)591.5	34.9	50.0	0.4	פיקדונות מהממשלה
1,634.8	1,582.1	1,872.2	1,618.7	2,133.1	איגרות חוב וכתבי התחייבות
195.2	146.7	66.2	14.8	2.0	התחייבות בגין מכשירים נגזרים
159.0	168.6	149.3	172.8	201.9	התחייבויות אחרות
13,435.5	13,393.7	12,716.3	12,400.5	13,337.0	סך כל ההתחייבויות
784.0	808.3	837.3	895.2	961.3	הון עצמי
14,219.5	14,202.0	13,553.6	13,295.7	14,298.3	סך כל ההתחייבויות וההון

⁽¹⁾ סווג מחדש לימים 31 בדצמבר, 2017 ו-31 בדצמבר 2016 מסעיף ניירות ערך שהושאלו לסעיף פיקדונות הממשלה סך של 34.4 מיליוני ש"ח ו-203.1 מיליוני ש"ח בהתאמה.

דוח תקופתי- תוכן עניינים	
257	פרטים לפי תקנות ניירות ערך-התש"ל-1970
264	נספח א- מניות וניירות ערך אחרים שמחזיקים בעלי ענין ונושאי משרה בכירה
265	נספח ב- מרשם בעלי המניות של הבנק
266	נספח ג- שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם
272	נספח ד- נושאי משרה בכירה של הבנק ליום 31.12.2019
277	מילון מונחים
279	אינדקס
280	רשימת סניכים

פרטים על התאגיד:

שם החברה: בנק ירושלים בע"מ.

מס' חברה ברשם החברות: 520025636.

כתובת: רחוב הרברט סמואל 2, ירושלים 91022.

טלפון: 076-8096010; פקסימיליה: 076-8096019. דואר אלקטרוני: yuvalm@bankjerusalem.co.il

דוח תקופתי לשנת 2019

בהתאם לתקנות ניירות ערך (דו"חות תקופתיים ומידיים), התש"ל-1970 מוגש בזאת הדוח התקופתי של הבנק לשנת 2019.

תאריך הדוחות הכספיים - 31 בדצמבר 2019, ג' בטבת.

תאריך הדוח - 22 במרס 2020, כ' באדר.

תקנה 9 – דוחות כספיים

לדוח תקופתי זה מצורפים כחלק בלתי נפרד הימנו הדוחות הכספיים של הבנק וחוות דעת רואי החשבון של הבנק מיום 22.3.2020.

תקנה מספר 10 ג – שימוש בתמורה מהנפקת ני"ע

לא הונפקו ניירות ערך על פי תשקיף במהלך תקופת הדוח.

תקנה 11,12,13 – השקעות בחברות בנות ובחברות קשורות ליום 31 בדצמבר 2019, שינויים בהשקעות בחברות מוחזקות בתקופת הדוח, הכנסות של

חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן

שם חברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ ⁽¹⁾	החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שווקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ ⁽²⁾	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ ⁽³⁾	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
מספר המניות	970,000	10,000	5,726,000	100	1,070,000	2,350,000	100
סוג מניה וע.ג.	מ"ר, 0.001 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 0.001 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח	מ"ר, 1 ש"ח
סך ע"נ בש"ח	970	10,000	5,726,000	100	1,070	2,350,000	100
ערכם במאזן (אלפי ש"ח)	185,568	183,694	35,373	496	1,523	6,546	25,746
השקעה בכתבי התחייבות	-	-	-	-	-	-	-
שינויים בהשקעה בכתבי התחייבות בשנת הדיווח (אלפי ש"ח)	-	-	-	-	-	-	-
יתרת הלואות (באלפי ש"ח)	-	-	-	-	-	-	-
שינויים בהלואות בשנת בדיווח	-	-	-	-	-	-	-

המניות בחברות הבנות אינן נסחרות בבורסה. הבנק מחזיק בחברות הבנות ב- 100% מההון, מזכויות ההצבעה ומהסמכות למנות דירקטורים, למעט 27 מניות בנות 0.001 ש"ח ע.ג. של תומר ירושלים בע"מ המוחזקות ע"י זלמן שובל (דירקטור בבנק וקרוב של בעל השליטה). במהלך 2019 לא היו שינויים בהשקעה במניות.

הערות:

- (1) החברה מכרה את פעילות ניהול התיקים שלה, והפסיקה את פעילותה בניהול תיקים.
- (2) החברה הפסיקה את עיסוקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות.
- (3) החברה הפסיקה את עיסוקה בחיתום ובייעוץ להנפקות.

תקנה 13- הכנסות של חברות בנות וקשורות והכנסות הבנק מהן בשנת 2019:

שם חברה	תומר ירושלים בע"מ	עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ	ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ ⁽¹⁾	החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ	ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ ⁽²⁾	ירושלים חיתום והנפקות בע"מ ⁽³⁾	ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ
רווח (הפסד) מפעולות רגילות לפני מיסים על הכנסה	20,075	6,084	50	(14)	(10)	(10)	125
הפרשה (הטבה) למיסים	6,886	1,322	17	-	12	(1)	43
רווח מפעולות רגילות לאחר מיסים	13,189	4,761	33	(14)	(22)	(9)	83
רווח מפעולות בלתי רגילות	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) נקי	13,189	4,761	33	(14)	(22)	(9)	83
נתונים נוספים:							
דמי ניהול שקיבל הבנק עבור שנת 2019	-	93	3	16	-	8	75
רביית שקיבל/זכאי לקבל הבנק עבור שנת 2019	-	-	-	-	-	-	-

(1) החברה מכרה את פעילות ניהול התיקים שלה, והפסיקה את פעילותה בניהול תיקים.

(2) החברה הפסיקה את עיסוקה בניהול קרנות להשקעות משותפות בנאמנות.

(3) החברה הפסיקה את עיסוקה בחיתום ובייעוץ להנפקות.

תקנה מספר 14 - רשימת הלוואות

הרכב יתרת הלוואות - ראה באור 30 לדוחות כספיים.

רשימת הלוואות באחריות הבנק - ראה באור 30 לדוחות כספיים.

תקנה מספר 20 - מסחר בבורסה - ני"ע שנרשמו למסחר מועדי וסיבות הפסקת מסחר

בתקופת הדוח לא נרשמו ני"ע של הבנק למסחר; בתקופת הדוח, חלה הפסקת מסחר בבורסה בניירות הערך של הבנק, במועד פרסום הדוחות הכספיים בימים 7.3.2019, 26.11.2019, 13.8.2019, 28.05.2019.

תקנה מספר 21 – תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה

- א. לפרטים בדבר תגמולים לבעלי עניין ולנושאי משרה בכירה לשנת 2019, ראה חלק א' לדוח ממשל תאגידי וכן פרק תגמול בדוח על הסיכונים המפורט באתר האינטרנט של הבנק.
- ב. תשלומים ששולמו לכל חברי הדירקטוריון של הבנק (למעט יו"ר דירקטוריון הבנק) ואשר אינם חורגים מהמקובל הסתכמו בשנת 2019 בסך של 1.5 מיליוני ש"ח. לשכר יו"ר הדירקטוריון ראה חלק א' לדוח הדירקטוריון.

תקנה מספר 21 א – השליטה בתאגיד

גב' כנה שובל הינה בעלת השליטה בבנק ומחזיקה ב-74.94% מהון המניות המונפק והנפרע של יצוא חברה להשקעות בע"מ שהינה חברה ציבורית שמניותיה נסחרות בבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן: "יצוא"). יצוא מחזיקה ב-86.23% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק. בנוסף, מחזיקה גב' שובל ב-0.34% מהון המניות המונפק והנפרע של הבנק באמצעות החברות: כ. שובל אחזקות בע"מ; אי.סי.סי. הון לישראל בע"מ; חברה לנאמנות פיננסית בע"מ ונאמנות חוץ בע"מ שהינן חברות פרטיות שבבעלותה ושליטתה של הגב' כנה שובל.

על פי חוות דעת משפטית שהומצאה לבנק, מר זלמן שובל (בעלה של הגב' כנה שובל ודירקטור בבנק) נחשב כבעל שליטה לפי הוראות חוק ניירות ערך, התשכ"ח – 1968 ולפי הוראות חוק הבנקאות רישוי, התשמ"א – 1981.

תקנה מספר 22 – עסקאות עם בעל שליטה

לפירוט אודות תשלומים ועסקאות עם "בעלי עניין וצדדים קשורים" לשנת 2019 ראה ביאור 34 לדוחות הכספיים.

לפירוט אודות עסקאות עם בעלי שליטה ראה חלק א' לדוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספחים לדוח השנתי.

תקנה מספר 24 – החזקות בעלי עניין ונושאי משרה בכירה

ראה נספח א' המצ"ב.

תקנה 24 א – הון רשום, הון מונפק וניירות ערך המירים

הון רשום: ההון הרשום של הבנק הנו 100,250,000 ש"ח ע.ג.

הון מונפק: ההון המונפק של הבנק הנו 70,517,741 ש"ח ע.ג.

מניות: כל מניות הבנק הן מניות רגילות, רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ע.ג. כל אחת.

תקנה 24 ב – מרשם בעלי המניות

ראה להלן נספח ב' המצ"ב.

תקנה מספר 25 א – מען רשום

כתובת המען הרשום, כתובת הדואר האלקטרוני, טלפון ופקסימיליה, כמפורט לעיל בעמוד הראשון לדוח תקופתי זה.

תקנה מספר 26 – רשימת הדירקטורים לתאריך הדוח

ראה להלן נספח ג' המצ"ב.

תקנה מספר 26 א - רשימת נושאי משרה בכירה לתאריך הדוח

ראה להלן נספח ד' המצ"ב.

תקנה מס' 26 ב - מו"חים עצמאיים

אין לבנק מורשי חתימה עצמאיים.

תקנה מספר 27 - רואה החשבון המבקר של הבנק

משרד רו"ח קוסט פור גבאי את קסירר.

מענו: רח' עמינדב 3, ת"א.

תקנה מספר 28 - שינויים בתזכיר ובתקנות

בתקופת הדוח לא נעשו שינויים בתזכיר ובתקנות הבנק.

תקנה מספר 29 - המלצות הדירקטוריון והחלטות אסיפה כללית

(א) המלצות הדירקטוריון בפני האסיפה הכללית והחלטות שאינן טעונות אישור האסיפה הכללית בדבר העשאים המפורטים בתקנות:

(1) ביום 16 בדצמבר, 2018 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 9.7 מיליוני ש"ח (ברוטו) בגין הרווח הנקי של הרבעון השלישי לשנת 2018 על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 בספטמבר, 2018. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 6 בינואר, 2019 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 24 בדצמבר, 2018.

האסיפה הכללית אישרה ביום 10 באוקטובר, 2019 את חלוקת דיבידנד הביניים הנ"ל כדיבידנד סופי. ביום 17 במרץ, 2019 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 5.1 מיליוני ש"ח (ברוטו) בגין הרווח הנקי של הרבעון רביעי לשנת 2018 על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 31 בדצמבר, 2018. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 8 באפריל, 2019 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 26 במרץ, 2019.

האסיפה הכללית אישרה ביום 10 באוקטובר, 2019 את חלוקת דיבידנד הביניים הנ"ל כדיבידנד סופי. ביום 18 ביוני, 2019 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 3 מיליוני ש"ח (ברוטו) בגין הרווח הנקי של הרבעון הראשון לשנת 2019 על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 26 ביוני, 2019. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 9 ביולי, 2019 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 26 ביוני, 2019.

האסיפה הכללית אישרה ביום 10 באוקטובר, 2019 את חלוקת דיבידנד הביניים הנ"ל כדיבידנד סופי. ביום 15 באוגוסט, 2019 החליט דירקטוריון הבנק לאשר חלוקת דיבידנד ביניים במזומן בסך של 8.3 מיליוני ש"ח (ברוטו) בגין הרווח הנקי של הרבעון השני לשנת 2019 על בסיס יתרת עודפי הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק ליום 30 ביוני, 2019. הדיבידנד הנ"ל שולם ביום 8 בספטמבר, 2019 לבעלי המניות שהחזיקו במניות הבנק ביום 25 באוגוסט, 2019.

האסיפה הכללית אישרה ביום 10 באוקטובר, 2019 את חלוקת דיבידנד הביניים הנ"ל כדיבידנד סופי.

(ב) החלטות האסיפה הכללית שנתקבלו שלא בהתאם להמלצות המנהלים בעניינים המפורטים בתקנת משנה (א)

- אין -

(ג) החלטות אסיפה כללית מיוחדת:

(1) ביום 18 בפברואר 2019 התקבלו באסיפה כללית מיוחדת החלטות כדלקמן:

- למנות את מר יעקב טננבאום לדירקטור חיצוני לפי חוק החברות וכדירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לכהונה של שלוש (3) שנים שהחלה ביום 19 בפברואר 2019.
- למנות את מר אביב שנצר כדירקטור בבנק החל ממועד אישור מינויו על ידי אסיפה כללית זו (18 בפברואר 2019) ועד לאסיפה הכללית השנתית הקרובה.

- (2) ביום 6 במרץ, 2019 התקבלה באסיפה כללית מיוחדת החלטה למנות את מר עוזי לוי לדירקטור בלתי תלוי לפי חוק החברות ודירקטור חיצוני לפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לתקופת כהונה של שלוש (3) שנים שהחלה ביום 6 במרץ, 2019.
- (3) ביום 8 באפריל 2019 התקבלה באסיפה כללית מיוחדת החלטה למנות את ד"ר רות ארד לדירקטורית חיצונית לפי חוק החברות ולפי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין לתקופת כהונה של שלוש (3) שנים שהחלה ביום 10 באפריל, 2019.
- (4) ביום 18 באפריל 2019 התקבלה באסיפה כללית מיוחדת החלטות בעניין מענקים לנושאי משרה. לפרטים בדבר המענקים ראה דוח מידי של הבנק מיום 18 באפריל, 2019 (אסמכתא מס': 2019-01-038728).
- (5) ביום 3 באוקטובר 2019 התקבלה באסיפה כללית מיוחדת החלטה לאשר מחדש הענקת כתבי התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם לתקופה של שלוש שנים נוספות, שהחלה ביום 9 לאוקטובר 2019.
- (6) ביום 10 באוקטובר 2019 התקבלה באסיפה כללית מיוחדת החלטה למנות את מר יואב נרדי לתקופת כהונה של שלוש (3) שנים שהחלה ביום 10 באוקטובר, 2019.
- (7) ביום 11 בדצמבר 2019 התקבלה באסיפה כללית מיוחדת החלטה לאשר את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק לשנים 2020-2022.

תקנה מספר 29 א – פירוט החלטות החברה

להלן, החלטות הבנק בנושאים המפורטים בתקנה זו, כדלקמן:

- (1) התחייבות לשיפוי:
- ביום 29 בינואר, 2012 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק אישור מתן כתב התחייבות לשיפוי לנושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המידי לזימון אסיפה כללית מיום 22 בדצמבר, 2011 כפי שתוקן בדוח מידי מיום 19 בינואר, 2012 (להלן: "הדוח המידי"), וזאת: (א) לנושאי משרה בבנק המכהנים ו/או שיכיהנו בבנק מעת לעת ולנושא משרה בחברה אחרת, כהגדרתם בדוח המידי המכהנים ו/או שיכיהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושא משרה בחברה אחרת, למעט לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם. (ב) לנושאי משרה שבעלי השליטה עשויים להיחשב בעלי עניין אישי במתן כתב התחייבות לשיפוי להם, המכהנים ו/או שיכיהנו בבנק מעת לעת, וכן לנושאי משרה כאמור שמכהנים או יכהנו מעת לעת לבקשת הבנק כנושאי משרה בחברה אחרת. לפרטים בדבר השיפוי ראה דוח מידי של הבנק מיום 19 בינואר, 2012 (אסמכתא מס': 2012-01-020319).
 - ביום 9 באוקטובר, 2013 אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק עדכונים לכתב התחייבות לשיפוי נושאי משרה בנוסח שצורף כנספח ג' לדוח המידי על זימון אסיפה כללית מיום 3 בספטמבר, 2013 וזאת: לנושאי המשרה דלעיל. לפרטים בדבר עדכון כתב התחייבות לשיפוי ראה דוח מידי של הבנק מיום 3 בספטמבר, 2013 (אסמכתא מס': 2013-01-136176).
 - ביום 30 לאוקטובר, 2016, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2016 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל, מר גדעון שובל ומר משה באואר ז"ל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו בחודש אוקטובר 2013 כאמור לעיל לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. (ראה דוח מידי על זימון אסיפה כללית מיום 19 בספטמבר, 2016 (אסמכתא: 2016-01-125356)).
 - ביום 3 לאוקטובר, 2019, אישרה מחדש האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הענקת כתב התחייבות לשיפוי לדירקטורים שהינם בעלי שליטה ו/או קרוביהם ו/או אשר לבעלי השליטה עשוי להיות עניין אישי בהענקת כתבי התחייבות לשיפוי להם, לתקופה של שלוש שנים נוספות, שתחילתה ביום 9 לאוקטובר 2019 (המועד בו יחלפו 3 שנים מהמועד בו אושרו כתבי השיפוי למר זלמן שובל ומר גדעון שובל), באותם תנאים של כתבי התחייבות לשיפוי הנוכחים שאושרו בחודש אוקטובר 2013 כאמור לעיל לכל יתר נושאי המשרה ובכלל זה לדירקטורים האחרים ולדירקטורים האמורים. (ראה דוח מידי על זימון אסיפה כללית מיום 28 באוגוסט, 2019 (אסמכתא: 2019-01-089374)).

(2) ביטוח:

- ביום 10 במאי, 2015, אישרה האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק הרחבת גבולות הכיסוי של ביטוח דירקטורים ונושאי משרה בבנק (ובחברות הבנות (D&O)) כפי שיהיו מעת לעת, כדלקמן: הכיסוי הביטוחי יהיה בגבולות אחריות של 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר ארה"ב לתקופה (ראה דוח זימון מיום 1 באפריל, 2015 (מספר אסמכתא 2015-01-070975) ודוח על תוצאות האסיפה מיום 10 במאי 2015 (מספר אסמכתא 2015-01-016284) ("החלטת המסגרת"). הפוליסה לביטוח הדירקטורים ונושאי המשרה בבנק תהיה ניתנת לחידוש או החלפה מעת לעת (היינו, בין על ידי הארכת תוקף פוליסת הביטוח הקיימת ובין על ידי התקשרות בפוליסה אחרת, לרבות עם מבטח אחר), באישור ועדת התגמול והדירקטוריון, ובלבד שיתקיימו התנאים הבאים: א. גבולות האחריות

בביטוח לא יעלו על הסכום האמור; ב. ועדת התגמול ודירקטוריון הבנק יקבעו כי הפרמיה השנתית הינה בתנאי שוק; ג. החידוש האחרון מכוח החלטה זו ייעשה לתקופת ביטוח שתסתיים לא יאוחר מאשר בחלוף 6 שנים ממועד החלטת האסיפה הכללית.

- ביום 15 באוגוסט, 2019 אישר דירקטוריון הבנק, לאחר שהתקבל אישור וועדת ביקורת (ביושבה כועדת תגמול) בישיבתה מיום 23 ביולי, 2019 ובהמשך ובהתאם להחלטת המסגרת, את הארכת התקשרות הבנק לתקופה של שישה חודשים נוספים עם הדירקטורים ועם נושאי המשרה שלו (לרבות המנכ"ל) (כולל בחברות הבנות), כפי שיהיו מעת לעת, לפי העניין, באשר לביטוחם בפוליסת ביטוח נושאי משרה (O&D), כדלקמן: הפוליסה תירכש אצל קונסורציום של מבטחים בלונדון באמצעות ברוקר ביטוח בינלאומי. גבולות אחריות ותקופה לפוליסה: 30 מיליון דולר ארה"ב לאירוע ו-60 מיליון דולר לתקופה, וזאת לתקופה של 18 חודשים, החל מיום 1 באוקטובר 2018 ועד ליום 31 במרץ 2020 (תקופה מקורית של 12 חודשים והארכה ב-6 חודשים נוספים) הפרמיה השנתית בגין הארכת פוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי משרה (O&D) תעמוד על סך של עד כ- 37,500 דולר ארה"ב סכום ההשתתפות העצמית בפוליסת ביטוח דירקטורים ונושאי המשרה (O&D) לא יעלה על סך של 25,000 דולר ארה"ב לנבנק.
- בהמשך להחלטת הדירקטוריון הנ"ל, אישר הדירקטוריון בישיבתו הנ"ל, כי התקשרות הבנק בפוליסת ביטוח נושאי משרה תחול גם על מנכ"ל הבנק וכן על נושאי משרה שהם קרוביהם של בעלת השליטה המכהנים בבנק במועד החלטה זו, וכי תנאי ההתקשרות עמם זהים לתנאי ההתקשרות של שאר נושאי המשרה בבנק, ההתקשרות הינה בתנאי שוק, ואינה עשויה להשפיע באופן מהותי על רווחיות הבנק, רכוש או התחייבויותיו.

אלכסנדר זלצמן, רו"ח, חשבונאי ראשי

גיל טופז, מנכ"ל

תאריך: 22 במרץ, 2020

נספח א' לדוח התקופתי לשנת 2019

מניות וניירות ערך אחרים שמחזיקים בעלי ענין ונושאי משרה בכירה

למיטב ידיעת הבנק, ובהתאם לדיווחים שהתקבלו אצלו, להלן פירוט ניירות הערך שבעלי ענין ונושאי משרה בכירה מחזיקים בבנק ובחברה מוחזקת שפעילותה מהותית לבנק, בתאריך הסמוך לתאריך דוח תקופתי זה:

שם	מספר זיהוי	סוג נייר ערך	מספר הנייר בבורסה	מספר מניות	שיעור אחזקה %
יצוא חברה להשקעות בע"מ 1	520025156	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	60,804,120	86.2253
כ. שובל, באמצעות כ. שובל אחזקות בע"מ ואי.סי.סי. הון לישראל חברה בע"מ	8187841	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	81,218	0.1151
שובל זלמן	31077605	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	-
חברה לנאמנות פיננסית בע"מ 2	510192875	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	153,480	0.2176
נאמנות חוץ בע"מ 2	510141989	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	-
בייזר חיים	3629599	מניה רג' 1 ש"ח ע.נ.	726018	1	-

1 חברה ציבורית. לתיאור השליטה בחברה זו ראה בתקנה 21א לעיל.

2 חברה בשליטת גב' כנה שובל

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

נספח ב' לדוח התקופתי לשנת 2019

מרשם בעלי המניות של הבנק

להלן, מרשם בעלי מניות רגילות של הבנק (מניות בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א):

שם	מספר זיהוי	מען	סך מניות רגילות (בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א)
1. יצוא חברה להשקעות בע"מ	52-002515-6	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	32,486,430
2. חברה לרישומים של בנק הפועלים בע"מ	51-035660-3	רחוב יהודה הלוי 62, ת"א	38,031,295
3. חב' לנאמנות כיננסית בע"מ	51-019287-5	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
4. נאמנות חוץ בע"מ	51-014198-9	רחוב אחד העם 9, מגדל שלום, ת"א	1
5. זלמן שובל	31077605	רחוב שרת 78, תל-אביב	1
6. חיים בייזר	3629599	רחוב צופר 2, רמת אפעל, 52960	1
7. עובד בן-עוזר ז"ל	049370919	רחוב גלוסקין 1, תל-אביב	1
8. יהודה בר-לב	064837123	רחוב טולקובסקי 3א, תל-אביב	10
9. משה קרמר	059761759	רחוב דמשק אליעזר 5, בני-ברק	1
סה"כ מניות רגילות (בנות 1 ש"ח ע.ג. כ"א)			70,517,741

נספח ג' לדוח התקופתי לשנת 2019

שמות חברי הדירקטוריון ועיסוקיהם

שם:	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	זאב נהרי – יו"ר	זלמן שובל	יהודה אורבך
מס' זיהוי:	10063733	031077605	051264752
תאריך לידה:	16.05.1944	28.04.1930	27.11.1952
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	רחוב אהרון בקר 3, תל-אביב.	רחוב משה שרת 78, תל - אביב.	רחוב מאיר יערי 28, תל-אביב.
נתינות:	ישראלית.	ישראלית.	ישראלית.
תברותו בועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	יו"ר הועדה לניהול סיכונים, יו"ר הועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.	אינו חבר בועדות הדירקטוריון	יו"ר ועדת ביקורת ויו"ר ועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	דירקטור חיצוני בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל עניין:	כן; יו"ר דירקטוריון הבנק.	לא.	לא.
השכלה:	רו"ח מוסמך, אוניברסיטת חיפה.	תואר ראשון (B.A) ביחסים בינלאומיים מאוניברסיטת ברקלי, קליפורניה; תואר שני (M.A) ביחסים בינלאומיים, כלכלה ומדעי המדינה מאוניברסיטת ג'נבה, שווייץ.	רו"ח מוסמך; תואר ראשון (B.A) בחשבונאות וכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	11.10.2015	23.3.1964	13.9.2015 (מונה לכהונה נוספת שהחלה ביום 13.9.2018).
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	כיום - יו"ר דירקטוריון הבנק; שימש כיועץ נספי לחברת חשמל לישראל (עד ליום 31.12.16).	יו"ר דירקטוריון יצוא חברה להשקעות בע"מ; יו"ר משותף של קרן פייר.	יו"ר וחבר בועדות ביקורת ומחשוב בגופים שונים, יועץ בודק וסוקר בגופים שונים. מרצה באוניברסיטאות ובמכללות בתחום מערכות מידע וביקורת טכנולוגיית המידע.

שם:	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
זאב נהרי – יו"ר	זלמן שובל	יהודה אורבך	
דירקטור בתאגידים הבאים:	אינו מכהן כדירקטור בתאגידים אחרים. יו"ר הדירקטוריונים הבאים: יצוא חברה להשקעות בע"מ; יו"ר משותף של קרן פייר; סי. אף. סי חברה למימון מקיף בע"מ, אי.סי.סי. – הון לישראל חברה בע"מ. יו"ר דירקטוריון משותף בשוול גרופמן נדל"ן בע"מ ובשוול גרופמן נדל"ן אחזקות בע"מ 2007; חבר בדירקטוריונים הבאים: טרה פירמה בע"מ, כנה שובל אחזקות בע"מ, המרכז הבינתחומי הרצליה. חבר בחבר הנאמנים של מרכז דיין באוניברסיטת תל-אביב; חבר בחבר הנאמנים של אוניברסיטת אריאל, בית-הספר למדיניות ודיפלומטיה במרכז הבינתחומי הרצליה וחבר באסיפה הכללית של המרכז.	אינו מכהן כדירקטור בתאגידים אחרים.	
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד:	לא.	לא.	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון:	כן.	כן.	כן.

שם	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	ד"ר חת ארד	ליאור בן עמי	יעקב טננבאום (החל לכהן ביום 19.2.2019)
מס' זיהוי:	030332563	022629083	078519733
תאריך לידה:	15.09.1949	31.08.1966	16.07.1948
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	רחוב הרכש 5, תל אביב.	רחוב הרעות 15, תל מונד.	רחוב גוטמכר 11, בני ברק.
נתינות:	ישראלית	ישראלית	ישראלית
תברותו בועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	חברה בועדת ביקורת, ועדה לניהול סיכונים, וועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית.	חבר בועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית.	חבר בועדת ביקורת ובוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטוריות חיצוניות. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	דירקטור חיצוני. בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא.	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (BA) במתמטיקה וכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (Ms) בסטטיסטיקה, אוניברסיטת פרינסטון, ניו ג'רסי; תואר שלישי (Phd) במימון וסטטיסטיקה (התמחות במימון), אוניברסיטת פרינסטון, ניו ג'רסי.	תואר ראשון (B.A) בחוג לכלכלה ובחוג למדעי המדינה, האוניברסיטה העברית; תואר שני (MA) בכלכלת עסקים, אוניברסיטת בר אילן.	לימודי מדעי המחשב במשך שנה (ללא תואר) באוניברסיטת בר אילן.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	10.04.2016	10.04.2016	19.02.2019
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל ובעלים של חברת פנצ'ל בע"מ (ממרץ 2015); חברה בועדת אשראי קרן סולו (2014 עד אפריל, 2016).	מנכ"ל ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ (מרץ 2013 - עד כה)	דירקטור חיצוני ב"רציו חיפוש נפט" (מימון) (החל משנת 2015).
דירקטור בתאגידים הבאים:	אינה מכהנת כדירקטורית בתאגידים אחרים.	ספייק איי טי טכנולוגיות מידע בע"מ, בת גלים ניהול והחזקות בע"מ וגיא ירדן בע"מ.	רציו חיפוש נפט (מימון).
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא.	לא.	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המדערי שקבע הדירקטוריון	כן.	כן.	כן.

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו
שם:	עוזי לוי (החל לכהן ביום 6.3.19)	יאב נרדי
מס' זיהוי:	058231846	000634618
תאריך לידה:	26.07.1963	03.11.1944
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	רחוב נוה רעים 37, פתח תקוה.	רחוב מלאכי 8, רמת גן.
נתינת:	ישראלית.	ישראלית.
תברותו בוועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	חבר בוועדה לניהול סיכונים, ועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגיות.	חבר בוועדת ביקורת בוועדה לניהול סיכונים ובעדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגיות.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטור בלתי תלוי; בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (B.A) בכלכלה ומדע המדינה, אוניברסיטת תל אביב; תואר שני (M.A) בכלכלה עם התמחות במנהל עסקים, אוניברסיטת תל אביב; לימודי מימון ציבורי קרן המטבע הבינלאומית (IMF) בווינגטון די סי.	תואר ראשון (B.A) בכלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים; תואר מוסמך (M.B.A) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית בירושלים.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	6.3.19	10.10.2019
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	סגן נשיא חב' WeWork (החל ממרץ 2019); מנכ"ל, "דירה להשכיר", החברה הממשלתית לדיוור והשכרה (2014 - מרץ 2019);	דירקטור בבנק לאומי לישראל בע"מ (יולי 2010 - יולי 2019); יו"ר וועדת השקעות (בהתנדבות) של הספרייה הלאומית וביד שרה (החל משנת 2010 - היום); חבר ועדת ביקורת (בהתנדבות) של ארגון עולי מרכז אירופה (החל משנת 2019 - היום).
דירקטור בתאגידים הבאים:	לא.	דירקטור בנרדי יעוץ וניהול סיכונים בע"מ.
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא.	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן.	כן.

שם הדירקטור ופרטיו	שם הדירקטור ופרטיו	
שם:	גדעון שובל	אביב שנצר (החל לכהן ביום 18.2.2019)
מס' זיהוי:	058239864	033831405
תאריך לידה:	31.08.1963	1.5.1977
מענו להמצאת כתבי בית-דין:	רחוב הרימון 10, תל-אביב.	רחוב הר ארגמן 954, מכבים.
נתינות:	ישראלית.	ישראלית.
תברותו בועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	חבר בועדה לתכנון הון ואסטרטגיה ובוועדה לניהול סיכונים.	חבר בועדת ביקורת ובוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.	אינו דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא.	לא.
השכלה:	השכלה: תואר ראשון (L.L.B) במשפטים, אוניברסיטת בקינגהם; תואר שני (L.L.M) במשפטים, אוניברסיטת קולומביה; תואר שני (M.B.A) במנהל עסקים, ביה"ס למינהל עסקים IMD.	תואר ראשון (BA) במתמטיקה וכלכלה, אוניברסיטת חיפה; תואר שני (MA) בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; לימודי דוקטורט במינהל עסקים (התמחות ניהול סיכונים אשראי), אוניברסיטת תל-אביב.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	26.10.2000	18.02.2019
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	מנכ"ל ודירקטור ביצוא חברה להשקעות בע"מ.	מנכ"ל, בעלים ודירקטור בשנצר ניהול סיכונים בע"מ (החל משנת 2011); ייעוץ עסקי אסטרטגי לחברות; ממונה ציות ואכיפה בקרן השתלמות רום (2013-2018); מנהל סיכונים בש. שלמה ביטוח (2018-2019); מנהל סיכונים שאינם
דירקטור בתאגידים הבאים:	יצוא חברה להשקעות בע"מ.	שנצר ניהול סיכונים בע"מ.
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	בנם של גב' כנה שובל, בעלת היתר השליטה בבנק, ומר זלמן שובל, דירקטור בבנק שעל פי חוות דעת משפטית שהומצאה לבנק נחשב כבעל שליטה בבנק (ראה פירוט בתקנה 21א לעיל).	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן.	כן.

דוחות כספיים | 31.12.2019

בנק ירושלים בע"מ

שם הדירקטור ופרטיו	
שם:	אירה טובל (סיימה את כהונתה ביום 18.2.19).
מס' זיהוי:	027811546
תאריך לידה:	15.07.1970
מענו להמצאת כתבי-בית-דין:	רחוב בת יפתח 6, תל-אביב.
נתינות:	ישראלית.
חברות בועדות הדירקטוריון (למועד הדוח):	עד לסיום כהונתה, חברה בוועדת ביקורת, ועדת משאבים, טכנולוגיות מידע וחדשנות טכנולוגית ובוועדה לתכנון הון ואסטרטגיה.
אם הוא דירקטור חיצוני או דירקטור בלתי תלוי כהגדרתו בחוק החברות ובעל מומחיות חשבונאית פיננסית או כשירות מקצועית או דירקטור חיצוני מומחה:	דירקטורית בלתי תלויה. בעלת מומחיות חשבונאית ופיננסית.
אם הוא עובד של התאגיד, חברה בת שלו, חברה קשורה שלו או של בעל ענין-	לא.
השכלה:	רו"ח מוסמך, תואר ראשון (B.A.) במנהל עסקים/ חשבונאות, המכללה למנהל, ראשון לציון; תואר שני (M.B.A.) במנהל עסקים למנהלים, אוניברסיטת תל-אביב ואוניברסיטת נורט'וסטרן, שיקגו, ארה"ב; תואר שני (M.A.) בתוכנית ללימודי מגדר אוניברסיטת תל-אביב.
התאריך שבו החלה כהונתו כדירקטור של התאגיד:	18.02.2013 (ביום 11.02.2016 אישרה האסיפה הכללית את מינויה לתקופת כהונה שנייה).
העיסוק העיקרי בחמש השנים האחרונות:	יועצת לחברות ודירקטורית בחברות. לימודים לתואר שלישי בחוג לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה באוניברסיטת תל-אביב; חברה בוועד המנהל של עמותת דלת פתוחה.
דירקטור בתאגידים הבאים:	לא.
האם למיטב ידיעת התאגיד בן משפחה של בעל ענין אחר בתאגיד -	לא.
האם הוא בעל מומחיות חשבונאית ופיננסית לצורך עמידה במספר המזערי שקבע הדירקטוריון	כן.

נספח ד' לדוח התקופתי לשנת 2019

נושאי משרה בכירה של הבנק ליום 31.12.2019 הינם ה"ה:

שם:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	גיל טופז	דוד לוי
מס' זיהוי:	024464869	022148530
תאריך לידה:	12.12.1969	22.11.1965
תאריך תחילת כהונה:	1.11.2015	01.11.2016
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	מנהל כללי יו"ר דירקטוריון חברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ;	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבה קמעונאית דירקטור בחברת הבת עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.
השכלה:	תואר מוסמך (M.B.A) מנהל עסקים , אוניברסיטת ת"א; תואר במשפטים (LLB) , אוניברסיטת ת"א. בעל רישיון עו"ד; תואר ראשון (B.A) בכלכלה וחשבונאות; אוניברסיטת ת"א. בעל רישיון רו"ח;	תואר ראשון בכלכלה וניהול, האוניברסיטה הפתוחה; תואר שני (EMBA), האוניברסיטה העברית, ירושלים
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל, ראש אגף לקוחות פרטיים וחבר הנהלת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (2013 - 2015);	מנהל אגף לקוחות פרטיים בחטיבה הבנקאית בבנק דיסקונט (2016 - 2013).

שם נשוא המשרה ופרטיו:	שם נשוא המשרה ופרטיו:	שם נשוא המשרה ופרטיו:	
שם:	מריו וייגורטין	שרית וייסטון	אלכסנדר זלצמן
מס' זיהוי:	015612401	023069115	310062120
תאריך לידה:	19.10.1964	14.10.1967	18.04.1973
תאריך תחילת כהונה:	30.4.2018	01.07.2005	16.01.2014
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו -	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת משאבים וחדשנות טכנולוגית (מכהן גם בתפקיד מנכ"ר). מנכ"ל חברת הבת תומר ירושלים בע"מ.	סמנכ"ל, חברת הנהלה, היועצת המשפטית ומנהלת אגף הייעוץ המשפטי, ציות ואכיפה.	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי. דירקטור בחברות הבת: ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; תומר ירושלים בע"מ; החברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ; ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נשוא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (B.A) בפסיכולוגיה וסוציולוגיה; האוניברסיטה העברית, ירושלים; תואר M.S.C במדעי ההתנהגות וניהול פסיכולוגיה תעשייתית, הטכניון.	תואר במשפטים (L.L.B), אוניברסיטת בר-אילן	תואר ראשון (B.A) בכלכלה וחשבונאות, האוניברסיטה העברית, ירושלים; בעל רישיון רו"ח; תואר מוסמך (M.B.A) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	(2016-2018) Tsc-ראש יישום פרויקטים, תפעול ומכירות. אמדוקס (2013-2015)-סמנכ"ל תשלומים ושירותים פיננסיים דיגיטליים.	סמנכ"ל, חברת הנהלה, היועצת המשפטית.	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל אגף הכספים וחשבונאי ראשי.

שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:	
שם:	משה עומר	אריאל לוינגר
מס' זיהוי:	027312719	313646093
תאריך לידה:	03.05.1974	20.03.1974
תאריך תחילת כהונה:	15.12.2013	1.6.2018
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו :	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבה פיננסית ואסטרטגיה. יו"ר בחברות הבת: ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ; ירושלים ניהול תיקי השקעות בע"מ; ירושלים שוקי הון ניהול קרנות (1980) בע"מ; ירושלים חיתום והנפקות בע"מ והחברה לנאמנות של בנק ירושלים בע"מ. דירקטור בחברות הבת: עיר שלם סוכנות לביטוח (1996) בע"מ; מותומר ירושלים בע"מ;	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת הסיכונים ומנהל הסיכונים הראשי (CRO). מנהל סיכונים ראשי של חברות הבת של הבנק.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (B.A.) בכלכלה, אוניברסיטת תל-אביב; תואר שני (M.Sc.) במימון וחשבונאות, אוניברסיטת תל-אביב.	תואר ראשון (B.A.) בכלכלה ומנהל עסקים, אוניברסיטת בר אילן; תואר מוסמך (MBA) במנהל עסקים, האוניברסיטה העברית, ירושלים.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	משנה למנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל החטיבה הפיננסית.	מנהל מחלקת סיכונים בבנק (2009-2018).

שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	רון שניא	לירן עובדיה
מס' זיהוי:	052189859	034437707
תאריך לידה:	30.10.1953	10.12.1978
תאריך תחילת כהונה:	24.02.2005 (בתפקידו הנוכחי מיום 20.3.2012).	01.11.2017
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו :	סמנכ"ל, המבקר הפנימי הראשי. מבקר פנימי של חברות הבת.	סמנכ"ל, חבר הנהלה, מנהל חטיבת נדל"ן ומוצרים בנקאיים.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון (B.A.), כלכלה, האוניברסיטה העברית בירושלים.	תואר ראשון (B.A) בניהול מהאוניברסיטה הפתוחה.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	סמנכ"ל, המבקר הפנימי.	מנהל מערך אשראי ותפעול סניפים בבנק (2013 - 2017); מנהל סקטור נדל"ן בבנק (2017 - 2019).

שם:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:	שם נושא המשרה ופרטיו:
שם:	כרמל פלורנץ (סיימה את כהונתה ביום 25.12.2020)	יובל מרקו	הגר פרץ דיין (סיימה את כהונתה ביום 1.8.2019)
מס' זיהוי:	013230628	060935947	031579329
תאריך לידה:	25.12.1965	02.06.1982	7.10.1978
תאריך תחילת כהונה:	15.07.2010	25.12.2020	29.09.2016
התפקיד שממלא בתאגיד בחברה בת של התאגיד, בחברה קשורה שלו או בבעל ענין בו:	מזכיר הבנק וחברות הבת.	מזכיר הבנק וחברות הבת.	מנהלת אגף שיווק, אסטרטגיה ופיתוח עסקי.
האם בעל ענין בתאגיד או בן משפחה של נושא משרה בכירה אחר או של בעל ענין בתאגיד:	לא.	לא.	לא.
השכלה:	תואר ראשון במשפטים (L.L.B) אוניברסיטת תל-אביב.	תואר ראשון במשפטים וכלכלה (L.L.B), המכללה למנהל.	תואר ראשון (B.A) בכלכלה ומנהל עסקים, התמחות בחשבונאות, באוניברסיטה העברית; תואר שני במנהל עסקים (M.B.A), באוניברסיטה העברית.
ניסיון עסקי בחמש השנים האחרונות:	מזכיר הבנק וחברות הבת.	מזכיר החברה ויועץ משפטי במחלקה המשפטית בש. שלמה חברה לביטוח בע"מ.	מנהלת מחלקת תהליכים עסקיים (2015 - 2016); מנהלת פרויקט CRM, חטיבה קמעונאית בבנק לאומי (-2013 2014); משנה למנכ"ל, מנהלת חטיבת השיווק, חברת (2009-2013) G-STAT.

אופציה	הסכם חוזי בין קונה לבין מוכר לרכוש או למכור נייר ערך מסוים או זכות לקבל או להמיר ניירות ערך, מטבע חוץ או סחורה (קומודיטי) במחיר ספציפי בתוך תקופת זמן קבועה מראש. האופציה שהחזקה מקנה היא זכות, אך לא חובה.
איגרת חוב (אג"ח)	תעודה נושאת ריבית, המונפקת על ידי הממשלה או חברה, ובה התחייבות של המנפיק לשלם למחזיק האיגרת את הקרן שהונפקה בתוספת תשלומי ריבית/קופון בתאריכי פירעון קבועים. זהו מכשיר פיננסי שבאמצעותו הממשלה ופירמות יכולות להלוות כסף מהציבור.
אינפלציה	תהליך מתמשך של עליית מחירים, האינפלציה נמדדת על ידי שיעור השינוי במדד המחירים לצרכן.
ארגון המדינות המפותחות (OECD)	ארגון, שמרכזו בפריז, המורכב ממדינות שמשקיהן מפותחים. תנאי הקבחה הבסיסיים לארגון הם קבלת עקרונות הדמוקרטיה והשוק החופשי. מטרת הארגון היא להוביל מהלכים של פיתוח כלכלי ושיתוף פעולה עסקי בינלאומי. ישראל חברה בארגון החל ממאי 2010
אשראי	זכות לשימוש בסחורות ושירותים, או לקבל זכות קניין בהם, עם התחייבות לתשלום במועד מאוחר יותר. פער הזמנים שבין מועד קבלת הזכות ובין מועד התשלום בגינה הוא הבסיס לגביית ריבית
באזל	תקנות לניהול סיכונים של הבנקים שנקבעו על ידי ועדת באזל, העוסקת בביקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם
ביטחונות	נכסים ששוועבדו לטובל המלווה כדי להבטיח את החזר ההלוואה על תנאיה. בדרך כלל משמשים כביטחונות פיננסיים כגון: מניות, אגרות חוב, פיקדונות וצ'קים דחויים. בהלוואות משכנתא הנכס הנרכש משמש כביטחון לפירעון ההלוואה
בין בנקאי	פעילות בין בנקים מסחרים - הוראת תשלום הנשלחת על ידי בנק אחד לחיוב חשבון הסליקה של אותו בנק ולזיכוי חשבון הסליקה של בנק אחר נקראת "העברת כספיים בין בנקאית"
ביקורת דוחות כספיים	ביקורת של הדוחות הכספיים המבוצעת על ידי רואה חשבון חיצוני ומאפשרת לו לתת חוות דעת על מהימנות הדוחות הכספיים
ביקורת פנימית	פעילות עצמאית ובלתי תלויה בתוך הארגון בתוך הארגון שמטרתה לעקוב אחר התנהלותו ולהבטיח את תקינותה
בעל עניין	יחיד או חברה המחזיקים א% או יותר ממניות של חברה הנסחרת בבורסה
גידור	עסקה פיננסית שמטרתה להגן על שמשקיע מפני שינויים בערך ההשקעה
דוח דירקטוריון	דוח של חברה ציבורית המציג סקירה של ההנהלה על מצב החברה ומפרט את המידע שהוא מהותי לצורך קבלת החלטת השקעה במניות החברה.
דוח על שינויים בהון עצמי	דוח המציג את השינויים בהון המניות של החברה, הקרנות ויתרת הרווחים שלה שלא חולקו לתקופה חשבונאית.
דוח על תזרימי מזומנים	דוח המציג את יתרת המזומנים של החברה לתחילת תקופה חשבונאית ולסופה ומסכם את התנועות המזומנים בחברה במהלך תקופה זו.
דוח רווח והפסד	דוח המציג את תוצאות הפעילות של חברה (הכנסות, הוצאות ורווח) בתקופת זמן מוגדרת, בדרך כלל רביע או שנה.

מילון מונחים (המשך)

דיבידנד	חלק מרווחיה של החברה המחולק לבעלי מניותיה לערך בהתאם לחלק המניות של כל אחד מהם במניות החברה. חברה אינה מחויבת בחלוקת דיבידנד גם אם היא רושמת רווחים
דירוג אשראי	ציון הניתן לאנשים פרטיים, לחברות או למדינות, ומגדיר את יכולתן לפרוע הלוואות. חישוב הדירוג מסתמך על היסטוריה פיננסית, מצב הנכסים וההון העצמי, והיקף ההתחייבויות שיש לגוף המוערך. דירוג האשראי משמש משיקיעים לצורך הערכת הסיכונים הנוגעים ליכולת הפירעון של הגוף הלווה.
דירקטור דירקטוריון	אדם המכהן במועצת המנהלים של החברה (דירקטוריון) מועצת מנהלים של חברה, הממונה על ידי בעלי המניות. בין תפקידיו: למנות את המנהלים הבכירים בפועל של החברה, לפקח עליהם ולקבוע את תנאי העסקתם, לעזור בגיבוש האסטרטגיה של החברה ולבחור את המבקר החיצוני שלה
הון	ההפרש בין ערך הנכסים של החברה לערך התחייבויותיה
הון מניות	הערך הכספי של המניות שהנפיקה חברה
הון משני	התחייבויות (איגרות חוב) שהונפקו לתקופה העולה על חמש שנים ומועד פרעונם הוא לפחות כעבור שנתיים
הון עצמי	סך כל האמצעים העצמיים של החברה - הון מניות נפרע, פרמיות, רווחים צבורים, קרנות הון ועודפים
הוצאות מימון	העלות הקשורה ישירות במימון החברה - הוצאות הריבית, הפרשי הצמדה והפרשי השער על חובות החברה לבנקים ולגורמים אחרים הממנים אותה
הוצאות תפעוליות	כל ההוצאות הדרושות לפעילות השוטפת של התאגיד - שכר, שיווק ופרסום, הוצאות משרדיות, אחזקה וכו'
הכנסות תפעוליות (של הבנק)	הכנסות מעמלות, רווחים ממניות שמחזיק הבנק ודמי ניהול
הלבנת הון	פעולות פיננסיות שמטרתן להסתיר מקור של כסף, בדרך כלל כסף שמקורו לא חוקי או כסף שלא שולם עליו מסך תהליך הלבנה מחזיר את הכסף למערכת החוקית
הלוואה	סכום כסף שמלווה נותן ללווה ועל המקבל הכסף להחזיקו במועד/ים מאוחר/ים יותר על פי תנאים שנקבעו מראש. סכום ההחזר עולל ריבית ולעיתים גם הצמדה
הלוואת בלון	הלוואה שבמהלך כל תקופתה משולמים רק תשלומי ריבית ואילו הקרן נפרעת במלואה בסוף התקופה. לעיתים גם הריבית משולמת בסוף תקופה
הלוואת גרייס	הלוואה שבה, תשלום הקרן ולעיתים גם התשלום הראשון של הריבית, נדחה למועד מסוים בתוך תקופת ההלוואה.
ערבות חוק מכר	ערבות הניתנת ע"י בנק לרוכש דירת מגורים ממוכר דירה חדשה, המבטיחה לקונה את החזרת הכספים ששילם למוכר תמורת הדירה במקרה שהמוכר לא יוכל להעביר לקונה את הזכויות בנכס, כמוסכם בהסכם המכ. ומחמת העילות שנקבעו בחוק
פיחות	ירידת ערך של מטבע ביחס לערך של מטבע של מדינה אחרת.

75	אומדנים חשבונאיים קריטיים	א
134-152, 106	אקטוארי	
67,95,154	באזל	ב
97,58-59,50,41-45,33,22,18	דירוג	ד
32	הון והלימות הון	ה
239,141,135-137,74,70,17	הלבנת הון	
135-152,74,70	הלוואות לדירור	
179-193,133,124-126,98,87,75,62-47,44,30	הפרשה להפסדי אשראי	
198,183,99-101,44	חובות בעייתיים	ח
182-188,167-177,124-125,99,46-48,15	חובות פגמים	
33	יעד הון	י
166-178,104,36-37	מגזרי פעילות	מ
93-112,75	מדיניות חשבונאית	
154,34,30,15,3-5	מינוף	
239,95	מיסוי	
245,241,193	מסגרות אשראי	
251-255,243,215-217,194-202	נגזרים	נ
194,166,161,157,132,121-125,119,114,96-102,86-89,76,70,62-63,49-50,36,24-25,21,12-18	ניירות ערך	
245,145-155,72,67-68,61,41,36,31,13-15	נזילות	
178-167,154,32	נכסי סיכון	
179-198,164-165,124-154,98-99,75,61,57,48-50,45	סיכון אשראי	ס
67,31	סיכון נזילות ומימון	
72,63-64	סיכון ריבית	
70-68	סיכונים אחרים	
231,216,157-158,114-116,100-101,95,85,28,24,15-16	עמלות	ע
230,218,194-204,167-178,130,112,90,68-87,31,4	פיקדונות הציבור	פ
251,217,204-198,162,151-148,121-119,113,110,105-106,94-97,89-90,86-87,76,67,63-64	שווי הוגן	ש

סניכי בנק וחברות בנות

ההנהלה המרכזית	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה מען לדיוור: רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022
סקטור נדל"ן	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
סניף בנקאות פרטית	רח' קרן היסוד 18, ירושלים 92149
סניף ירושלים	רח' הרברט סמואל 2, ירושלים 91022
סניף גאולה – רוממה	רח' שמגר 21, ירושלים
סניף תל אביב	רח' אחד העם 21, ת"א 65251
סניף באר שבע	רח' הדסה 90, באר שבע 84221
סניף חיפה	רח' פל-ים 9 (בית צים), חיפה 33095
סניף בני ברק	רח' חזון איש 2, בני ברק 51512
סניף אשדוד	שדרות ירושלים 12, אשדוד 7752305
סניף ראשון לציון	רח' הרצל 63, ראשל"צ 75267
סניף פתח תקווה	רח' ההגנה 10, פ"ת 49591
סניף נתניה	רח' הרצל 45, נתניה 42401
סניף מודיעין עילית	רח' אבני נזר 18, מודיעין עילית
סניף קיריון	דרך עכו 192, קרית ביאליק 27000
סניף נצרת	מרכז אל ריאד, 6092/50, נצרת 16000
סניף סחנין	קניון סחנין מול, כביש ראשי סחנין
סניף כרמיאל	רח' מעלה כמון 5, קניון חוצות כרמיאל, כרמיאל
סניף אום אל פחם	קניון אלהרם, כביש ראשי, אום אל פחם
סניף אלעד	רח' רבי יהודה הנשיא 94, אלעד
סניף בית שמש	רח' רבין 2, קניון נעימי, בית שמש
סניף ביתר עלית	רח' ישמח ישראל 2, מרכז חיים זקן – תמרים, ביתר עלית
ירושלים מימון והנפקות (2005) בע"מ	רח' הנגב 2, קרית שדה התעופה
כתובתנו באינטרנט:	www.bankjerusalem.co.il